

Till instruktionsbokens läsare ...

Vi gratulerar till köpet av den nya husbilen. Du har köpt ett högvärdigt fordon som du kommer att ha stor glädje av.

För att underlätta en säker och enkel användning av husbilen ger Bürstner-återförsäljaren detaljerad information om alla viktiga funktioner redan vid överlåtelsen.

Sedan står den här handboken, instruktionsboken från basfordonets tillverkare och instruktionsböckerna från apparattillverkarna till förfogande vid frågor eller problem med husbilen.

Före den första färden

Läs den här handboken ordentligt; använd den inte bara för att slå upp olika saker.

Fyll i garantikorten till de fasta apparaterna och extrautrustningen och skicka in dem till apparattillverkarna. Garantikorten finns i resp. bruksanvisning. Därigenom bekräftas garantin för alla apparater.

1	Inledning	7	5	På väg	39
1.1	Allmänt	7	5.1	Köra	39
1.2	Information om miljöskydd	8	5.2	Backningskamera (delvis extrautrustning).....	40
2	Täthetsgaranti	9	5.3	Körhastighet.....	40
2.2	Bevis täthetskontroll	11	5.4	Bromsar	41
2.2.1	Fordonsdata	11	5.5	Luftfjädring AL-KO (extrautrustning).....	41
2.2.2	Täthetskontroll (bevis)	12	5.5.1	Allmänna anvisningar	41
3	Säkerhet	13	5.5.2	Luftfjädring fram- och bakaxel	42
3.1	Brandskydd	13	5.6	Säkerhetsbälten	45
3.1.1	Undvika brandrisker	13	5.6.1	Allmänt	45
3.1.2	Brandbekämpning.....	13	5.6.2	Använda säkerhetsbälten på rätt sätt	45
3.1.3	Vid brand	13	5.6.3	Bilbarnskydd.....	46
3.2	Allmänt	14	5.7	Pilotsäten för förarstol och passagerarstol	47
3.3	Trafiksäkerhet	14	5.7.1	Stolar (Aguti-Liner).....	48
3.4	Släpvagnskörning	16	5.7.2	Stolsvärme (extrautrustning).....	49
3.5	Gasanläggning	16	5.8	Nackstöd	49
3.5.1	Allmänna anvisningar.....	16	5.9	Sittplatsernas placering	50
3.5.2	Gasflaskor	17	5.10	Elmanövrerad fönsterhiss	50
3.6	Elektrisk anläggning	18	5.11	Ytterspegel	51
3.7	Vattensystem.....	18	5.12	Klämma/Hållare (för smarttelefon/surfplatta)	52
4	Innan resan börjar	19	5.13	Mörkläggningsgardiner för vindrutan, förarfönstret och passagerarfönstret.....	52
4.1	Nycklar	19	5.14	Motorhuv	53
4.2	Fordonsregistreringen.....	19	5.15	Spolarmunstycken	53
4.3	Last	19	5.16	Fylla på spolärvätska.....	54
4.3.1	Begrepp	20	5.17	Tankning av bränsle för dieselmotor.....	54
4.3.2	Beräkning av last.....	22	5.17.1	Bränslepåfyllningsrör.....	55
4.3.3	Lasta fordonet på rätt sätt	23	5.18	Bogsering	56
4.3.4	Bakre lastutrymme/bagageutrymme	24	6	Parkera fordon	57
4.3.5	Dubbelgolv	25	6.1	Parkeringsbromsen	57
4.3.6	Cykelställ (extrautrustning).....	25	6.2	Fotsteg	57
4.3.7	Cykelställ cykel/elcykel (extrautrustning)	27	6.3	Nivåklossar	57
4.3.8	Lasthållare (extrautrustning)	29	6.4	Stoppklossar.....	57
4.4	Släpvagnskörning	30	6.5	Stödben	58
4.5	Släpvagnskoppling (extrautrustning)	31	6.5.1	Allmänna anvisningar	58
4.6	Fotsteg	31	6.5.2	Stödben (AL-KO) (delvis extrautrustning).....	58
4.7	Skorstensskydd	33	6.5.3	Elektriska stödben (AL-KO) (extrautrustning).....	59
4.8	TV-anläggning (extrautrustning)	33	6.6	230 V-anslutning	61
4.9	Lock till diskho och slask	33	6.7	Kylskåp	61
4.10	Fastsättning av lös inredning	34	6.8	Satellitsystem (extrautrustning).....	61
4.11	Säkra den manuella mörkläggningsgardinen för vindrutan	35	6.8.1	Satellitsystem med manuellt satellitval (TeleSat).....	62
4.12	Säkra den elektriska mörkläggningsgardinen för vindrutan	35	6.8.2	Satellitsystem med automatisk antennjustering (Teleco).....	63
4.13	Gasregulator.....	36			
4.14	Snökedjor (extrautrustning)	37			
4.15	Trafiksäkerhet	37			

Innehållsförteckning

6.8.3	Satellitesystem med automatisk antennjustering (Oyster Premium).....	64	7.12	Bord.....	94
6.9	Markis (extrautrustning).....	66	7.12.1	Fast bord.....	94
7	Boende.....	67	7.13	Sängar.....	95
7.1	Centrallås (delvis extrautrustning).....	67	7.13.1	Höjbar säng, manuell.....	95
7.2	Ingångsdörr och förardörr.....	68	7.13.2	Höjbar säng, elmanövrerad (delvis extrautrustning).....	97
7.2.1	Förardörr, ingångsdörr, utsida.....	69	7.13.3	Fast säng, hydrauliskt höjjusterbar (extrautrustning).....	100
7.2.2	Förardörr, insida.....	69	7.13.4	Sängyta för enkelsängar (extrautrustning).....	101
7.2.3	Ingångsdörr, insida.....	70	7.14	Duschanslutning för yttre dusch (extrautrustning).....	101
7.2.4	Fönster ingångsdörr (delvis extrautrustning).....	70	8	Gasanläggning.....	103
7.2.5	Veckat insektsskydd på ingångsdörren (delvis extrautrustning).....	71	8.1	Allmänt.....	103
7.3	Utvändiga luckor.....	71	8.2	Gasflaskor.....	104
7.3.1	Lucklås med greppkåpa.....	72	8.3	Gasavstängningsventiler.....	105
7.3.2	Nödoplåsning garagelucka.....	72	8.4	Extern gasanslutning (extrautrustning).....	106
7.3.3	Lucklås, kvadratisk.....	73	8.5	Omkopplingsenhet för gasflaskor (extrautrustning).....	107
7.3.4	Lucka för 230 V-anslutning, kvadratisk.....	73	9	Elektrisk anläggning.....	111
7.3.5	Lock för påfyllningsöppningen för dricksvatten.....	74	9.1	Allmänna säkerhetsanvisningar.....	111
7.4	Skåpluckor.....	74	9.2	Begrepp.....	111
7.4.1	Skåpluckor med tryckknapp.....	74	9.3	USB-uttag (delvis extrautrustning).....	112
7.4.2	Skåpluckor med trycklås.....	75	9.4	12 V-nät.....	113
7.4.3	Skåpluckor/lådor med låshandtag.....	75	9.4.1	Radioomkopplare (extrautrustning).....	113
7.5	Lock för golvfacket.....	76	9.4.2	Startbatteri.....	114
7.6	Ljusbrytare.....	76	9.4.3	Bodelsbatteri.....	115
7.6.1	Ingång.....	76	9.4.4	Ladda batteri över 230 V-försörjningen.....	117
7.6.2	Invändigt.....	77	9.4.5	Ladda batteri med fordonets motor.....	117
7.6.3	Klädska-plampa.....	79	9.5	El-block (EBL 223).....	117
7.6.4	Stavlampan i bakre lastutrymme.....	79	9.5.1	Batteri-frånkoppling.....	119
7.7	Ljusstyrning.....	79	9.5.2	Batteriväljare.....	119
7.8	Fäste för platt bildskärm.....	81	9.5.3	Batteriövervakning.....	119
7.8.1	Fäste på pelare.....	81	9.5.4	Batteriladdning.....	120
7.8.2	Vägghållare.....	82	9.5.5	Fotsteg.....	120
7.8.3	Hållare med låsspak.....	82	9.5.6	Laddningsregulator för solpanel.....	120
7.9	Vädra.....	83	9.6	Panel LT 511.....	121
7.10	Fönster.....	83	9.6.1	230 V-kontrollampa.....	121
7.10.1	Överkantshängt fönster.....	84	9.6.2	Huvudbrytare 12 V.....	122
7.10.2	Skjutfönster med trycklås.....	86	9.6.3	Indikeringsinstrument batterier.....	122
7.10.3	Plisségardin och insektsnät.....	86	9.6.4	Indikeringsinstrument tank.....	124
7.10.4	Plisségardiner på vindrutan och på förar-/passagerarfönstren.....	87	9.6.5	Larm.....	124
7.10.5	Manuell mörkläggningsgardinen för vindrutan.....	87	9.6.6	Temperaturvisning.....	125
7.10.6	Elektrisk mörkläggningsgardin vindruta.....	88	9.6.7	Brytare för vattenpump.....	125
7.11	Takluckor.....	89	9.7	Solcellsanläggning (extrautrustning).....	126
7.11.1	Heki-taklucka (mini och midi).....	90	9.8	230 V-nät.....	127
7.11.2	Taklucka med snäpplås.....	91	9.8.1	230 V-anslutning (CEE-uttag).....	127
7.11.3	Taklucka Omni-Vent med fläkt (extrautrustning).....	92	9.8.2	Anslut 230 V-försörjningen.....	128

9.9	Säkringar	129	11.5	Toalett	173
9.9.1	12 V-säkringar	129	11.5.1	Förbered toaletten	174
9.9.2	230 V-säkring	132	11.5.2	Svängbar toalett	175
9.10	Uttag på utsidan (extrautrustning)	133	11.5.3	Tömning av latrintank	176
9.11	El-scheman	134	12	Skötsel.....177	
9.11.1	El-scheman invändigt	134	12.1	Utvändig skötsel	177
9.11.2	El-schema utvändigt	137	12.1.1	Allmänt	177
10	Fast installerade apparater ... 139		12.1.2	Tvätta med högtryckstvätt	177
10.1	Allmänt	139	12.1.3	Tvättning av fordonet	177
10.2	Värmesystem och varmvattenberedare	139	12.1.4	Fönsterrutor av akrylglas	178
10.2.1	Modeller med avgaskanal på höger fordonssida	140	12.1.5	Fotsteg	178
10.2.2	Varmvatten-värmesystem och varmvattenberedare Alde	140	12.1.6	Luftfjädring	179
10.2.3	Väggkamin	147	12.2	Invändig skötsel	179
10.2.4	Elektrisk golvvärme (extrautrustning)	148	12.3	Vattensystem	180
10.3	Klimatanläggning (extrautrustning)	149	12.3.1	Rengöra vattentanken	180
10.3.1	Klimatanläggning Truma Aventa	149	12.3.2	Rengöra vattenledningar	181
10.3.2	Telair	152	12.3.3	Desinficera vattensystemet	181
10.4	Spis	153	12.3.4	Rengöra avloppstanken	182
10.4.1	Gasspis	154	12.4	Spisfläkt	182
10.5	Gasugn (Dometic) (extrautrustning)	155	12.5	Klimatanläggning	182
10.5.1	Mikrovågsugn (extrautrustning)	157	12.5.1	Truma	182
10.5.2	Spisfläkt (extrautrustning)	158	12.5.2	Telair	183
10.6	Kylskåp	158	12.6	Vinterskötsel	183
10.6.1	Kylskåpets ventilationsgaller	158	12.6.1	Förberedelser	184
10.6.2	Dometic MES/AES	160	12.6.2	Vinterdrift	184
10.6.3	Lås till kylskåpsdörr	163	12.6.3	Efter vintern	184
11	Sanitetssystem.....165		12.7	Avställning	184
11.1	Vattenförsörjning, allmänt	165	12.7.1	Tillfällig avställning	184
11.2	Vattensystem	166	12.7.2	Avställning över vintern	186
11.2.1	Vattentank	166	12.7.3	Idrifttagande av fordonet efter tillfällig avställning eller vinteravställning	187
11.2.2	Påfyllningsöppning för dricksvatten, med lock	166	13	Underhåll.....189	
11.2.3	Påfyllning av vattensystem	166	13.1	Officiella prover	189
11.2.4	Fylla på vatten efteråt	168	13.2	Inspektion	189
11.2.5	Stänga/öppna utloppet	168	13.3	Underhållsarbeten	189
11.2.6	Tappa av vatten (rätt med utlopp)	169	13.4	Dörrar	190
11.2.7	Tömna vattensystemet	169	13.4.1	Ingångsdörr	190
11.3	Avloppsvattenanläggning	170	13.4.2	Förardörr	190
11.3.1	Avtappningskran i fordonet	170	13.5	Bodelsbatteri	190
11.3.2	Värmesystem för avloppstank och avloppsledningar (extrautrustning)	172	13.6	Varmvatten-värmesystem Alde	190
11.4	Toaletterum	173	13.6.1	Kontroll av vätskenivå	191
			13.6.2	Påfyllning av värmevätska	191
			13.6.3	Avluftning av värmeanläggning	192
			13.6.4	Avluftningsventilernas läge	192
			13.7	Byte av glödlampor, utvändigt	194
			13.7.1	Belysning front	195
			13.7.2	Belysning bak	196
			13.7.3	Belysning sida	197
			13.7.4	Glödlamp typer för ytterbelysning	197
			13.8	Byte av glödlampor, invändigt	198
			13.8.1	Lampa med lysdiod	198

Innehållsförteckning

13.9	AL-KO bakaxel	199	16	Extrautrustningar	223
13.10	Reservdelar	199	16.1	Vikter av extrautrustningar	223
13.11	Typskylt	200	17	Tekniska data	225
13.12	Varnings- och hänvisningsetikett	200	17.1	Illustration planritningar	225
14	Hjul och däck	201	17.2	Längdmått tabell/sovplatser	226
14.1	Allmänt	201	18	Användbara tips	227
14.2	Däckurval	202	18.1	Trafikbestämmelser i utlandet	227
14.3	Beteckningar på däcken	203	18.2	Hjälp på Europavägarna	227
14.4	Användning av däcken	203	18.3	Gasförsörjningen i de europeiska länderna	227
14.5	Hjulbyte	203	18.4	Bestämmelser om vägavgifter i de europeiska länderna	228
14.5.1	Allmänna anvisningar	203	18.5	Tips för en säkrare övernattnig på resan	228
14.5.2	Åtdragningsmoment	204	18.6	Tips för vintercampare	228
14.5.3	Byta hjul	205	18.7	Checklistor	229
14.6	Reservhjulshållare (extrautrustning)	206	19	Inspektionsschema	231
14.6.1	Reservhjulshållare i det bakre lastutrymmet	206			
14.7	Däcktryck	207			
15	Störningsorsaker	209			
15.1	Bromssystem	209			
15.2	Luftfjädring	209			
15.3	Satellitsystem	210			
15.4	Elektrisk anläggning	210			
15.5	Gasanläggning	213			
15.6	Värmesystem/ varmvattenberedare	214			
15.6.1	Värmesystem/ varmvattenberedare Alde	214			
15.7	Klimatanläggning	215			
15.7.1	Truma	215			
15.7.2	Telair	216			
15.8	Spis	216			
15.8.1	Gasspis/gasugn	216			
15.8.2	Spisfläkt	216			
15.8.3	Mikrovågsugn	217			
15.9	Kylskåp	217			
15.9.1	Allmänna störningar	217			
15.9.2	Dometic MES/AES	218			
15.10	Vattenförsörjning	219			
15.11	Påbyggnad	221			

Läs noga igenom instruktionsboken innan du startar din första färd!

Ha alltid instruktionsboken med i fordonet. Alla som använder fordonet ska informeras om säkerhetsanvisningarna.

- ▶ Om denna symbol ej beaktas finns risk för att personer kan skada sig.

- ▷ Om denna symbol ej beaktas finns risk för skador på fordonet.

- ▷ Denna symbol hänvisar till en rekommendation eller till någon viktig detalj.

- ▷ Denna symbol hänvisar till miljövarldsaspekter.

Denna instruktionsbok innehåller avsnitt, i vilka modellrelaterade utrustningar eller extrautrustningar beskrivs. Dessa avsnitt är speciellt märkta. Din fordon har kanske inte de här extrautrustningarna. Fordonets utrustning kan därför skilja sig från en del bilder och beskrivningar.

Men fordonet kan ha extrautrustning som inte beskrivs i den här instruktionsboken.

Extrautrustningarna beskrivs där en förklaring behövs.

Beakta alltså även de separata instruktionsböckerna som bifogas.

- ▷ Uppgifterna "höger", "vänster", "fram", "bak" refererar alltid till fordonets färdriktning.
- ▷ Samtliga mått och vikter är "cirka" uppgifter.

Om anvisningarna i denna instruktionsbok inte följs och en skada på fordonet uppstår som följd, gäller inte garantin.

Vi utvecklar våra fordon kontinuerligt. Därför ber vi om förståelse för att vi måste reservera oss för ändringar både avseende form, utrustning och teknik. Av innehållet i instruktionsboken eller bruksanvisningen kan kunden därför inte härleda några anspråk gentemot tillverkaren. I instruktionsboken beskrivs de utrustningsvarianter som står till förfogande den dagen som instruktionsboken trycks.

Instruktionsboken får inte, varken helt eller delvis, reproduceras, översättas eller kopieras utan skriftligt medgivande från tillverkaren.

1.1 Allmänt

Fordonets konstruktion baseras på senast kända teknik och den är tillverkad enligt de allmänna säkerhetstekniska bestämmelserna. Ändå kan personskador eller skador på fordonet uppstå, om inte säkerhetsanvisningarna i denna instruktionsbok följs.

Utrusta fordonet innan det tas i drift för första gången med den lagstadgade utrustningen (t. ex. förbandslåda, säkerhetsväst, varningstriangel, etc.). Iaktta gällande utrustningsregler vid resa utomlands.

Fordonet får endast användas i tekniskt felfritt tillstånd. Beakta instruktionsboken.

Fel eller störningar som skulle kunna påverka personers eller fordonets säkerhet ska åtgärdas omedelbart av fackpersonal. För att förhindra ytterligare skador ska användarens skadebegränsningsskyldighet iakttagas vid störningar.

Fordonets gasanläggning och bromssystem får endast kontrolleras eller repareras av en auktoriserad fackverkstad.

Påbyggnaden får endast förändras om tillverkaren har godkänt det.

Fordonet är endast avsedd för att transportera personer. Resgodis och tillbehör får endast medföras upp till en tekniskt tillåten totalvikt.

Kontroll- och inspektionsintervallerna som anges av tillverkaren måste följas.

1.2 Information om miljöskydd

- ▷ Respektera naturen - för inte oväsen och skräpa inte ned.
- ▷ Principiellt gäller följande: Avloppsvatten skall aldrig tömmas i rännstensbrunnar och sopor inte slängas ute i naturen.
- ▷ Avloppsvatten får endast samlas upp i avloppstanken; i nödfall kan en annan lämplig behållare användas.
- ▷ Avloppstanken och toalett-kassetten eller latrintanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser. Beakta vid uppehåll i städer och kommuner hänvisningar för hållplatserna eller fråga efter hanteringsanläggningar.
- ▷ Avloppstanken skall tömmas så ofta som möjligt, även om den inte är helt fylld (hygien).
Avloppstanken och ev. avloppsledningen skall om möjligt spolas rent med färskvatten i samband med varje tömning.
- ▷ Låt aldrig toalett-kassetten eller latrintanken bli för full. Senast när nivåindikeringen lyser skall toalett-kassetten eller latrintanken tömmas utan dröjsmål.
- ▷ Sortera avfallet från resan i glas, plåtburkar, plast och komposteringsbara sopor. Kontakta kommunen där du befinner dig för frågor gällande avfallshandlingen. Släng inte hushållsavfallet i avfallskorgarna på parkeringsplatser.
- ▷ Avfallsbehållare skall tömmas så ofta som möjligt i de härför avsedda tunnorna eller containrarna. På så sätt undviks obehaglig lukt och problematiska ansamlingar av avfall ombord.
- ▷ Låt inte bilens motor vara på i onödan när fordonet står stilla. En kall motor i tomgång släpper ut särskilt mycket skadliga ämnen. Motorns drifttemperatur uppnås snabbast när man kör.
- ▷ För toaletten bör man använda en miljövänlig och biologiskt nedbrytbar kemväska i låg dosering.
- ▷ Om man uppehåller sig en längre tid i en stad eller kommun bör man alltid uppsöka speciella platser för husbilar. Kontakta kommunen om du inte vet var en sådan plats finns.
- ▷ Lämna alltid ställplatsen i rent skick.

2.1 Bürstner - Garantibestämmelser

1. BÜRSTNER GmbH & Co. KG, Weststraße 33, 77694 Kehl ("Garantigivare") garanterar att husvagnens eller husbilens kaross är tät under 10 år från det att varan avlämnats (jfr. punkt 3.). Denna garanti gäller för fordon vars modellår är 2019 eller senare och vars körsträcka uppgår till maximalt 120 000 km. För garantins giltighet krävs även att husbilens eller husvagnens isolerande, och nedan förtecknade delar, är så täta att ingen väta tränger in invändigt vid normal avtalsenlig användning (ej yrkesmässig användning).

Yttre sömförstärkningslinor:

- Tak/sidovägg
- Tak/bakvägg
- Tak/förrarhytt
- Väggar/underrede
- Chassi/underrede

Yttre förseglingssvets mellan de inbyggda delarna och påbyggnadens olika delar:

- Dörrar
- Fönster
- Service- och garageluckor
- Takluckor
- Vattenpåfyllningsanordning
- Elförsörjningsluckor

Det ankommer på garantitagaren att visa att en täthetsgaranti föreligger.

2. När ett garantiärende avseende felaktig täthet bekräftats (jfr. punkt 1.) är Garantigivaren förpliktigad att, inom ramen för dessa garantivillkor, kostnadsfritt avhjälpa fel som omfattas av garantin på aktuella fordonsdelar. Garantigivaren bestämmer den lämpligaste åtgärden för att avhjälpa felet. Åtgärdande av fel ska företas av Garantigivaren eller en auktoriserad verkstad enligt Garantigivarens riktlinjer. Uppstår det merkostnader när tättningsproblemen åtgärdas och dessa beror på att produkten byggts om eller ändrats från originalutförande, av annan än Garantigivaren, ska garantitagaren bära dessa kostnader. Kostnader för garantiarbeten som inte utförts av Garantigivaren eller av en auktoriserad verkstad ersätts inte enligt dessa garantibestämmelser även om ett garantiärende föreligger. Anspråk av betydande storlek kan inte göras gällande mot Garantigivaren under denna garantiutfästelse, särskilt inte när det gäller omleverans, hävning, prisavdrag eller skadestånd (också för indirekt skada) ersättning för direkt eller indirekt materiell eller immateriell skada. Garantin omfattar inte anspråk på ersättning för transport- eller fraktkostnader, bogseringskostnader, inkomstbortfall eller ersättning för utebliven semester eller andra likartade kostnader. Lämnade garantier enligt detta garantiåtagande undantar eller begränsar inte garantitagares rätt att göra gällande fel och rättsliga påföljder i enlighet med lag.

3. Garantien börjar gälla antingen vid den första ägarregistreringen eller vid överlåtelse av fordonet till kund, beroende på vad som sker först, dock senast ett år efter fordonet första gången levererades till återförsäljare. Garantien gäller i högst tio år och för produkter vars körsträcka inte överstiger 120 000 km. Garantien påverkas inte av att fordonet byter ägare. Garantien förfaller om den årliga täthetskontrollen, enligt punkt 4, inte genomförs. Garantitiden förlängs inte och börjar inte heller om från start om det är så att garantiarbeten har utförts.
4. Förutsättningarna för att ett garantiärende ska kunna göras gällande är att fordonet genomgår en täthetskontroll hos en BÜRSTNER-auktoriserad verkstad eller en verkstad som utför täthetskontrollen fackmannamässigt och med rätt verktyg anpassade för BÜRSTNER-produkter, en gång årligen. Första täthetskontrollen ska ske inom den 11:e till den 13:e månaden efter påbörjad garanti (jfr punkt 3.). Avgiften för täthetskontroll betalas av garantitagaren. Detta garantiåtagande är endast giltigt om garantitagaren kan visa att täthetskontroller har utförts i enlighet med dessa villkor.
Garantitagaren ska tillse att inspektionsbeviset som BÜRSTNER-distributören tillhandahåller ifylls vid varje täthetskontroll. Garantitagaren måste uppvisa inspektionsbeviset vid ett garantiärende.
5. Om garantitagaren vill åberopa denna garanti ska garantitagaren skriftligen meddela Garantigivaren, reklamationen ska vara Garantigivaren tillhanda inom skälig tid efter det att felet upptäckts eller borde upptäckts. Till reklamationen ska gällande garantiåtagande bifogas. I det fall reklamation inte inkommit i enlighet med denna punkt 5 kan detta garantiåtagandet inte göras gällande.
6. Garantigivaren eller auktoriserad BÜRSTNER-verkstad bestämmer den lämpligaste åtgärden för att avhjälpa felet.
7. Garantigivaren ansvarar inte för fel om Garantigivaren kan göra sannolikt att felet beror på någon av nedanstående punkter eller liknande förhållande på garantitagarens sida:
  - Naturkrafter (t.ex. högvatten, hagel etc.) och djurskador av alla slag.
  - Skador till följd av olycka.
  - Otäthet på grund av ändringar av fordonet som inte har genomförts av en BÜRSTNER-verkstad.
  - Otäthet på grund av skador som inte avhjälpes av Garantigivaren eller av en BÜRSTNER-verkstad.
  - Fastställda skador på det yttre skalet som vid inspektion inte omedelbart har åtgärdats av garantitagaren.
  - Aluminiumkorrosion som inte kan ha orsakats av otäthet.
  - Om fordonet har försetts med reservdel som inte har auktoriserats av BÜRSTNER och ett garantiärende har uppstått till följd av detta.
  - Kondensvatten på grund av felaktig ventilation.
  - Felaktig, icke-avtalsmässig hantering och nyttjande av fordonet.
  - Skador på grund av felaktig användning av skötsel- eller rengöringsmedel (se även hänvisningar under skötsel i instruktionsboken).

- Skador som uppstått på grund av att instruktionsboken och tillverkarens reparations- och underhållsföreskrifter inte beaktats.
  - Alla övriga skador som varken fastställts av garantigivaren eller av någon av garantigivarens avtalsverkstäder.
  - Skador som beror på normal förslitning eller förbrukningsdetaljer.
8. Täthetskontrollen är avgiftsbelagd. Avgiften för inspektionen betalas av garantitagaren (jfr punkt 4.).
9. Tvist i anledning av detta åtagande ska, så långt det lagligen är möjligt, avgöras av allmän domstol i Kehl, Tyskland. Uppfyllelseort för samtliga anspråk för denna garanti är Kehl, Tyskland. För detta garantiåtagande ska tysk lag tillämpas. Detta gäller oavsett var garantitagaren bor eller har sitt huvudkontor.

2.2 Bevis täthetskontroll

Bevis

- ▷ De årliga täthetskontrollerna är ett krav för täthetsgarantin på bodelen.

Inspektionsbeviset måste, efter varje genomförd kontroll, fyllas i komplett av din återförsäljare, föras in i onlinesystemet och skrivas ut till dig.

2.2.1 Fordonsdata

Följande inspektionsbevis gäller endast för fordonet:

Uppgift	Registrering
Modell, typ	
Chassinummer	
Nyckelnr.	
Första registrering/överlåtelsedatum	
Köpt hos	

2.2.2 Täthetskontroll (bevis)

12 månader _____	
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

24 månader _____	
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

36 månader _____	
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

48 månader _____	
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

60 månader _____	
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

72 månader _____	
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

84 månader _____	
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

96 månader _____	
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

108 månader _____	
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

Gäller fr: Augusti 2018

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns viktiga säkerhetsanvisningar. Säkerhetsanvisningarna är till för att skydda personer och materiella tillgångar.

3.1 Brandskydd

3.1.1 Undvika brandrisker

- ▶ Låt aldrig barn vara ensamma i fordonet.
- ▶ Håll brännbart material på avstånd från värmekällor och spis.
- ▶ Halogenlampor kan bli mycket varma. När lampan är påslagen måste avståndet till brännbara föremål alltid vara minst 30 cm. Brandfara!
- ▶ Använd aldrig separata, mobila värmekällor eller spisar.
- ▶ Endast auktoriserad fackpersonal får reparera den elektriska anläggningen, gasanläggningen eller de fast installerade apparaterna.

3.1.2 Brandbekämpning

- ▶ Ha alltid med dig en pulverbrandsläckare i fordonet. Brandsläckare måste vara godkänd, kontrollerad och finnas till hands.
- ▶ Brandsläckaren skall kontrolleras regelbundet av auktoriserad fackpersonal. Beakta respektive kontrolldatum.
- ▶ Beroende på utrustning ingår brandsläckare i leveransens omfattning.
- ▶ I närheten av spisen ska alltid en brandfilt finnas redo.

3.1.3 Vid brand

- ▶ Evakuera alla personer som uppehåller sig i fordonet.
- ▶ Frånkoppla elströmförsörjningen och skilj den från elnätet.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan.
- ▶ Varna omgivningen och ring brandkåren.
- ▶ Bekämpa branden, helst utan risk för dig själv.

- ▶ Se efter var nödutgångarna finns och hur de används.
- ▶ Håll nödutgångarna fria.
- ▶ Följ eldsläckarens bruksanvisning.

3.2 Allmänt

- ▶ Syret i fordonet förbrukas genom att man andas eller av gasdrivna installerade apparater. Därför måste den förbrukade luften alltid ersättas. För detta finns det ventilationsanordningar i fordonet (t. ex. takluckor med ventilation, takventiler eller golventilation). Täck aldrig för ventilationerna på in- eller utsidan, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv. Risk för att kvävas föreligger på grund av den ökade CO₂-halten.
- ▶ Förvaringsutrymmen och bakre lastutrymmen ska inte användas som sovplats eller vistelseplats för personer eller djur. Dessa utrymmen har ingen obligatorisk ventilation. Kvävningsrisk föreligger genom syrebrist och värme från luft.
- ▶ Beakta höjden på öppningen i dörren.

- ▷ Respektive instruktionsböcker/driflinstruktionsinstruktioner gäller både för de fast installerade apparaterna (värme, spis, kylskåp osv.) och för basfordonet (motor, bromsar osv.). Iakttag särskilt.
- ▷ Då tillbehör eller extrautrustningar monteras på, kan fordonets mått, vikt och även körförhållandet förändras. En del extrakomponenter ska registreras i fordonshandlingarna.
- ▷ Använd endast fälgar och däck som är godkända för fordonet. Information om fälgarnas och däcksens dimensioner finns i fordonshandlingarna, du kan också fråga hos en auktoriserad återförsäljare eller serviceställen.
- ▷ Drag alltid åt parkeringsbromsen när du ställer upp fordonet.
- ▷ Om fordonets tekniskt tillåtna totalvikt överskrider 4 t ska stoppklossar användas om man parkerar i uppförs- resp. nedförsbackar. Vid fordon med en total vikt på över 4 t är stoppklossar standard.

- ▷ Stäng alla dörrar, utvändiga luckor och fönster när du lämnar fordonet.
- ▷ Lagstadgad utrustning (t. ex. förbandslåda, säkerhetsväst, varningstriangel, etc.) ska alltid finnas med. Vid resa utomlands är det reglerna i det landet man besöker som gäller.
- ▷ Fordonet får endast köra på allmänna vägar när fordonets förare har ett för fordonsklassen giltigt körkort.
- ▷ Om man säljer fordonet ska all dokumentation, d.v.s fordonets instruktionsbok och instruktionsböcker till de fast installerade apparaterna överlämnas till den nya ägaren.

3.3 Trafiksäkerhet

- ▶ Innan resan påbörjas ska signal- och belysningsfunktionerna, styrningen och bromsarna kontrolleras.
- ▶ Om fordonet har stått länge utan att användas (ca 10 månader) ska bromssystemet och gasanläggningen kontrolleras på en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Säkra den höjbara sängen före avfärd.

- ▶ Mörkläggningsgardinerna på vindrutan och på förar- och passagerarsidan ska öppnas, låsas och fästas i detta läge.
- ▶ Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning. Under resan måste de svängbara sotlarna vara låsta i färdriktningen.
- ▶ Förvara alla rörliga delar och lösa föremål säkert innan färden börjar.
- ▶ Innan resan påbörjas ska den platta bildskärmen och bildskärmshållaren ställas i grundläget och säkras. Om bildskärmshållaren är inbyggd i ett TV-skåp: Stäng TV-skåpet.
- ▶ Innan resan påbörjas ska det lösa diskholocket (i förekommande fall) avlägsnas och förvaras säkert i köket eller i klädskåpet.
- ▶ Innan färd skall justerbara bord låsas.
- ▶ När man kör med husbilen får personer endast uppehålla sig på de tillåtna sittplatserna (se kapitel 5). Det maximalt tillåtna antalet passagerare finns angivet i fordonshandlingarna.
- ▶ På sittplatserna gäller bilbälteslagen.
- ▶ Spänn fast dig innan färd och var fastspänd under hela färden.
- ▶ Barn under 13 år, som är kortare än 150 cm, ska använda lämpligt och godkänt bilbarnskydd under färden.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser. Vi rekommenderar att fästa bilbarnskydd på den andra sitsraden.
- ▶ Bilbarnskydd som är vända bakåt får **aldrig** användas på en stol med **aktiverad främre airbag**. Detta kan leda till att barn **dör** eller får **allvarliga skador**.
- ▶ Basfordonet är ett s.k. nyttofordon (mindre lastbil). Detta ska man alltid tänka på när man kör.
- ▶ Observera fordonets totala höjd (inkluderat taklast) när du kör in under en bro eller in i en tunnel.
- ▶ På vintern måste taket befrias från is och snö innan man startar.
- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 14.7).
- ▶ Använd inte värmesystemet på bensenmackor. Explosionsrisk!
- ▶ Använd inte värmesystemet i slutna utrymmen. Kvävningrisk!

- ▷ Fördela all last jämnt i fordonet före färden (se kapitel 4).
- ▷ Tag alltid hänsyn till fordonets tekniskt tillåtna totalvikt och den tillåtna axelbelastningen när du lastar bilen eller om du t. ex. avbryter resan för att handla livsmedel och liknande (se fordonshandlingarna).
- ▷ Stäng och säkra alla innerdörrar, skiljeväggar som kan förändras, lådor och luckor. Spärra kylskåpets dörrsäkring. Spärra kylskåpets dörrsäkring.
- ▷ Stäng fönster och takluckor innan körningen påbörjas.
- ▷ Stäng och lås alla utvändiga luckor innan du startar.
- ▷ Tag, före resan, bort de externa stöden och kör in stöden som är monterade på fordonet.
- ▷ Placera antennen i "viloläge" innan färden påbörjas.

- ▷ Drag åt hjulbultarna/hjulmuttrarna efter 5 mil när du kör med fordonet för första gången och efter däckbyte. Därefter bör du regelbundet kontrollera att muttrarna är ordentligt åtdragna. Åtdragningsmoment se kapitel 14.
- ▷ Däcken bör ej vara äldre än 6 år, då gummit torkar med åren (se kapitel 14).
- ▷ Däck, hjulupphängning och styrning utsätts för mycket större belastning om man har monterat snökedjor. Kör mycket långsamt med snökedjor (max. 50 km/h) och endast på vägar med genomgående snötäcke. Annars kan fordonet skadas.

3.4 Släpvagnskörning

- ▶ Var alltid extra försiktig när du kopplar på eller kopplar från släpet. Risk olycksfall och skador!
- ▶ När man kopplar på resp. kopplar loss släpet får inga personer uppehålla sig mellan dragfordonet och släpet.

3.5 Gasanläggning

3.5.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Operatören av gasanläggningen är ansvarig för genomförande av återkommande kontroller och för innehållande av underhållsintervallen.
- ▶ Innan resan påbörjas och innan fordonet lämnas, eller om de gasdrivna apparaterna inte används, ska alla gasavstängningsventiler och huvudavstängningsventilen på gasflaskan alltid stängas.
- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla apparat som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!
- ▶ När en apparat drivs med gas får apparaten inte tas i drift i slutna utrymmen (t. ex. garage). Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Låt endast en auktoriserad fackverkstad underhålla, reparera eller ändra gasanläggningen.
- ▶ Innan gasanläggningen tas i drift skall den kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad enligt de nationella bestämmelserna. Detta gäller även för oregistrerade fordon. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för kontroll av ändringar av gasanläggningen.
- ▶ Även gastryckregulatorn, gasslangarna och avgasrören ska kontrolleras. Gastryckregulatorn och gasslangarna måste bytas ut i enlighet med de nationella fastlagda fristerna (senast efter 10 år). Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.
- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.

- ▶ Till de inbyggda anslutningsförbindelserna får du endast ansluta apparat som är avsedda för det. Du får inte använda någon apparat i bilen, om den är ansluten till en av de inbyggda anslutningsförbindelserna.
- ▶ Förbjudet att laga mat under körning.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Använd inte gasdrivna kok- och ugnsheter för uppvärmning.
- ▶ Om man har flera gasdrivna apparater krävs en separat gasavstängningsventil för varje apparat. Om enskilda apparater inte används ska respektive gasavstängningsventil stängas.
- ▶ Tändsäkringarna måste stänga inom en minut efter att gaslågan slocknat. När den stängs hör man ett klickande ljud. Kontrollera funktionen regelbundet.
- ▶ De installerade gasapparaterna är endast avsedda för gasol, butangas eller en blandning av dessa. Gastryckregulatorn såväl som alla fast installerade gasapparater är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Gasol är förgasbar ned till $-42\text{ }^{\circ}\text{C}$, butangas däremot endast upp till $0\text{ }^{\circ}\text{C}$. Vid lägre temperaturer existerar inte längre något gastryck. Butangas lämpar sig alltså inte för vinterdrift.
- ▶ Gasboxen är på grund av sin funktion och konstruktion ett utåt öppet utrymme. Den seriemässigt inbyggda ventilationen får inte täckas över eller blockeras. Då kan inte läckande gas avledas ut i det fria.
- ▶ Gasboxen får inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Säkra gasboxen mot obehörig åtkomst. Lås åtkomsten till den.
- ▶ Man måste omedelbart kunna komma åt flaskans huvudavstängningsventil.
- ▶ Gasdrivna apparater (t. ex. gasgrill) som är byggda för annat gastryck än 30 mbar får ej anslutas.
- ▶ Avgasröret måste vara tätt och fast slutet på värmare och kamin. Avgasröret får inte uppvisa några skador.
- ▶ Avgaser måste obehindrat kunna strömma ut i det fria och friskluft måste obehindrat kunna flöda in. Därför ska skorstenen och insugningsöppningarna hållas rena och fria (t. ex. från snö och is). Det får inte ligga några snövallar runt fordonet.

3.5.2 Gasflaskor

- ▶ Hantera fulla eller tömda gasflaskor utanför fordonet, endast med stängd huvudavstängningsventil och påsatt skyddskåpa.
- ▶ Gasflaskor får endast medföras i gasboxen.
- ▶ Ställ upp gasflaskorna lodrätt i gasboxen.
- ▶ Surra fast gasflaskorna så att de varken kan vridas eller välta.
- ▶ Anslut gasslangen utan spänning till gasflaskan.
- ▶ Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan innan gastryckregulatorn eller gasslangen avlägsnas från gasflaskan.

- ▶ Skruva beroende på anslutningen av gasslangen för hand eller med en lämplig specialnyckel från gasflaskan och skruva tillbaka den på gasflaskan igen. Fastskruvningen på gasflaskan är i regel vänstergängad. Dra **inte** åt för hårt.
- ▶ I fordon får endast speciella gastyckregulatorer med säkerhetsventil användas. Det får inte användas några andra gastyckregulatorer; de uppfyller inte kraven.
- ▶ Använd enbart 11 kg- eller 6 kg-gasflaskor. Campingflaskor med inbyggd backventil (blå flaskor upp till max. 2,5 resp. 3 kg) får endast användas i kombination med en säkerhetsventil.
- ▶ Slanglängden för yttre gasflaskor skall vara så kort som möjligt (max. 150 cm).
- ▶ Blockera aldrig ventilationsöppningarna i golvet under gasflaskorna.

3.6 Elektrisk anläggning

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Innan man börjar utföra några som helst arbeten i elanläggningen skall alla apparater och lampor frånkopplas, batteriet kopplas från och fordonet skiljas från nätet.
- ▶ Använd endast originalsäkringar med föreskrivet värde.
- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.

3.7 Vattensystem

- ▶ Vatten som blir stående i vattentanken eller i vattenledningarna blir oanvändbart efter kort tid. Därför är det viktigt att man grundligt rengör vattenledningar och vattentank före varje användning av fordonet. När man ställer undan fordonet, d.v.s. när det inte ska användas på ett tag skall vattentanken och vattenledningarna tömmas helt och hållet.
- ▶ Vid avställning under längre tid än en vecka ska vattensystemet desinficeras innan man använder fordonet (se kapitel 12).

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att vattenpumpen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt säkerhets-/avtappningsventilen (i förekommande fall) och alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns viktig information om vad som ska beaktas före körning och vilka åtgärder som ska vidtas före körning.

I slutet av detta kapitel hittar du en checklista, i vilken en sammanfattning av de viktigaste punkterna åter ges.

4.1 Nycklar

Till ditt fordon medföljer följande nycklar:

Två nycklar för

- tändningslåset

Två nycklar för

- förardörren
- påbyggnadens ingångsdörr
- bränsletanken
- påfyllningsöppningen för dricksvatten
- utvändiga luckor

Förvara alltid en reservnyckel utanför fordonet. Anteckna respektive nyckelnummer. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller verkstad vid ev. förlust.

4.2 Fordonsregistreringen

Fordonet måste registreras. Beakta gällande bestämmelser.

Tänk på att det, trots EU-nummerplåtar, krävs speciella, nationella nummerplåtar i en del länder.

4.3 Last

- ▶ Om fordonet överbelastas och har felaktigt däcktryck kan det leda till att däcken punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 14.7).
- ▶ I fordonshandlingarna anges den tekniskt tillåtna totalvikten, respektive vikten inklusive extrautrustning från fabriken (faktisk vikten), dock inte det lastade fordonets vikt (se avsnitt 4.3.1). För er egen säkerhets skull rekommenderar vi att det lastade fordonet (med alla föremål som medförs i fordonet och alla personer) vägs på en godkänd, allmän våg innan färden börjar.
- ▶ Anpassa hastigheten till lasten. Vid tung last blir bromssträckan längre.

- ▷ Överskrid inte genom lastning den tekniskt tillåtna totalvikten, som anges i fordonshandlingarna (tillåten totalvikt), eller det maximala axeltrycket.
- ▷ Inbyggda tillbehör och extrautrustning gör att man kan lasta mindre mängder.
- ▷ Observera alltid fordonets tillåtna axelbelastning som står i fordonshandlingarna.

Se till att lastens tyngdpunkt befinner sig direkt ovanför fordonsgolvet när fordonet lastas. Annars kan fordonets köregenskaper förändras.

Maximalt tillåten last

Beteckning	Belastning (kg)	
Höjbar säng	200	
Taklast	90	
Bakre lastutrymme och bakre bagageutrymme	200	
Cykelställ, ej nedsänkbar	2/3	60
Cykelställ, nedsänkbar	2/3	60
Cykelställ elcykel	2 cyklar	80
Lasthållare (AL-KO)	150	

4.3.1 Begrepp

▷ I tekniska sammanhang används numera begreppet "massa" istället för "vikt". I vanligt språkbruk används dock fortfarande oftast ordet "vikt". För att texten ska bli lättare att läsa används begreppet "massa" endast i fasta, vedertagna formuleringar i efterföljande avsnitt.

Tekniskt tillåten totalvikt i lastat tillstånd

Den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd är den vikt som fordonet aldrig får överskrida.

I den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd ingår **faktisk vikt** och **lasten**.

Den tekniskt tillåtna totalvikten på det lastade fordonet anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Faktisk vikt

I den faktiska vikten ingår fordonets vikt i körklart tillstånd och extrautrustning från fabriken.

Vikt i körklart tillstånd

Vikten i körklart tillstånd är vikten på det körklara standardfordonet (exklusive extrautrustning från fabriken).

Vikten i körklart tillstånd är sammansatt enligt följande:

- Tjänstevikt (det tomma fordonets vikt) med seriemässig standardutrustning från fabrik (exklusive extrautrustning från fabriken)
- Förarens vikt
- Standardutrustningens vikt

Till tjänstevikten räknas påfyllda smörjmedel, olja och kylvätska, fordonsverktyg och en till 90 % påfylld bränsletank.

Förarens vikt beräknas alltid vara 75 kg, oberoende av hur mycket föraren verkligen väger.

Standardutrustningen är all utrustning och all vätska som krävs för att fordonet ska kunna användas ändamålsenligt och säkert. I standardutrustningens vikt ingår:

- Ett fyllt färskvattensystem
- En till 90 % fylld gasflaska
- Ett fyllt värmesystem
- Försörjningsledningarna till 230 V-försörjningen
- Ett fyllt toalettspolningssystem
- Insatsmodul för extrabatteri, om det finns möjlighet att använda extrabatteri

Avloppstanken och latrintanken är tomma.

Exempel på beräkning av standardutrustning

Vattentank i körklart tillstånd för 20 l (utloppet öppet)	20 kg
Aluminiumgasflaska	+ 11,5 kg
Varmvattenberedare med 20 l	+ 20 kg
230 V-försörjningsledning	+ 4 kg
Summa	= 55,5 kg

Vikten i körklart tillstånd och den faktiska vikten anges i fordonshandlingarna (t. ex. 2900/2950 kg).

Last Lasten är sammansatt enligt följande:

- Konventionell belastning
- Extrautrustningar
- Personlig utrustning

▷ Fordonets last kan ökas genom att den faktiska vikten minskas. För detta ändamål är det till exempel tillåtet att tömma vätskebehållarna eller ta ut gasflaskorna.

De olika delarna av lasten förklaras i nedanstående text.

Konventionell belastning

Den konventionella belastningen är den vikt som tillverkaren har beräknat för passagerarna.

Konventionell belastning innebär: För varje sittplats som är inplanerad av tillverkaren beräknas 75 kg, oberoende av hur mycket passagerarna verkligen väger. Förarens vikt ingår redan i fordonets vikt i körklart tillstånd och får **inte** räknas med här.

Antalet sittplatser anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Extrautrustningar

Tillbehörsutrustningen består av tillbehör och extrautrustningar. Extrautrustning är till exempel:

- Släpvagnskoppling
- Markis
- Cykelställ eller motorcykelhållare
- Satellitsystem
- Mikrovågsugn

Viktuppgifterna för olika typer av extrautrustning finns i kapitel 16, eller erhålls från tillverkaren.

Personlig utrustning

Den personliga utrustningen är alla föremål som medförs i fordonet, och som inte ingår i den konventionella belastningen eller extrautrustningen. Till den personliga utrustningen räknas t. ex:

- Livsmedel
- Hushållsartiklar
- TV-apparat
- Radio
- Kläder
- Sängkläder
- Leksaker
- Böcker
- Hygienartiklar

Till personlig utrustning hör dessutom nedanstående, oberoende av var de befinner sig i fordonet:

- Husdjur
- Cyklar
- Båtar
- Surfbrädor
- Sportartiklar

För den personliga utrustningen måste tillverkaren enligt gällande bestämmelser utgå från minst en vikt, som beräknas enligt följande formel:

Formel Minsta vikten M (kg) = $10 \times N + 10 \times L$

Förklaring N = max. antal personer enligt tillverkarens uppgifter inklusive föraren
 L = fordonets totala längd i meter

4.3.2 Beräkning av last

- ▶ Lasten beräknas från fabrik till en viss del utgående från fasta medelvikter. Den tekniskt tillåtna totalvikten på det lastade fordonet får, av säkerhetsskäl, aldrig överskridas.
- ▶ I fordonshandlingarna anges den tekniskt tillåtna totalvikten, respektive vikten inklusive extrautrustning från fabriken (faktisk vikten), dock inte det lastade fordonets vikt (se avsnitt 4.3.1). För er egen säkerhets skull rekommenderar vi att det lastade fordonet (med alla föremål som medförs i fordonet och alla personer) vägs på en godkänd, allmän våg innan färden börjar.

Lasten (se avsnitt 4.3.1) är här viktskillnaden mellan

- tekniskt tillåten totalvikt i lastat tillstånd och
- den faktiska vikten.

Exempel på beräkning av lasten

	Vikt i kg	Beräkna
Tekniskt tillåten totalvikt enligt fordonshandlingarna	5000	
Faktisk vikt inklusive standardutrustning enligt fordonshandlingarna	- 4300	
Ger tillåten last	700	

Beräkningen av lasten utgående från differensen mellan den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd och den av tillverkaren angivna faktiska vikten är endast ett teoretiskt värde.

Den verkliga lasten kan endast beräknas om fordonet vägs på en godkänd, allmän våg med fyllda tankar (bränsle och vatten), fyllda gasflaskor och komplett extrautrustning.

Gå till väga enligt följande för detta:

- Kör först upp med fordonets framhjul på vågen och väg den.
- Kör sedan upp med fordonets bakhjul på vågen och väg den.

De olika värdena anger de aktuella axellasterna. Dessa värden är viktiga för rätt lastning av fordonet (se avsnitt 4.3.3). Summan av värdena anger fordonets aktuella vikt.

Skillnaden mellan den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd och den vägda fordonsvikten anger den verkliga lasten.

Utgående från detta kan man beräkna hur mycket som blir över den personliga utrustningen:

- Ta reda på vikten på alla passagerare och dra av denna summa från värdet för den verkliga lasten.

Det resulterande värdet anger vikten på den personliga utrustning som kan lastas i fordonet.

4.3.3 Lasta fordonet på rätt sätt

- ▶ Av säkerhetsskäl får den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd aldrig överskridas.
- ▶ Fördela lasten jämnt på fordonets högra och vänstra sida.
- ▶ Fördela lasten jämnt på båda axlarna. Beakta axellasterna som anges i fordonshandlingarna. Beakta dessutom däckens tillåtna lastkapacitet (se kapitel 14).
- ▶ Tunga laster bakom bakaxeln kan avlasta framaxeln genom hävstångseffekten (). Detta gäller speciellt vid långt baköverhäng, om en motorcykel transporteras på bakracket eller om det finns tung last i det bakre bagageutrymmet. Avlastningen från framaxeln påverkar köregenskaperna negativt speciellt hos framhjulsdrivna fordon.
- ▶ Surra fast alla föremål så att de inte kan glida iväg.
- ▶ Lasta tunga föremål (förtält, konserver o. dyl.) i närheten av axlarna. För förvaring av tunga föremål ägnar sig lågt placerade förvaringsutrymmen bäst, som har dörrar som inte kan öppnas i färdriktningen.
- ▶ Stapla lättare föremål (t. ex. kläder) i takförvaringsskåpen.
- ▶ Lasta endast cyklar (max. 3 st.) på cykelstället.

Stora förvaringsutrymmen har plats även för tyngre föremål (t. ex. skoter). Bakaxelns axellast kan då överskridas.

Axlarna får dock aldrig överbelastas. Det är därför viktigt att beakta avståndet till axlarna när man lastar fordonet.

För att fördela lasten rätt behöver du en våg, ett måttband, en miniräknare och lite tid.

Med två enkla formler kan man beräkna hur lastens vikt inverkar på axlarna:

Formler

$A \times G : R = \text{last på bakaxeln}$

$\text{Last på bakaxeln} - G = \text{last på framaxeln}$

Förklaring

A = avstånd mellan lastutrymmet och framaxeln i cm

G = lastens vikt i lastutrymmet i kg

R = fordonets axelavstånd (avståndet mellan axlarna) i cm

- ▶ Mät avstånden utanför fordonet, vågrätt från mitten av framhjulet till mitten av lastutrymmet eller till mitten av bakhjulet.

- Beräkna axellasten:
- Multiplicera avståndet mellan lastutrymmet och framaxeln (A) med lastens vikt i lastutrymmet (G) och dela resultatet med axelavståndet (R). Man får då fram den vikt med vilken lasten i lastutrymmet belastar bakaxeln. Anteckna denna vikt och lastutrymmet.
  - I det andra steget dras vikten i lastutrymmet (G) av från den ovan beräknade vikten. Om man får ett **positivt** värde (exempel 1) betyder det att framaxeln **avlastas** motsvarande detta värde. Om värdet är **negativt** (exempel 2) betyder detta att framaxeln **belastas**. Anteckna även detta värde.
  - Beräkna alla lastutrymmen i fordonet på samma sätt.
  - I det sista steget ska man räkna till alla beräknade vikter för bakaxelns last och sedan räkna till eller dra bort alla beräknade vikter för framaxelns last. Hur bakaxelns och framaxelns last beräknas beskrivs i avsnitt 4.3.2.

Om det beräknade värdet överskrider max. tillåten axellast måste lasten lastas om.

Om framaxeln avlastas för mycket försämras däckens vidhäftning på vägytan (traktion) och fordonet styrbarhet, detta gäller särskilt för framhjulsdrevena fordon. Lasta om lasten även i detta fall.

Beräkningsexempel

		Exempel 1	Exempel 2
Avstånd till framaxeln	A	(A1) 450 (cm)	(A2) 250 (cm)
Vikt i lastutrymmet	G	x 100 (kg)	x 50 (kg)
Fordonets axelavstånd	R	÷ 325 (cm)	÷ 325 (cm)
Belastning av bakaxeln (lägg till till axellasten)		138,5 (kg)	38,5 (kg)
Vikt i lastutrymmet		- 100 (kg)	- 50 (kg)
Avlastning av framaxeln (dra bort från axellasten)		38,5 (kg)	
Belastning av framaxeln (lägg till till axellasten)			-11,5 (kg)

4.3.4 Bakre lastutrymme/bagageutrymme

- ▶ Förvaringsutrymmen och bakre lastutrymmen ska inte användas som sovplats eller vistelseplats för personer eller djur. Dessa utrymmen har ingen obligatorisk ventilation. Kvävningsrisk föreligger genom syrebrist och värmefrånluft.
- ▶ Beakta den tekniskt tillåtna axelbelastningen och den max. tillåtna totala vikten när du lastar det bakre lastutrymmet/bagageutrymmet.
- ▶ Den maximalt tillåtna lasten i det bakre lastutrymmet/bagageutrymmet uppgår till 200 kg. Överskrid inte den tillåtna bakaxellasten.
- ▶ Beakta: När det bakre lastutrymmet eller (beroende på modell) det bakre bagageutrymmet **belastas** maximalt, **avlastas** framaxeln genom hävstångseffekten. Köregenskaperna försämras.

- ▷ Beroende på fordonets utrustning är surrningsckenor med surrningsöglor monterade i det bakre lastutrymmet resp. det bakre bagageutrymmet. Surra alltid fast lasten i surrningsöglorna. Använd spännremmar eller ev. surrningsnät, använd aldrig gummiexpandrar.
- ▷ Kontrollera alltid att surrningsöglorna sitter fast ordentligt i surrnings-skenan innan lasten surras. Om surrningsöglorna inte sitter fast ordentligt i surrnings-skenan kan lasten förskjutas och lossna t. ex. vid snabba rattmanövrar eller plötsliga inbromsningar.
- ▷ Fördela lasten jämnt. För stor punktbelastning skadar golvbeläggningsen.
- ▷ Vid transport av cyklar i bakre lastutrymmet, använd fästansordningen som tillhandahålls av återförsäljaren.

4.3.5 Dubbelgolv

- ▶ Beakta den tillåtna axelbelastningen och den tekniskt tillåtna totalvikten när du lastar utrymmet i dubbelgolvet.

- ▷ Fördela lasten jämnt. För stor punktbelastning skadar golvbeläggningsen.

4.3.6 Cykelställ (extrautrustning)

- ▶ Beakta den tillåtna axelbelastningen och den tekniskt tillåtna totalvikten när du lastar cykelstället.
- ▶ Den totala bredden får inte överstiga 2,55 m. Ställ in fästansordningarna för cyklarna i enlighet därmed. Last som hänger över åt sidan eller bakåt måste märkas ut i enlighet med lokala föreskrifter.
- ▶ Lasta endast cyklar (max. 3 st.) på cykelstället.
- ▶ Fäst cyklarna med medföljande remmar och kontrollera att de sitter fast ordentligt efter några kilometer.
- ▶ Stanna och kontrollera att cyklarna sitter fast ordentligt efter ca 1 mil. Upprepa sedan för säkerhets skull kontrollen varje gång du stannar.
- ▶ Använd inte cykelställ för annat bagage eller som steg.

- ▷ Cykelstället ska endast användas för cyklar.
- ▷ Totalvikten som anges av tillverkaren får inte överskridas.
- ▷ Nummerplåtarna och bakljusen får inte täckas över.
- ▷ Max. bärförmåga av cykelstället är 60 kg.
- ▷ När man fäster cyklar på cykelstället är det viktigt att man beaktar tyngdpunkten. Om cykelstället bara lastas med **en** cykel så måste denna lastas så nära fordonsväggen som möjligt.
- ▷ Det är inte tillåtet att köra med utfällt cykelställ utan cyklar.
- ▷ Kontrollera följande före varje start:
  - Är det tomma cykelstället ordentligt hopfällt?
  - Är cyklarna säkert fastlåsta på cykelstället med cykelställets remmar?

Fästa cyklar på cykelstället

När man fäster cyklar på cykelstället är det viktigt att man beaktar tyngdpunkten. Tyngdpunkten måste befinna sig mycket nära fordonets bakvägg. Fäst cyklarna alltid inifrån och ut.

Så här fäster man cyklar på rätt sätt på cykelstället:

- Fäll ner eller dra ut cykelstället beroende på modell.
- Den tyngsta cykeln ska vara närmast bakväggen.
- De lättare cyklarna ställs i mitten eller längst ut.
- Fäst de främre och bakre cykelhjulen med cykelställets respektive spännremmar.
- Fäst dessutom den yttersta cykeln beroende på modell av cykelställ i fästbygeln eller fästarmen samt med distansdelen.

Om cykelstället bara lastas med **en** cykel så måste denna lastas så nära bakväggen som möjligt.

Cykelställ, ej nedsänkbar

- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Bild 1 Cykelställ, ej nedsänkbar

Med cykelstället kan två eller tre cyklar transporteras bekvämt, beroende på utförande.

Lasta cyklar:

- Fäll ned svängbygeln.
- Sätt in cyklarna och fäst dem med snabbremmarna.
- Fäst distansdelen på ramen på den yttre cykeln.

Cykelställ, nedsänkbar

- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

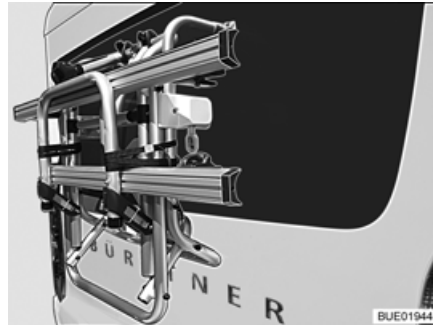

Bild 2 Cykelställ, uppfällt

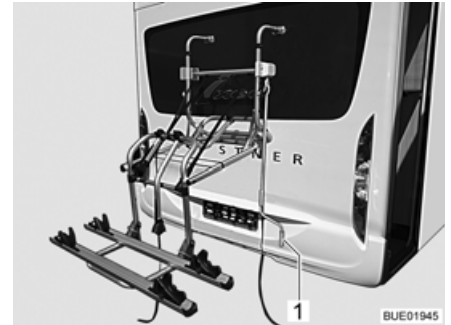

Bild 3 Cykelställ, nedsänkt

Med cykelstället (Bild 2) kan 2 cyklar bekvämt transporteras. Det går att bygga ut det för 3 cyklar. Med ett vinschsystem kan cykelstället höjas och sänkas. Tack vare det här systemet har man snabbt cyklarna i "grepphöjd".

Lasta cyklar:

- Sätt handveven (Bild 3,1) mot cykelstället och sänk det till rätt höjd.
- Sätt in cyklarna och fäst dem med snabbremmarna.
- Fäst distansdelen Bike-Block på ramen på den yttre cykeln.
- Lyft cykelstället på nytt med handveven.

4.3.7 Cykelställ cykel/elcykel (extrautrustning)

- ▶ Beakta den tillåtna axelbelastningen och den tekniskt tillåtna totalvikten när du lastar cykelstället.
- ▶ Den totala bredden får inte överstiga 2,55 m. Ställ in fästordningarna för cyklarna i enlighet därmed. Last som hänger över åt sidan eller bakåt måste märkas ut i enlighet med lokala föreskrifter.
- ▶ Lås cykelstället i färdläget före färd.
- ▶ Fäst cyklarna med medföljande remmar och kontrollera att de sitter fast ordentligt efter några kilometer.
- ▶ Stanna och kontrollera att cyklarna sitter fast ordentligt efter ca 1 mil. Upprepa sedan för säkerhets skull kontrollen varje gång du stannar.
- ▶ Använd inte cykelställ för annat bagage eller som steg.

- ▷ Cykelstället får enbart användas för att transportera cyklar och cyklar med elförsörjning (elcyklar).
- ▷ Totalvikten som anges av tillverkaren får inte överskridas.
- ▷ Nummerplåtarna och bakljusen får inte täckas över.
- ▷ Max. bärförmåga av cykelstället är 80 kg.
- ▷ När man fäster cyklar på cykelstället är det viktigt att man beaktar tyngdpunkten. Om cykelstället bara lastas med **en** cykel så måste denna lastas så nära fordonsväggen som möjligt.

- ▷ Kontrollera innan cyklarna hängs upp att fästarmarna och hjulhållarna på cykelstället är korrekt inställda. Ställ vid behov in fästarmen eller hjulhållaren efter cykeln.
- ▷ Det är inte tillåtet att köra med utfällt cykelställ utan cyklar.
- ▷ Kontrollera följande före varje start:
  - Är det tomta cykelstället ordentligt hopfällt?
  - Är cyklarna säkert fastlåsta på cykelstället med cykelställets remmar?
- ▷ Om cykelstället är försett med en laddningsenhet:
  - Är laddningskabeln fäst på ett säkert sätt? Laddningskabeln kan annars slitas loss.

Fästa cyklar på cykelstället

När man fäster cyklar på cykelstället är det viktigt att man beaktar tyngdpunkten. Tyngdpunkten måste befinna sig mycket nära fordonets bakvägg. Fäst cyklarna alltid inifrån och ut.

Så här fäster man cyklar på rätt sätt på cykelstället:

- Den tyngsta cykeln ska vara närmast bakväggen.
- Den lättaste cykeln placeras på cykelställets yttersida.
- Fäst de främre och bakre cykelhjulen med cykelställets respektive spännremmar.
- Fäst varje cykel vid fästarmen.

Om cykelstället bara lastas med **en** cykel så måste denna lastas så nära bakväggen som möjligt.

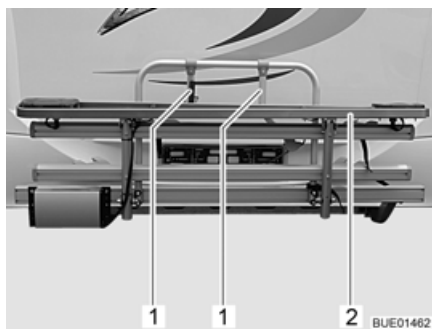

Bild 4 Cykelställ elcykel

Bild 5 Anordning för elcyklar

- Lossa remmarna och fäll ned cykelstället för elcyklar (Bild 4,2).
- Lyft upp den första elcykeln på cykelstället och placera den i hjulhållaren (framhjulet riktat åt vänster).
- Sväng ut den korta hållararmen (Bild 4,1) och fäst elcykelns främre ramrör (Bild 5,1) med remmar.
- Fäst både hjulen med remmar vid hjulhållarna.
- Lyft upp den andra elcykeln på cykelstället och placera den i hjulhållaren (framhjulet riktat åt höger).
- Fäll ut den längre hållararmen (Bild 4,1) och fäst elcykelns främre ramrör (Bild 5,1) med remmar.
- Fäst både hjulen med remmar vid hjulhållarna.
- Ställ eventuellt den tredje elcykeln i cykelhållaren och fäst den.
- Kontrollera att alla elcyklar sitter fast ordentligt.

4.3.8 Lasthållare (extrautrustning)

- ▶ Överskrid inte den tillåtna bakaxellasten.
- ▶ Tung laster bakom bakaxeln kan avlasta framaxeln genom hävstångseffekten (↑↔↓). Detta gäller speciellt vid långt baköverhäng, om en motorcykel transporteras på bakracket eller om det finns tung last i det bakre bagageutrymmet. Avlastningen från framaxeln påverkar köregenskaperna negativt speciellt hos framhjulsdrivna fordon.
- ▶ Stuva alltid lasten på ett trafiksäkert sätt och säkra den mot att falla av.
- ▶ Lasten får inte skjuta ut över fordonets max-bredd. Belysningen och registreringsskylten på lasthållaren får inte täckas av lasten.
- ▶ Kontrollera innan körningen det korrekta fästet av lasthållaren på fordonet och den säkra försnurningen av den transporterade lasten.
- ▶ Montera eller demontera lasthållaren alltid med 2 personer.
- ▶ Montera eller demontera lasthållaren endast utan last.

- ▷ Lasthållare och släpvagnskoppling får inte användas samtidigt.

- ▷ Ett EU-driftstillstånd har utställts för lasthållaren. Det krävs inte någon registrering i fordonspapren. Ta med monterings- och instruktionsboken.
- ▷ Låt er återförsäljare eller serviceställe montera lasthållaren.
- ▷ Beakta de landspecifika föreskrifterna.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Lasthållaren gör det möjligt att ta med en last (t. ex. en motorcykel eller en moped) med en vikt på upp till 150 kg. För transport av lasten finns speciella tillbehör tillgängliga. Våra auktoriserade återförsäljare och serviceställen hjälper dig gärna. Efter användning av lasthållaren ska den tas av.

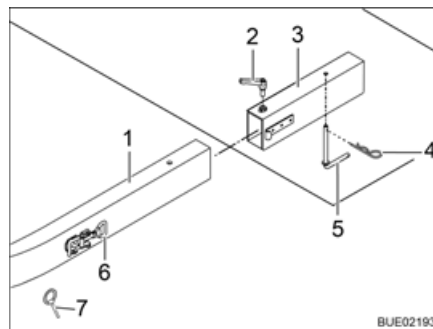

Bild 6 Fäste på fordonet

Leveransen inkluderar en uppkörningsskena, ytterligare bakljus och en upplyst typskylt. Den elektriska utrustningen ansluts via en 13-polig kontakt med uttaget på fordonet.

Montera/demontera lasthållare:

- Drag åt parkeringsbromsen.
- Skjut de båda längsgående balkarna (Bild 6,1) på lasthållaren in i fästelementet (Bild 6,3) på fordonet.

- Sätt i den avtagbara veven (Bild 6,5) underifrån genom borrhålen i den längsgående balken och fästelementet och säkra med fjäderkontakten (Bild 6,4).
- Stäng spännlås (Bild 6,6) och säkra med säkringsplint (Bild 6,7).
- Dra fast klämspaken (Bild 6,2).
- Repetera förfarandet på den andra sidan.
- Stick in den 13-polig kontakten i uttaget på fordonet.
- Kontrollera belysningens funktion.
- Surra fast lasten med lämpligt surrningsmaterial i de olika surrningsöglorna och fästklämmorna. För att ta med en motorcykel eller moped ska man använda uppkörningsskena och lämpliga tillbehör. Var uppmärksam på maxvikt.
- Ta bort lasten innan lasthållaren tas bort. Demontera lasthållaren i omvänd ordningsföljd.

4.4 Släpvagnskörning

- ▶ Var alltid extra försiktig när du kopplar på eller kopplar från släpet. Risk olycksfall och skador!
- ▶ När man kopplar på resp. kopplar loss släpet får inga personer uppehålla sig mellan dragfordonet och släpet.
- ▶ Beakta husbilens tillåtna kultryck och belastning på bakaxeln. Bakaxel-lasten finns angiven i fordonets dokumentation.

- ▷ Släp med påskjutsbroms: Om den separata bromsen är aktiverad får släpet varken kopplas på eller kopplingen lossas.
- ▷ Släpvagnskoppling med avtagbar kulhals: Om kulhalsen är felmonterad, föreligger risk för att släpet hakas av. Beakta bruksanvisningen till släpvagnskopplingen.
- ▷ Kulhuvudet passar bara på den medföljande hållaren. Om kulhuvudet måste bytas ut, måste även hållaren bytas ut.
- ▷ Om fordonet är utrustat med en luftfjädring: Avståndet mellan släpvagnskopplingens kulhuvud och vägytan, ska i lastat tillstånd vara 350 till 420 mm.

Tillåtet kultryck är:

Modell	Tillåtet kultryck
AL-KO	80 kg

4.5 Släpvagnskoppling (extrautrustning)

- ▶ Beakta max kultrycket och släpvagnsvikten i fordonshandlingarna när en släpvagnskoppling ska monteras.
- ▶ Drag åt släpvagnskopplingens fästskruvar efter 1000 drifttimmar.

- ▷ Lasthållare och släpvagnskoppling får inte användas samtidigt.

- ▷ Om en släpvagnskoppling monteras i efterhand måste detta registreras i fordonshandlingarna. Nödvändiga papper medlevereras till släpvagnskopplingen.
- ▷ Om släpvagnskopplingen har monterats i fabriken är släpvagnskopplingen registrerad i fordonshandlingarna. Ha alltid relevanta handlingar med i fordonet.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Bild 7 Släpvagnskoppling, styv

Bild 8 Släpvagnskoppling, borttagbar

Uppgifter i fordonshandlingarna

Låt er återförsäljare eller serviceställe montera delarna. Återförsäljaren sköter då även registrering.

4.6 Fotsteg

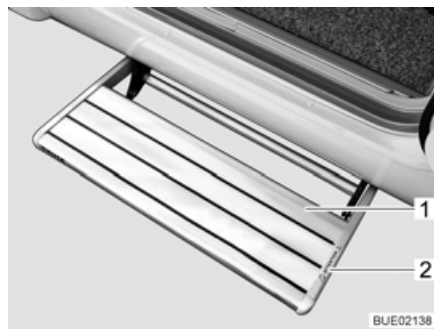
- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Stå inte direkt i fotstegets svängområde under inkörning och utkörning.
- ▶ Gå endast upp på fotsteget när det är helt utkört. Risk för skador!
- ▶ Lyft eller sänk aldrig personer eller last med hjälp av fotsteget.

- ▷ Beakta de olika trappstegshöjderna, se till att gå ned på stabil och jämn mark.
- ▷ Fotstegets vridlager och länkar får inte smörjas med fett eller olja (se kapitel 12).

- ▷ Knappen för manövrering av fotsteget sitter inne fordonet vid ingångsdörren.
- ▷ Om fotsteget inte är riktigt inkört och när tändningen slås på, lyser en röd kontrollampa på instrumentbrädan.
- ▷ Beakta varningsmärket på fotsteget.

- 1 Fotsteg
- 2 Varningsmärke "Klämskador"

Bild 9 Fotsteg

Beroende på modell har fordonen elektriskt utskjutbart fotsteg.

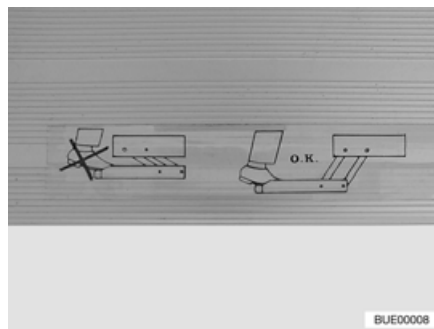

Bild 10 Varningsmärke fotsteg

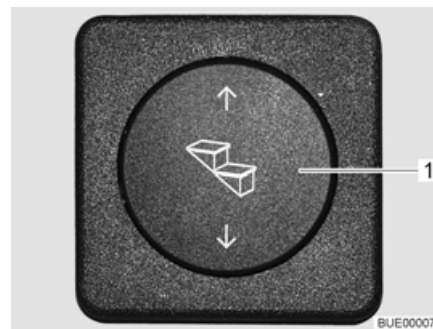

Bild 11 Manöverknapp fotsteg

Kör ut fotsteget helt. Först när fotsteget är helt utkört får man stiga upp på det (Bild 10).

- Köra ut:**
- Tryck nedtill på manöverknappen (Bild 11,1) och håll den intryckt (minst 3 sekunder) tills fotsteget har körts ut helt.
- Köra in:**
- Tryck upptill på manöverknappen (Bild 11,1) tills fotsteget har körts in helt.

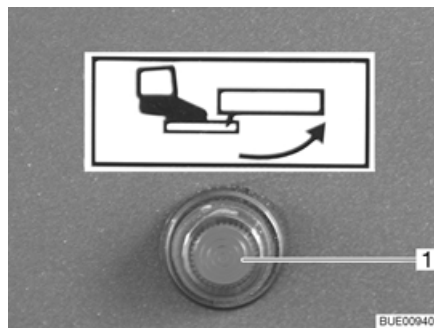

Bild 12 Kontrollampa

När tändningen är påslagen och fotsteget utskjutet, lyser en kontrollampa (Bild 12,1) på instrumentbrädan.

4.7 Skorstensskydd

- ▷ Om ett skorstensskydd är fäst på väggkaminen (Bild 13,1): Avlägsna skorstensskyddet före färden.

Bild 13 Skorstensskydd

4.8 TV-anläggning (extrautrustning)

- ▶ Innan resan påbörjas ska den platta bildskärmen och bildskärmshållaren ställas i grundläget och säkras. Om bildskärmshållaren är inbyggd i ett TV-skåp: Stäng TV-skåpet.
- ▶ Kontrollera alltid att antennen befinner sig i "viloläge" innan körningen. Risk för olycksfall! Viloläge betyder: Antennen är riktad bakåt, den är helt nedsänkt och låst i detta läge.

- ▷ Ytterligare information om positionering av den platta bildskärmen, se kapitel 7.

4.9 Lock till diskho och slask

- ▶ Vid olycksfall eller vid kraftiga inbromsningar kan lösa lock på diskhon (Bild 14,1) och slasken skada passagerarna i fordonet. Innan resan påbörjas ska de lösa locken avlägsnas och förvaras säkert i köket eller i klädskalet.

Bild 14 Lock diskho (exempel)

4.10 Fastsättning av lös inredning

- ▶ Vid olyckor eller kraftiga inbromsningar kan lös inredning skada passagerarna i fordonet. Sätt fast lös inredning i de avsedda hållarna eller förvara dem på ett säkert ställe i fordonet innan du kör iväg.

- ▷ Olåsta luckor och dörrar kan gå upp under körning och skada delar av inredningen. Lås alla luckor och dörrar innan du kör iväg.

Lös inredning är exempelvis innerdörrar och skiljeväggar. Lös inredning säkras på olika sätt. För öppning och stängning av skåpluckor se avsnitt 7.4.

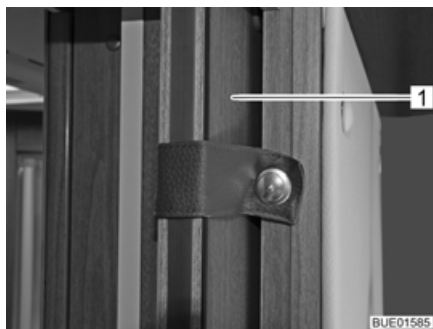

Bild 15 Skjutdörr (Exempel)

Bild 16 Duschvägg

Sätta fast lös inredning:

- Lås dörrar (Bild 15,1) och sätt fast skiljeväggar (Bild 16,1) med de befintliga låsen eller fästanordningarna.

Bild 17 Dragknopp

Bild 18 Spärr med fjäder

Öppna dragknopp:

- Drag i dragknoppen (Bild 17,1).

Stäng dragknopp:

- Tryck på dragknoppens underdel.

Öppna spärr:

- Tryck in fjäder (Bild 18,1).

Stäng spärr:

- Skjut tillbaka lös inredning, tills fjädern hakar i.

4.11 Säkra den manuella mörkläggningsgardinen för vindrutan

Bild 19 Manuell mörkläggningsgardinen för vindrutan

- Tryck ihop handtagen (Bild 19,1).
- Skjut mörkläggningsgardinen för vindrutan uppåt, tills den hakar in.

4.12 Säkra den elektriska mörkläggningsgardinen för vindrutan

- ▷ För att det alltid ska gå att se ut under färd ska mörkläggningsrullgardinen säkras med två låsreglar innan man startar.

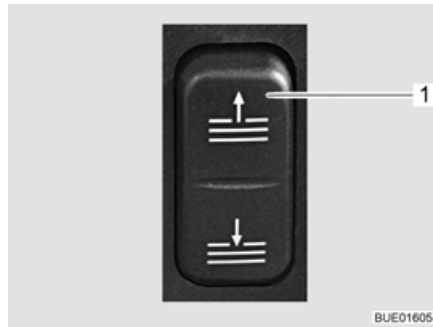

Bild 20 Knapp för mörkläggningsgardin vindruta

Bild 21 Låsregel

- Öppna mörkläggningsgardin vindruta. För att göra detta tryck på den övre halvan av knappen (Bild 20,1).
- Vrid låsreglarna (Bild 21,1) på båda sidor nedåt.

- ▷ Information om nödmanövrering finns i avsnitt 7.10.6.

4.13 Gasregulator

- Användning av apparater som drivs med gas under körning är endast tillåten om gasanläggningen har en lämplig utrustning. Slangbrottssäkring och Crash-Protection-Unit (CPU) förhindrar att gas släpps ut vid en olycka.

Beroende på utrustningen kan fordonet vara utrustat med olika gasregulatorer.

Om en annan än den gasregulator som anges nedan är installerad i fordonet, måste huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilerna vara stängda under körning.

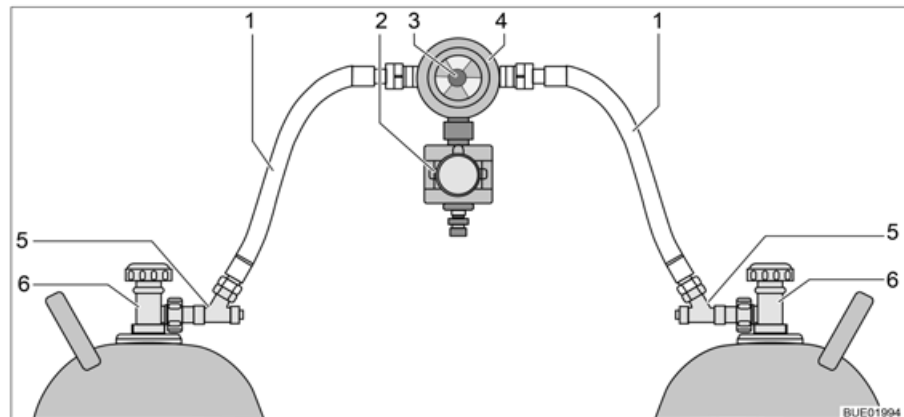

Bild 22 Gasregulator med CPU och slangbrottssäkring

- 1 Gasslang
- 2 Crash-Protection-Unit (CPU)
- 3 Vred för manuell omkoppling av gasflaskorna
- 4 Gastryckregulator med omkopplingsventil och visning
- 5 Slangbrottssäkring
- 6 Huvudavstängningsventil på gasflaskan

Gasregulator med CPU och slangbrottssäkring

Om fordonet är utrustat med en gasregulator med Crash-Protection-Unit (Bild 22,2) och slangbrottssäkring (Bild 22,5):

Huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilerna får vara öppna under körning. Apparater med gasdrift får vara påslagna under körning.

- Om du är osäker, kontrollera informationen med auktoriserade återförsäljare eller serviceställe.

4.14 Snökedjor (extrautrustning)

- ▷ Montera endast snökedjor om avståndet mellan däckets och fordonets karosseri är minst 50 mm.
- ▷ Däck, hjulupphängning och styrning utsätts för mycket större belastning om man har monterat snökedjor. Kör mycket långsamt med snökedjor (max. 50 km/h) och endast på vägar med genomgående snötäcke. Annars kan fordonet skadas.
- ▷ Beakta snökedje-tillverkarens monteringsföreskrifter.
- ▷ Sätt inte på snökedjor på lättmetallfälgar.

Använd enbart passande snökedjor:

Däcksdimension	Snökedjedimension
215/70 R 15 C	230
225/75 R 16 C	245

För användning av snökedjor gäller bestämmelserna och föreskrifterna i respektive land.

- Snökedjor ska alltid fästas på drivhjulen.
- Snökedjans spänning ska kontrolleras efter att man har kört ett par meter.

4.15 Trafiksäkerhet

- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 14.7).

Gå igenom följande checklista innan du startar:

Basfordon

Nr.	Kontroller	Kontrollerad
1	Alla fordonshandlingar finns med	
2	Däck respektive fyllnadstryck i ordentligt skick	
3	Fordonsbelysning, broms- och backljus kontrollerat	
4	Oljenivå i motor, växellåda och servostyrning kontrollerat	
5	Frostskydd och vätska för vindrutespolaranläggningen är påfyllt	
6	Bromsarnas funktionsduglighet	
7	Kontrollera att bromsarna fungerar jämnt runt om	
8	Fordonet kör rakt fram även när man bromsar kraftigt	

Påbyggnad utsida

9	Markisen helt inrullad	
10	Taket har befriats från snö och is (på vintern)	
11	Utvändiga anslutningar frånkopplade och kablar borttagna/i förvaringsutrymme	
12	Externa stöd har tagits bort	
13	Fast monterade stödben inkörda och fastsatta	

Nr.	Kontroller	Kontrollerad
14	Stoppklossar borttagna och på sin förvaringsplats	
15	Fotsteget är indraget (iaktta kontrollampan)	
16	De utvändiga luckorna stängda och låsta	
17	Ingångsdörren baktill är stängd	
18	Fordonets totala höjd inkl. lastat takräcke uppmätt och antecknad. Ha viktvärdena till hands i förarhytten	

Påbyggnad insida

19	Fönster och takluckor är stängda och låsta	
20	Den platta bildskärmen säkrad	
21	Parabolantennen är indragen (om sådan finns)	
22	Lösa delar ligger säkert förvarade eller har satts fast	
23	Öppna hyllor är tömda	
24	Locken till diskhon och slasken säkert placerade	
25	Kylskåpsdörren är låst	
26	Kylskåp omställt till 12 V-drift (krävs endast för manuellt energival)	
27	Alla lådor och luckor är stängda	
28	Alla dörrar är låsta	
29	Höjbar säng i övre slutställning säkrad	
30	Barnstolar monterade på säten med trepunktsbälten	
31	Vridstolsspärr för förarstolen och passagerarstolen har hakat in	
32	Mörkläggningsgardinerna i förarhytten är öppna och säkrade	

Gasanläggning

33	Gasflaskorna är ordentligt fastsurrade i gasboxen	
34	Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen	
35	Om det inte finns någon Crash Protection Unit: Huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängd, gasavstängningsventiler stängda	

Elektrisk anläggning

36	Kontrollera spänningen på bodelsbatteriet och på startbatteriet (se kapitel 9). Om för låg batterispänning indikeras på panelen måste respektive batteri laddas. Beakta uppgifterna i kapitel 9 ▷ Resan skall påbörjas med fulladdat start- och bodelsbatteri.	
----	---	--

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för att köra husbilen.

5.1 Köra

- ▶ Basfordonet är ett s.k. nyttofordon (mindre lastbil). Detta ska man alltid tänka på när man kör.
- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Ett säkerhetsbälte finns monterat vid de sittplatser som får användas under färd. Under färd ska säkerhetsbältet alltid användas.
- ▶ Ta aldrig av säkerhetsbältet under färden.
- ▶ Alla personer som åker med måste sitta på fordonssätena.
- ▶ Dörrspärren får inte öppnas.
- ▶ Undvik att bromsa för kraftigt.
- ▶ Om ett navigationssystem används: ändra endast färdmålet när fordonet står still. Kör till en rastplats/parkeringsplats eller till något annat ställe, där man kan stanna säkert, för att ändra färdmålet.
- ▶ Återge inte DVD-skivor på navigationssystemets monitor under körningen.
- ▶ Koppla alltid ifrån yttre belysning/förtältsbelysning under färd.

- ▷ Kör långsamt på dåligt väglag.
- ▷ Kör extra försiktigt när du kör ombord på en färja, kör över ojämnheter eller backar. Stora fordon kan svänga ut rätt mycket i sidled när man kör i kurvor eller "fastna" nertill om läget är ofördelaktigt. Underredet, eller delar som sitter på underredet, kan skadas.

- ▷ Tillverkaren ansvarar inte för skador eller olycksfall som inträffar på grund av att dessa anvisningar inte efterföljs.
- ▷ De beskrivna säkerhetanvisningarna i kapitel 3 måste följas.
- ▷ Om en backningskamera har monterats i fordonet, slås kameran på automatiskt så fort backen läggs i.
- ▷ När fordonet är utrustat med automatväxellådan Comfort-Matic från Fiat ska följande beaktas: Den i instruktionsboken för Comfort-Matic beskrivna ljudsignalen är inte aktiverad i våra fordon. Ingen varningssignal ljuder.

5.2 Backningskamera (delvis extrautrustning)

Bild 23 Backningskamera med infraröd belysning

I fordonet finns en backningskamera (Bild 23) monterad.

I mörker belyser backningskamerans infrarödlysdioder synfältet.

Bilden från backningskamerans sparas i det centrala multimedia-/navigations-systemet och visas på den tillgängliga LCD-monitorn.

Backningskameran och LCD-monitorn startas automatiskt när fordonsmotorn är igång eller tändningen påslagen och backen läggs i.

Backningskameran och LCD-monitorn kan även startas manuellt med en manöverknapp eller en knapp på displayen när fordonsmotorn är igång eller tändningen påslagen.

Systemet kan stängas av med en manöverknapp eller knappen på displayen.

▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

5.3 Körhastighet

- ▶ Fordonet har en kraftig motor. Det står alltså tillräckliga stora reserver till förfogande vid svåra trafiksituationer. Denna höga kapacitet tillåter en hög sluthastighet och en enastående körhastighet.
- ▶ Fordonet erbjuder en stor motståndskraft mot vind. Särskild fara föreligger vid plötslig sidvind.
- ▶ Ojämn eller ensidig lastning förändrar köregenskaperna.
- ▶ På okända vägar kan svåra körförhållanden och överraskande trafiksituationer uppstå. För din egen säkerhet bör du anpassa hastigheten efter den rådande trafiksituationen och omgivningen.
- ▶ Håll gällande hastighetsbegränsningar.

5.4 Bromsar

- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på bromssystemet.

Före varje start

Test-bromsa före varje resa och kontrollera då:

- Fungerar bromsarna?
- Reagerar bromsarna alltid på samma sätt?
- Fortsätter fordonet rakt fram även efter en kraftig bromsning?

5.5 Luftfjädring AL-KO (extrautrustning)

5.5.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Vid en luftfjädring med automatisk nivåutjämning kan man inte se om fordonet är överbelastat.
Axellasten och den tekniskt tillåtna totalvikten får aldrig överskridas.
- ▶ Använd aldrig luftfjädringen för att lyfta fordonet vid servicearbeten (t. ex. hjulbyte).
- ▶ Fordonet får endast höjas eller sänkas när det står stilla eller körs i låga hastigheter.
- ▶ Använd endast fjärrstyrningen när det inte uppehåller sig några personer/finns några föremål inom lyftområdet under fordonet.
- ▶ Se till att barnen inte leker med anläggningen.
- ▶ Vid störningar på luftfjädringen: anpassa hastigheten; kör långsamt och låt genast en auktoriserad fackverkstad åtgärda felet.

- ▷ Tryck inte på bromspedalen under höjning eller sänkning. På så sätt förhindrar man spänning i chassit.
- ▷ Vid längre stilleståndstider kan den allmänna fordonsnivån sjunka. På så sätt kan luftbälgarna skadas. Därför ska följande åtgärder vidtas vid längre stilleståndstider:
  - Använd stödben.
  - Fyll luftbälgarna med tryckluft en gång i veckan.

En luftfjädring håller fordonet på samma körnivå oberoende av belastningstillstånd. Dessutom kan olika funktioner utföras manuellt. En höjning underlättar t. ex. vid påkörning på färjor (större "stigningsvinkel").

5.5.2 Luftfjädring fram- och bakaxel

- ▶ När fordonets nivå ändras eller när fordonet **inte** är inställt till körnivå så ska gränshastigheten inte överskridas. Först när fordonet är inställt till körnivå får man köra med högre hastighet.

- ▷ Avståndet mellan släpvagnskopplingens kulhuvud och vägytan, ska i lastat tillstånd vara 350 till 420 mm.

Luftfjädringens olika funktioner kan aktiveras manuellt med fjärrstyrningens knappar.

- ▷ När fordonet står still är knappfunktionerna endast tillgänglig när tändningen är påslagen. Under färden finns knappfunktionerna endast tillgängliga upp till en viss gränshastighet.
- ▷ När gränshastigheten överskrids regleras körnivån automatiskt.

Bild 24 Fjärrstyrning

Knapp	Beteckning	Gränshastighet
1	Kontrollampa	-
2	Offroad-läge	Upp till 25 km/h
3	Parkeringsläge	Upp till 25 km/h
4	Höja nivån	Upp till 5 km/h
5	Sänka nivån	Upp till 5 km/h
6	Axelvisning	Upp till 5 km/h
7	Körnivå	Upp till 25 km/h
	Manuellt handhavande	Upp till 5 km/h
8	Stoppknapp	Upp till 25 km/h
9	Auto-level	-
10	Sidolutning	Upp till 5 km/h
11	Sänkning fram	Upp till 25 km/h
12	Sänkning bak	Upp till 25 km/h

Med hjälp av knapparna kan man välja följande funktioner:

Funktion	Knapp	Indikering	Betydelse
Starta systemet (slå på tändningen)		Lysdiod lyser i en sekund	Systemet är redo
		2 lysdioder lyser	Fordon i körnivå
Ställa in körnivån	 Tryck ned kort	Båda lysdioderna lyser	Fordonet ställs in till körnivån
	Auto-level ¹⁾	 Tryck	Knappen blinkar
		Knappen lyser i 10 sekunder	Bästa möjliga position uppnådd
 Tryck ned kort		-	Avsluta funktion Fordonet återställs till körnivån
Axelval för manuell manövrering	 Tryck länge (ca. 3 sekunder) flera gånger, tills önskad axel är vald	 Axelns lysdiod lyser	Axeln är vald
Höja fordon (axeln är vald)	 Tryck, tills önskad nivå har uppnåtts	Knappen blinkar	Fordonet höjs
	Släpp	Knappen lyser	Nivå uppnådd
	 Tryck ned kort	Knappen blinkar	Fordonet höjs
		Knappen lyser	Översta nivå uppnådd
Sänka fordon (axeln är vald)	 Tryck, tills önskad nivå har uppnåtts	Knappen blinkar	Fordonet sänks
	Släpp	Knappen lyser	Nivå uppnådd
	 Tryck ned kort	Knappen blinkar	Fordonet sänks
		Knappen lyser	Understa nivå uppnådd
Offroad-läge (högt körläge)	 Tryck ned kort	Knappen blinkar	Fordonet höjs
		Knappen lyser	Nivå uppnådd
Parkeringsläge (djupt körläge)	 Tryck ned kort	Knappen blinkar	Fordonet sänks
		Pipsignal, så länge funktionen är aktiv	
Sänkning bak (enklare belastning)	 Tryck ned kort	Knappen lyser	Nivå uppnådd
		Knappen blinkar	Fordonet sänks baktill
		Knappen lyser	Djupast möjliga nivå uppnådd

Funktion	Knapp	Indikering	Betydelse
Sänkning fram (hög fri markhöjd för den bakre delen)	 Tryck ned kort	Knappen blinkar	Fordonet sänks fram till
		Knappen lyser	Djupast möjliga nivå uppnådd
Sidlutning (tömning av tanken)	 Tryck, tills önskad lutning har uppnåtts	Knappen blinkar	Fordonet lutar
	Släpp	Knappen lyser	Maximal lutnings- vinkel uppnådd
	 Tryck ned kort	-	Avsluta funktion Fordonet åter- ställs till körnivån
Nödavstängning	 Tryck 1 gång (under funktions- förloppet)	-	Avbryt alla funk- tioner direkt
	 Tryck 2 gånger	-	Systemet är aktiverat igen
Stänga av systemet	 Tryck 1 gång	Knappen lyser	Systemet är avstängt
Slå på/stänga av serviceläget (for- donet är avstängt men tändningen är ännu påslagen)	 Tryck ned kort	Knappen lyser	Serviceläget är påslaget
	 Tryck igen	Knappen släcks	Serviceläget är avstängt

¹⁾Den funktion finns tillgänglig i 6 minuter efter tändningen har stängts av

▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillver-
karen.

5.6 Säkerhetsbälten

5.6.1 Allmänt

Fordonet är i bodelen utrustad med säkerhetsbälten på de sittplatser som föreskrivs i lagen. Beakta gällande, nationella bestämmelser för användning av säkerhetsbälten.

- ▶ Spänn fast dig innan färd och var fastspänd under hela färden.
- ▶ Se till att dina säkerhetsbälten varken tar skada på något sätt eller kläms fast. Skadade säkerhetsbälten skall bytas ut av en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Ändra inte säkerhetsbältenas fästpunkter, upprullningsautomatiken eller låsanordningarna.
- ▶ Varje enskilt säkerhetsbälte ska endast användas av **en** vuxen person.
- ▶ Fäst inte andra föremål med säkerhetsbältet samtidigt som en person använder det.
- ▶ Normala säkerhetsbälten räcker inte som skydd för personer som är mindre än 150 cm långa. I dessa fall krävs extra säkerhetssystem. Beakta respektive certifikat.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser. Vi rekommenderar att fästa bilbarnskydd på den andra sitsraden.
- ▶ Säkerhetsbälten skall bytas ut efter olycksfall.
- ▶ Under färden får stolens ryggstöd inte fällas ner för långt. Säkerhetsbältets skyddsfunktion säkerställs då inte.

5.6.2 Använda säkerhetsbälten på rätt sätt

- ▶ Bältet får inte snurras. Bältet ska sitta slätt mot kroppen.
- ▶ När man spänner fast säkerhetsbältet är det viktigt att man sitter riktigt.

Säkerhetsbältet är korrekt placerat om den nedre delen sitter under magen och över höftbenen. Den övre delen måste vara placerat över bröstet och axeln (inte över halsen). Bältet måste alltid sitta spänt över kroppen. Tjocka kläder bör tas av före färd.

5.6.3 Bilbarnskydd

- ▶ Barn under 13 år, som är kortare än 150 cm, ska använda lämpligt och godkänt bilbarnskydd under färden.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser. Vi rekommenderar att fästa bilbarnskydd på den andra sidsraden.
- ▶ Spänn fast barnet innan färden börjar, och se till att barnet är fastspänt under hela färden.
- ▶ Använd bara ett bakåtvänt bilbarnskydd på passagerarsidan när krockkuddarna framtill och på sidan av passagerarsidan har inaktiverats. Beakta den separata bruksanvisningen från chassitillverkaren och varningsanvisningarna i fordonet. När inget bakåtvänt bilbarnskydd används längre kan krockkuddarna aktiveras igen.
- ▶ Bilbarnskydd som är vända bakåt får aldrig användas på en stol med aktiverad främre airbag. Detta kan leda till att barn dör eller får allvarliga skador.

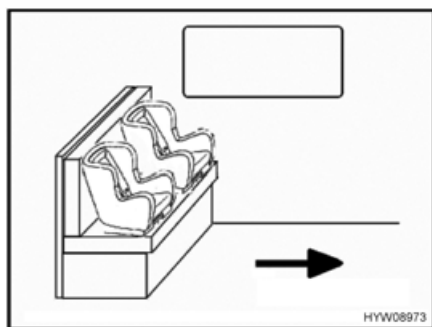
HYW09354

Bild 25 Varningsskylt bilbarnskydd (passagerarsolskydd)

Bakåtvända bilbarnskydd på passagerarstolen

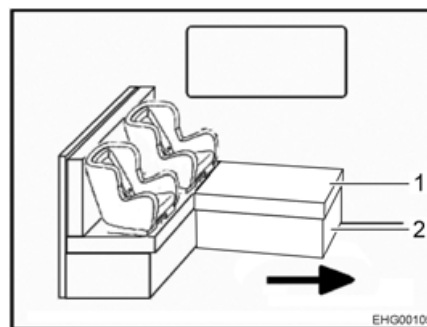
Passagerarstolen är utrustad med en airbag. Om denna airbag är aktiverad får inget bakåtvänt bilbarnskydd användas på passagerarstolen. Om airbagen utlöses vid en olycka skulle detta leda till att barnet dör eller får allvarliga skador. På solskyddet finns ett varningsskylt (Bild 25) på båda sidor som uppmärksammar på den här risken.

Airbagen för passagerarstolen kan avaktiveras. Anvisningar om detta finns i instruktionsboken till basfordonet.

HYW08973

Bild 26 Barnstolar på sittbänken

EHG00105

Bild 27 Barnstol på L-sittbänken

Bilbarnskydd i bodelen

Pil i Bild 26 och Bild 27 visar färdriktningen.

För L-sittbänken måste ryggdynan på sidoväggen tas bort, om barnstolen finns monterad.

- Sänk ned bordet.
- Ta bort dynan (Bild 27,1) vid behov.
- Fäll ihop lådan (Bild 27,2) vid behov.

Bilbarnskydden delas in i fem grupper:

Grupp	Kroppsvikt	Ålder (ca)
0	Till 10 kg	Upp till 9 månader
0+	Till 13 kg	Upp till 18 månader
I	9 kg till 18 kg	9 månader till 4 år
II	15 kg till 25 kg	3 år till 7 ½ år
III	22 kg till 36 kg	6 år till 12 år

Nedanstående tabell visar vilka bilbarnskydd som kan användas på vilka sittplatser.

Stolar	Åldersgrupper			
	< 10 kg (0-9 måna- der)	< 13 kg (0-24 måna- der)	9-18 kg (9-48 måna- der)	15-36 kg (4-12 år)
Passagerarsäte fram	X	U ¹⁾	U ¹⁾	U ¹⁾
Sittbänk Bild 26	U ²⁾	U	U	U
L-sittbänk Bild 27	U ^{2) 3)}	U ³⁾	U ³⁾	U ³⁾
Här betyder:				
U:	Lämpligt för "universella" barnskydd som är tillåtna för denna åldersgrupp.			
X:	Platsen är inte lämplig för barn i denna åldersgrupp.			

¹⁾Gäller endast utan airbag eller vid deaktiverad airbag.

²⁾Endast möjligt på respektive sittplats, när avståndet till bordet är tillräckligt stort eller bordet har tagits bort.

³⁾Ryggdynan på sidoväggarna borttagen.

5.7 Pilotsäten för förarstol och passagerarstol

- ▶ Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning.
- ▶ Stolarna måste vara låsta i färdriktning och får inte snurras under tiden som bilen kör.

- ▶ Dra alltid åt handbromsen innan stolarna vrids i uppställt fordon.

- ▶ Förarstolen och passagerarstolen är beroende på modell och utrustning en del av basfordonet. I detta fall beskrivs inställning av stolarna i bruksanvisningen till basfordonet.

5.7.1 Stolar (Aguti-Liner)

Bild 28 Stolsinställning

Vrida stolen Man kan svänga den i vilken riktning man vill.

- Fäll upp båda armstöden.
- Skjut stolen framåt.
- Manövrera låsspaken (Bild 28,4). Spärren lossas.
- Vrida stolen.

Justera sätet i längdriktning Förarstolen ska ställas in så att föraren bekvämt kan trycka ner pedalerna.

- Drag upp bygeln (Bild 28,3).
- Skjut stolen framåt eller bakåt.
- Släpp bygeln. Det måste höras att stolen hakar fast.

Ställa in sätets lutning (delvis extrautrustning)

Ställ in sätets lutning så att låren ligger mot sätet utan tryck.

- Drag upp spaken (Bild 28,2).
- Justera sätet i önskad vinkel genom att trycka eller släppa efter.
- Släpp spaken. Det måste höras att sätets yta hakar fast.

Ställa in ryggstödet

Ställ in lutningen på förarstolens ryggstöd så att man kan hålla i ratten med lätt böjda armar.

- Vrid ratten (Bild 28,5). Beroende på vridriktning lutas ryggstödet framåt eller bakåt.

Ställa in armstödet

Armstöden kan ställas in steglöst i höjdlid.

- Vrid det räfflade hjulet (Bild 28,1). Beroende på vridriktning lutas armstödet framåt eller bakåt.

5.7.2 Stolsvärme (extrautrustning)

▷ Stolsvärmen fungerar enbart när tändningen är påslagen.

Beroende på utrustning är förar- och passagerarsätet försedda med en steglöst reglerad stolsvärme.

Inställningshjulet för reglering av värmeeffekten ligger på utsidan av sätet.

Bild 29 Inställningshjul stolsvärme

Ställa in stolsvärmen:

- Beroende på önskad värmeeffekt vrid inställningshjulet (Bild 29,1) i en ställning mellan "0" och "5".
- För avstängning vrid inställningshjulet till läge "0".

5.8 Nackstöd

▷ Nackstöden går inte att ställa in på alla modeller.

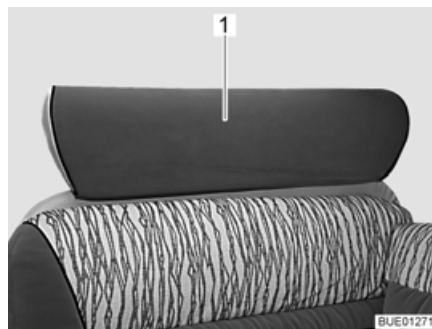

Bild 30 Nackstöd sittbänk

Ställ innan du startar in nackstödet (Bild 30,1) så att bakhuvudet har ett stöd ungefär i höjd med öronen. Drag upp eller tryck ned nackstödet för hand.

5.9 Sittplatsernas placering

- ▶ När man kör med husbilen får personer endast uppehålla sig i fordonet på de tillåtna sittplatserna. Det maximalt tillåtna antalet passagerare finns angivet i fordonshandlingarna.
- ▶ Under körning är det förbjudet att sitta på de längsgående sittbänkarna.
- ▶ På sittplatserna gäller bilbälteslagen.

Bild 31 Symbol "Använd inte sittplatsen medan körning"

Sittplatser som inte får användas medan körning, är utrustade med en dekal (Bild 31).

5.10 Elmanövrerad fönsterhiss

- ▶ Om fönstret stängs okontrollerat kan personer eller föremål klämmas.
- ▶ Även om fordonet lämnas för bara några korta stunder skall nyckeln tas ur rattlåset. Annars kan barn manövrera fönsterhissen och kan därvid skada sig på fönstret.

På förarsidan är fordonet utrustad med en elmanövrerad fönsterhiss.

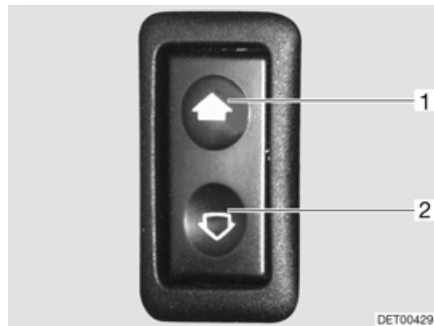

Bild 32 Reglage för elmanövrerad fönsterhiss

- Öppna: ■ Tryck på det nedre reglaget (Bild 32,2).
- Stänga: ■ Tryck på det övre reglaget (Bild 32,1).

5.11 Ytterspegel

Bild 33 Ytterspegel

Fordonet är utrustad med två elmanövrerade och eluppvärmda ytterspeglar (Bild 33,1).

Reglaget för inställning av ytterspeglarna sitter på förardörren resp. till vänster på instrumentbrädan.

Reglaget för uppvärmning av ytterspeglarna sitter på förardörren, till vänster på instrumentbrädan eller mittkonsolen.

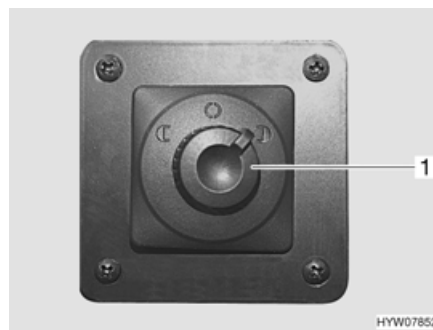

Bild 34 Reglage inställning av ytterspeglar

Bild 35 Knapp värme ytterspeglar

Ställa in ytterspegel:

- Bestäm vilken ytterspegel som ska ställas in. Vrid för detta vridströmställaren (Bild 34,1) åt vänster eller höger.
- Tryck på reglaget (Bild 34,1) i önskad riktning.

Slå på värmen ytterspeglar:

- Tryck på knappen (Bild 35,1) på instrumentbrädan. Kontrollampan på reglaget visar att funktionen aktiverats.

5.12 Klämman/Hållaren (för smarttelefon/surfplatta)

- ▶ När föraren inte är uppmärksam på vägen finns det en olycksrisk. Man ska inte installera eller manövrera en surfplatta eller smarttelefon under körning.

Bild 36 Klämman/Hållaren

- 1 Klämman/Hållaren (för smarttelefon/surfplatta)

I mitten av instrumentbrädan sitter det en uppfällbar klämman/hållaren (Bild 36,1). Hållaren kan användas som pappersklämman. Genom att fälla upp en fjädrad vinkelklämman kan en smarttelefon eller surfplatta med en skärmtorlek på upp till 10" sättas fast.

Fäll ner hållaren när den inte används.

- ▷ Ytterligare information hittar du i basfordonets instruktionsbok.

5.13 Mörkläggningsgardiner för vindrutan, förarfönstret och passagerarfönstret

- ▶ Under färd ska gardinerna för vindrutan, respektive förar- och passagerarfönsterna vara öppna, låsta och säkrade. Förarens sikt får inte hindras.

Bild 37 Plisségardin

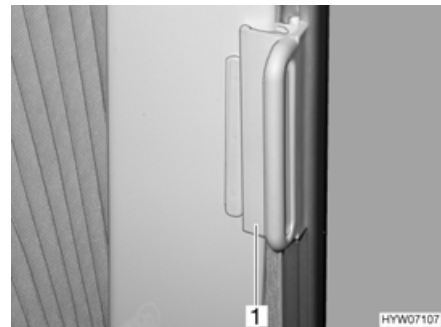

Bild 38 Lås för plisségardin

Öppna och stänga: ■ Håll i plisségardinens handtag (Bild 37,1) och skjut åt höger eller vänster.

Säkra: ■ Skjut in handtaget (Bild 38,1) över kanten. Plisségardinerna är säkrade.

5.14 Motorhuv

- ▶ När motorhuv är öppen finns risk att skada sig i motorrummet.
- ▶ Motorn kan vara mycket varm även om den har varit avstängd en längre tid. Risk för brännskador!
- ▶ Utför inga arbeten i motorrummet när motorn är igång.
- ▶ Motorhuv ska alltid vara ordentligt stängd och låst när man kör. Kontrollera alltid att motorhuv har låsts när du har stängt. Dra i motorhuv för att kontrollera detta.

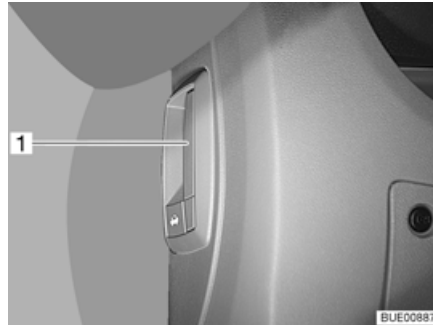

Bild 39 Låsspak motorhuv (inne i fordonet)

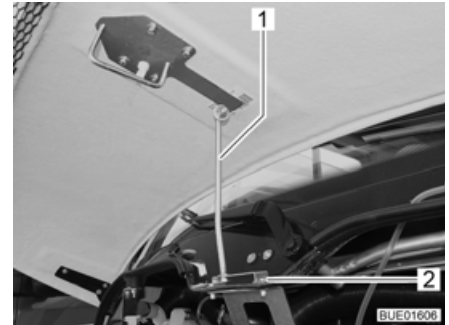

Bild 40 Stöd motorhuv

- Öppna:**
- Dra i spaken (Bild 39,1) under till vänster eller vid sidan om instrumentbrädan.
  - Sväng upp motorhuv.
- Säkra:**
- Fäll ut stöd (Bild 40,1) och häng upp i fästet (Bild 40,2).
- Stänga:**
- Fäll in stödet.
  - Fäll ned motorhuv så att det märks att snäpplåset går i lås.
  - Säkerställ att motorhuv är låst korrekt. Dra i motorhuv för att kontrollera detta.

5.15 Spolarmunstycken

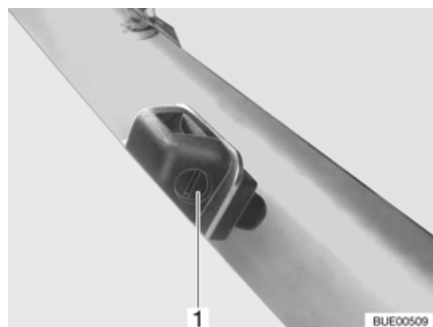

Bild 41 Spolarmunstycke

Fordonet har spolarmunstycken med inställbar sprutvinkel.

- Ställa in:**
- Vrid ställskruven (Bild 41,1) med en lämplig skruvmejsel tills önskat läge nås.

5.16 Fylla på spolarvätska

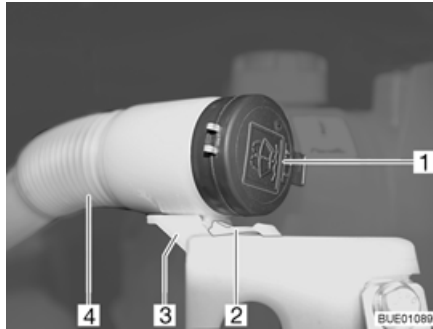

Bild 42 Påfyllningsöppning spolarvätskebehållare

Bild 43 Påfyllningsöppning i påfyllningsläge

- Lås upp och öppna motorhuven.
- Tryck ner tappen (Bild 42,2) och håll den nedtryckt.
- Dra ut den böjliga slangen (Bild 42,4) framåt ut ur hållaren (Bild 42,3).
- Tag av locket (Bild 42,1) från spolarvätskebehållarens påfyllningsöppning.
- Vrid den böjliga slangen så att påfyllningsöppningen pekar uppåt (Bild 43).
- Fyll sakta på spolarvätskan.
- Tryck på locket på spolarvätskebehållarens påfyllningsöppning.
- Skjut tillbaka den böjliga slangen i hållaren och låt den snäppa fast.

5.17 Tankning av bränsle för dieselmotor

- ▶ Vid tankning måste alla apparat som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!
- ▶ Locken för bränslepåfyllningsröret och påfyllningsöppningen för dricksvattnet är ganska lika varandra. Kontrollera märkningen innan du fyller på tanken.

- ▷ Bränslepåfyllningsröret är märkt med texten "Diesel".

Bränslepåfyllningsröret befinner sig på fordonets utsida längst fram till vänster.

5.17.1 Bränslepåfyllningsrör

Bild 44 Utvändig lucka bränslepåfyllningsrör

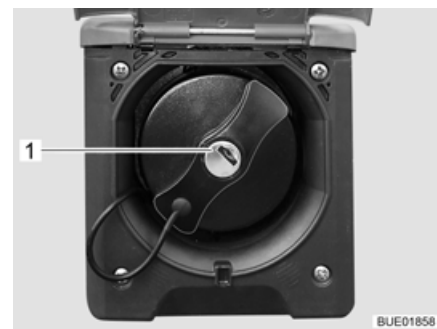

Bild 45 Locket för bränslepåfyllningsrör

- Öppna:**
- Fäll upp den utvändiga luckan (Bild 44,1).
  - Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 45,1) och vrid moturs.
  - Locket tas av.
- Stänga:**
- Sätt på locket på bränslepåfyllningsröret.
  - Vrid nyckeln medurs.
  - Dra ut nyckeln.
  - Kontrollera att locket sitter ordentligt fast på bränslepåfyllningsröret.
  - Fäll ned den utvändiga luckan och tryck till.

5.18 Bogsering

- ▶ Om det inte går att vrida tändnyckeln i tändningslåset får inte fordonet bogseras. Då är styrningen spärrad.

- ▷ När fordonets motor inte är igång eller det är fel på elsystemet fungerar inte servostyrningen och bromsarna. Det är nödvändigt med stor kraft för att styra och bromsa.

- ▷ Dessutom måste anvisningarna i instruktionsboken till basfordonet beaktas.
- ▷ Beakta gällande, nationella bestämmelser för bogsering.

När fordonet måste transporteras bort ska det i möjligaste mån ske genom bärgning på en transport eller släpvagn. Om det inte är möjligt rekommenderar vi att alltid använda en bogserstång. Bogserstången måste vara godkänd för fordonets vikt.

Montera bogseröglan

Fästet för bogseröglan är placerat bakom ett lock på höger sida av fordonens fronten. Beroende på modell kan locket vara rektangulärt eller runt.

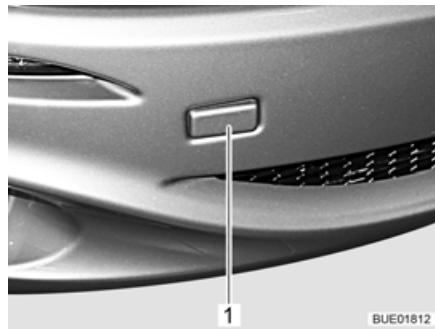

Bild 46 Lock till bogseröglans fäste (exempel)

Bild 47 Bogserögla, monterad

- Tag bort plattan (Bild 46,1).
- Montera bogseröglan (Bild 47,1) enligt anvisningarna i bruksanvisningen till basfordonet.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om uppställning av fordonet.

- ▷ Ställ fordonet så vågrätt som möjligt. Använd nivåklossar vid behov. Annars kan vattnet inte rinna ut ordentligt från duschkaret.
- ▷ Säkra fordonet så att den inte kan rulla iväg.
- ▷ Djur (särskilt möss) kan orsaka stora skador i fordonet. Kontrollera därför regelbundet det uppställda fordonet med avseende på olika spår efter djur, på så sätt kan större skador undvikas.

6.1 Parkeringsbromsen

Drag alltid åt parkeringsbromsen när du ställer upp husvagnen.

6.2 Fotsteg

För att kunna lämna fordonet måste fotsteget vara helt utfällt. Beakta kontrollampen på instrumentbrädan.

Användning av fotsteget, se avsnitt 4.6.

6.3 Nivåklossar

- ▷ Nivåklossar medföljer inte vid leverans. Tillbehörshandeln tillhandahåller olika modeller.

Nivåklossar gör det möjligt att utjämna höjdskillnaden så att fordonet står vågrätt på sluttningar och på ojämna uppställningsytor.

6.4 Stoppklossar

Använd stoppklossar vid parkering av fordonet i uppförs- eller nedförsbackar.

Om fordonets tekniskt tillåtna totalvikt överskrider 4 t ska stoppklossar användas om man parkerar i uppförs- resp. nedförsbackar. Vid fordon med en total vikt på över 4 t är stoppklossar standard.

6.5 Stödben

6.5.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Stödbenen får inte användas som domkraft för arbeten under fordonet (som t. ex. hjulbyte eller underhållsarbete).
- ▶ Personer får aldrig ligga under det upplyfta fordonet.

- ▷ Innan stödbenen körs ut ska parkeringsbromsen dras åt.
- ▷ Använd inte de fast monterade stöden som domkraft. Stöden har endast till uppgift att stabilisera fordonet när man har ställt upp det, det förhindrar att baxaxeln fjädrar ned.
- ▷ Se till att stöden belastats jämnt när fordonet ställs upp.
- ▷ Vrid, före färden, upp stöden till stoppläget, kör in dem helt och säkra dem.

- ▷ Om man ställer fordonet på mjuk mark som inte är stabil, ska en stor platta placeras under stöden för att förhindra att de sjunker ner i marken.
- ▷ Ställ fordonet så vågrätt som möjligt. Annars kan vattnet inte rinna ut ordentligt från duschkaret.

6.5.2 Stödben (AL-KO) (delvis extrautrustning)

För att stödbenen alltid ska fungera optimalt ska stödens invändiga rör rengöras regelbundet och smörjas med fett.

Beroende på modell kan stödbenen justeras på längden.

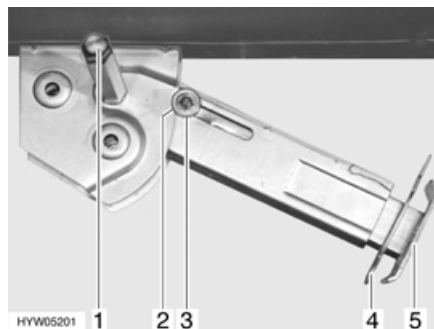

Bild 48 Stödben

- Köra ut:**
- Placera hylsnyckeln på sexkanten (Bild 48,1) och vrid runt den tills stödbenet står rakt neråt.
  - Drag ut sprinten (Bild 48,4) ur stödbensförlängningen (Bild 48,5).
  - Drag ut benet så att den har önskad längd.
  - Sätt in sprinten i stödbensförlängningen igen.
  - Vrid sexkanten tills stödbenet helt ligger an mot marken och fordonet står vågrätt.
- Köra in:**
- Placera hylsnyckeln på sexkanten (Bild 48,1) och vrid runt den tills stödbenet inte längre sitter mot marken.
  - Drag ut sprinten (Bild 48,4) ur stödbensförlängningen (Bild 48,5).
  - Skjut in stödbensförlängningen (Bild 48,5) helt och sätt in sprinten (Bild 48,4) i borrhålet på stödbensförlängningen.

- Vrid på sexkanten (Bild 48,1) med hylsnyckeln tills stödbenet har svängts upp och styrbrickan (Bild 48,3) befinner sig längst upp i skåran (Bild 48,2).
- ▷ Beakta, före färden: Är alla stödben helt inkörda, alla stödbensförlängningarna helt inskjutna och säkrade med sprinten?

6.5.3 Elektriska stödben (AL-KO) (extrautrustning)

- ▶ Observera alltid de elektriska stödbenen när de körs ut och in.
- ▶ När stödbenen körs ut eller in får ingen uppehålla sig i fordonet. Risk för personskador till följd av oväntad krängningsrörelse.

- ▷ Kör aldrig ut stödbenen så långt att fordonets däck tappar markkontakten. Annars kan påbyggnaden och chassit skadas och bromsarna förlora sin verkan.
- ▷ Stödbenen är endast utformade som stöd, inte för att justera fordonets horisontalläge.
- ▷ Stödbenen behöver alltid så stort utrymme att de kan svänga ut vertikalt.
- ▷ Om fordonet är försett med luftfjädring ska anvisningarna om ut- och inkörning iakttas. Stödbensmotorn kan annars överbelastas.

- ▷ De elektriska stödbenen kan endast manövreras när tändningen är frånslagen.
- ▷ Om fjärrstyrningen inte används på två minuter efter aktivering av styrningen, stängs styrningen automatiskt av.
- ▷ När en knapp trycks in på fjärrstyrningen blinkar kontrolllampan.
- ▷ När tändningen är påkopplad och stödbenen utfällda låter en pulserande varningssignal. Varningssignalen tystnar efter det att tändningen stängts av.

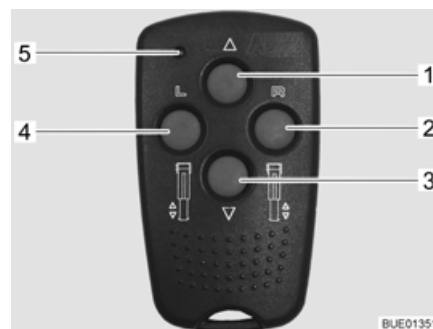

Bild 49 Fjärrstyrning för elektriska stödben

Knappfunktioner

- Förval: Stödben vänster (Bild 49,4)
- Förval: Stödben höger (Bild 49,2)
- Köra in stödben (Bild 49,1)
- Köra ut stödben (Bild 49,3)
- Kontroll-LED (Bild 49,5)

Vid varje knapptryckning blinkar kontroll-LED:n (Bild 49,5).

Bild 50 Tryckknapp för aktivering av fjärrstyrning

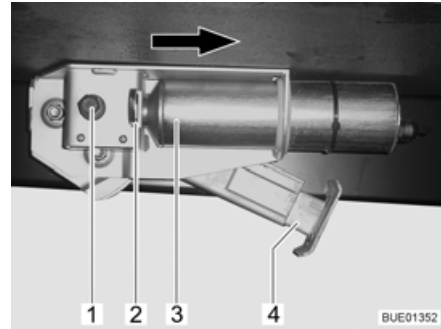

Bild 51 Elektriska stödben på fordonet

- ▷ Kör inte ut stödbenet till ändläget utan att det har markkontakt.

Köra ut:

- Om fordonet är försett med luftfjädring: Sänk ned luftfjädringen (se avsnitt 5.5) och kör först då ut stödbenen.
- Tryck in tryckknappen (Bild 50,1) på instrumentbrädan i ca 2 sekunder tills en kort signalton ljuder. Stödbensstyrsystemet aktiveras.
- Tryck in förvalsknappen för stödbenssidan (Bild 49,2 eller 4) i ca 1 sekund.
- Tryck inom 2 sekunder in knappen "Köra ut stödben" (Bild 49,3) och håll den intryckt tills stödbenet (Bild 51,4) ligger an mot marken.
- Tryck in förvalsknappen för den andra stödbenssidan och upprepa proceduren.

Köra in:

- Om fordonet är försett med luftfjädring: Bygg upp trycket i luftfjädringen (se tillverkarens bruksanvisning) och kör först då in stödbenen.
- Tryck in tryckknappen (Bild 50,1) på instrumentbrädan i ca 2 sekunder tills en kort signalton ljuder. Stödbensstyrsystemet aktiveras.
- Tryck in förvalsknappen för stödbenssidan (Bild 49,2 eller 4) i ca 1 sekund.
- Tryck inom 2 sekunder in knappen "Köra in stödben" (Bild 49,1) och håll den intryckt tills stödbenet (Bild 51,4) körts in helt. När stödbenet körts in helt ljuder en kontrollsignal.
- Tryck in förvalsknappen för den andra stödbenssidan och upprepa proceduren.

Byta batteri till fjärrstyrningen:

- Ta av bakre husdelen.
  - Byt batteri (CR2032). Se till att batteripolerna vänds rätt ("+" utåt).
- ▷ Batteriet måste bytas när kontroll-LED:ns blinkfrekvens blir långsammare eller kontroll-LED:n slocknar.

Nödmanövrering Om den elektriska drivningen inte fungerar kan varje stödben manövreras med en handvev.

- Köra ut/köra in:
- Tryck låsbygeln (Bild 51,2) inåt.
  - Skjut motorn (Bild 51,3) i pilens riktning så långt det går.
  - Kör in resp. ut stödbenet som ett mekaniskt stödben, med hjälp av sexkanten (Bild 51,1).

När störningen har åtgärdats: Skjut motorn till utgångsläget, i motsatt riktning mot pilriktningen. Dra ut låsbygeln (Bild 51,2) tills den hakar i.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

6.6 230 V-anslutning

Till fordonet kan man ansluta en extern 230 V-försörjning (se kapitel 9).

6.7 Kylskåp

- ▶ När kylskåpet har ställts in på 12 V förbrukar den ständigt ström. Växla därför till gasdrift när fordonsmotorn **inte** är igång och fordonet **inte** är anslutet till 230 V-försörjning.

Vid apparater med automatiskt energival kommer automatisk drift av kylskåpet med 12 V endast att väljas när bilmotorn är igång.

På apparater med manuellt energival: Ställ om kylskåpet på 230 V-drift eller gasdrift när fordonsmotorn är avstängd.

6.8 Satellitsystem (extrautrustning)

- ▶ Kontrollera alltid att antennen befinner sig i "viloläge" innan körningen. Risk för olycksfall!

- ▷ Innan man slår på satellitsystemet, se till att det inte finns något hinder i antennens utfällning, till exempel en gren eller garagetak.
- ▷ Placera, vid stark blåst (över 80 km/h), antennen i parkeringsläge.
- ▷ Tvätta inte ett fordon med parabolantenn i bortstvättanläggning, tvättgata eller med högtryckstvätt.
- ▷ För bakåttransport, till exempel på en lastbil eller ett tåg, säkra antennen mot oönskad positionering.

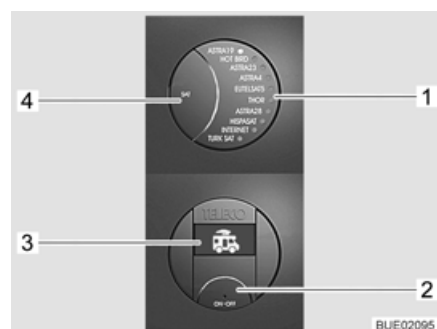
- ▷ Fordonet måste stå helt still under satellitsökningen. Gå inte omkring i fordonet.
- ▷ Satellitmottagningen fungerar endast när antennen riktas direkt i riktningen mot önskad satellit, det får inte finnas några hinder i vägen.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

6.8.1 Satellitsystem med manuellt satellitval (TeleSat)

Valet av önskad satellit sker på anläggningens manöverpanel. Den automatiska styrenheten sørjer for att antennen riktas exakt mot den valda satelliten. Vid påslagning av anläggningen kommer antennen att fara ut automatiskt. Vid avstängning av anläggningen och vid start av fordonsmotorn, kommer antennen att föras in automatiskt.

Satellitsystemet styrs via manöverpanelen. När antennen rör på sig (in/ut eller satellitsökning) visas detta på skärmen i en animering.

Kontrollpanelen växlar till vänteläge några sekunder efter den senaste operationen.

- 1 LED-indikator för den valda satelliten
- 2 På/av-knapp
- 3 Display
- 4 Knapp SAT

Bild 52 Kontrollpanel (TeleSat)

Slå på anläggningen:

- Tryck på på/av-knappen (Bild 52,2). LED-indikator på den valda satelliten (Bild 52,1) och bakgrundsbelysningen på knappen lyser. På displayen (Bild 52,3) visas fordonssymbolen med införd antenn.
- Tryck på på/av-knappen (Bild 52,2) på nytt. Anläggningen är påslagen. Om antennen var införd, körs den nu ut i driftsläge. När lysdioden för den önskade satelliten (Bild 52,1) blinkar, vänta då några sekunder. Antennen ställs automatiskt in på de här satelliterna (den sista satellitpositionen lagras efter avstängningen). När systemet har hittat satelliten lyser lysdioden (Bild 52,1) permanent och "SAT OK" visas på displayen (Bild 52,3).
- Slå på SAT-mottagaren och välj det önskade TV-programmet.

Välja satellit:

- Tryck in knappen SAT (Bild 52,4) tills lysdioden (Bild 52,1) visar önskad satellit. Antennen riktas automatiskt in på den valda satelliten.
- När systemet har hittat satelliten lyser lysdioden (Bild 52,1) permanent och "SAT OK" visas på displayen (Bild 52,3).

Slå av anläggningen:

- Tryck på på/av-knappen (Bild 52,2). LED-indikator på den valda satelliten (Bild 52,1) och bakgrundsbelysningen på knappen lyser. På displayen (Bild 52,3) kommer den för närvarande valda satelliten att visas.
- Tryck på på/av-knappen (Bild 52,2) på nytt. Antennen förs in. När antennen är helt införd visas symbolen på fordonet med antennen som är indragen på displayen. Anläggningen växlar till vänteläge efter några sekunder.

6.8.2 Satellitsystem med automatisk antenjustering (Teleco)

Satellitsystemet har en automatisk styrenhet. Den automatiska styrenheten sørjer for eksakt riktning av antennen.

Vid påslagning av anleggningen kommer antennen att fara ut automatisk. Vid avstängning av anleggningen eller vid start av fordonsmotorn, kommer antennen att föras in automatisk.

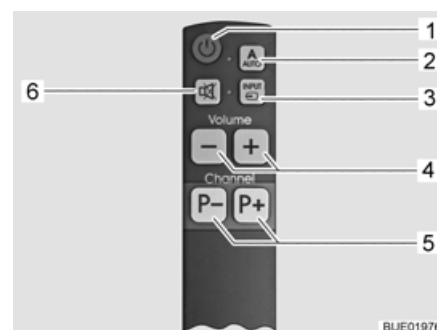
När det önskade TV-programmet väljs, kommer motsvarande satellit, automatisk att väljas och riktas in.

Satellitsystemet styrs via fjärrstyrningen. Som alternativ kan även en enkel fjärrstyrning erhållas.

- 1 Knapp TV-apparat på/av
- 2 Knapp AUTO (styrenhet och TV-apparat på/av)
- 3 Knapp INPUT (val av signalkälla)
- 4 Programvalknappar

Bild 53 Fjärrstyrning

- 1 Knapp TV-apparat på/av
- 2 Knapp AUTO (styrenhet och TV-apparat på/av)
- 3 Knapp INPUT (val av signalkälla)
- 4 Knappar för ljudstyrka
- 5 Programvalknappar
- 6 Mute-knapp

Bild 54 Enkel fjärrstyrning (tillval)

Slå på anläggningen:

- Tryck in knappen AUTO (Bild 53,2 eller Bild 54,2) i 1 sekund. På så sätt slås TV-apparaten och styrenheten på.

Om antennen var införd, körs den nu ut i driftsläge. Antennen startar sedan automatisk sökningen efter den motsvarande satelliten för det valda TV-programmet.

När anläggningen har hittat satelliten visas valt TV-program automatisk.

Välja TV-program:

- Tryck in programvalknapparna (Bild 53,4 eller Bild 54,5) tills önskat TV-program valts.

Antennen söker automatisk de motsvarande satelliterna.

När anläggningen har hittat satelliten visas valt TV-program automatisk.

Välja signalkälla:

- Tryck in knappen INPUT (Bild 53,3 eller Bild 54,3) tills önskad signalkälla valts.
- För att gå tillbaka till satellitkanalvisningen, tryck in knappen INPUT (Bild 53,3 eller Bild 54,3) tills signalkällan DVB-S2 valts.

Slå av anläggningen: ■ Tryck in knappen AUTO (Bild 53,2 eller Bild 54,2).

Antennen förs automatiskt till parkeringsläge. Uppnåendet av parkeringsläget, visas på bildskärmen.

TV-apparaten och styrenheten, slås av efter några sekunder.

Driva anläggningen utan användning av antennen:

- Tryck in knappen TV-apparat på/av (Bild 53,1 eller Bild 54,1). Styrenheten slås inte på, antennen stannar kvar i parkeringsläge.
- Tryck in INPUT knappen (Bild 53,3 eller Bild 54,3) tills önskad signalkälla (t. ex DVD) valts.
- För att slå av TV-apparaten, tryck in knappen TV-apparat på/av (Bild 53,1 eller Bild 54,1).

6.8.3 Satellitsystem med automatisk antennjustering (Oyster Premium)

- ▷ Koppla bort den platta bildskärmen med en växelströmbrytare från det elektriska ledningssystemet vid en lång avstängning så att bodelsbatteriet inte är urladdat.

- ▷ Om platsen ställs in med hjälp av en lista över länder, gör det satellitsökningen snabbare.
- ▷ Om antennen har dragits in genom att slå på tändningen, är det nödvändigt att starta om systemet genom att stänga av det och slå på det igen.
- ▷ Mottagandet av DVB-T/T2-sändare (digital terrestrisk TV) är endast möjlig om en DVB-T/T2-antenn är tillgänglig.

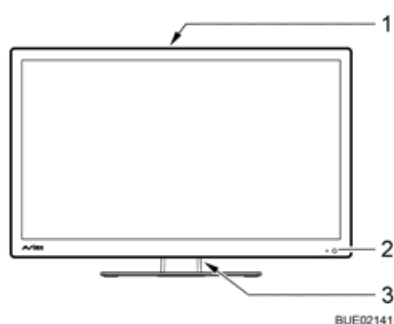
Antennen justeras automatiskt till en av de förinställda satelliter, när mottagningssystemet finns inom räckvidd av dessa satelliter.

Vid påslagning av anläggningen kommer antennen att fara ut automatiskt. Vid avstängning av anläggningen eller vid start av fordonsmotorn, kommer antennen att föras in automatiskt.

När det önskade TV-programmet väljs, kommer motsvarande satellit, automatiskt att väljas och riktas in.

De grundläggande funktionerna för fjärrstyrningen är listade, för fullständig beskrivning se separat instruktionsbok från tillverkaren.

Anläggningen är utrustad med en standardstationslista samt favoritlistor från fabriken. Dessa standardlistor kan ändras eller kompletteras manuellt.

- 1 Manöverknappar på apparatens baksida
- 2 Lysdiod Standby-läge/driftläge
- 3 Vippknapp PÅ/AV

Bild 55 Manövrering på platt bildskärm

Bild 56 Fjärrstyrning

Slå på anläggningen:

- Ställ IN vippknappen (Bild 55,3) på den platta bildskärmens baksida. Anläggningen går till Standby-läge. Lysdioden (Bild 55,2) lyser rött.

Ytterligare manövrering utförs med fjärrkontrollen och indikeringarna på den platta bildskärmen.

- Tryck på knappen POWER (Bild 56,1) på fjärrstyrningen. Lysdioden (Bild 55,2) lyser blått.

Välja TV-program:

- Tryck in programvalknapparna (Bild 56,4 eller Bild 56,13), tills önskat TV-program har valts.

Antennen söker automatiskt de motsvarande satelliterna.

När anläggningen har hittat satelliten visas valt TV-program automatiskt.

Välja signalkälla:

- Tryck på knappen SOURCE (Bild 56,6) tills den önskade signalkällan har valts.
- För att gå tillbaka till satellitkanalvisningen, tryck in knappen SOURCE tills signalkällan DVB-S har valts.

Driva anläggningen utan användning av antennen:

- Tryck på knappen PARK (Bild 56,2). Antennen förs till parkeringsläge.
- Tryck på knappen SOURCE (Bild 56,6) tills den önskade signalkällan (t.ex DVD) har valts.

Slå av anläggningen:

- Tryck på knappen POWER (Bild 56,1) på fjärrstyrningen. Anläggningen går till Standby-läge. Lysdioden (Bild 55,2) lyser rött.
- Ställ in vippknappen (Bild 55,3) på den platta bildskärmens baksida på AV. Anläggningen är bortkopplad från el-nätet. Antennen förs automatiskt till parkeringsläge.

6.9 Markis (extrautrustning)

- ▷ Kör in markisen vid kraftig blåst, samt vid regn- eller snöväder.
- ▷ Gör ett stödben kortare vid lätt regn så att vattnet kan rinna av markisen.
- ▷ Kör endast in markisen när markisduken är torr. Om markisen måste köras in när markisduken är blöt: Kör ut markisen så snart som markiseduken har torkat.
- ▷ Före inkörning ska löv och grovt smuts avlägsnas från markisen.

- ▷ Använd endast markisen som solskydd.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Fördelar med en markis

Fördelarna med en markis:

- Markisen ger skugga.
- Markisen gör att man får ett "förrum" med tak och därmed större utrymme.
- Fordonet ser hemtrevligare ut.
- Beroende på utrustningen, sörjer den integrerade Lysdiod-belysningen (extrautrustning), för ytterligare ljus.

Bild 57 Markis

Uppställning av markis:

- Rulla ut markisen (Bild 57,1) med handveven.
- Ställ upp stödarmarna när markisen har fällts ut (Bild 57,2).

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för att bo i fordonet.

7.1 Centrallås (delvis extrautrustning)

- ▷ Centrallåset låser förardörren, ingångsdörren och den utvändiga luckan i påbyggnadens bakre lastutrymme.
- ▷ Centrallåset fungerar inte när batteri-brytaren på el-blocket är frånkopplad.

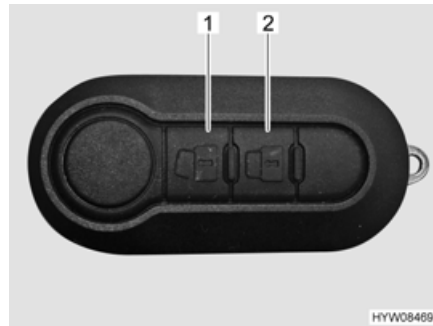

Bild 58 Fjärrstyrning centrallås
(2 knappar)

Lås upp dörrarna:

- Tryck en gång kort på knapp (Bild 58,1). Dörrlåsen är upplåsta.

Lås dörrarna:

- Tryck en gång kort på knapp (Bild 58,2). Dörrlåsen är låsta.

**Multifunktionell
fjärrstyrning för centrallås**

Beroende på utrustning är fordonet utrustat med en fjärrstyrning med 3 knappar.

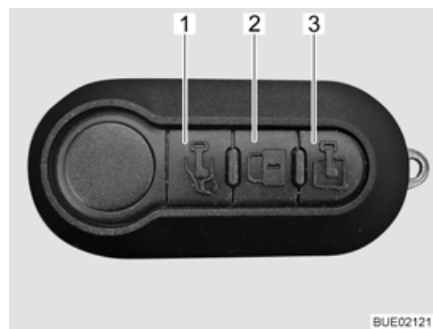

Bild 59 Multifunktionell fjärrstyrning
(3 knappar)

Lås upp förardörren:

- Tryck en gång kort på knapp (Bild 59,1). Förardörren är upplåst.

Lås upp ingångsdörr:

- Tryck en gång kort på knapp (Bild 59,3). Ingångsdörren är upplåst.

Lås alla dörrarna:

- Tryck en gång kort på knapp (Bild 59,2). Alla dörrarna är låsta.

Om en eller flera dörrar inte stängs ordentligt när de låses, blinkar körrikt-
ningsvisaren (svängsignaler) snabbt.

▷ Ytterligare information hittar du i basfordonets instruktionsbok.

Bild 60 Omkopplare centrallås

Knappen för centrallåset sitter i mittkonsolen.

- Låsa upp:**
- Tryck ner knapp (Bild 60,1). Dörrlåsen är upplåsta.
- Låsa:**
- Tryck ner knapp (Bild 60,1). Dörrlåsen är låsta. Kontrollampan på knappen lyser.

7.2 Ingångsdörr och förardörr

▶ Kör endast med stängda dörrar.

- ▷ Låsning av dörrarna kan förhindra att de öppnas av sig själva, t. ex. vid en olycka.
- ▷ Låsta dörrar förhindrar dessutom att någon kan komma in i fordonet utifrån t. ex. om du måste stanna vid en ljussignal. I en nödsituation kan det emellertid vara ett problem om dörrarna är låsta.
- ▷ Lås alltid dörrarna när du lämnar fordonet.

7.2.1 Förardörr, ingångsdörr, utsida

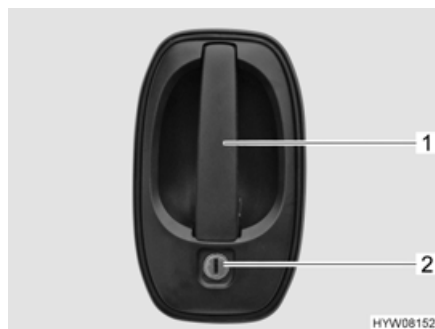

Bild 61 Dörrlås (förardörr/ingångsdörr på utsidan)

Beroende på installeringsituationen kan dörrlåset installeras som visat eller roteras med 180°.

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 61,2) och vrid den ända tills dörrlåset har låsts upp.
  - Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.
  - Drag i dörrhandtaget (Bild 61,1). Dörren är öppen.
- Låsa:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 61,2) och vrid den ända tills dörrlåset har låsts.
  - Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.

7.2.2 Förardörr, insida

Bild 62 Dörrlås förardörr, insida

- Öppna:**
- Drag i handtaget (Bild 62,1). Dörrlåset låses upp.
- Låsa:**
- Dörren stängs.
  - Tryck handtaget (Bild 62,1) inåt, lås resp. dörr, genom centrallåset (extrautrustning), (se avsnitt 7.1).

7.2.3 Ingångsdörr, insida

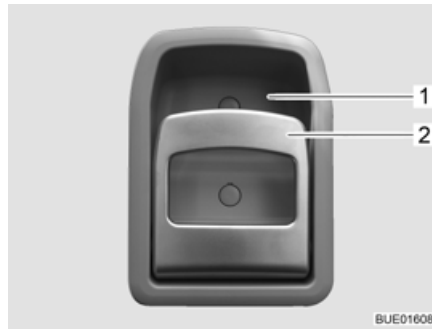

Bild 63 Dörrlås ingångsdörr, insida

- Öppna:** ■ Drag i handtaget (Bild 63,2). Dörrlåset låses upp respektive öppnas.
- Låsa:** ■ Tryck handtagets (Bild 63,2) övre del i riktning mot greppkåpan (Bild 63,1). Dörrlåset låses.

7.2.4 Fönster ingångsdörr (delvis extrautrustning)

Ingångsdörren har ett fönster med plisségardin.

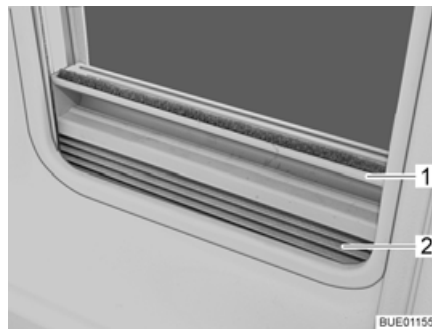

Bild 64 Plisségardin

- Stänga:** ■ Ta tag i mitten på plisségardinens (Bild 64,2) list (Bild 64,1) och drag den nerifrån och upp och släpp loss den vid önskad höjd. Plisségardinen stannar på denna höjd.
- Öppna:** ■ Ta tag på mitten av plisségardinens list och skjut nedåt.

7.2.5 Veckat insektsskydd på ingångsdörren (delvis extrautrustning)

- ▷ Öppna insektsskyddet helt innan ingångsdörren stängs.

Bild 65 Insektsskydd

- Stänga:** ■ Ta tag i listen (Bild 65,1) och drag ut insektsskyddet helt.
- Öppna:** ■ Ta tag i listen (Bild 65,1) och ställ tillbaka insektsskyddet till utgångsläget.

7.3 Utvändiga luckor

- ▷ Stäng och lås alla utvändiga luckor innan du startar.
- ▷ Öppna resp. stäng alla lås på luckan för att öppna och stänga den utvändiga luckan.

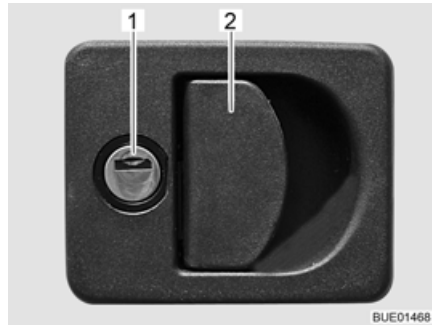
- ▷ Då fordonet lämnas ska samtliga luckor på utsidan stängas.

Luckorna som finns på fordonets utsida har enhetliga låscylindrar. Därför kan man öppna eller låsa dem med en och samma nyckel.

7.3.1 Lucklås med greppkåpa

- ▷ Drag i luckans alla låshandtag samtidigt för att öppna den utvändiga luckan.

- 1 Låscylinder
2 Låshandtag

Bild 66 Lucklås med greppkåpa

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 66,1) och vrid ett kvarts varv. Lucklåset är upplåst.
  - Dra ut nyckeln.
  - Drag i låshandtaget (Bild 66,2). Den utvändiga luckan är öppen.
- Stänga:**
- Stäng utvändiga luckan helt.
  - Stick in nyckeln i låscylindern och vrid ett kvarts varv. Lucklåset är låst.
  - Dra ut nyckeln.

7.3.2 Nödupplåsning garagelucka

Garageluckan kan alltid öppnas inifrån via nödupplåsningen. Nödupplåsningen är möjlig även om garageluckan har låsts med nyckel.

Bild 67 Nödopplåsning garagelucka

- Låsa upp garageluckan:**
- Dra i båda handtagen på nödupplåsningen (Bild 67,2).
  - Tryck garageluckan (Bild 67,1) utåt.

7.3.3 Lucklås, kvadratisk

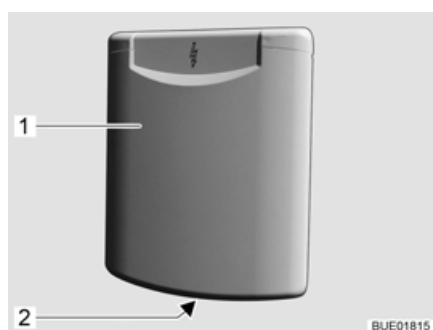

- 1 Lock
- 2 Låscylinder

Bild 68 Lucklås, kvadratisk

- Öppna:**
- Öppna locket (Bild 68,1).
  - Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 68,2) och vrid ett kvarts varv.
  - Dra ut nyckeln.
- Stänga:**
- Stäng luckan helt.
  - Stick in nyckeln i låscylindern.
  - Vrid nyckeln ett kvarts varv.
  - Dra ut nyckeln.

7.3.4 Lucka för 230 V-anslutning, kvadratisk

- 1 Utvändig lucka
- 2 Handgrepp

Bild 69 Lucka för 230 V-anslutning

- Öppna:**
- Ta tag i handgreppet (Bild 69,2) på den utvändiga luckan (Bild 69,1) och fäll upp den utvändiga luckan.
- Stänga:**
- Fäll ned den utvändiga luckan och tryck till.

7.3.5 Lock för påfyllningsöppningen för dricksvatten

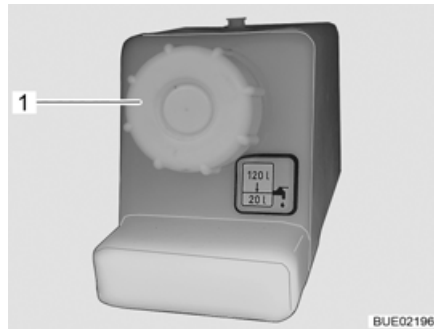

Bild 70 Lock för påfyllningsöppningen för dricksvatten

Påfyllningsöppningen är placerad bakom en utvändig lucka på fordonets vänstra sida. En påfyllningshjälp (se avsnitt 11.2) förenklar efter öppningen av locket påfyllningen av vattnet.

7.4 Skåpluckor

- ▷ Stäng och lås alla skåpluckor och innerdörrar innan du startar.
- ▷ Skåpluckorna som visas i det här avsnittet är exempel. Beroende på modell kan lås och handtag på skåpluckorna avvika från det här visade utseendet.

7.4.1 Skåpluckor med tryckknapp

Bild 71 Skåplucka med tryckknapp (fyrkantig)

- Öppna:**
- Tryck på låsets inre del. Tryckknappen skjuts ut (Bild 71).
  - Ta tag i tryckknappen och öppna skåpluckan.
- Stänga:**
- Stäng skåpluckan.
  - Tryck in tryckknappen så att den hakar i. När knappen har hakat i är skåpluckan ordentligt stängd.

7.4.2 Skåpluckor med trycklås

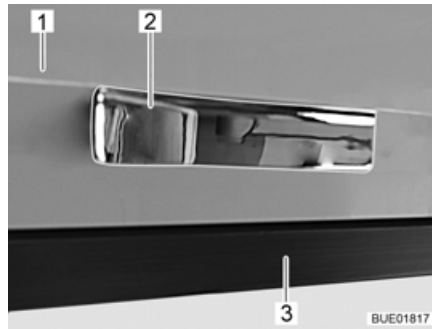

Bild 72 Skåplucka med trycklås

- Öppna:**
- Tryck på skåpluckan (Bild 72,1) vid handtaget (Bild 72,2) mot skåpskroppen (Bild 72,3). Skåpluckan är upplåst.
  - Öppna skåpluckan.
- Stänga:**
- Tryck ned skåpluckan tills att låset hörbart hakar fast.

7.4.3 Skåpluckor/lådor med låshandtag

Bild 73 Låshandtag

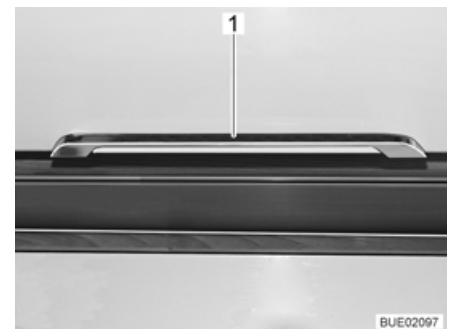

Bild 74 Låshandtag (alternativ)

- Öppna:**
- Tryck låshandtaget (Bild 73,1 resp. Bild 74,1) uppåt, åt sidan eller nedåt, beroende på monteringsläge, och håll det nedtryckt.
  - Dra i låshandtaget, tills skåpluckan/lådan är öppen.
- Stänga:**
- Stäng skåpluckan/lådan tills man hör låsningen.

7.5 Lock för golvfacket

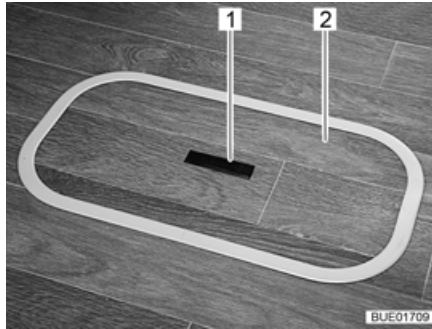

Bild 75 Lock för golvfacket (handtag sänkt)

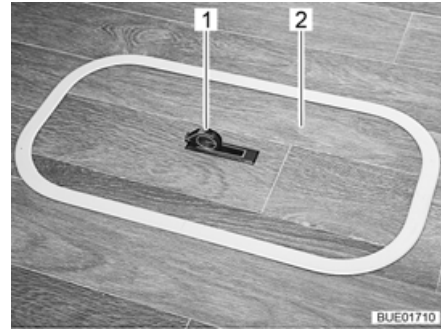

Bild 76 Lock för golvfacket (handtag utsvängd)

- Öppna:**
- Tryck nedåt på ena sidan av gripplattan (Bild 75,1). Handtaget (Bild 76,1) svängs upp.
  - Ta av locket (Bild 75,2 eller Bild 76,2) uppåt.
- Stänga:**
- Sätt i locket i golvet's ram.
  - Sväng ner med handtaget.

7.6 Ljusbrytare

7.6.1 Ingång

- ▷ Ljusbrytarna som visas i det här avsnittet är exempel. Beroende på modell kan typ och beläggning för ljusbrytarna avvika från det här visade utseendet.

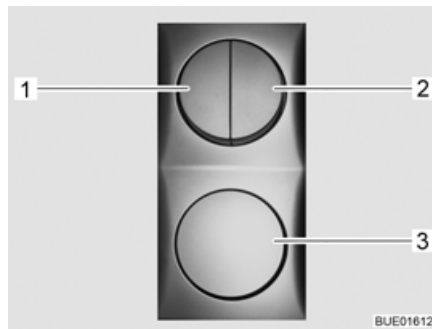

Bild 77 Ljusbrytare

I ingångsområdet finns ljusbrytarna (Bild 77,1-3) för följande lampor:

- Belysning ingång
- Belysning förtält (delvis extrautrustning)
- Belysning bodel
- Markisbelysning (extrautrustning)

Bild 78 Förtältsbelysning

7.6.2 Invändigt

- ▷ Lamporna som visas i det här avsnittet är exempel. Här illustreras inte alla lampor som används i fordonet. Med hjälp av exemplen tydliggörs det möjliga monteringsstället för ljusbrytarna. Typ av ljusbrytare och utseendet på ljusbrytarna kan avvika från formen som illustreras här.

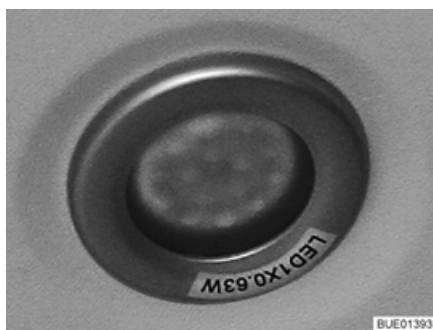

Bild 79 Infälld lampa (exempel)

Bild 80 Ljuslist (Exempel)

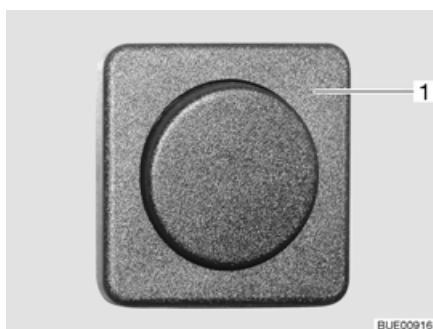

Bild 81 Separat ljusbrytare

Ljusbrytarna sitter, beroende på modell, på olika ställen: Brytaren är placerad frånskild från lampan (Bild 79 eller Bild 80,1) på lättåtkomliga ställen (Bild 81,1).

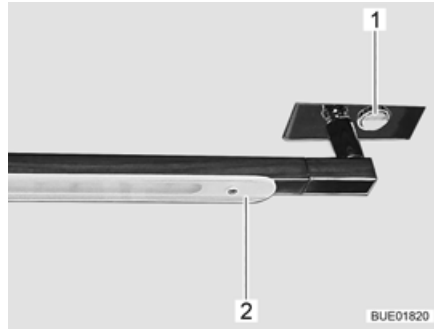

Bild 82 Stavlampa, svängbar

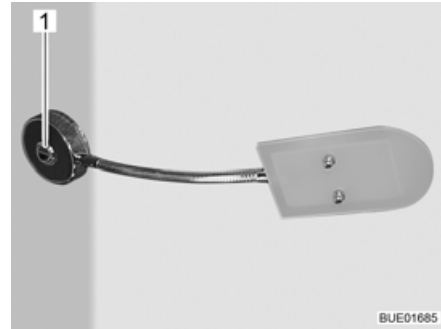

Bild 83 Spotlight

För stavlampor och spotlights finns ljusbrytaren (Bild 82,1 eller Bild 83,1) som regel på lampan.

Stavlampan (Bild 82,2) kan svängas åt sidan.

Bild 84 Infälld lampa, ljusbrytare i lampan

För till- och frångkoppling, tryck på den inre delen av den infällda lampan (Bild 84,1).

7.6.3 Klädskåpslampa

- ▷ Klädskåpslampan kan dras ut från skruvhållaren (Bild 85,1) och användas som ficklampa.
- ▷ När klädskåpsdörren stängs, släcks klädskåpslampan automatiskt.
- ▷ En ljussensor säkerställer att klädskåpslampan endast lyser när det är mörkt. Detta förhindrar att klädskåpslampan kopplas in oavsiktligt vid dagsljus och att batterierna förbrukas i förtid.

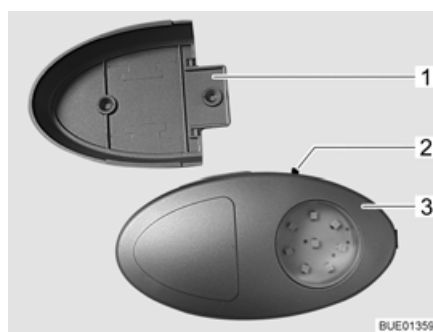

Bild 85 Klädskåpslampa/ficklampa

På-/av-brytaren (Bild 85,2) sitter direkt på klädskåpslampan (Bild 85,3).

7.6.4 Stavlampa i bakre lastutrymme

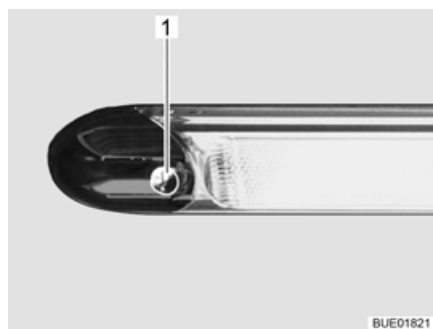

Bild 86 Stavlampa i bakre lastutrymme

För handen över sensorn (Bild 86,1) på lampan för att slå på eller stänga av den.

7.7 Ljusstyrning

Funktioner

Beroende på modell är fordonet utrustat med ett centralt ljussystem. Med detta ljussystem kan enstaka lampor eller lampgrupper, som hör till ljussystemet, kopplas eller dimmas.

Dessutom finns det scenfunktioner integrerade i ljussystemet. Med hjälp av scenfunktionerna kan önskad ljusstyrka för alla lampgrupper sparas och aktiveras.

- ▷ Lamporna som inte är integrerade i ljussystemet (t.ex. kökslampor, badrumslampor eller läslampor), slås på och av på separata strömbrytare.

Ljusbrytare Lamporna, som är integrerade i ljussystemet, styrs via knappen på panelen (Bild 87) eller via knapparna på de två strömbrytarna (Bild 88 och Bild 89). Strömbrytarna är monterade på olika ställen i fordonet.

Knappar på panelen Alla funktioner till ljusstyrningen finns tillgängliga på panelen.

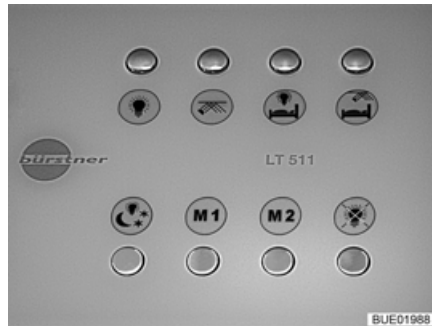

Bild 87 Panel

Knappar på strömbrytare På strömbrytarna finns inte alla funktioner till ljusstyrningen tillgängliga.

Bild 88 Knapp i bodelen

Bild 89 Knapp i bo- eller sovdelen

Symboler Symbolerna som listas upp i följande tabell har alltid samma betydelse.

Symbol	Betydelse
M	Belysning
	Huvudbelysning bodel
	Indirekt belysning bodel
	Huvudbelysning sovrum
	Indirekt belysning sovrum
	Nattljus
	Alla lampor "AV"

Handhavande Varje knapp har olika funktioner:

Knapp	Tryck ned kort	Håll nedtryckt
Scen	Till- och frångkoppling av en programmerad scen	Spara scenens aktuella inställningar (> 3 sekunder tills alla inkopplade lampor blinkar kort)
Ljus	Till- och frångkoppling av resp. lampa	Dimma resp. lampa (> 1 sekund)

7.8 Fäste för platt bildskärm

- Innan resan påbörjas ska den platta bildskärmen och bildskärmshållaren ställas i grundläget och säkras. Om bildskärmshållaren är inbyggd i ett TV-skåp: Stäng TV-skåpet.

7.8.1 Fäste på pelare

Fästet för den platta bildskärmen är fastsatt på en pelare.

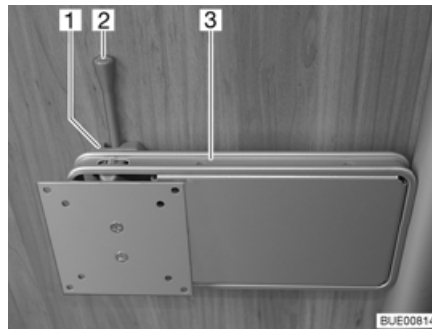

Bild 90 Fäste på pelare

- Positionera:**
- Tryck låsspaken (Bild 90,2) åt sidan och sväng fästet (Bild 90,3) med den platta bildskärmen till önskat läge.
  - Tryck den platta bildskärmen lätt uppåt och sväng den till önskat läge. Tre olika lutningsvinklar kan ställas in.
- Förvara:**
- Vrid tillbaka den platta bildskärmen tills fästet (Bild 90,3) hakar fast i låset (Bild 90,1).

7.8.2 Vägghållare

Den platta bildskärmen är fäst på en vägghållare.

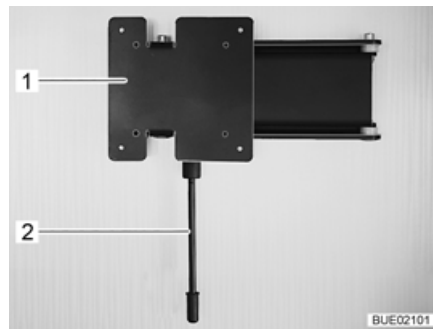

Bild 91 Vägghållare

- Positionera:**
- Dra låsspaken (Bild 91,1) nedåt och sväng fästet (Bild 91,2) med den platta bildskärmen till önskat läge.
- Förvara:**
- Dra låsspaken nedåt och vrid tillbaka den platta bildskärmen tills hållaren hakar i.

7.8.3 Hållare med låsspak

Fästet för den platta bildskärmen är fastsatt på väggen.

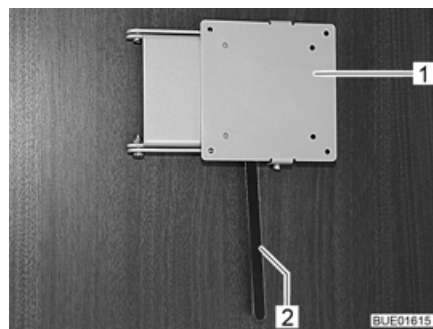

Bild 92 Hållare med låsspak

- Positionera:**
- Tryck låsspaken (Bild 92,2) åt sidan och sväng fästet (Bild 92,1) med den platta bildskärmen till önskat läge.
  - Tryck den platta bildskärmen lätt uppåt och sväng den till önskat läge. Tre olika lutningsvinklar kan ställas in.
- Förvara:**
- Vrid tillbaka den platta bildskärmen tills fästet (Bild 92,1) hakar fast i låset.

7.9 Vädra

- ▶ Syret i fordonet förbrukas genom att man andas eller av gasdrivna installerade apparater. Därför måste den förbrukade luften alltid ersättas. För detta finns det ventilationsanordningar i fordonet (t. ex. takluckor med ventilation, takventiler eller golvventilation). Täck aldrig för ventilationerna på in- eller utsidan, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv. Risk för att kvävas föreligger på grund av den ökade CO₂-halten.

- ▷ I fordon med höjbar säng i den bakre delen och taklucka kan det bildas kondensvatten vid takturndningarna om sängen är upphöjd till det översta läget.

När fordonet är parkerat kan den höjbara sängen sänkas något för att förbättra luftcirkulationen.

- ▷ I vissa väderleksförhållanden kan kondens bildas på metallföremål trots att man vädrar tillräckligt mycket (t. ex. skruvarna på chassigolvet).
- ▷ Öppningar (t. ex. takventiler, kanterna på takluckor, eluttag, påfyllningsöppningar, luckor osv.) kan vara köldbryggor.

Kondensvatten

Se till att du alltid har en optimal luftcirkulation eller ventilation genom att vädra så ofta som möjligt. Endast om man vädrar tillräckligt mycket kan man förhindra att det bildas kondensvatten och som en konsekvens därav mögel om det är kyligt eller kallt ute. När värmeeffekten, luftspridningen och ventilationen anpassas till varandra fås ett behagligt rumsklimat under den kalla årstiden. För att förhindra drag skall luftmunstyckena på instrumentbrädan stängas och luftspridningen i basfordonet stå på cirkulationsdrift.

Om fordonet står stilla en längre tid bör man vädra regelbundet, bl a för att undvika för kraftig uppvärmning på sommaren. Vädra därvid inte bara rummet utan även de utifrån tillgängliga förvaringsutrymmena. När fordonet ställs upp i ett stängt utrymme (t. ex. garage) ska även uppställningsplatsen vädras. Kondensvatten kan leda till att det bildas mögel.

7.10 Fönster

- ▷ Fönstrena är försedda med mörkläggningsrullgardin eller plisségardin och insektsnät eller veckat insektskydd. Mörkläggningsrullgardinen och insektsnätet går p.g.a. dragkraften automatiskt tillbaka till sitt utgångsläge igen när man lossar låsanordningen. För att denna fjäderanordning inte ska ta skada bör man alltid låta mörkläggningsrullgardinen/insektsnätet långsamt gå tillbaka till utgångsläget. Plisségardinen och det veckade insektskyddet består av tunt material. Dra försiktigt tillbaka plisségardinen eller insektskyddet i handtaget till utgångsläget, håll i handtaget så att plisségardinen eller insektskyddet inte skadas.
- ▷ Ha inte rullgardinerna stängda över en längre tid; materialet slits ut.

- ▷ När mörkläggningsrullgardinen eller plisségardinen är helt stängd kan det, vid starkt solljus, bildas värmeansamlingar mellan mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen och fönstret. Fönstret kan skadas.
Om mörkläggningsgardinen är inbyggd i den nedre rullgardinskassetten skall den därför vid starkt solljus bara stängas till 2/3. Då släpps värmen mellan fönstret och mörkläggningsgardinen ut.
Om mörkläggningsgardinen är inbyggd i den övre rullgardinskassetten ska den stängas helt och öppnas regelbundet.
Ställ dessutom fönstret i läge för "kontinuerlig vädring".

- ▷ Stäng fönstren innan körningen påbörjas.
- ▷ Beroende på vädret ska man alltid stänga fönstrena så mycket att fukt inte kan tränga in.
- ▷ Öppna resp. stäng alla låsarmar på fönstret för att öppna/stänga fönstren.

- ▷ Då fordonet lämnas ska alla fönster vara stängda.
- ▷ Vid extrema väderleksförhållanden eller stora temperaturskillnader kan det bildas lite kondensvatten på insidan av de dubbla akrylglasrutorna. Rutan är så konstruerad, att kondensvattnet kan avdunsta igen om temperaturen ute stiger. Man behöver alltså inte vara rädd att akrylglasrutan tar skada av kondensvattnet.

7.10.1 Överkantshängt fönster

- ▷ Om fönstren är monterade med automatik-spärrar, måste fönstret öppnas helt för att spärren ska frigöras. Om spärren inte frigörs och fönstret trots det stängs finns det risk för att fönstret går sönder p.g.a. stora trycket.
- ▷ När de överkantshängda fönstren öppnas skall det göras utan att vridspänningar uppstår. Fönster skall öppnas och stängas med jämn kraft.
- ▷ Om låsarman är utrustad med en låsknapp, så måste låsknappen tryckas in varje gång som låsarman ska manövreras.

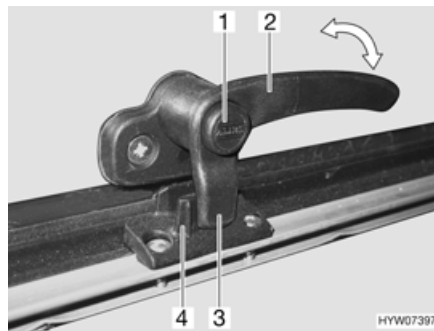

Bild 93 Låsarm med låsknapp i läget "stängd"

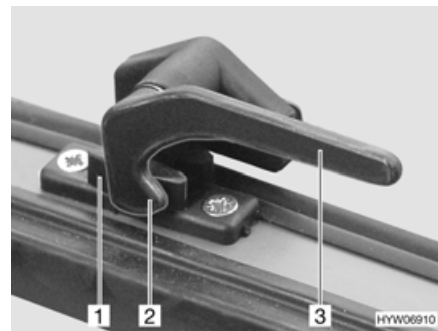

Bild 94 Låsarm i läget "stängd"

- Öppna:
- Tryck på låsknappen (Bild 93,1) om sådan finns och håll den nedtryckt.
  - Sväng låsarman (Bild 93,2 eller Bild 94,3) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.

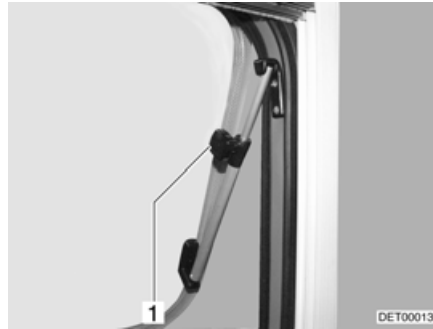

Bild 95 Överkantshängt fönster med vridspärr

Bild 96 Överkantshängt fönster med automatik-spärr

- Överkantshängt fönster med vridspärr: Öppna det överkantshängda fönstret till önskat läge och lås det med den lettrade hylsan (Bild 95,1). Överkantshängt fönster med automatik-spärr: Öppna det överkantshängda fönstret till önskat läge. Automatik-spärren (Bild 96,1) hakar fast automatiskt.

Det överkantshängda fönstret låses i önskat läge.

- Stänga:**
- Överkantshängt fönster med vridspärr: Vrid den lettrade hylsan (Bild 95,1) tills låsningen släpper.
  - Överkantshängt fönster med automatik-spärr: Öppna det överkantshängda fönstret så mycket att spärren frigges.
  - Stäng det överkantshängda fönstret.
  - Tryck på låsknappen (Bild 93,1) om sådan finns och håll den nedtryckt.
  - Sväng låsarman (Bild 93,2 eller Bild 94,3) ett kvarts varv mot fönsterkarmen. Låsspaken (Bild 93,3 eller Bild 94,2) på låsarman sitter helt på fönsterlåsets insida (Bild 93,4 eller Bild 94,1).

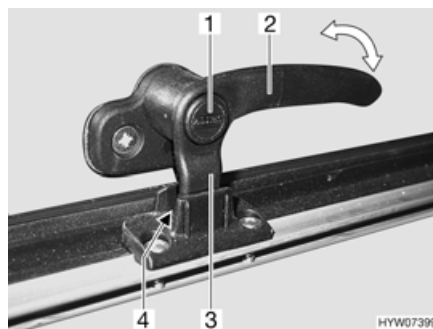

Bild 97 Låsarm med låsknapp i läget "kontinuerlig vädning"

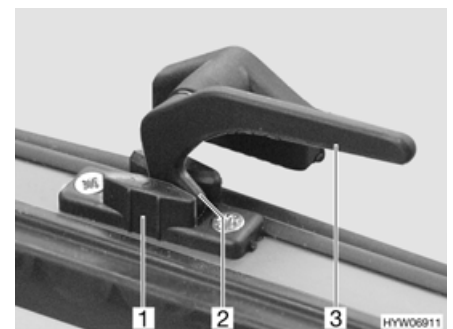

Bild 98 Låsarm i läget "kontinuerlig vädning"

Kontinuerlig vädning

Med hjälp av låsarman kan man låsa det överkantshängda fönstret i två olika lägen:

- I läget "kontinuerlig vädning" (Bild 97 och Bild 98)
- I läget "helt stängt" (Bild 93 och Bild 94)

För att ställa det överkantshängda fönstret i läge för "kontinuerlig vädning":

- Tryck på låsknappen (Bild 97,1) om sådan finns och håll den nedtryckt.
- Sväng låsarman (Bild 97,2 eller Bild 98,3) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.

- Tryck upp det överkantshängda fönstret något.
- Vrid tillbaka låsarmen. Därvid måste låsarmens låsspak (Bild 97,3 eller Bild 98,2) föras in i spåret på fönsterlåsen (Bild 97,4 eller Bild 98,1).
- Släpp låsknappen (Bild 97,1) om sådan finns.
- Kontrollera att låsknappen inte är intryckt, den ska säkra låsarmen.

Det överkantshängda fönstret får inte stå i läget "kontinuerlig vädring" under körning.

Vid regn kan det komma in vatten i bodelen om det överkantshängda fönstret står i läget "kontinuerlig vädring". Därför bör man stänga fönstret helt när det regnar.

7.10.2 Skjutfönster med trycklås

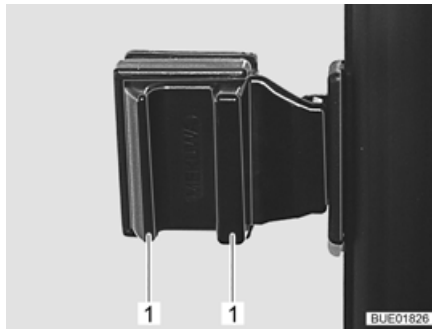

Bild 99 Skjutfönster med trycklås

- Öppna:**
- Tryck ihop handtagen (Bild 99,1) och håll dem intryckta.
  - Öppna ena fönsterhalvan till önskat läge.
- Stänga:**
- Tryck ihop handtagen och håll dem intryckta.
  - Stäng fönstret ända till anslaget.

7.10.3 Plisségardin och insektsnät

Fönstren är försedda med plisségardiner och insektsnät. Insektsnätet kan endast förskjutas tillsammans med plisségardinen.

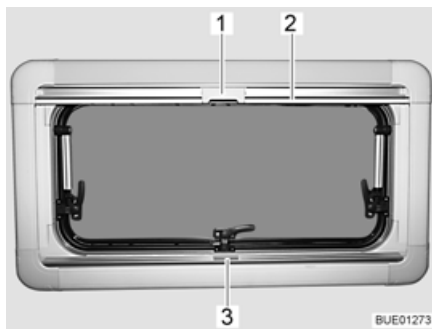

Bild 100 Överkantshängt fönster

Plisségardin Plisségardinen finns i den nedre rullgardinskassetten.

- Stänga:**
- Ta tag i mitten på plisségardinens list (Bild 100,3) och drag den nerifrån och uppåt och släpp den vid önskad höjd. Plisségardinen stannar på denna höjd.

Öppna: ■ Ta tag på mitten av plisségardinens list och skjut nedåt.

Insektsnät Insektsnätet finns i den övre rullgardinskassetten.

Stänga: ■ Drag, med listen, (Bild 100,2) ner insektsnätet tills listen stöter mot plisségardin (Bild 100,3).

■ Lås fast insektsnätets spärr (Bild 100,1) på plisségardinens list.

Öppna: ■ Tryck spärren (Bild 100,1) upptill på insektsnätet bakåt.

■ För långsamt tillbaka insektsnätet med listen (Bild 100,2).

7.10.4 Plisségardiner på vindrutan och på förar-/passagerarfönstren

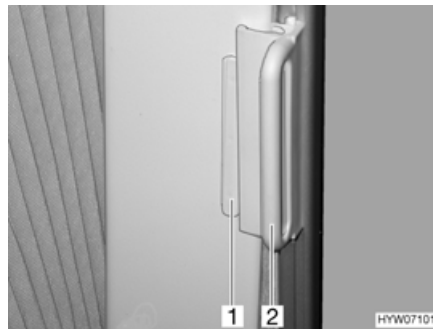

Bild 101 Plisségardin, förarhyttsfönster

Stänga: ■ Håll i plisségardinernas handtag (Bild 101,2) och drag försiktigt för dem tills att magnetlåset håller plisségardin stängd.

Öppna: ■ Håll i plisségardinernas handtag och drag försiktigt tillbaka dem.

■ Skjut in handtaget (Bild 101,2) över kanten (Bild 101,1). Plisségardin är säkrad.

7.10.5 Manuell mörkläggningsgardinen för vindrutan

Bild 102 Manuell mörkläggningsgardin, stängd

Stänga: ■ Tryck ihop handtagen (Bild 102,1).

■ Dra ner mörkläggningsgardinen för vindrutan till önskad höjd.

Öppna: ■ Tryck ihop handtagen.

■ Skjut mörkläggningsgardinen för vindrutan uppåt, tills den hakar in.

7.10.6 Elektrisk mörkläggningsgardin vindruta

- Dra ned vindrutans mörkläggningsgardin (nedifrån) helt före färd för att inte begränsa förarens synfält.

- För att det alltid ska gå att se ut under färd ska mörkläggningsgardinen för vindrutan säkras med två låsreglar innan man startar.

Bredvid förarstolen finns framför förardörren en reglagelist med knappar för mörkläggningsgardinen för vindrutan monterad.

Bild 103 Låsregel mörkläggningsgardin vindruta

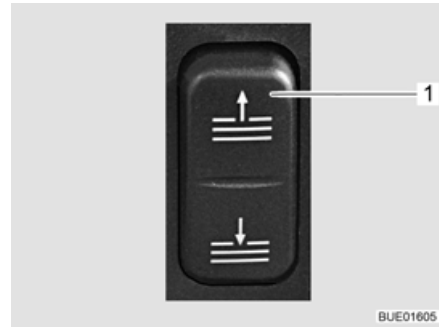

Bild 104 Knapp för mörkläggningsgardin vindruta

- Stänga:**
- Vrid låsreglarna (Bild 103,1) på båda sidor uppåt.
  - Tryck in knappen (Bild 104,1) nedtill och håll den intryckt tills mörkläggningsgardinen för vindrutan har nått önskat läge.
  - Släpp knappen. Mörkläggningsgardinen för vindrutan stannar i den här positionen.
- Öppna:**
- Tryck in knappen (Bild 104,1) uppåt och håll den intryckt tills mörkläggningsgardinen för vindrutan är helt uppdragen.
  - Släpp knappen.
  - Vrid låsreglarna (Bild 103,1) på båda sidor nedåt.

Bild 105 Tillgång till nöddrift

Bild 106 Handvev för nöddrift

- Nöddrift** Om mörkläggningsgardinen för vindrutan inte längre går att manövreras med strömställaren (t. ex. om fordonets elsystem inte fungerar) kan mörkläggningsrullgardinen även manövreras för hand. Gör så här:

- Ta av locket (Bild 105,1) från handvevens intag.
- Stick in den medföljande handveven (Bild 106,1) i intaget.
- Öppna eller stäng mörkläggningsgardinen för vindrutan för hand med handveven.
- Demontera handveven och förvara den.
- Stäng intaget för handveven med locket (Bild 105,1).

Om fordonets strömförsörjning inte fungerar medan sängen är upphöjd och mörkläggningsgardinen för vindrutan är i det nedre läget täcker panelen vid den höjbara sängen handveven. Panelen måste då monteras bort.

7.11 Takluckor

Beroende på modell har fordonet takluckor med eller utan inbyggd ventilation. När en taklucka utan inbyggd ventilation är monterad sker ventilationen över takventiler.

- ▶ Ventilationsöppningarna till ventilationssystemet måste alltid vara öppna. Täck aldrig för ventilationerna, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fri från snö och löv.

- ▷ Takluckorna är försedda med mörkläggningsrullgardin eller plisségardin och insektsnät eller veckat insektskydd. Mörkläggningsrullgardinen och insektsnätet går p.g.a. dragkraften automatiskt tillbaka till sitt utgångsläge igen när man lossar låsanordningen. För att denna fjäderanordning inte ska ta skada bör man alltid låta mörkläggningsrullgardinen/insektsnätet långsamt gå tillbaka till utgångsläget. Plisségardinen och det veckade insektskyddet består av tunt material. Dra försiktigt tillbaka plisségardinen eller insektskyddet i handtaget till utgångsläget, håll i handtaget så att plisségardinen eller insektskyddet inte skadas.
- ▷ Ha inte rullgardinerna stängda över en längre tid; materialet slits ut.
- ▷ När mörkläggningsrullgardinen resp. plisségardinen är helt stängd kan det, vid starkt solljus, bildas värmeansamlingar mellan mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen och takluckan. Takluckan kan skadas. Stäng därför mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen endast till 2/3 vid starkt solljus. Öppna takluckan något eller ställ den i ventilationsläge.
- ▷ Beroende på vädret ska man alltid stänga takluckorna så mycket att fukt inte kan tränga in.
- ▷ Gå inte på takluckorna.
- ▷ Stäng takluckorna innan körningen påbörjas.
- ▷ Kontrollera låset till takluckorna innan resan påbörjas.
- ▷ Då fordonet lämnas ska alla takluckor vara stängda.

7.11.1 Heki-taklucka (mini och midi)

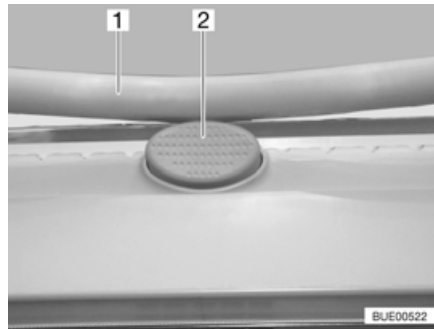

Bild 107 Låsknapp på Heki-takluckan

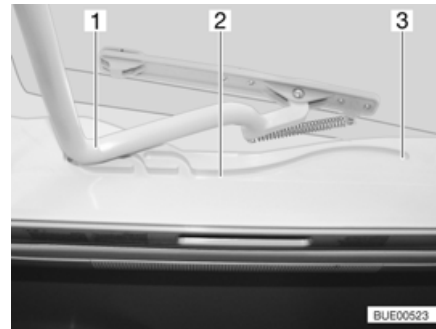

Bild 108 Heki-taklucka, spår

Heki-takluckan öppnas på ena sidan.

- Öppna:**
- Tryck på låsknappen (Bild 107,2) och dra ner bygel (Bild 107,1) med båda händerna.
  - Dra in bygel (Bild 108,1) i spåret (Bild 108,2) till den bakersta positionen (Bild 108,3).
- Stänga:**
- Tryck bygel (Bild 108,1) lätt uppåt med båda händerna.
  - Skjut tillbaka bygel i spåret.
  - Tryck bygel uppåt med båda händerna tills bygel ligger ovanför låsknappen (Bild 107,2).

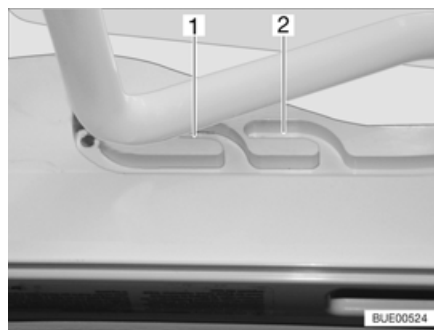

Bild 109 Heki-takluckan i ventilationsläge

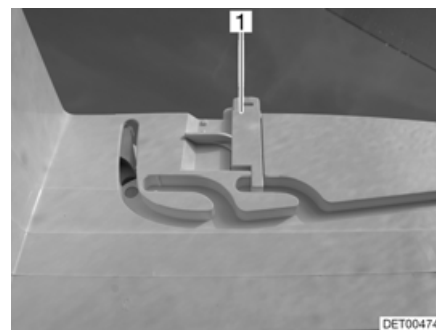

Bild 110 Lås ventilationsläge

Ventilationsläge

Heki-takluckan kan ställas i två ventilationslägen: Läget för dåligt väder (Bild 109,1) och mittläget (Bild 109,2). Beroende på modell kan takluckan låsas i mittläget med de båda spärrarna (Bild 110,1) till höger och vänster om ramen till takluckan.

- Tryck på låsknappen (Bild 107,2) och dra ner bygel (Bild 107,1) med båda händerna.
- Drag bygel till önskad position i spåret (Bild 108,2).
- Tryck bygel lätt uppåt och skjut in den i det valda spåret (Bild 109,1 eller 2) och lås eventuellt.

- Plisségardin** Stänga och öppna plisségardinen:
- Stänga:** ■ Drag ut plisségardinen och släpp den i önskad position. Plisségardinen stannar i denna position.
- Öppna:** ■ För tillbaka plisségardinen långsamt till utgångsläget med handtaget.
- Insektsskydd** Stänga och öppna insektsskyddet:
- Stänga:** ■ Drag ut insektsskyddet med handtaget till motstående handtag på plisségardinen.
- Öppna:** ■ Tryck på handtaget på insektsskyddet baktill. Spärren lossas.
■ Dra långsamt tillbaka insektsskyddet med handtaget.

7.11.2 Taklucka med snäplås

Bild 111 Taklucka med snäplås

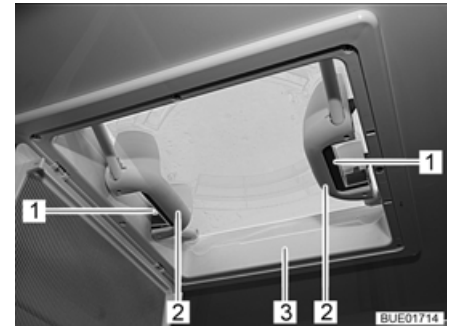

Bild 112 Handtag med snäplås

Takluckan kan öppnas både på bara ena sidan och på båda sidorna.

- Öppna:** ■ Sväng ned insektsskyddet (Bild 111,2) med handtaget (Bild 111,1).
■ Tryck snäplåset (Bild 112,1) mot takluckans insida (Bild 112,3). Tryck samtidigt takluckan uppåt med handtaget (Bild 112,2).
■ Fäll upp insektsskyddet så att det hakar i.
- Stänga:** ■ Sväng ned insektsskyddet (Bild 111,2) med handtaget (Bild 111,1).
■ Dra kraftigt ned takluckan (Bild 112,3) med de båda handtag (Bild 112,2) tills snäplåsen (Bild 112,1) hakar i.
■ Fäll upp insektsskyddet så att det hakar i.

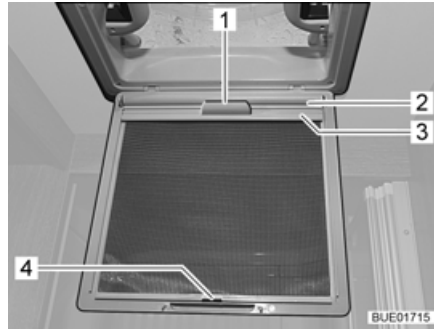

Bild 113 Mörklägningsrullgardin (taklucka)

Mörklägningsrullgardin

Beroende av utrustning finns en mörklägningsrullgardin monterad.

- Stänga:**
- Sväng ned insektsskyddet (Bild 111,2) med handtaget (Bild 111,1).
  - Drag ut mörklägningsrullgardinen (Bild 113,2) med handtaget (Bild 113,1) och haka i fästlisten (Bild 113,3) i kroken (Bild 113,4) på insektsskyddet.
  - Fäll upp insektsskyddet så att det hakar i.
- Öppna:**
- Sväng ned insektsskyddet (Bild 111,2) med handtaget (Bild 111,1).
  - Lossa fästlisten (Bild 113,3) från kroken (Bild 113,4) och dra långsamt tillbaka mörklägningsrullgardinen (Bild 113,2) med handtaget (Bild 113,1).
  - Fäll upp insektsskyddet så att det hakar i.

7.11.3 Taklucka Omni-Vent med fläkt (extrautrustning)

- För att skydda batteriet går fläkten tillbaka till nivå 1 efter en timme på nivå 6.

Takluckan är försedd med insektsnät, mörklägningsrullgardin och en inställningsbar fläkt för ventilation.

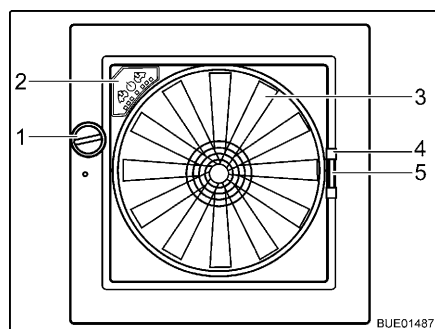

Bild 114 Taklucka Omni-Vent

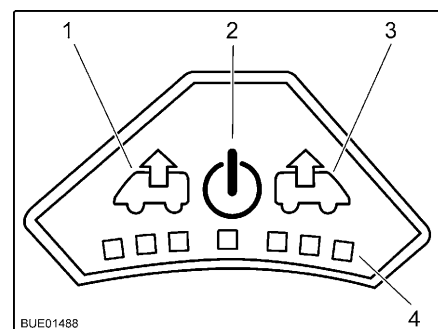

Bild 115 Fläktreglage

- Öppna:**
- Vrid på vredet (Bild 114,1) tills önskad öppningsvinkel har nåtts.
- Stänga:**
- Vrid på vredet (Bild 114,1) tills takluckan är helt stängd.

- Insektsskydd** Stänga och öppna insektsskyddet:
- Stänga:** ■ Dra insektsskyddet i handtaget (Bild 114,4) till motstående ramsida.
- Öppna:** ■ Tryck samman handtaget vid insektsskyddet. Spärren lossas.
■ För långsamt tillbaka insektsskyddet med handtaget.
- Mörkläggningsgardin** Så här stängs och öppnas mörkläggningsgardinen:
- Stänga:** ■ Tryck ihop mörkläggningsgardinens handtag (Bild 114,5).
■ Dra ut mörkläggningsgardinen till önskat läge och släpp den. Mörkläggningsgardinen stannar i den här positionen.
- Öppna:** ■ Tryck ihop mörkläggningsgardinens handtag.
■ Skjuta långsamt fram mörkläggningsgardinen till utgångsläget.
- Fläkt** När takluckan är öppen kan kupén ventileras och vädras med fläkten (Bild 114,3) i 6 nivåer. Fläkten regleras via reglagen (Bild 114,2).
- Slå på:** ■ Tryck på på/av-knappen (Bild 115,2). Fläkten går i komfortläge (vädring med lägsta fläktvarvtal).
- Vädra:** ■ För att höja fläktvarvtalet: Tryck på vädringsknappen (Bild 115,1). Fläktvarvtalet i vädringsriktningen ökar en nivå. Lampor (Bild 115,4) visar de olika nivåerna.
■ För att minska fläktvarvtalet: Tryck på ventilationsknappen (Bild 115,3). Fläktvarvtalet minskar en nivå.
- Ventilera:** ■ För att höja fläktvarvtalet: Tryck på ventilationsknappen (Bild 115,3). Fläktvarvtalet i ventilationsriktningen ökar en nivå. Lampor (Bild 115,4) visar de olika nivåerna.
■ För att minska fläktvarvtalet: Tryck på vädringsknappen (Bild 115,1). Fläktvarvtalet minskar en nivå.
- Förstärkningsfunktion:** ■ Tryck på ventilationsknappen i ca 3 sekunder. Fläkten växlar till den högsta ventilationsnivån och går automatiskt tillbaka till den nivå som ställts in sedan tidigare efter ca 5 minuter.
■ Tryck på vädringsknappen i ca 3 sekunder. Fläkten växlar till den högsta vädringsnivån och går automatiskt tillbaka till den nivå som ställts in sedan tidigare efter ca 5 minuter.
- Slå från:** ■ Tryck på på/av-knappen (Bild 115,2). Fläkten stannar och lamporna släcks.

7.12 Bord

Beroende på modell och utrustning finns olika bord inbyggda. Borden skiljer sig åt genom följande kännetecken:

	Bordsben	Bordsskiva	Ombyggnad till sängbotten
Fast bord	Fastskruvat i golvet	Förskjutningsbar, vridbar, delvis förstoringsbar	Ej möjligt
Hängbord	Endels	Förstoringsbar	Ej möjligt

▷ Borden har beroende på modell en eller flera av ovan nämnda inställningsmöjligheter och egenskaper.

Nedan beskrivs principerna för hur borden fungerar. Reglagens typ och placering kan avvika något i enstaka fall.

7.12.1 Fast bord

Bordsben Bordsbenet är fastskruvat i golvet.

Bordsskiva Bordsskivan låter sig förskjutas och förstoras.

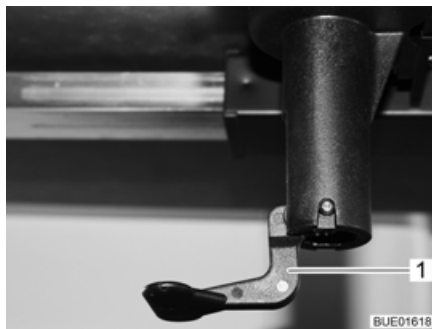

Bild 116 Låsning bordsskiva

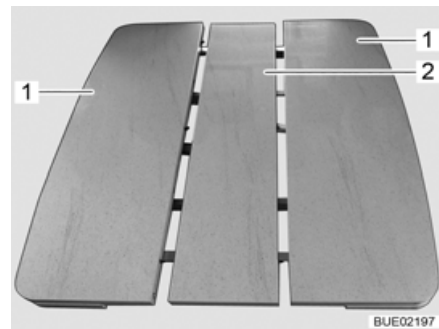

Bild 117 Bordsskiva med extra mittenskiva

Förskjuta bordsskivan:

- Fäll ned låsarmen (Bild 116,1).
- Skjut bordsskivan till önskat läge.
- Fäll upp låsarmen igen.

Förstora bordsskiva:

- Ta tag i bordsskivan (Bild 117,1) på båda långsidorna och dra isär (för detta krävs det två personer). Den extra mittenskivan (Bild 117,2) under bordsskivan glider upp av sig själv med fjäderspänning.
- Tryck ihop bordsskivan från båda sidorna försiktigt (var uppmärksam på plasttappar och borrhål), tills bordsskivan är enhetlig.

- Förminska bordsskiva:
- Ta tag i bordsskivan (Bild 117,1) på båda långsidorna och dra isär (för detta krävs det två personer).
  - Tryck den extra mittenskivan (Bild 117,2) nedåt och håll kvar.
  - Tryck ihop bordsskivan från båda sidorna försiktigt (var uppmärksam på plasttappar och borrhål), tills bordsskivan är enhetlig.

7.13 Sängar

- ▶ Använd alltid befintliga fallskydd.
- ▶ Befintliga fallskydd får aldrig tas bort eller demonteras.
- ▶ Om det finns instegshjälp (t. ex. infällbara fotsteg) ska dessa användas när en person stiger i eller ur sängen.

7.13.1 Höjbar säng, manuell

- ▶ Släck läslamporna i den höjbara sängen när sängen ska köras upp. Brandfara!
- ▶ Läslamporna på den höjbara sängens undersida ska släckas då den höjbara sängen sänks ned. Brandfara!
- ▶ Den höjbara sängen får belastas med högst 200 kg.
- ▶ Säkra den höjbara sängen före avfärd. Gör detta genom att låsa den höjbara sängen.
- ▶ Före användning ska den höjbara sängen dras till det nedre ändläget. Se till att den höjbara sängen inte vilar på hinder som t. ex. nackstöd, dynor eller liknande.
- ▶ Om det finns ett skydds nät: Använd endast den höjbara sängen när skydds nätet är upphängt.
- ▶ Småbarn skall aldrig lämnas i den höjbara sängen utan tillsyn.
- ▶ Se, speciellt vid småbarn under 6 år, att de inte kan ramla ner från den höjbara sängen.
- ▶ Barn skall använda särskilda barn- eller resesängar.

- ▶ Det måste gå att stänga den höjbara sängen utan större ansträngning så att den är fri från spänning i spärrläget. Föremål på den höjbara sängen kan leda till spänningar i mekaniken på ena sidan, vilket kan orsaka skador.

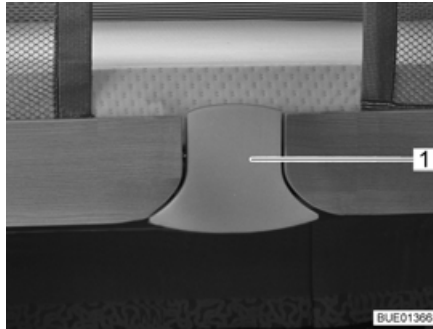

Bild 118 Frigöring

Den höjbara sängen finns över sätena i förarhytten.

Sänka ned den höjbara sängen:

- Släcka lamporna under den höjbara sängen.
  - Sväng förar- och passagerarstolen i färdriktning, lås dem i detta läge, skjut dem bakåt och fäll fram ryggstödet helt.
  - Stäng mörkläggningsgardinen i förarhytten.
  - Dra låsplatta (Bild 118,1) nedåt. Låset är upplåst.
  - Drag sedan ner den höjbara sängen till stoppläget med båda händerna.
  - Se till att den höjbara sängen har dragits ner till det nedre ändläget och inte vilar på hinder som t. ex. nackstöd, dynor eller liknande.
- ▷ När den höjbara sängen stängs ska tygvåderna på sidan dras in. Annars kan tyget klämmas fast i den höjbara sängens lås.

Höja den höjbara sängen:

- Släck lamporna i den höjbara sängen.
- Tryck upp den höjbara sängen till stoppläget med båda händerna. Se till att snäpplåset går i lås i låsbygel.
- Se till att den höjbara sängen är ordentligt låst. Kontrollera genom att dra den höjbara sängen nedåt med kraft.

Styrning av höjbar säng

När den höjbara sängen har spelrum i sovläget, kan styrningen av den höjbara sängen ställas in.

Bild 119 Styrning av höjbar säng

Ställa in den höjbara sängen:

- Bulten (Bild 119,1) lossas.
- Inställning av styrskivan (Bild 119,2).
- Dra fast skruven (Bild 119,1).

Skyddsnet Om det finns ett skyddsnet, ligger skyddsnetet (Bild 120,2) med säkerhetsremmarna befinner sig under madrassen i den höjbara sängen. Skyddsnetet ska först monteras när personerna som ska sova där befinner sig på den höjbara sängen.

Bild 120 Höjbar säng med uppspant skyddsnet

Hänga upp: ■ Haka fast säkerhetsremmarna (Bild 120,1) i krokarna i taket.

Stega För att komma upp i den höjbara sängen ska man alltid använda stegen som är standard.

▷ Beroende på modell medföljer olika sorters stegar.

Haka fast fällbar trappstege:

■ Haka in trappstegen (Bild 120,5) två byglar (Bild 120,4) på den höjbara sängens list (Bild 120,3).
 ■ Ta tag i den övre delen på den infällda trappstegen och fäll ut den så att alla fyra fötter står stadigt på golvet.

▷ Innan trappstegen tas bort, fäll in fotstegen.

7.13.2 Höjbar säng, elmanövrerad (delvis extrautrustning)

- ▶ Släck läslamporna i den höjbara sängen när sängen ska köras upp. Brandfara!
- ▶ Läslamporna på den höjbara sängens undersida ska släckas då den höjbara sängen sänks ned. Brandfara!
- ▶ Den höjbara sängen får belastas med högst 200 kg.
- ▶ Se till att barnen inte leker med den höjbara sängen.
- ▶ Fjärrkontrollen skall förvaras utom räckhåll för barn.
- ▶ Småbarn skall aldrig lämnas i den höjbara sängen utan tillsyn.
- ▶ Se, speciellt vid småbarn under 6 år, att de inte kan ramla ner från den höjbara sängen.
- ▶ Barn skall använda särskilda barn- eller resesängar.
- ▶ Om det finns ett skyddsnet: Använd endast den höjbara sängen när skyddsnetet är upphängt.

- ▶ Stick inte in händerna mellan sängen och väggen vid höjning och ned-sänkning. Risk för klämskador!
- ▶ Det får inte finnas några personer på den höjbara sängen när den höjs och sänks.
- ▶ Sänk bara ned sängen när det är tomt i området under sängen.
- ▶ Före användning ska den höjbara sängen köras till det nedre ändläget. Se till att den höjbara sängen inte vilar på hinder som t. ex. nackstöd, dynor eller liknande.

- ▷ Sänk eller höj den höjbara sängen endast då den har en belastning på max 15 kg. Till denna maxlast räknas även innehållet i hängskåpen nedtill på den höjbara sängen. Om den höjbara sängen är för tungt lastad, kopplar överbelastningskyddet bort sängmotorn. Lyftmekanismen kan ändå skadas.
- ▷ Innan avfärd ska den höjbara sängen köras till det övre ändläget. Inga hinder eller sängkläder får förvaras på den höjbara sängen, för att den höjbara sängen ska kunna föras till det övre ändläget.
- ▷ I fordon med höjbar säng i den bakre delen och taklucka kan det bildas kondensvatten vid takrundningarna om sängen är upphöjd till det översta läget.
När fordonet är parkerat kan den höjbara sängen sänkas något för att förbättra luftcirkulationen.

- ▷ För att garantera att den höjbara sängen fungerar utan problem måste bodelens temperatur uppgå till minst 5 °C.

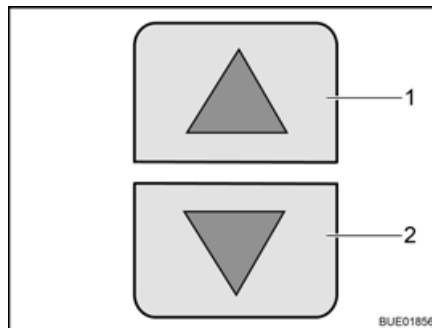

Bild 121 Pilknappar på kontrollenhet

Bild 122 Höjbar säng med uppspant skyddsnet

Kontrollenheten för den höjbara sängen befinner sig direkt på denna.

- ▶ Vid förberedelse av driftberedskap fungerar inte överbelastnings-skyddet.

Förberedelse av driftberedskap

Varje gång spänningen har varit avstängd (t. ex. vid avställning under vintern) måste den elektriska drivningen göras driftklar igen. Utför därför en provkörning.

- ▷ Om den höjbara sängen hamnar i en sned position under provkörningen: Avsluta provkörningen omedelbart. Följ instruktionerna under "Nöddrift" (se nedan).

Utför provkörning/ återställning:

- Ta kontrollenheten och tryck samtidigt på båda pilknapparna (Bild 121,1 och 2) tills den höjbara sängen har körts ända ned.
- När det hörs ett pip (nedre ändläge har nåtts): Släpp pilknapparna. Den höjbara sängen kan användas igen.

Sänka ned den höjbara sängen:

- Släcka lamporna under den höjbara sängen.
- Tryck på pilknappen (Bild 121,2) på kontrollenheten och håll den intryckt tills den höjbara sängen sänkts till ändläge.
- Se till att den höjbara sängen har körts till det nedre ändläget och inte vilar på hinder som t. ex. nackstöd, dynor eller liknande.

- ▷ När den höjbara sängen stängs ska tygvåderna på sidan dras in. Annars kan tyget klämmas fast i den höjbara sängens lås.

Höja den höjbara sängen:

- Släck läslamporna i taket.
- Tryck på pilknappen (Bild 121,1) på kontrollenheten och håll den intryckt tills den höjbara sängen höjts till ändläge.
- Se till att inga föremål kläms mellan taket och den höjbara sängen.

Överbelastningsskydd

Om den höjbara sängen stöter emot ett hinder (t. ex. en person eller ett nackstöd) när den öppnas eller stängs stoppas rörelsen av överbelastningsskyddet. Kör den höjbara sängen i motsatt riktning med pilknappen för avlastning.

Skyddsnet

Om det finns ett skyddsnet, ligger skyddsnetet (Bild 122,2) med säkerhetsremmarna befinnen sig under madrassen i den höjbara sängen. Skyddsnetet ska först monteras när personerna som ska sova där befinnen sig på den höjbara sängen.

Hänga upp:

- Haka fast säkerhetsremmarna (Bild 122,1) i krokarna i taket.

Stege

Använd endast den medföljande stegen för att komma upp i den höjbara sängen.

Haka fast:

- Haka in stegens (Bild 122,5) två byglar (Bild 122,4) på den höjbara sängens list (Bild 122,3).
- Ta tag i den övre delen på den infällda stegen och fäll ut den så att alla fyra fötter står stadigt på golvet.

Förvara:

- Fäll in fotstegen.
- Lossa stegen från den höjbara sängens list.
- Förvara stegen på ett säkert sätt.

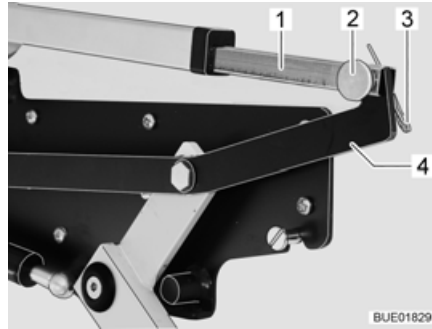

Bild 123 Drivenhet för höjbar säng

Nöddrift

Om den höjbara sängen inte längre låter sig förflyttas genom pilknapparna (Bild 121) kontrollera först säkringen krets 5 på el-blocket (se avsnitt 9.9.1). Om den höjbara sängen inte låter sig förflyttas, trots intakt säkring, måste den höjbara sängen förflyttas manuellt. Gör så här:

- Ta bort den höjbara sängens madrass och minska förvaringsskåpets belastning så mycket som möjligt (för att undvika att den höjbara sängen svänger ner).
- Lossa förbindelsen mellan skjutstången (Bild 123,1) och spaken (Bild 123,4). Dra ut splint (Bild 123,3) och stift (Bild 123,2).
- Höj den höjbara sängen till det övre läget och säkra provisoriskt.
- Kontakta kundtjänst.

7.13.3 Fast säng, hydrauliskt höjjusterbar (extrautrustning)

- ▶ Sänk sängen till nedersta position innan sänggående.

Höjden för den fasta sängen kan ställas in med en vev i bakre lastutrymmet. Sängen kan höjas före färd. På så sätt blir förvaringsutrymmet under sängen större.

Bild 124 Vev i bakre lastutrymmet

- Sätt veven (Bild 124,2) på tappens (Bild 124,1).
- För att höja sängen: Vrid veven medurs.
För att sänka sängen: Vrid veven moturs.
- Demontera veven och förvara den.

7.13.4 Sängyta för enkelsängar (extrautrustning)

De båda enkelsängarna där bak kan byggas om till en sammanhängande liggyta.

Extra dynorna finns i skåpet under sängen.

Bild 125 Extra dyna

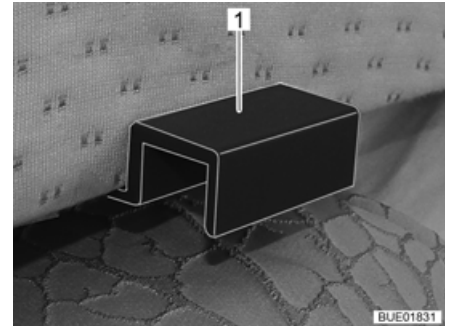

Bild 126 Fäste extra dynor

- Ta extra dynan från skåpet.
- Häng extra dynan (Bild 125,1) med fästena (Bild 126,1) så att det blir en stängd sängyta i enkelsängarnas öppning.

7.14 Duschanslutning för yttre dusch (extrautrustning)

- ▶ Använd enbart den yttre duschen när avståndet till närmsta elektriska apparat eller anslutning uppgår till minst 1,20 m. Risk för elstöt!

- ▷ Vid avställning samt risk för frost ska vattenanläggningen tömmas.

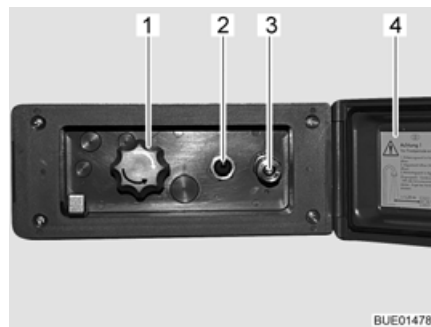

Bild 127 Duschanslutning utsida

Ansluta yttre dusch:

- Lås upp och öppna locket (Bild 127,4).
- Anslut ytterduschens slang med snabbkopplingen (Bild 127,3).

Använda duschen:

- Koppla in vattenpumpen med brytaren (Bild 127,2).
- Ställ in vattentemperaturen enligt önskemål med vredet (Bild 127,1).
- Koppla ur vattenpumpen med brytaren (Bild 127,2).

- Stänga duschanslutningen:
- Koppla ur vattenpumpen med brytaren (Bild 127,2).
  - Koppla bort slangen från snabbkopplingen. Snabbkopplingen är försedd med en backventil så att inget ytterligare vatten kan tränga ut.
  - Stäng locket (Bild 127,4) och lås det med nyckeln.
- Tömning:
- Anslut ytterduschens slang med snabbkopplingen. Backventilen öppnas och ledningarna kan tömmas.
  - Ställ vredet (Bild 127,1) på mittläget.
  - Töm vattensystemet (se avsnitt 11.2.7).

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets gasanläggning.

Användning av fordonets gasdrivna apparater beskrivs i kapitel 10.

8.1 Allmänt

- ▶ Operatören av gasanläggningen är ansvarig för genomförande av återkommande kontroller och för innehållande av underhållsintervallen.
- ▶ Innan resan påbörjas och innan fordonet lämnas, eller om de gasdrivna apparaterna inte används, ska alla gasavstängningsventiler och huvudavstängningsventilen på gasflaskan alltid stängas.
- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla apparat som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!
- ▶ När en apparat drivs med gas får apparaten inte tas i drift i slutna utrymmen (t. ex. garage). Förgiftnings- och kvävningensrisk!
- ▶ Låt endast en auktoriserad fackverkstad underhålla, reparera eller ändra gasanläggningen.
- ▶ Innan gasanläggningen tas i drift skall den kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad enligt de nationella bestämmelserna. Detta gäller även för oregistrerade fordon. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för kontroll av ändringar av gasanläggningen.
- ▶ Även gastryckregulatorn, gasslangarna och avgasrören ska kontrolleras. Gastryckregulatorn och gasslangarna måste bytas ut i enlighet med de nationella fastlagda fristerna (senast efter 10 år). Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.
- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Till de inbyggda anslutningsförbindelserna får du endast ansluta apparat som är avsedda för det. Du får inte använda någon apparat i bilen, om den är ansluten till en av de inbyggda anslutningsförbindelserna.
- ▶ Förbjudet att laga mat under körning.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Använd inte gasdrivna kok- och ugnsenheter för uppvärmning.
- ▶ Om man har flera gasdrivna apparater krävs en separat gasavstängningsventil för varje apparat. Om enskilda apparater inte används ska respektive gasavstängningsventil stängas.
- ▶ Tändsäkringarna måste stänga inom en minut efter att gaslågan slocknat. När den stängs hör man ett klickande ljud. Kontrollera funktionen regelbundet.

- ▶ De installerade gasapparaterna är endast avsedda för gasol, butangas eller en blandning av dessa. Gastryckregulatorn såväl som alla fast installerade gasapparater är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Gasol är förgasbar ned till -42 °C, butangas däremot endast upp till 0 °C. Vid lägre temperaturer existerar inte längre något gastryck. Butangas lämpar sig alltså inte för vinterdrift.
- ▶ Gasboxen är på grund av sin funktion och konstruktion ett utåt öppet utrymme. Den seriemässigt inbyggda ventilationen får inte täckas över eller blockeras. Då kan inte läckande gas avledas ut i det fria.
- ▶ Gasboxen får inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Säkra gasboxen mot obehörig åtkomst. Lås åtkomsten till den.
- ▶ Man måste omedelbart kunna komma åt flaskans huvudavstängningsventil.
- ▶ Gasdrivna apparater (t. ex. gasgrill) som är byggda för annat gastryck än 30 mbar får ej anslutas.
- ▶ Avgasröret måste vara tätt och fast slutet på värmare och kamin. Avgasröret får inte uppvisa några skador.
- ▶ Avgaser måste obehindrat kunna strömma ut i det fria och friskluft måste obehindrat kunna flöda in. Därför ska skorstenen och insugningsöppningarna hållas rena och fria (t. ex. från snö och is). Det får inte ligga några snövallar runt fordonet.

8.2 Gasflaskor

- ▶ Hantera fulla eller tömda gasflaskor utanför fordonet, endast med stängd huvudavstängningsventil och påsatt skyddskåpa.
- ▶ Gasflaskor får endast medföras i gasboxen.
- ▶ Ställ upp gasflaskorna lodrätt i gasboxen.
- ▶ Surra fast gasflaskorna så att de varken kan vridas eller välta.
- ▶ Anslut gasslangen utan spänning till gasflaskan.
- ▶ Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan innan gastryckregulatorn eller gasslangen avlägsnas från gasflaskan.
- ▶ Skruva beroende på anslutningen av gasslangen för hand eller med en lämplig specialnyckel från gasflaskan och skruva tillbaka den på gasflaskan igen. Fastskruvningen på gasflaskan är i regel vänstergängad. Dra **inte** åt för hårt.
- ▶ I fordon får endast speciella gastryckregulatorer med säkerhetsventil användas. Det får inte användas några andra gastryckregulatorer; de uppfyller inte kraven.
- ▶ Använd enbart 11 kg- eller 6 kg-gasflaskor. Campingflaskor med inbyggd backventil (blå flaskor upp till max. 2,5 resp. 3 kg) får endast användas i kombination med en säkerhetsventil.
- ▶ Slanglängden för yttre gasflaskor skall vara så kort som möjligt (max. 150 cm).
- ▶ Blockera aldrig ventilationsöppningarna i golvet under gasflaskorna.

- ▷ Hos några modeller befinner sig gasboxen direkt bredvid ingångsdörren. På dessa modeller öppna då gasboxen endast när ingångsdörren är stängd. Risk för skador.

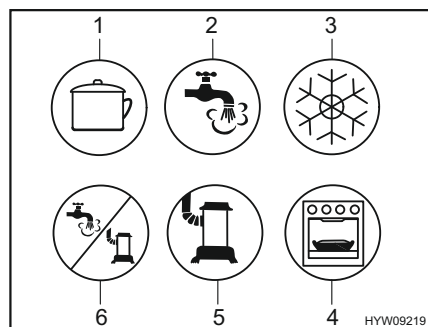

- ▷ Fastskruvningarna på gasflaskan är i regel vänstergängade.
- ▷ Gastrycket för gas-installationer måste reduceras till 30 mbar.
- ▷ Ej justerbar gastryckregulator med säkerhetsventil skall anslutas direkt på flaskventilen.
Gastryckregulatorn reducerar gasflaskans gastryck till gasapparaternas driftstryck.
- ▷ Tillbehörshandeln tillhandahåller lämpliga Euro-fyllset resp. Euro-flaskset för att fylla på och ansluta gasflaskorna i olika europeiska länder.
- ▷ Mer information får du hos din återförsäljare eller ditt serviceställe.
- ▷ Information om gasförsörjning i Europa, se kapitel 18.

Gastryckregulatorn är fast inbyggd i gasboxen. Gasflaskan ansluts via en gas-högtrycksslang till gastryckregulator.

Gashögtrycksslangen och dess anslutningar är olika i olika länder. Motsvarande landsanpassade utföranden och adapter erbjuds av tillbehörshandeln.

8.3 Gasavstängningsventiler

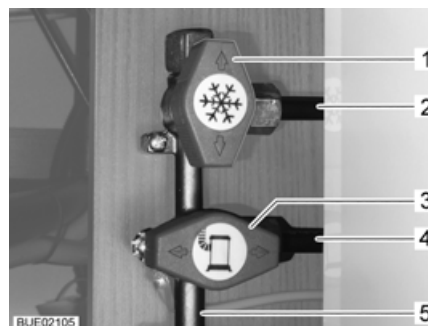

- 1 Spis
- 2 Varmvatten
- 3 Kylskåp
- 4 Ugn/grill
- 5 Värmesystem
- 6 Varmvatten/värmesystem

Bild 128 Möjliga symboler för gasavstängningsventilerna

I fordonet finns en gasavstängningsventil (Bild 128) för varje gasapparat.

Gasavstängningsventilerna sitter på olika ställen i fordonet, de kan även vara separat monterade. Som regel är gasavstängningsventiler tillgänglig i köket efter att en dörr eller låda öppnats.

- 1 Gasavstängningsventil kylskåp stängd
- 2 Ledning till kylskåpet
- 3 Gasavstängningsventil värmesystem öppen
- 4 Ledning till värmesystem
- 5 Gasledning från gasflaskan

Bild 129 Läge Gasavstängningsventiler (exempel)

- Öppna: ■ Ställ gasavstängningsventilen för respektive gasapparat parallellt (Bild 129,3) med den ledning (Bild 129,4) som går till gasapparaten.
- Stänga: ■ Ställ gasavstängningsventilen för respektive gasapparat tvärs (Bild 129,1) mot den ledning (Bild 129,2) som går till gasapparaten.

8.4 Extern gasanslutning (extrautrustning)

- ▶ När den externa gasanslutningen inte används, skall gasavstängningsventilen alltid vara stängd.
- ▶ Endast gasförbrukare som har passande adapter skall anslutas till den externa gasanslutningen.
- ▶ Anslut endast externa gasförbrukare som är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Säkerställ att ingen gas läcker ut från anslutningen när anslutningen har gjorts och gasavstängningsventilen har öppnats. Om otäthet föreligger i den externa gasanslutningen strömmar gas ut i det fria. I sådant fall skall gasavstängningsventilen och huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängas omedelbart. Den externa gasanslutningen skall kontrolleras av auktoriserad fackverkstad.
- ▶ När en extern gasförbrukare ansluts får ingen gnistbildning förekomma i närheten av gasanslutningen.
- ▶ Anslut endast en gasförbrukningsenhet till den externa gasanslutningen. Använd inte den externa gasanslutningen som matning (anslutning av ytterligare en gasflaska).
- ▶ Använd inte den externa gasanslutningen för att fylla på gasflaskor. Beakta hänvisningarna på märket på det externa gasanslutningen.

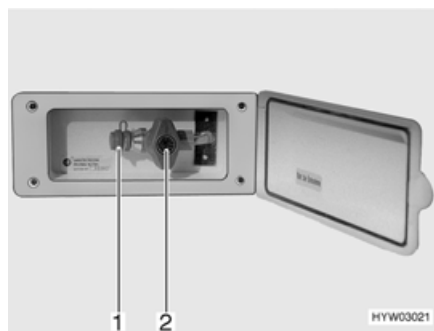

Bild 130 Extern gasanslutning (gasavstängningsventilen stängd)

Den externa gasanslutningen (Bild 130) befinner sig, beroende på modell, på fordonets bakdel eller på fordonets vänstra resp. högra sida.

- Anslut den externa gasapparaten till anslutningar (Bild 130,1).
- Öppna gasavstängningsventilen (Bild 130,2).

8.5 Omkopplingsenhet för gasflaskor (extrautrustning)

- ▶ Om fordonet är utrustat med en omkopplingsenhet för gasflaskor utan Crash-Protection-Unit (CPU), är det inte tillåtet att använda gasapparater under färden. Stäng huvudavstängningsventilen och gasavstängningsventilen på gasflaskorna före färden.

- ▷ När fordonet är utrustat med Crash-Protection-Unit får värmesystemet för bodelen vara tillkopplat under färden.
- ▷ Omkopplingsenheten för gasflaskor och slangarna måste bytas ut senast 10 år efter tillverkningsdatum. Användaren ansvarar för detta.

Den automatiska omkopplingsenheten kopplar automatiskt om gastillförseln från driftflaskan till reservflaskan om driftflaskan är tom eller inte längre är i driftklart läge. Gasförbrukarna behöver inte tas ur drift. Omkopplingsenheten är avsedd för alla vanliga gasflaskor på 3 kg till 33 kg.

Anläggning utan Crash-Protection-Unit (CPU)

Omkopplingsenheten för gasflaskorna består av en kombinerad gastrycksregulator med omkopplingsventil och visning (Bild 131,3). Omkopplingsenheten för gasflaskor är monterad mellan de två gasslangarna (Bild 131,1).

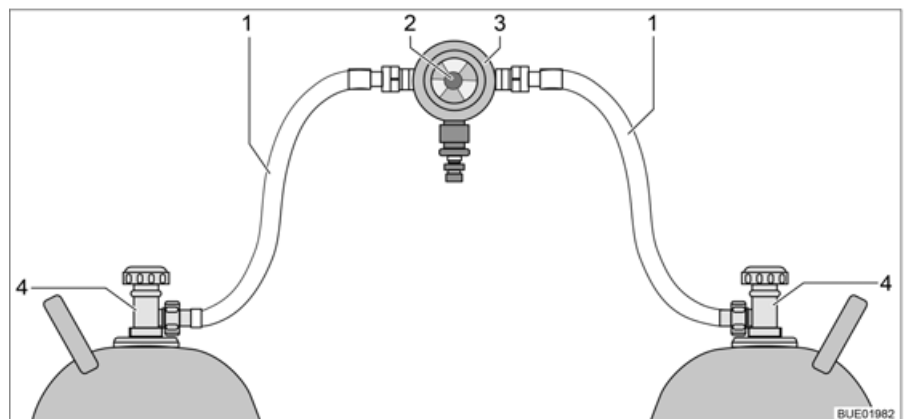

Bild 131 Omkopplingsenhet för gasflaskor

- 1 Gasslang
- 2 Vred för manuell omkoppling av gasflaskorna
- 3 Gastrycksregulator med omkopplingsventil och visning
- 4 Huvudavstängningsventil på gasflaskan

Anläggning med Crash-Protection-Unit (CPU)

Omkopplingsenheten för gasflaskorna består av en kombinerad gastrycksregulator med omkopplingsventil och visning (Bild 132,4) och en elektroventil (Bild 132,2). Elektroventilen spärrar vid kraftig bromsning, olycksfall eller kraftig lutning, av gastillförseln till fordonet. Omkopplingsenheten för gasflaskor är monterad mellan de två gaslangarna (Bild 132,1) med slangbrotts-säkringar (Bild 132,5).

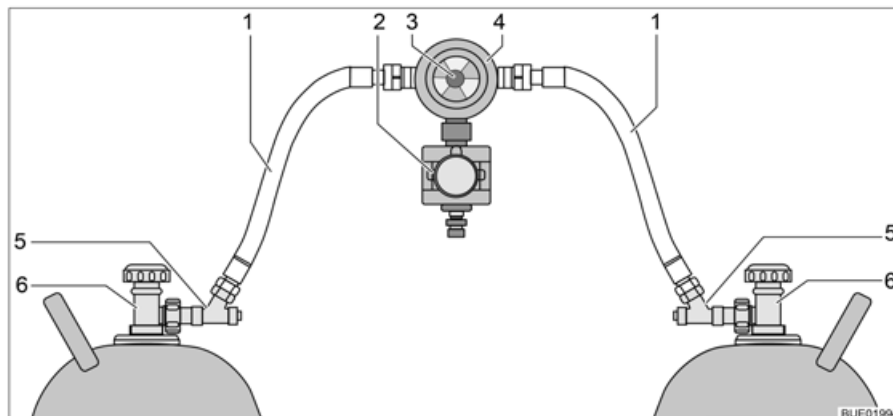

Bild 132 Omkopplingsenhet för gasflaskor med CPU

- 1 Gasslang
- 2 Elektroventil (CPU)
- 3 Vred för manuell omkoppling av gasflaskorna
- 4 Gastryckregulator med omkopplingsventil och visning
- 5 Slangbrotts-säkring
- 6 Huvudavstängningsventil på gasflaskan

Funktion Omkopplingsenheten för gasflaskorna sørjer för ett konstant gastryck, oberoende vilken gasflaska som används. Indikeringen i omkopplingsventilen visar nivån i driftflaskan. När indikeringen är grön sker gasförsörjningen från driftflaskan. När indikeringen är röd är driftflaskan tom. Gasförsörjningen sker då med reservflaskan.

Med vredet (Bild 131,2 resp. Bild 132,3) på omkopplingsenheten, ställer du in vilken av gasflaskorna som ska användas som driftflaska och vilken gasflaska ska användas som reservflaska.

Kontrollenhet Beroende på utrustningen, är omkopplingsenheten för gasflaskor, försedd med en elektrisk kontrollenhet (med eller utan fjärravläsning).

Bild 133 Kontrollenhet

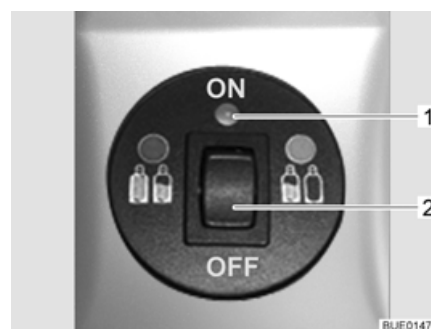

Bild 134 Kontrollenhet med fjärravläsning

Med kontrollenheten (Bild 133) kan endast de elektriska funktionerna styras. Gasflaskornas huvudavstängningsventiler (Bild 131,4 resp. Bild 132,6) måste öppnas eller stängas för hand.

Utan fjärravläsning Kontrolllampan på kontrollenheten indikerar gasanläggningens tillstånd. När kontrolllampan (Bild 133,1) lyser grönt är anläggningen OK. När kontrolllampan blinkar rött eller lyser föreligger en störning. Gasförsörjningen har avbrutits.

Med fjärravläsning Kontrolllampan på kontrollenheten (Bild 133,1) indikerar gasanläggningens tillstånd:

Kontrollampa	Betydelse
Från	Systemet frånkopplat, gastillförsel frånkopplad
Grön	Systemet tillkopplat, gastillförsel tillkopplad
Röd	Gastillförsel frånkopplad, lutning eller för stort accelerationsvärde har lett till utlösning, t.ex. vid olycka
Gul	Systemet tillkopplat, gastillförsel tillkopplad, driftflaska tom
Blinkar gult	Självkontroll i ca 2 sekunder efter påslagning
Blinkar rött en gång	Ventil ej ansluten till styrenhet eller internt fel
Blinkar rött två gånger	Överspänning konstaterad, gastillförsel avbruten
Blinkar rött tre gånger	Underspänning konstaterad, gastillförsel avbruten

- Ta i drift:**
- Öppna huvudavstängningsventilerna på gasflaskorna (Bild 131,4 resp. Bild 132,6).
  - Tryck in slangbrottssäkringarna (Bild 132,5) i 10 sekunder, efter varandra.
  - Välj med vredet (Bild 131,2 resp. Bild 132,3) på omkopplingsenheten, gasflaskan som ska prioriteras (driftflaska).
Vrid alltid vredet till stoppläget.
  - Koppla till omkopplingsenheten på kontrollenheten.
Ställ för detta vippkontakten (Bild 133,2 eller Bild 134,2) på "ON".
Omkopplingsventilen är nu avluftad. Kontrolllampan (Bild 133,1 resp. Bild 134,1) blinkar gult (systemtest) och lyser därefter grönt.

- Slå från:**
- Ställ vippkontakten (Bild 133,2 eller Bild 134,2) på "OFF". Kontrolllampan (Bild 133,1 resp. Bild 134,1) slocknar.
  - Stäng huvudavstängningsventilerna på gasflaskorna (Bild 131,4 resp. Bild 132,6).

- ▶ Öppna lågor är inte tillåtna när gasflaskorna byts ut, rök inte.
- ▶ Skruva beroende på anslutningen av gaslangen för hand eller med en lämplig specialnyckel från gasflaskan och skruva tillbaka den på gasflaskan igen. Fastskruvningen på gasflaskan är i regel vänstergängad. Dra **inte** åt för hårt.

- Byta ut gasflaskor:
- Koppla om omkopplingsenhetens vred. Indikeringen blir åter grön. När indikeringen blir röd är även reservflaskan tom och måste också bytas.
  - Stäng huvudavstängningsventilen på den tomma gasflaskan.
  - Skruva loss gasslangen från gasflaskan.
  - Sätt skyddskåpan på gasflaskan.
  - Lossa fästremmarna och tag ut gasflaskan.
  - Ställ den nya gasflaskan i gasboxen.
  - Fäst gasflaskan med fästremmarna.
  - Avlägsna skyddskåpan från gasflaskan.
  - Anslut den fulla gasflaskan till gasslangen.
  - Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan.
  - Tryck in slangbrottssäkringen i 10 sekunder.
  - Vrid vredet på omkopplingsventilen till den utbytta flaskan. När indikeringen är grön är frigöringen öppen.
  - Vrid vredet på omkopplingsventilen ett halvt varv så att den nya gasflaskan fungerar som reservflaska.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets elektriska anläggning. Användning av bodelens eldrivna apparater beskrivs i kapitel 10.

9.1 Allmänna säkerhetsanvisningar

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Alla elapparater (t. ex. mobiltelefon, kommunikationsradio, TV-apparat eller DVD-spelare) som har installerats i fordonet i efterhand, och används under resan måste ha bestämda egenskaper: Dessa är CE-märke, EMC-provning (elektromagnetisk kompatibilitet) och e-provning.

Endast på så sätt kan fordonets funktionssäkerhet garanteras under resan. Annars kan det hända att airbagen aktiveras eller fordonselektroniken störs.

- ▷ Den kan uppstå fördröjningar vid avgivande eller vidarekoppling av elektriska impulser efter fordonets start.

Basfordonets styrning friger signal D+ först när motorn har nått sin fulla effekt. Detta kan dröja upp till 15 sekunder vid exempelvis en kallstart vintertid.

Av denna anledning avges varningssignaler (som varning om att fotsteget är utfällt) ibland med fördröjning.

Även den automatiska infällningen av en SAT-antenn kan fördröjas.

- ▷ Koppla dock för säkerhets skull ifrån 230 V-anslutningen och drag in antennerna som skydd för elapparaterna vid åskväder.

9.2 Begrepp

Vilospänning

Vilospänningen är batteriets spänning i viloläge, d vs att ström ej tas ut och att batteriet ej laddas.

- ▷ För mätningen måste batteriet ha vilat ett tag. Vänta därför ca 2 timmar efter senaste laddningen eller senaste strömuttag från förbrukare innan vilospänningen mäts.

Viloström

Några elektriska förbrukare som t. ex. klocka och kontrollampor behöver ständigt elektrisk ström; det är apparater i standby-läge, som använder viloström. Denna viloström flyter även när apparaten är frånkopplad.

Djupurladdning

Djupurladdning av batteriet sker om batteriet laddas ur fullständigt genom tillkopplade förbrukare och viloströmmen sjunker under 12 V.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet.

Kapacitet Som kapacitet betecknas den mängd elektricitet som ett batteri kan lagra. Batteriets kapacitet anges i amperetimmar (Ah). I regel används det s.k. K20-värdet.

K20-värdet anger hur mycket ström ett batteri kan ge ifrån sig under en period på 20 timmar utan att det skadas eller hur mycket ström det krävs för att ladda upp ett tomt batteri på 20 timmar.

Om ett batteri t. ex. kan ge 4 ampere i 20 timmar har det en kapacitet på $4 \text{ A} \times 20 \text{ h} = 80 \text{ Ah}$.

När det flyter mer ström, minskar batteriets urladdningstid proportionellt till det.

Yttre omständigheter som temperatur och ålder förändrar batteriets lagringskapacitet. Kapacitetsangivelserna gäller nya batterier som drivs i rumstemperatur.

- ▷ Beroende på batteritypen har kapacitetsangivelserna en omräkningsfaktor på 1,3 till 1,7 (den faktiska kapaciteten reduceras med detta värde).

9.3 USB-uttag (delvis extrautrustning)

- ▷ Laddningsströmmen uppgår till maximalt 1 ampere.

Fordonet är utrustat med ett eller flera USB-uttag.

Via USB-uttaget kan alla USB-apparater anslutas och laddas.

Bild 135 USB-uttag

9.4 12 V-nät

- ▷ Till 12 V-nätets eluttag (Bild 136,1) får endast apparater med maximalt 10 A anslutas.

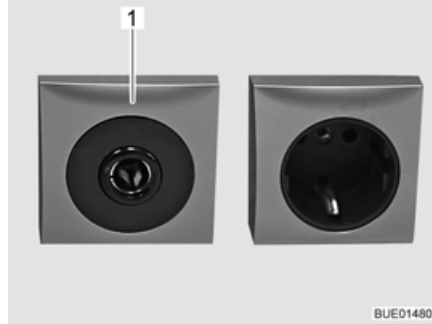

Bild 136 Eluttag 12 V/10 A

9.4.1 Radioomkopplare (extrautrustning)

- ▷ Beroende på utrustning är fordonet försett med en radio med integrerat navigationssystem eller en multimediasstation, i det följande för enkelhetens skull kallad radio.
- ▷ Omkopplaren för radion finns monterad i fordon med en Pioneer-LCD-skärm.

Bild 137 Omkopplare för driftsläge

Slå på och av radion med tändningen:

- Ställ omkopplaren i läge "0". Radion slås på och av tillsammans med tändningen.

Driva radion via bodelsbatteriet:

- Ställ omkopplaren i läge "1". Radion försörjs konstant av bodelsbatteriet.

9.4.2 Startbatteri

Startbatteriet tjänar till start av motorn och försörjer basfordonets elektriska förbrukare med spänning. Startbatteriets placering hittar du i basfordonets instruktionsbok.

- ▷ Radion i förarhytten är ansluten till bodelsbatteriet.

Urladdning

I detta avsnitt finns information om startbatteriets urladdning.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet.
- ▷ Om ett batteri med syrafyllning är urladdat kan det frysa vid minusgrader. Då förstörs batteriet.
- ▷ Batteriet skall efterladdas i god tid.

På sikt djupurladdas startbatteriet av vilostrom (apparater i standby-läge). Apparater i standby-läge är t. ex. extra apparater som radio, larmsystem, navigationssystem eller centrallås. Apparater i standby-läge laddar ur startbatteriet när fordonets motor är avstängd.

Vid låga yttertemperaturer minskar den tillgängliga kapaciteten.

Ladda

I detta avsnitt finns information om startbatteriets laddning.

- ▶ Batterisyran i batteriet är både giftig och frätande. Därför ska all kontakt med hud eller ögon absolut undvikas. Vid kontakt skall du genast spola med mycket vatten (hud, ögon, kläder, föremål) och söka upp en läkare vid behov.
- ▶ Om man laddar batteriet med hjälp av en extern laddare finns risk för explosion. När polklämmorna kläms fast kan det bildas gnistor. Ladda därför batteriet endast i rum med god ventilation och långt borta från öppen eld eller eventuell gnistbildning. När batterierna laddas kan det uppkomma gaser som tränger ut.

- ▷ Före tillfällig avställning ska batteriet laddas upp helt.
- ▷ Anslut inte batterikabeln med fel poler (röd kabel -> pluspol, svart kabel -> minuspol).
- ▷ Vrid inte på tändningen när startbatteriet eller bodelsbatteriet är frånkopplade. Risk för kortslutning p.g.a. fria kabeländar!
- ▷ Innan batteriet kopplas från och kopplas på skall fordonsmotorn stängas av och 230 V- och 12 V-försörjningen såväl som alla förbrukare kopplas från. Risk för kortslutning!
- ▷ Beakta basfordonets och laddarens instruktionsböcker.

Startbatteriet kan endast laddas fullt med en extern laddare. Då fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen laddar el-blocket endast startbatteriet med underhållsladdning. Även vid körning är en fullständig uppladdning av startbatteriet med fordonsgeneratorn inte alltid möjligt.

När man laddar startbatteriet med hjälp av en extern laddare gör du följande:

- Stäng av bilmotorn.
- Stäng av 12 V-försörjningen på panelen. Kontrolllamporna eller indikeringarna på panelen släcks.
- Stäng av alla gasförbrukare och stäng alla gasavstängningsventiler samt gasflaskans huvudavstängningsventil.
- Frånskilj den elektriska förbindelsen mellan startbatteri och fordon (lossa t. ex. polklämmorna). När man kopplar bort batteripolerna finns risk för kortslutning. Därför ska man först koppla bort minuspolen och sedan pluspolen på startbatteriet.
- Kontrollera om den externa laddaren är frånkopplad.
- Den externa laddaren ansluts till startbatteriet. Observera polerna: Anslut först poltången "+" till startbatteriets pluspol och anslut därefter poltången "-" till startbatteriets minuspol.
- Tillkoppla den externa laddaren.
- Informationer om batteriets laddningstid hittar du i bruksanvisningen för respektive laddare.
- Information om batteriestyrkan finns på batteriet.
- Laddaren frånkopplas i omvänd ordningsföljd (minuspolen först).
- Kläm fast batteripolerna igen (pluspolen först).

9.4.3 Bodelsbatteri

- ▷ För laddning av bodelsbatteriet skall endast det inbyggda el-blocket användas. Anslut fordonets 230 V-anslutning (CEE-uttag) till en extern 230 V-försörjning.
- ▷ Efter resan skall bodelsbatteriet laddas upp helt.
- ▷ Före tillfällig avställning ska batteriet laddas upp helt.
- ▷ Vid byte av batteri för bodelen skall endast batterier av samma typ och samma kapacitet användas.
- ▷ Om det finns flera bodelsbatterier skall alla batterier alltid bytas samtidigt. Batterierna måste **alltid** vara lika gamla och ha samma kapacitet.
- ▷ Vid byte av bodelsbatteri ska endast batterier användas som motsvarar laddarens min. kapacitet. Beakta den separata bruksanvisningen till laddaren. Batterier med för låg kapacitet blir mycket varma under laddningen. Explosionsrisk!
- ▷ Om bodelsbatterierna byts ut och laddaren inte ger minst 10 % av det nya batteriets märkkapacitet som laddningsström skall en extra laddare monteras. Exempel: Vid en batterikapacitet på 80 Ah måste laddaren ge minst 8 A laddningsström.
- ▷ Innan batteriet kopplas från och kopplas på skall fordonsmotorn stängas av och 230 V- och 12 V-försörjningen såväl som alla förbrukare kopplas från. Risk för kortslutning!
- ▷ Vrid inte på tändningen när startbatteriet eller bodelsbatteriet är frånkopplade. Risk för kortslutning p.g.a. fria kabeländar!
- ▷ Beakta såväl batteritillverkarens underhållsanvisningar som bruksanvisningen.

- ▷ Resan skall om möjligt påbörjas med fulladdat bodelsbatteri. Därför skall bodelsbatteriet laddas upp innan resan påbörjas.
  - ▷ Utnyttja varje möjlighet som finns för att ladda bodelsbatteriet medan du är på väg.
  - ▷ Radion i förarhytten är ansluten till bodelsbatteriet.
  - ▷ Batteriet kräver inget underhåll. Underhållsfri betyder:
    - Det är inte nödvändigt att kontrollera syrenivån.
    - Det är inte nödvändigt att smörja in batteripolerna.
    - Det är inte nödvändigt att fylla på destillerat vatten.
- Även ett underhållsfri batteri måste laddas.
- Rekommendation: Genomför alla 6 till 8 veckor en fullständig laddningscykel. Beroende av batterikapaciteten och av laddaren tar laddningscykeln 24 till 48 timmar.

Då fordonet inte är anslutet till en 230 V-försörjning, eller om 230 V-försörjningen är avstängd, försör bodelsbatteriet bodelen med 12 V likspänning. Bodelsbatteriet har endast en begränsat energireserv. Därför bör inte elektriska förbrukare som till exempel radio eller lampor drivas under en längre tidsperiod utan 230 V-försörjning.

Monteringsställe

Se kapitel 17.

Urladdning

Genom viloströmmen, som ständigt förbrukas av några elektriska förbrukare, urladdas bodelsbatterierna.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet.
- ▷ Batteriet skall efterladdas i god tid.

- ▷ Förbrukare som kylskåp laddare, laddningsregulator för solpanel, panel och liknande förbrukar ström från batteriet, även då huvudbrytaren 12 V är fränkopplad. Därför ska bodelsbatteriet kopplas från 12 V-nätet, när fordonet inte används under en längre tid.

Även ett helt laddat bodelsbatteri kan efter längre tid djupurladdas genom viloström (apparater i standby-läge).

Vid låga yttertemperaturer minskar den tillgängliga kapaciteten.

Batteriets självurladdning beror även på temperaturen. Vid 20 till 25 °C uppgår självurladdningstakten till ca 3 % av kapaciteten/månad. Vid stigande temperatur ökar självurladdningstakten till.

Ett äldre batteri har ej längre full kapacitet.

Ju fler elektriska förbrukare som är anslutna desto snabbare förbrukas bodelsbatteriets energireserv.

9.4.4 Ladda batteri över 230 V-försörjningen

När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen laddas bodelsbatteriet och startbatteriet av laddningsmodulen i el-blocket. Startbatteriet laddas bara med en underhållsladdning. Laddningsströmmen anpassas automatiskt till batteriets laddningstillstånd. Överladdning kan inte ske.

Stäng av alla elförbrukare under laddningen så att laddningsmodulens fulla kapacitet utnyttjas.

9.4.5 Ladda batteri med fordonets motor

När fordonsmotorn är igång addas bodelsbatteriet och startbatteriet av fordonsgeneratorn. När fordonsmotorn är avstängd skiljs batterierna automatiskt av ett relä i el-blocket. Det förhindrar att startbatteriet laddas ur av elförbrukarna i bodelen. Därigenom upprätthålls fordonets startfunktion. Bodelsbatteriets resp. startbatteriets laddningstillstånd kan avläsas på panelen.

9.5 El-block (EBL 223)

- ▶ Livsfara genom elektrisk stöt eller brand.

Vid felfunktion eller skada på apparaten kan delar vara under nätspänning.

- Utför inga underhålls- eller reparationsarbeten på apparaten.
- Öppna inte apparaten.
- För inte in några vätskor i apparaten.
- Använd inte apparaten vid skador på kablar eller hölje och koppla bort den från nätspänningen.

- ▶ Ventilationspringor får ej övertäckas. Risk för överhettning!

- ▶ Beroende på modell är inte alltid alla platserna i säkringshållaren belagda.
- ▶ Om det finns flera bodelsbatterier skall en extra laddare användas.
- ▶ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

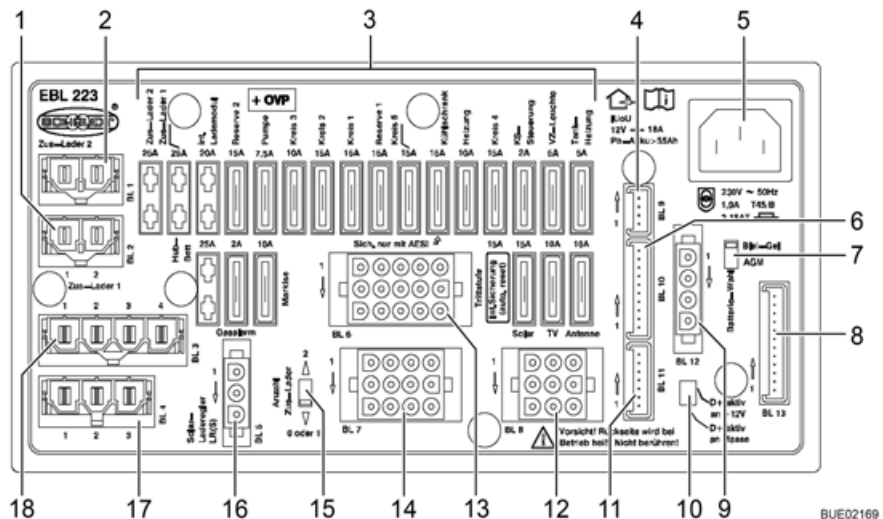

Bild 138 EL-block (EBL 223)

- 1 Anslutningar BL 2 - extra laddare 1
- 2 Anslutningar BL 1 - extra laddare 2
- 3 Flatsäkringar
- 4 Anslutningar BL 9 - laddningsregulator för solpanel
- 5 Nätanslutning 230 V
- 6 Anslutningar BL 10 - panel
- 7 Batteriväljare (bly-gel/AGM)
- 8 Anslutningar BL 13 - panel
- 9 Anslutningar BL 12 - givare bodelsbatteri D+
- 10 Omkopplare D+ aktiv till +12 V (D+ aktiv till jord (inställt vid fabrik))
- 11 Anslutningar BL 11 - panel
- 12 Anslutningar BL 8 - fotsteg, TV, antenn
- 13 Anslutningar BL 6 - värme, vattenpump, reserv
- 14 Anslutningar BL 7 - markis, tankvärme, förtältsbelysning
- 15 Väljare för antal extra laddare
- 16 Anslutningar BL 5 - laddningsregulator för solpanel
- 17 Anslutningar BL 4 - kylskåp från startbatteri
- 18 Anslutningar BL 3 - kylskåp

Funktioner EL-blocket har följande funktioner:

- EL-blocket laddar bodelsbatteriet. Startbatteriet erhåller en underhållsladdning genom el-blocket.
- EL-blocket övervakar bodelsbatteriets spänning.
- EL-blocket fördelar strömmen till 12 V-strömkretsarna och säkrar dessa. Till uttagen kan apparater med maximalt 10 A anslutas.
- EL-blocket innehåller anslutningar för en laddningsregulator för solpanel, extra laddare samt ytterligare styr- och övervakningsfunktioner.
- EL-blocket skiljer startbatteriet elektriskt från bodelsbatteriet då fordonets motor är avstängd. Så kan bodelens 12 V-förbrukare inte ladda ur startbatteriet.

EL-blocket arbetar endast tillsammans med en panel.

Strömmen som står till förfogande på el-blocket (≤ 18 A) delas upp i laddningsström och förbrukarström. Laddningsströmmen är endast den andel som för närvarande inte används av förbrukarna. Om förbrukarströmmen överstiger den ström som står till förfogande laddas bodelsbatteriet ur.

Strömförsörjningen från den höjbara sängen, markisen, avloppsventilen och förtältsbelysningen avbryts automatiskt, när fordonets motor är igång.

Monteringsställe Se kapitel 17.

9.5.1 Batteri-frånkoppling

- ▷ Ett kylskåp med automatiskt energival-system måste stängas av enskilt. Annars kopplar kylskåpet över till gasdrift.
- ▷ Efter avaktivering av batteri-frånkopplingen måste eventuellt datum och tid ställas in på nytt. Övriga inställningar sparas vid aktivering av batteri-frånkopplingen och bibehålls.

Batteri-frånkopplingen kopplar från **samtliga** 12 V-förbrukare i bodelen, även apparater i standby-läge. Även förbrukare som fotsteg, grundbelysning och kylskåp upphör då att fungera. Därigenom förhindras långsam urladdning av bodelsbatteriet om fordonet inte används under längre tid (t. ex. tillfällig avställning).

Om fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen kan batterierna fortsätta laddas från el-blocket även om batteri-frånkopplingen är frånkopplad.

Detsamma gäller vid laddning via solcellsanläggning eller bränslecell.

Aktivera/avaktivera Se avsnittet 9.6.2.

9.5.2 Batteriväljare

- ▶ Om batteriväljaren är felaktigt inställd kan det bildas knallgas. Explosionsrisk!

- ▷ Om batteriväljaren är felinställd kan batteriet för bodelen skadas.
- ▷ Ändra ej den från fabriken inställda batteriväljaren.

9.5.3 Batteriövervakning

- ▷ Ett urladdat batteri för bodelen skall laddas upp fullständigt igen så snart som möjligt.

Batteriövervakningen i el-blocket övervakar spänningen i batteriet för bodelen.

Om batterispänningen i bodelsbatteriet sjunker under 12 V, utfärdas ett varningsmeddelande.

Om batterispänningen sjunker under 10,5 V kopplar batteriövervakningen i el-blocket ifrån alla 12 V-förbrukare.

- Åtgärder:**
- Samtliga elektriska förbrukare som inte är absolut nödvändiga, skall stängas av med tillhörande strömbrytare.
  - Om nödvändigt koppla åter på 12 V-försörjningen för kort drift med huvudbrytaren 12 V. Detta är emellertid endast möjligt om batterispänningen ligger över 11 V. Om spänningen ligger under detta värde kan 12 V-försörjningen först upprättas efter att bodelens batteri har laddats.

9.5.4 Batteriladdning

När fordonsmotorn är igång kopplas bodelsbatteriet och startbatteriet samman via ett relä i el-blocket och laddas av fordonsgeneratoren. När fordonsmotorn är avstängd skiljs batterierna automatiskt igen av el-blocket. Det förhindrar att startbatteriet laddas ur av elförbrukarna i bodelen. Därigenom upprätthålls fordonets startfunktion. Bodelsbatteriets polspänning kan avläsas på panelen.

När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen via CEE-uttaget laddas bodelsbatteriet och startbatteriet av laddningsmodulen i el-blocket. Startbatteriet laddas bara med en underhållsladdning. Laddningsströmmen anpassas automatiskt till batteriets laddningstillstånd. Överladdning kan inte ske.

Stäng av alla elförbrukare under laddningen så att laddningsmodulens fulla kapacitet utnyttjas.

9.5.5 Fotsteg

Efter en överbelastning återställs den självåterställande säkringen inom ungefär 1 minut tillbaka av sig självt.

9.5.6 Laddningsregulator för solpanel

Innan bodelsbatteriet tas bort eller byts ut, koppla ur laddningsregulatorn för solpanelladdaren på EBL.

9.6 Panel LT 511

- ▷ Lysdiodernas och symbolernas ljusstyrka anpassas automatiskt till omgivningens ljus.
- ▷ Indikeringarna kan endast hämtas när 12 V-försörjningen har slagits på.
- ▷ När en knapp tryck in tänds indikeringsinstrumentets belysning. 20 sekunder efter att en knapp tryckts in slocknar indikeringen.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

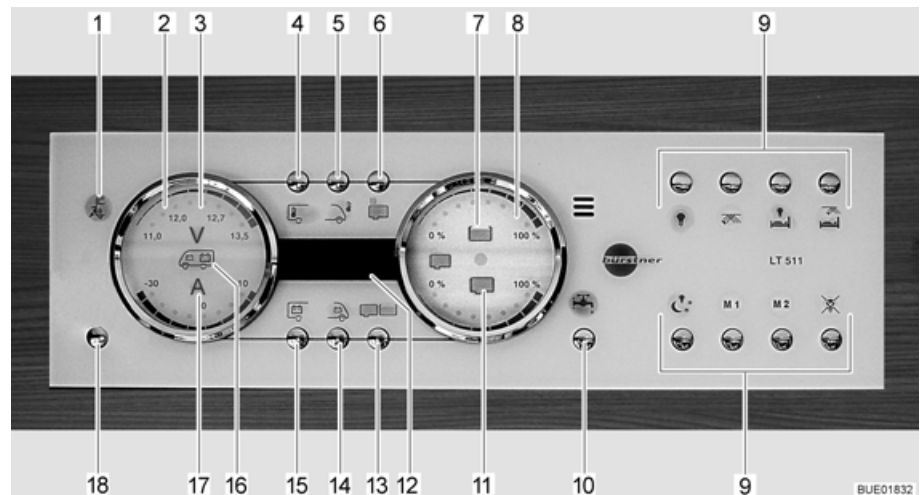

Bild 139 Panel LT 511

- 1 230 V-kontrollampa
- 2 Indikeringsinstrument batterier
- 3 Symbol volt
- 4 Knapp innetemperatur
- 5 Knapp utetemperatur
- 6 Används inte/utan funktion
- 7 Symbol vattentank
- 8 Indikeringsinstrument tank
- 9 Knappar för ljusstyrning
- 10 Knapp vattenpump
- 11 Symbol avloppstank
- 12 Digital indikering temperatur
- 13 Knapp tank
- 14 Knapp startbatteri
- 15 Knapp bodelsbatteri
- 16 Symbol startbatteri och bodelsbatteri
- 17 Symbol ampere
- 18 Knapp 12 V-försörjning (12 V-huvudbrytare)

9.6.1 230 V-kontrollampa

230 V-kontrollampan (Bild 139,1) lyser när nätspänningen ligger på elblockets ingång.

- ▷ 230 V-kontrollampan lyser även när 12 V-huvudbrytaren är avstängd.

9.6.2 Huvudbrytare 12 V

Med huvudbrytaren 12 V (Bild 139,18) kopplas panelen och bodelens 12 V-försörjning till eller från.

Undantag: Värme, grundbelysning (belysning i ingångsområdet) och fotsteg förblir driftklara.

Slå på: ■ Tryck kort på knappen 12 V-försörjning (Bild 139,18). 12 V-försörjningen för bodelen är påslagen. Kontrolllampan "12 V" lyser.

▷ Efter aktivering av försörjningen: om lysdioden "11,0" för voltindikeringen samt symbolen volt "V" (Bild 139,3) på indikeringsinstrumentet för batterierna (Bild 139,2) blinkar är bodelsbatteriets spänning för låg. Ladda batteriet.

▷ Efter aktivering av försörjningen: om kontrolllampan "12 V" och symbolen volt "V" (Bild 139,3) blinkar tre gånger är batterifrånkopplingen aktiverad. Avaktivera batterifrånkopplingen.

Slå från: ■ Tryck kort på knappen 12 V-försörjning (Bild 139,18). 12 V-försörjningen för bodelen är avstängd. Kontrolllampan "12 V-försörjning" slocknar.

Aktivera batterifrånkopplingen (el-block utan batteribrytare):

■ Stäng av 12 V-försörjning.
■ Tryck på knappen bodelsbatteri (Bild 139,15) och håll den intryckt i ca 10 sekunder. Symbolen volt "V" (Bild 139,3) och kontrolllampan "12 V" blinkar tre gånger. Bodelsbatteriet är frånkopplat från 12 V-nätet.

Avaktivera batterifrånkopplingen (el-block utan batteribrytare):

■ Tryck på knappen 12 V-försörjning (Bild 139,18) och håll den intryckt i ca 5 sekunder. Symbolen volt "V" (Bild 139,3) och kontrolllampan "12 V" blinkar tre gånger. Bodelsbatteriet är anslutet till 12 V-nätet. Kontrolllampan tänds efter ca 5 sekunder.

▷ Slå ifrån 12 V-försörjningen på panelen när fordonet lämnas. Därigenom förhindras en onödig urladdning av bodelsbatteriet.

▷ Förbrukare som styrdon (t. ex. laddningsregulator för solpanel, avfrostning och panel) eller fast installerade apparater (t. ex. värme, kylskåp eller fotsteg) tar fortfarande sin ström från batterikapaciteten, även om 12 V-försörjningen på panelen är frånkopplad. Därför ska bodelsbatteriet kopplas bort från 12 V-nätet, när fordonet inte används under en längre tid. Detta görs med brytaren på el-blocket.

9.6.3 Indikeringsinstrument batterier

Med indikeringsinstrumentet för batterierna kan bodelsbatteriets spänning och laddning/urladdning eller startbatteriets spänning visas.

Indikeringar:

- Tryck på knappen bodelsbatteri (Bild 139,15). Symbolen volt "V" (Bild 139,3) lyser. Symbolen ampere "A" (Bild 139,17) lyser vitt eller rött beroende på laddning eller urladdning. Bodelsbatteriets spänning och ström visas via lysdioderna på indikeringsinstrumentet.
- Tryck på knappen startbatteri (Bild 139,14). Symbolen volt "V" (Bild 139,3) lyser. Startbatteriets spänning visas via lysdioderna på indikeringsinstrumentet.

Följande tabeller är ett hjälpmedel för att tolka det som visas på panelen på rätt sätt.

Voltindikering (blå)

1 lysdiod	2 lysdioder	3 lysdioder	4 lysdioder	5 lysdioder	6 lysdioder	7 lysdioder	8 lysdioder
< 11,0 V	11,5 V	12,0 V	12,2 V	12,5 V	12,7 V	13,0 V	> 13,5 V

Snart djupurladdning (batterilarm)

Batterispänning (värden under pågående drift)	Drift under körning (fordonet körs, ingen 230 V-anlutning)	Batteridrift (fordonet står stilla, ingen 230 V-anlutning)	Nät drift (fordonet står stilla, 230 V-anlutning)
11 V eller mindre ¹⁾	12 V-nät överbelastat Batteriet laddas inte genom generatorn, generatorns regulator defekt	Om förbrukarna är avstängda: Batteri tomt Om förbrukarna är påslagna: Batteriet överbelastat	12 V-nät överbelastat Batteriet laddas inte genom el-blocket, el-blocket defekt
11,5 V till 13 V	12 V-nät överbelastat ²⁾ Batteriet laddas inte genom generatorn, generatorns regulator defekt	Normalt område	12 V-nät överbelastat ²⁾ Batteriet laddas inte genom el-blocket, el-blocket defekt
Över 13,5 V	Batteriet laddas (huvudladdning)	Förekommer endast kortvarigt efter laddning	Batteriet laddas (huvudladdning)

¹⁾Batterivakten stänger av alla förbrukare (vid 10,5 V).

²⁾Om spänningen inte stiger över detta området under flera timmar.

Värden för vilospänning	Batteriets laddningstillstånd
12,0 V eller mindre	Urladdat eller djupurladdat
12,2 V	25 %
12,3 V	50 %
Mer än 12,8 V	Fullt

▷ Vid längre djupurladdning skadas batteriet och går inte reparera.

▷ Vilospänningen skall helst mätas flera timmar efter den senaste laddningen (t. ex. på morgonen) och inte direkt efter strömuttaget.

Ampere-indikering (blå)

1 lys-diod	2 lys-dioder	3 lys-dioder	4 lys-dioder	5 lys-dioder	2 lys-dioder	3 lys-dioder	4 lys-dioder
Urladdning med:					Laddning med:		
Ca 0 A	> 1 A	> 3 A	> 10 A	> 30 A	> 1 A	> 3 A	> 10 A

Indikeringsvärde ström	Systemets status	Symbol ampere "A"
-30 A till -10 A	Batteriet urladdas just nu mycket	Lyser röd
-10 A till -1 A	Batteriet urladdas just nu	Lyser vit
0 A	Batteriströmmen är låg eller 0 A	Lyser vit
+1 A till +10 A	Batteriet laddas just nu	Lyser vit

9.6.4 Indikeringsinstrument tank

Med indikeringsinstrumentet för tanken kan vattennivån och avloppsvattenvolymer avläsas.

- Indikeringar:
- Tryck på knappen tank (Bild 139,13). Symbolerna vattentank (Bild 139,7) och avloppstank (Bild 139,11) lyser. Nivån i vattentanken (övre skala) och i avloppstanken (nedre skala) visas via lysdioderna på indikeringsinstrumentet.

Följande tabell är ett hjälpmedel för att tolka nivåerna som visas på panelen på rätt sätt.

Nivåindikering (blå)

1 lys-diod	2 lys-dioder	3 lys-dioder	4 lys-dioder	5 lys-dioder	6 lys-dioder	7 lys-dioder	8 lys-dioder
25 %		50 %		75 %		100 %	

9.6.5 Larm

- Genomför regelbundna kontroller av indikeringsinstrumenten.
- Genomför kontrollen på morgonen innan 12 V-förbrukare slås på.

Följande tabell är ett hjälpmedel för att tolka larmen som visas på panelen på rätt sätt.

- Djupurladdning skadar batteriet.

- Om batterispänningen sjunker under 10,5 V kopplar batteriövervakningen i el-blocket ifrån alla 12 V-förbrukare. Batteri-frånkopplingen löser ut.

Indikering	Betydelse	Åtgärd
Symbolen volt "V" (Bild 139,3) och lysdioden "11,0" blinkar vid avläsning av värdena för bodelsbatteriet	Batteriets spänning har underskridit 11 V. Snart djupurladdning	Stäng av alla 12 V-förbrukare och ladda batteriet, antingen genom körning eller genom anslutning till 230 V-försörjning
Symbolen volt "V" (Bild 139,3) blinkar när 12 V-försörjningen är fränkopplad	12 V-försörjningen kan inte slås på igen	Stäng av alla 12 V-förbrukare och ladda batteriet, antingen genom körning eller genom anslutning till 230 V-försörjning
	Batteriet har överspänning	Kontakta kundtjänst
Symbolen volt "V" (Bild 139,3) och lysdioden "11,0" och "12,0" blinkar vid avläsning av värdena för startbatteriet	Batteriets spänning har underskridit 11 V. Snart djupurladdning	Stäng av alla 12 V-förbrukare och ladda batteriet, antingen genom körning eller genom anslutning till 230 V-försörjning

Tanklarm Symbolen vattentank (Bild 139,7) eller symbolen avloppstank (Bild 139,11) blinkar när vattentanken är tom eller när avloppstanken är full.

▷ Om skalans lysdioder blinkar tillsammans med tanksymbolen vid avläsning av nivåerna har det uppstått ett fel på givarna. Rengör tankgivarna.

Åtgärder: ■ Fyll på vattentanken eller töm avloppstanken.

9.6.6 Temperaturvisning

Via den digitala indikeringen (Bild 139,12) kan innetemperaturen och utetemperaturen avläsas.

Indikeringar: ■ Tryck på knappen innetemperatur (Bild 139,4). Innetemperaturen visas.
■ Tryck på knappen utetemperatur (Bild 139,5). Utetemperaturen visas.

9.6.7 Brytare för vattenpump

Med knappen vattenpump (Bild 139,10) kan vattenpumpen slås på och av.

Slå på: ■ Tryck på knappen vattenpump (Bild 139,10). Symbolen lyser.

Slå från: ■ Tryck på knappen vattenpump (Bild 139,10). Symbolen slocknar.

▷ Vattenpumpens kopplingsläge sparas när 12 V-försörjningen stängs av. Det innebär: Om vattenpumpen var aktiverad när 12 V-försörjningen stängdes av är den fortfarande aktiverad när 12 V-försörjningen slås på igen.

9.7 Solcellsanläggning (extrautrustning)

- ▷ Skydda solfångarna (sollcellsmodul) mot mekanisk belastning.

- ▷ Vid maximal solinstrålning levererar solcellsanläggningen mest ström.
- ▷ Se till att solljuset träffar solfångarna (sollcellsmodul) direkt.
- ▷ Under träd eller broar minskar solinstrålningen.
- ▷ Även folier el.dyl påverkar solinstrålningen negativt.
- ▷ Håll solfångarnas ytor rena.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Solcellsanläggningen möjliggör miljöskonande och oberoende spänningsförsörjning. Den omvandlar solenergi till elektrisk spänning. Solcellsanläggningen levererar ström för laddning av batteriet och till förbrukarna i fordonet.

I laddningsregulatorn till solpanelen finns ett överladdnings- och ett djupurladdningsskydd.

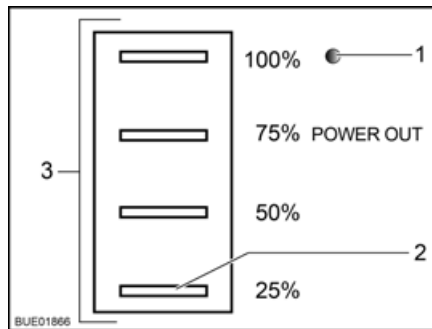

Bild 140 Statusvisning till laddningsregulator för solpanel

Fyra lysdioder (Bild 140,3) visar det aktuella driftsläget. Ytterligare en lysdiod (Bild 140,1) visar om ingångsspänning föreligger.

Lysdiod	Tillstånd	Betydelse
Lysdioder driftsläge (Bild 140,3)	Blinkar cykliskt	Batteriet laddas
	Lyser	Batteriet är fulladdat
Lysdiod 25 % (Bild 140,2)	Blinkar	Batteriet är djupt urladdat
Lysdiod ingångsspänning (Bild 140,1)	Lyser	Ingångsspänning föreligger
	Lyser inte	Ingångsspänning föreligger inte

9.8 230 V-nät

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Fordonets elektriska anläggning måste kontrolleras minst vart tredje år av utbildade elektriker. Om fordonet används ofta rekommenderas en årlig kontroll.

230 V-nätet försörjer följande apparater (så länge tillgängligt):

- eluttaget med skyddskontakt för apparater med maximalt 10 A
- kylskåpet
- el-blocket
- en extra laddare
- klimatanläggningen

De elektriska förbrukarna som är anslutna till bodelens 12 V-nät förses med spänning från bodelsbatteriet.

Fordonet ska anslutas till en extern 230 V-försörjning så ofta som möjligt. Laddningsmodulen i el-blocket laddar då automatiskt bodelsbatteriet. Dessutom laddas startbatteriet med en underhållsladdning på ca 2 A.

Beroende på utrustningen skall extra apparater säkras med en egen tvåpolig automatsäkring.

9.8.1 230 V-anslutning (CEE-uttag)

- ▷ Överspänningar kan skada de anslutna apparaterna. Orsaker till överspänningar kan vara blixtnedslag, oreglerade spänningskällor (t. ex. bensingeneratorer) eller strömanslutningar på färjor.

Krav på 230 V-anslutningen

- Anslutningskabeln, stickförbindelsen vid försörjningsstället och stickförbindelsen på fordonet måste uppfylla IEC 60309. Den beteckning som är vanlig i handeln för stickförbindelsen är "CEE blå".
- Använd gummislangledning H07RN-F med minst 2,5 mm² ledningsdiameter och maximalt 25 m längd.
- Skyddskontakt-stickförbindelse (schuko) är inte tillåten. Likaså är det inte tillåtet att mellankoppla CEE/Schuko-adaptorn.

9.8.2 Anslut 230 V-försörjningen

- ▶ Den externa 230 V-försörjningen måste säkras med en jordfelsbrytare (FI-brytare, 30 mA).
- ▶ Kabeln måste vara helt borttagen från kabeltrumman, för att förhindra överhettning.
- ▶ I tveksamma fall eller när 230 V-försörjningen inte finns till förfogande eller är felaktig, ta kontakt med den som driver försörjningsanordningen.

- ▷ 230 V-anslutningen är i fordonet utrustad med en kombinerad jordfelsbrytare med ledningsskyddsbrytare.
- ▷ Beroende på utförandet, är ytterligare en ledningsskyddsbrytare inbyggd i säkringslådan.
- ▷ För anslutningar på campingplatser (campingfördelare) måste jordfelsbrytare (FI-brytare, 30 mA) användas.

Fordonet kan anslutas till en extern 230 V-försörjning.

Bild 141 230 V-säkringslåda med ledningsskyddsbrytare och FI-brytare

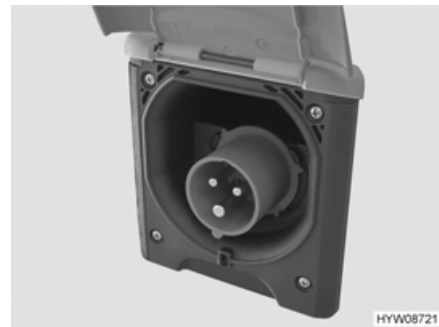

Bild 142 230 V-anslutning i fordonet

Ansluta fordon:

- Kontrollera om strömförsörjningsanordningen är lämplig vad gäller anslutning, spänning, frekvens och ström.
- Kontrollera om kablarna och anslutningarna är lämpliga.
- Kontrollera stickförbindelsen och kabeln efter synliga skador.
- Koppla från ledningsskyddsbrytare (Bild 141,2 och 4) i säkringslådan (Bild 141,3).
- Öppna höljet på 230 V-anslutningen i fordonet (Bild 142) och stick in stickkopplingen.
- Stick in kontakten på anslutningskabeln i uttaget på strömförsörjningsanordningen.
- Koppla på ledningsskyddsbrytaren i säkringslådan.

- Kontrollera jordfelsbrytare:**
- När fordonen är anslutet till 230 V-försörjningen, tryck på kontrollknappen (Bild 141,1) på jordfelsbrytaren/ledningsskyddsbrytaren (Bild 141,4) i säkringslådan (Bild 141,3). Jordfelsbrytaren måste lösa ut.
  - Slå på jordfelsbrytaren igen.
- Dela förbindelse:**
- Koppla från ledningsskyddsbrytarna (Bild 141,2 och 4) i säkringslådan (Bild 141,3).
  - Dra ur strömförsörjningsanordningen på anslutningskabelns kontakt ur uttaget.
  - Dra i fordonets stickkopplingen och stäng höljet på 230 V-anslutningen.

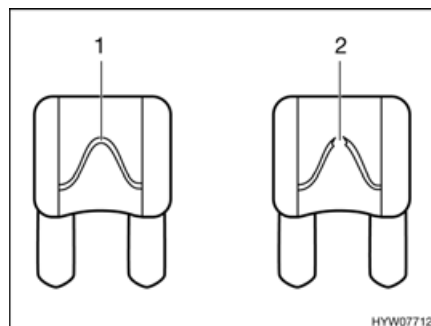
9.9 Säkringar

- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut när strömförsörjningen är frånslagen.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut mot nya säkringar med samma säkringsvärde.

9.9.1 12 V-säkringar

De förbrukare som är anslutna till 12 V-försörjningen i bodelen är skyddade via separata säkringar. Säkringar är åtkomliga på olika monteringsställen i fordonet.

- 1 Oskadat säkringselement
- 2 Avbrutet säkringselement

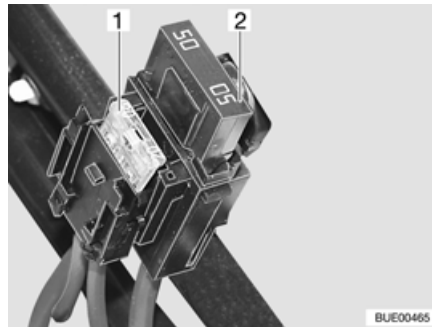
Bild 143 12 V-säkring

En intakt 12 V-säkring känner man igen genom det oskadade säkringselementet (Bild 143,1). Om säkringselementet är avbrutet (Bild 143,2) ska säkringen bytas ut.

För att byta säkringar skall funktion, värde och färg för de enskilda säkringarna avläsas ur efterföljande uppgifter. Om du behöver byta en säkring ska endast flatsäkringar med följande värden användas.

Säkringar vid startbatteriet

Säkringarna är monterade i närheten av startbatteriet. Startbatteriet är åtkomligt under en täckplatta på golvet mellan förarhyttstolarna.

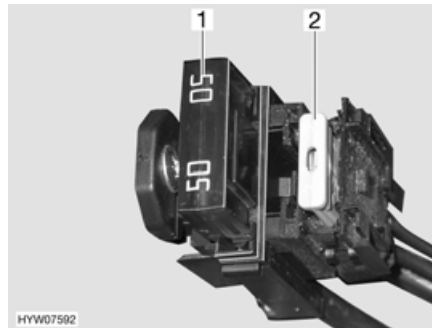

- 1 Flatsäkring 20 A/gul
(för kylskåp)
- 2 Jumbo-flatsäkring 50 A/röd

Bild 144 Säkringar vid startbatteriet

Säkringar vid bodelsbatteriet

Säkringarna är monterade bredvid bodelsbatteriet.

- 1 Jumbo-flatsäkring 50 A/röd
(för el-block)
- 2 Flatsäkring 2 A/grå
(för batterigivare bodelsbatteri)

Bild 145 Säkringar vid bodelsbatteriet

Säkringar på reläbox AD01

I en av de båda stolkonsolearna är en reläbox (AD01) monterad. Reläboxen används till att skapa signalerna för chassi-belysningen, som inte levereras av basfordonet. Reläboxen är universellt användbar.

Kopplingen som används av oss kan avvika från tillverkarens planerade koppling. Därför kan kopplingen även avvika från angivelsen på reläboxens typskylt, som tillverkaren har monterat.

SäNr	Funktion	Värde/färg
B2	Plint 15 (tändning på)	15 A blå
B3	Plint 30 (konstant plus)	15 A blå
B5	D+ signal	Intern polyswitch (2 A)
B6	Reserv	15 A blå
B7	Bredmarkeringslampor fram (vit/röd)	5 A ljusbrun

**Säkringar på el-blocket
(EBL 223)**

Funktion	Värde/färg
Extra-laddare 2	25 A vit
Extra-laddare 1	25 A vit
Intern laddningsmodul	20 A gul
Reserv 2	15 A blå

Funktion	Värde/färg
Pump (för vatten)	7,5 A brun
Krets 3	10 A röd
Krets 2	15 A blå
Krets 1	15 A blå
Reserv 1	15 A blå
Krets 5	15 A blå
Kylskåp	15 A blå
Värmesystem	10 A röd
Krets 4	15 A blå
Kylskåpsstyrning	2 A grå
Förtältsbelysning	5 A ljusbrun
Tankvärme	5 A ljusbrun
Atenn	10 A röd
TV	10 A röd
Solcell	15 A blå
Fotsteg (återställs automatiskt)	15 A
Markis	10 A röd
Gaslarm	2 A grå
Höjbar säng	25 A vit

Luftfjädringens säkringar

Säkringarna är monterade i basfordonets säkringslåda.

Funktion	Värde/färg
Styrning	7,5 A brun
Kompressor	40 A grön

Säkring för Thetford-toalett (svängbar toalett)

Säkringen befinner sig i husramen på Thetford-kassetten.

1 Flatsäkring 3 A/violett

Bild 146 Säkring för Thetford-toalett

- Byte:
- Öppna luckan till Thetford-kassetten på fordonets utsida.
  - Drag ut Thetford-kassetten helt.
  - Byt säkring (Bild 146,1).

Säkring för Thetford-toalett (svängbar toalett C-260)

Toaletten har en underhållsfri säkring som återställs automatiskt.

Säkring höjbar säng

Den höjbara sängens motor är säkrad vid el-blocket via säkringen krets 5. Styningen är säkrad vid el-blocket via en självläkande polyswitch-säkring.

Säkring för avloppsvattenuppvärmning

Styrenheten har en elektronisk överbelastningssäkring. Vid överbelastning stänger avloppsvattenuppvärmningen av sig själv. För att starta om styrenheten, koppla loss styrenheten från strömförsörjningen.

Beroende på modell är försörjningsspänningen för avloppsvattenuppvärmningen säkrad via säkringskretsen Reserve 3 eller Reserve 4.

9.9.2 230 V-säkring

- ▷ Kontrollera alltid jordfelsbrytaren när anslutningar görs till 230 V-försörjningen, kontrollera den minst en gång var 6:e månad.

- ▷ Jordfelsbrytaren benämns i internationellt språkbruk, även som jordfels-skyddsanordning RCD (Residual Current Device).

Bild 147 230 V-säkringslåda

En kombinerad jordfelsbrytare/ledningsskydds brytare (Bild 147,4) i säkringslådan (Bild 147,3) skyddar hela fordonet mot läckström (0,03 A).

Den integrerade ledningsskydds brytaren (16 A) skyddar 230 V-uttagen, strömaggregatet, den extra laddaren och kylskåpet.

På fordon med extrautrustning (t. ex. klimatanläggning) skyddas apparaten av en extra ledningsskydds brytare (10 A) (Bild 147,2).

Monteringsställe

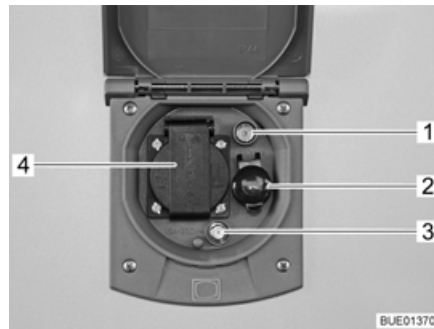
Se kapitel 17.

Kontrollera jordfelsbrytare:

- När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen: Tryck på kontrollknappen (Bild 147,1). Jordfelsbrytaren måste utlösas.

9.10 Uttag på utsidan (extrautrustning)

- 1 TV-uttag
- 2 Eluttag 12 V
- 3 SAT-uttag
- 4 Eluttag 230 V

Bild 148 Uttag på utsidan

Till 230 V-uttaget och 12 V-uttaget kan elektriska apparater anslutas som används i förtältet.

Anslutningsmöjligheter

TV-uttaget och SAT-uttaget ger olika möjligheter för användning av TV-apparater:

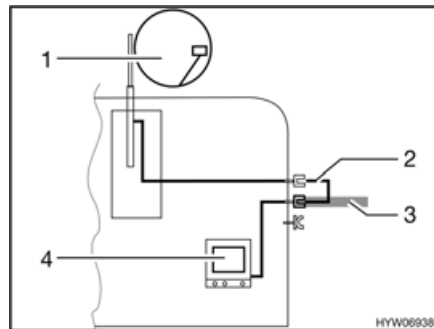

Bild 149 TV i fordonet

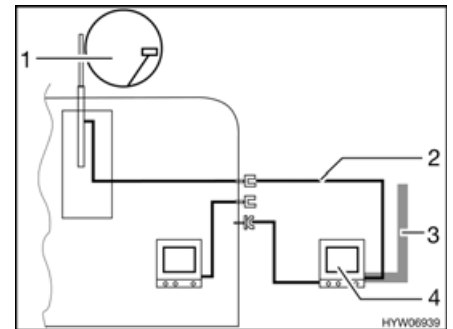

Bild 150 TV i förtältet

- TV i fordonet (Bild 149,4): Anslutning till takantenn (Bild 149,1) med anslutningskabel (Bild 149,2)
- TV i fordonet (Bild 149,4): Anslutning till extern antenn (Bild 149,3)
- TV i förtältet (Bild 150,4): Anslutning till takantenn (Bild 150,1) med anslutningskabel (Bild 150,2)
- TV i förtältet (Bild 150,4): Anslutning till extern antenn (Bild 150,3)

9.11 El-scheman

9.11.1 El-scheman invändigt

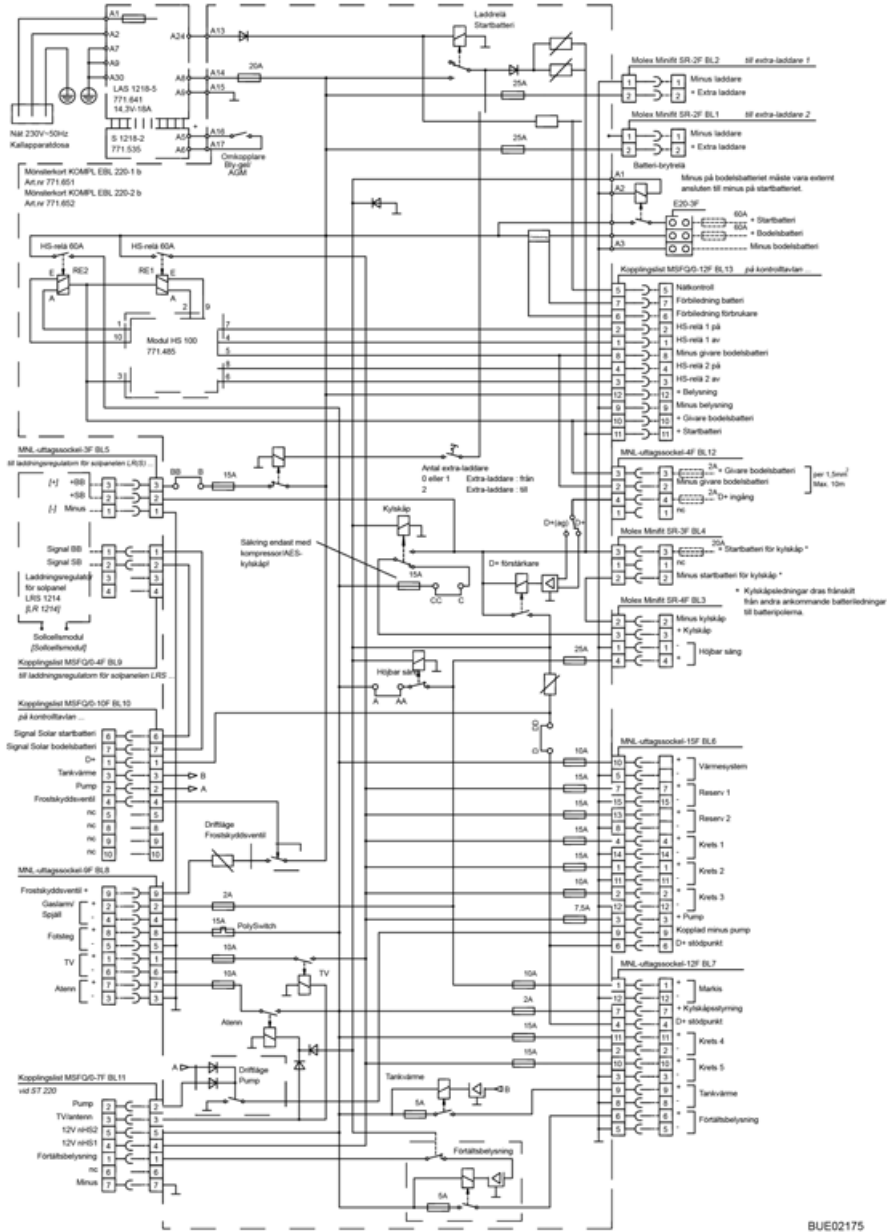

Bild 151 El-schema invändigt (EBL 223)

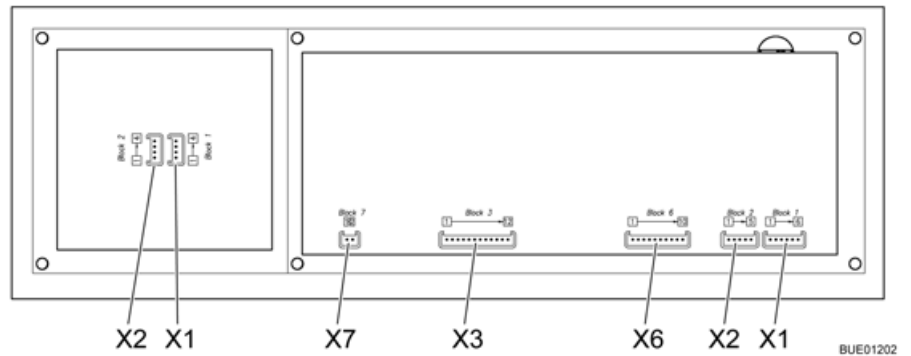

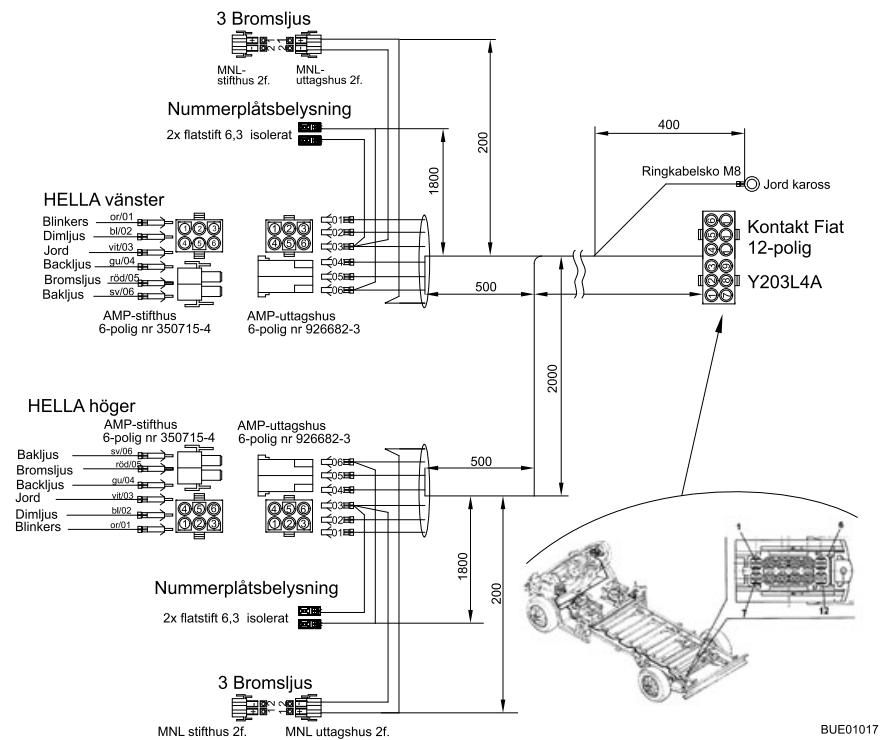
Bild 152 Blockkopplingschema, panel (LT 511)

X1	Lumberg MSFQ 6x
1	Fullt
2	3/4
3	1/2
4	1/4
5	Bas vattentank
6	n. c.
X2	Lumberg MSFQ 5x
1	Fullt
2	3/4
3	1/2
4	1/4
5	Bas avloppstank
X3	Lumberg MSFQ 12x
1	Huvudbrytare-relä 1 av
2	Huvudbrytare-relä 1 på
3	Huvudbrytare-relä 2 av
4	Huvudbrytare-relä 2 på
5	Nätsignal
6	Förbildning förbrukare
7	Förbildning batteri
8	Minus givare bodelsbatteri
9	n. c.
10	+ Givare bodelsbatteri
11	+ Startbatteri 12 V
12	+ Belysning

X6	Lumberg MSFQ 10x
1	D+
2	Pump
3	Tankvärme
4	Frostskyddsmedel
5	n. c.
6	Solpanel startbatteri
7	Solpanel bodelsbatteri
8	n. c.
9	n. c.
10	n. c.
X7	Lumberg MSFQ 2x
1	KTY stift 1
2	KTY stift 2
X1	Lumberg MSFQ 4x
1	ADI1
2	ADI2
3	+12 V
4	GND
X2	Lumberg MSFQ 4x
1	ADI1
2	ADI2
3	+12 V
4	GND

9.11.2 El-schema utvändigt

Fiat

BUE01017

Bild 153 El-schema utvändigt

Vänster sida

Färger Bürstner	Anslutning
Grå	Körriktningsvisare vänster
Blå	Dimbakljus
Vit	Jord
Grön	Backljus
Röd	Bromsljus
Svart	Bakljus vänster

Höger sida

Grå	Körriktningsvisare höger
Blå	Dimbakljus
Vit	Jord
Grön	Backljus
Röd	Bromsljus
Svart	Bakljus höger

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns anvisningar och information om fordonets fast installerade apparater.

Hänvisningarna refererar endast till användningen av fast installerade apparater.

Vidare information om fast installerade apparater får du i den instruktionsboken för fast installerade apparater som bifogas separat med fordonet.

10.1 Allmänt

- ▶ Av säkerhetstekniska skäl måste reservdelar för respektive apparat/ aggregat stämma överens med tillverkarens uppgifter och tillverkaren måste ha godkänt respektive reservdel. Dessa reservdelar får endast installeras av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad.

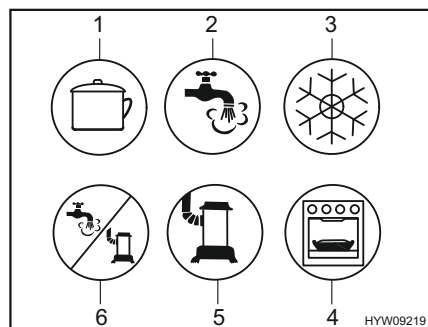

- ▶ För ytterligare information se den separata instruktionsboken för respektive apparat.

I fordonet finns, beroende på utförande, de fast installerade apparaterna värmesystem, klimatanläggning, varmvattenberedare, spis och kylskåp.

I den här instruktionsboken beskrivs endast användningen och egenskaperna för de installerade apparaterna.

Före idrifttagande av en gasdriven installerad apparat öppnas huvudavstängningsventilen på gasflaskan och respektive gasavstängningsventil.

- 1 Spis
- 2 Varmvatten
- 3 Kylskåp
- 4 Ugn/grill
- 5 Värmesystem
- 6 Varmvatten/värmesystem

Bild 154 Symboler för gasavstängningsventilerna

10.2 Värmesystem och varmvattenberedare

Med värmesystemet kan man värma upp både inne i fordonet (genom uppvärmning av rumsluften) och även värma upp varmvatten (varmvattenberedarfunktion). Följande anvisningar gäller även när värmesystemet endast används som varmvattenberedare.

- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Vid tankning, på färjor och i garage får värmesystemet aldrig vara påslaget i gasdrift. Explosionsrisk!
- ▶ I slutna utrymmen (t. ex. garage) får värmesystemet aldrig vara påslaget i gasdrift. Förgiftnings- och kvävningrisk!
- ▶ Skorstenen får inte tillslutas eller byggas på.

- ▶ Utrymmet bakom värmesystemet ska inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Vattnet i varmvattenberedaren kan värmas upp till 65 °C. Skållningsrisk!

- ▷ Varm luft kan skada golvbeläggningen. Rikta inte luftmunstycken direkt mot golvbeläggningen.
Ju kortare avståndet är mellan värmesystem och luftmunstycke, desto större är risken för skador på golvbeläggningen.
- ▷ Slå aldrig på varmvattenberedaren om det inte finns vatten i den.
- ▷ Varmvattenberedaren ska tömmas om det finns risk för frost och beredaren inte ska användas.
- ▷ Använd endast varmvattenberedaren med max. temperatur när stora varmvattenmängder krävs. Varmvattenberedaren skyddas på så sätt mot kalkavlagringar.

- ▷ Använd inte vattnet från varmvattenberedaren som dricksvatten.
- ▷ Om strömförsörjningen till värmesystemet bryts måste man ställa in tiden på nytt.

10.2.1 Modeller med avgaskanal på höger fordonssida

- ▶ Om förtältet är uppställt och värmesystemet eller varmvattenberedaren är påslagen i gasdrift kan dess avgaser samlas i förtältsrummet. Kvävningrisk! Se till att du alltid har en god ventilation.

10.2.2 Varmvatten-värmesystem och varmvattenberedare Alde

- ▷ Varmvatten-värmesystemet får aldrig sättas på om värmevätska saknas. Hänvisningarna i kapitel 13 skall beaktas.
- ▷ Borra aldrig hål i golvet. Varmvattenledningarna skulle kunna skadas.

- ▷ När varmvatten-värmesystemet är i gång måste alltid cirkulationspumpen vara tillkopplad.
- ▷ Efter första värmedriften rekommenderar vi att avlufta värmesystemet och att kontrollera glykolhalten. Hänvisningarna i kapitel 13 skall beaktas.
- ▷ När värmen slås på startar den med de senast används inställningarna.
- ▷ Beroende på modell är förarhytten utrustat med en uppvärmd golvmatta.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren och beakta underhållsanvisningarna i kapitel 13.

Monteringsställe för Alde-värmesystemet se kapitel 17.

Kontrollenhet

Kontrollenheten delas in i två områden:

- Display (pekskärm)
- Manöverknappar

- 1 Display (pekskärm)
- 2 Knapp "MENU" (meny)
- 3 På/av-knapp

Bild 155 Kontrollenhet (varmvatten-värmesystem)

- ▷ Kontrollenheten växlar automatiskt till viloläge om inga knappar används under två minuter.
- ▷ Ändringar av inställningarna sparas automatiskt efter 10 sekunder.

Manöverknappar

Manöverknapparna har följande funktioner:

Pos. i Bild 155	Knapp	Funktion
2	MENU	Öppna inställningsmenyn
3		Aktivera värmesystemet

Display

Displayen (Bild 155,1) är konstruerad som en pekskärm (touchscreen). Genom att beröra symbolerna utförs tillhörande funktion.

Bild 156 Startbild (kontrollenhet)

Startbild

När värmesystemet har slagits på visas startbilden på displayen. På startbilden visas följande information:

Symbol	Betydelse
	Denna symbol visas när cirkulationspumpen är aktiverad
	Denna symbol visas när automatisk startfunktion är aktiverad
	Denna symbol visas när funktionen dagsautomatik är aktiverad
	Denna symbol visas när funktionen nattautomatik är aktiverad
	Denna symbol visas när en omkopplingsenhet för gasflaskor är aktiverad

Symbol	Betydelse
	Denna symbol visas när spänningen till värmesystemet är 230 V
	Bredvid denna symbol visas innetemperaturen
	Bredvid denna symbol visas utetemperaturen, såvida en utetemperaturgivare är monterad

Inställningsmeny

Inställningsmenyn öppnas när man trycker på knappen "MENU". De enskilda symbolernas betydelse beskrivs i följande tabell.

Bild 157 Inställningsmeny (kontrollenhet)

Värdena ökas eller minskas med symbolerna "+" eller "-".

Symbol	Betydelse
	Ställa in önskad temperatur från +5 °C till +30 °C
	Ställa in vattentemperatur i varmvattenberedaren
	Ställa in värmeeffekten vid eldrift
	Knapp "Uppvärmning i gasläge till/från"
	Knapp "Vertygsmeny"
	Knapp "AC" för att sätta på klimatautomatiken (endast synlig när klimatanläggningen Truma Aventa finns närvarande)
	Knapp för aktiverade funktioner

Verktymsmenyer

Värmesystemets olika funktioner öppnas och ställs in via verktygsmenyerna. Med pilsymbolerna växlar man mellan menyerna. De enskilda funktionernas betydelse beskrivs i tillverkarens bruksanvisning.

Välja driftläge

Varmvatten-värmesystemet kan drivas med följande energikällor:

- Gasdrift
- 230 V-eldrift
- Gas- och 230 V-eldrift

Driftläget väljs med kontrollenheten.

Välja gasdrift:

- Tryck på knappen "". Knappen lyser grönt. Gasdrift aktiveras.
- Tryck på knappen "" igen. Knappen lyser blått. Gasläget är avstängt.

Välja 230 V-eldrift:

- Tryck på knappen "+" bredvid symbolen "⚡" tills önskad värmeeffekt har nåtts.
- ▷ Välj effektnivå för 230 V-eldrift i enlighet med säkringen för 230 V-anslutningen:
  - Nivå 1 (1 kW) vid 6 A
  - Nivå 2 (2 kW) vid 10 A
  - Nivå 3 (3 kW) vid 16 A

Välja gas och 230 V-eldrift:

- Välj både gasdrift och 230 V-eldrift på kontrollenheten.
- ▷ När gas- och 230 V-eldrift väljs och fordonet ansluts till 230 V-försörjningen, arbetar varmvatten-värmesystemet först endast med 230 V-eldrift. Först när värmeeffekten inte räcker till längre, kopplas gasdriften till automatiskt.
- ▷ Gasdrift är endast möjligt när huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen är öppna.
- ▷ 230 V-eldrift är endast möjlig när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.

När värmen slås på startar den med det senast inställda driftläget.

Slå på värmen:

- Tryck ner knapp "☺". Startbilden visas på displayen. Värmesystemet startar automatiskt.

Stänga av värmen:

- Tryck ner knapp "☹". Värmesystemet stängs av.

Ställa in cirkulationspumpens varvtal

- ▷ Varmvatten-värmesystemet har en mycket kraftig pump. Låt endast pumpen gå 5 minuter på full effekt, när anläggningen har tömts eller rörledningarna har luftats. Annars får man ökat slitage och pumpen går med högre ljud.

Bild 158 Varvtalsreducering

Med vridregulatorn (Bild 158,2) kan cirkulationspumpens varvtal ställas in. Vid lägre varvtal går pumpen tystare.

Vridregulatorn sitter på cirkulationspumpen (Bild 158,1).

Ställa in effekten:

- Vrid vridregulatorn (Bild 158,2) moturs. Effekten reduceras.
- Vrid vridregulatorn medurs. Effekten höjs.

3-vägsventil

Vid modeller med bakre säng är en 3-vägsventil ansluten till varmvatten-värmesystemets kretslopp. 3-vägsventilen är inbyggd i det bakre lastutrymmet. 3-vägsventilen är åtkomlig via en utvändig lucka.

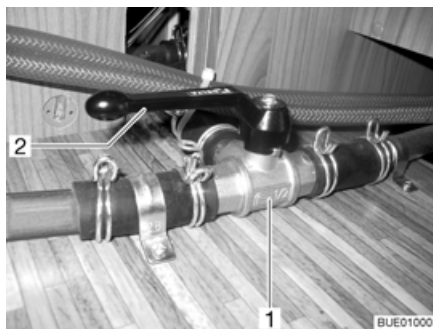

Bild 159 3-vägsventil

Öppna värmekretslopp i bakdelen:

- Ställ spaken (Bild 159,2) till 3-vägsventilen (Bild 159,1) parallellt med den raka genomflödesriktningen (Bild 159).

Spärra värmekretsloppet i bakdelen:

- Ställ spaken (Bild 159,2) till 3-vägsventilen (Bild 159,1) tvärs mot den raka genomflödesriktningen.

Värmeväxlare Alde
(extrautrustning)

- ▷ Värmeväxlaren fungerar endast när bilmotorn är igång.
- ▷ Stäng av värmeväxlaren med avstängningsventilen när värmeväxlaren inte ska användas (t. ex. på sommaren).

Med värmeväxlaren kan fordonets bodel värmas upp under körningen utan att bodelens varmvatten-värmesystem behöver användas.

Värmeväxlaren är ansluten till bilmotorns kylning och har samma funktion som fordonets värmesystem.

Värmeeffekten ställs in via bodelens värmereglering.

Avstängningsventilen till värmeväxlaren sitter direkt på värmeväxlaren.

Koppla in bodelsvärmen via värmeväxlaren:

- Se till att avstängningsventilen till värmeväxlaren är öppen.
- Tryck ned knappen "⏻" (Bild 155,3) på kontrollenheten (Bild 155). Startbilden visas på displayen. Värmeökningen är därmed inkopplad och cirkulationspumpen startas.
- Tryck på knappen "MENU" (Bild 155,2).
- Koppla ur gasdriften eller 230 V-eldriften (om den är inkopplad).
- Ställ in önskad rumstemperatur. Tryck på knappen "+" eller "-" bredvid symbolen "🏠".

Koppla ur bodelsvärmen via värmeväxlaren:

- Tryck ned knappen "⏻" (Bild 155,3) på kontrollenheten (Bild 155).

Bild 160 Värmeväxlare Alde

Slå på: ■ Ställ avstängningsventilens handtag (Bild 160,1) parallellt med röret.

Slå från: ■ Ställ avstängningsventilens handtag (Bild 160,1) diagonalt mot röret.

Monteringsställe

Värmeväxlaren har monterats i den mellersta sittgruppens sittbänk.

Extra cirkulationspump Alde (extrautrustning)

▷ Den extra cirkulationspumpen fungerar endast när en värmeväxlare är monterad och påslagen och när varmvatten-värmesystemet är igång.

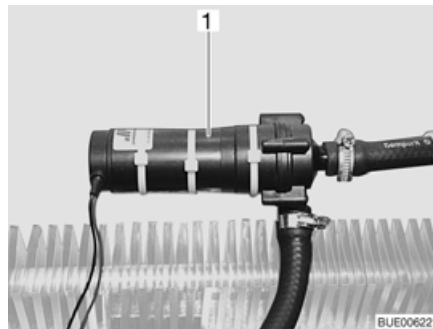

Bild 161 Extra cirkulationspump

Genom en extra cirkulationspump (Bild 161,1) kan fordonets värmas upp med motorvärme.

Den extra cirkulationspumpen är ansluten till bilmotorns kylning och har samma funktion som normal motorvärme.

Bild 162 Brytare extra cirkulationspump

Brytaren (Bild 162) till den extra cirkulationspumpen sitter bredvid kontrollenheten till varmvatten-värmesystemet. Den gula kontrollampan lyser när pumpen är i drift.

Fylla på/tömma varmvattenberedaren

Varmvattenberedaren försörjs med vatten från vattentanken.

▷ Beroende på modell är fordonet utrustat med en eller två avtappningskranar.

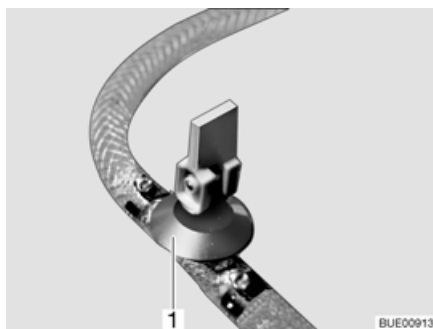

Bild 163 Avtappningskran

Fyll varmvattenberedaren med vatten:

- Stäng avtappningskranen/avtappningskranarna. Ställ vipparmen (Bild 163,1) i vågrätt läge.
- Koppla på 12 V-försörjningen på panelen.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattenberedaren är vattenfylld.
- Samtliga vattenkranar stängs.

Tömma varmvattenberedaren:

- Stäng av varmvattenberedaren.
- Öppna alla vattenkranar och ställ dem i mittläge.
- Öppna avtappningskranen/avtappningskranarna (Bild 163). Ställ vipparmen (Bild 163,1) i lodrätt läge. Varmvattenberedaren töms utåt.
- Kontrollera att varmvattenberedaren är helt tömd (ca 10 liter).

▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren och beakta underhållsanvisningarna i kapitel 13.

Monteringsställe för
avtappningskranen/
avtappningskranarna

Se kapitel 17.

10.2.3 Väggekamin

Frisk luft och avgas från värmesystemet leds bort i en två kammar-väggekamin.

- ▷ Ställ fordonet så, att väggekaminen har tillräckligt med frisk luft.
- ▷ Väggekaminen måste alltid stå fritt. Täck inte över väggekaminen.
- ▷ Vid camping under vintern, måste väggekaminen vara fri från snö och is.
- ▷ Kontrollera regelbundet väggekaminen, beroende av väderleken (snö, lövfäll, smuts, o.s.v.). Rengör väggekaminen vid behov.
- ▷ Vid tvätt av fordonet skall vattenstrålen inte riktas direkt på väggekaminen.
- ▷ Om du inte följer detta, kan en problemfri funktion av värmesystemet inte garanteras.

Bild 164 Väggekamin för varmvatten-
värmesystem

Väggekaminen finns monterad på den vänstra sidoväggen.

Skorstensskydd

När väggekaminen är monterad ovanför serviceluckan, kan kondensvatten droppa på serviceluckans tätning. För att skydda tätningen från kondensvatten, använd ett skorstensskydd.

Bild 165 Skorstensskydd

Montera skorstensskyddet:

- Skjut in skorstensskyddet (Bild 165,1) nedifrån mellan väggekaminen och väggskivan, tills den hakar fast i väggekaminens fästskruvar.

- ▷ Om ett skorstensskydd är fäst på väggkaminen (Bild 165,1): Avlägsna skorstensskyddet före färden.

10.2.4 Elektrisk golvvärme (extrautrustning)

- ▶ För modeller med elektrisk golvvärme: Borra aldrig hål i eller skruva in skruvar i golvet. Var försiktig med vassa föremål. Värmetrådarna kan skadas - risk för elektrisk stöt eller kortslutning.

- ▷ Transformatorn får inte täckas över. Risk för överhettning!

- ▷ Den elektriska golvvärmen fungerar endast när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ Den elektriska golvvärmen kan inte värma upp hela bodelen.

Bild 166 Transformator för elektrisk golvvärme

Bild 167 Brytare för elektrisk golvvärme

Transformatorn (Bild 166,1) för den elektriska golvvärmen finns, beroende på modell, i sittbänken, i sänglådan eller i det bakre lastutrymmet.

- Slå på:**
- Anslut fordonet till 230 V-försörjningen (se kapitel 9).
  - Tryck på vippkontakten (Bild 167,2). Kontrollampan på brytaren (Bild 167,1) lyser.

- Slå från:**
- Tryck på vippkontakten (Bild 167,2). Kontrollampan på brytaren (Bild 167,1) slocknar.

När golvvärmen har stängts av stannar värmen kvar ett tag i golvet (restvärme).

Om transformatorn överbelastas aktiveras överbelastningskyddet. Stiftet (Bild 166,2) skjuts ut.

- Slå på överbelastningskyddet:**
- Tryck in stiftet (Bild 166,2) på överbelastningskyddet igen när transformatorn har svalnat.

10.3 Klimatanläggning (extrautrustning)

10.3.1 Klimatanläggning Truma Aventa

- ▷ Kylkretsloppet får enbart öppnas av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad.
- ▷ Luftintag och -utsläpp får ej blockeras.
- ▷ Åk inte i nedförs- eller uppförsbackar som lutar mer än 8 % när klimatanläggningen är igång. I annat fall kan kompressorn skadas.
- ▷ Driv inte apparaten under längre tid i kyl drift när fordonet står snett. Kondensvatten kan tränga in i kupén.

- ▷ Klimatanläggningen fungerar endast när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ Den externa 230 V-försörjningen måste säkras med minst 6 A. Annars är det inte möjligt att använda klimatanläggningen på rätt sätt.
- ▷ Uppvärmning vid yttre temperaturer under 4 °C är inte möjligt, eftersom värmeeffekten då avtar kraftigt. Mellan 4 °C och 7 °C kopplar apparaten kort in avfrostningsprocesser. Vid yttre temperaturer över 7 °C är värmeeffekten inga begränsningar.
- ▷ För att kommandona ska kunna utföras måste fjärrstyrningen riktas mot IR-mottagaren.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

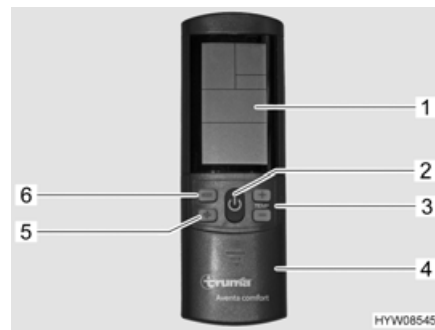
Driftlägen

Klimatanläggningen kan köras i följande driftlägen:

- Automatik
- Kylning
- Värmesystem
- Cirkulation

Fjärrstyrning

Alla funktioner i klimatanläggningen kan styras via fjärrstyrningen.

- 1 Display
- 2 På/av-knapp
- 3 Knappar "+" och "-" för val av temperatur
- 4 Skjutlucka för fält med inställningsknappar
- 5 Valknapp fläktläge (tre lägen)
- 6 Valknapp driftläge

Bild 168 Fjärrstyrning (klimatanläggning)

Automatisk drift

Vid automatisk drift behöver man endast ställa in önskad temperatur.

Beroende på rumstemperatur väljer klimatanläggningen automatiskt nedkylning eller uppvärmning samt fläktläge.

Slå på:

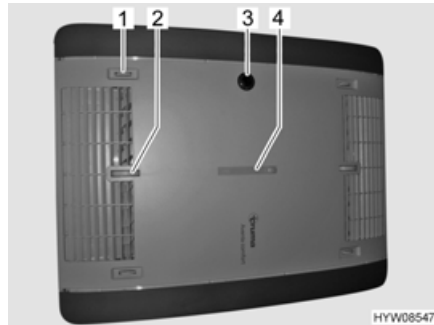
- Tryck på på/av-knappen (Bild 168,2). De inställningar som gjorts senast används.

▷ Efter inkoppling körs cirkulationsfläkten. Kompressorn kopplas in senast efter tre minuter, den blå lampan (kylning) eller den gula lampan (värme) blinkar.

- Ställ in önskad temperatur med knapparna "+" och "-" (Bild 168,3).

Slå från: ■ Tryck på på/av-knappen (Bild 168,2). Belysningen kan manövreras igen.

- 1 Luftspridning höger/vänster
- 2 Luftspridning tak/golv
- 3 IR-mottagare, funktionsvisning, manuellt på/av
- 4 Luftspridning fram/bak

Bild 169 Funktionsvisning och luftspridning (klimatanläggning)

Manövrering och indikering på apparaten

Vissa funktioner kan manövreras direkt på apparaten.

Justera luftspridningen:

- Ställ in inställningshjul och skjutreglage för steglös luftspridning efter önskemål.

Koppla in/ur manuellt:

- Tryck på mikroknappen (t. ex. med en kulspetspenna om fjärrstyrningen inte går att komma åt).

Funktionsvisning

Tillstånd lysdiod	Betydelse
Blå lysdiod blinkar	Kompressorn går konstant (kylning)
Blå lysdiod lyser	Kylning
Gul lysdiod blinkar	Kompressorn går konstant (värme)
Gul lysdiod lyser	Uppvärmning
Röd lysdiod blinkar	Data överförs
Röd lysdiod lyser	Störning

Manuell drift

Vid manuell drift kan kylning, värme och cirkulationsdrift ställas in separat på fjärrstyrningen.

Slå på kylningen:

- Tryck på på/av-knappen (Bild 168,2).
- Tryck på valknappen för driftläge (Bild 168,6) tills kylningssymbolen visas på displayen (Bild 168,1).
- Ställ in önskad temperatur med knapparna "+" och "-" (Bild 168,3).
- Ställ in önskad fläktkapacitet med valknappen "✖" (Bild 168,5).

När den rumstemperatur som har ställts in via fjärrstyrningen uppnås stängs kompressorn av och den blå lampan på IR-mottagaren slocknar. Cirkulationsfläkten fortsätter att köras.

När rumstemperaturen stiger över den inställda temperaturen kopplar apparaten automatiskt om till kylning igen.

- Slå på värmen:**
- Tryck på på/av-knappen (Bild 168,2).
  - Tryck på valknappen för driftläge (Bild 168,6) tills värmesymbolen visas på displayen (Bild 168,1).
  - Ställ in önskad temperatur med knapparna "+" och "-" (Bild 168,3).
  - Ställ in önskad fläktkapacitet med valknappen "✖" (Bild 168,5).

När den rumstemperatur som har ställts in via fjärrstyrningen nås stängs kompressorn av och den gula lampan på IR-mottagaren slocknar. Cirkulationsfläkten fortsätter att köras.

När rumstemperaturen sjunker under den inställda temperaturen kopplar apparaten automatiskt om till värmedrift igen.

- Koppla in cirkulationsdrift:**
- Tryck på på/av-knappen (Bild 168,2).
  - Tryck på valknappen för driftläge (Bild 168,6) tills cirkulationssymbolen visas på displayen (Bild 168,1).
  - Ställ in önskad temperatur med knapparna "+" och "-" (Bild 168,3).
  - Ställ in önskad fläktkapacitet med valknappen "✖" (Bild 168,5).

Vid cirkulationsdrift blandas ineluften om och renas genom filtret. Inga lampor lyser på IR-mottagaren.

Bild 170 Fjärrstyrning med inställningsknappar (klimatanläggning)

- 1 Knappar för inställning av klocktid och timer
- 2 Knapp Skicka (ny dataöverföring)
- 3 Mikroknappen "RESET" (återställning till fabriksinställningen)
- 4 Setup knapp för idrifttagning
- 5 Knapp för belysning (för manövrering av belysningen)
- 6 Knapp för tyst körning (för tyst kylning)
- 7 Knapp för klocka (för inställning av klockslag)
- 8 Knappar "TIMER" för att aktivera/inaktivera förval av tid

- Koppla in tyst körning:**
- Tryck på knappen för tyst körning (Bild 170,6). I kyl drift går fläkten med ett lägre varvtal och blir då mycket tystare.

- Inställning av tid:**
- Tryck på knappen för klocka (Bild 170,7).
  - Ställ in timme och minuter med knapparna (Bild 170,1).

- Koppla in timern:**
- Tryck på på/av-knappen (Bild 168,2).
  - Ställ in önskad drifttyp och temperatur.

- Programmera starttid:**
- Tryck ner knapp "ON" (Bild 170,8).
  - Tryck på knapparna för tidsinställning (Bild 170,1) tills önskat tidsintervall fram till start nås.
  - Tryck ner knapp "ON" (Bild 170,8).

- Programmera sluttid:**
- Tryck ner knapp "OFF" (Bild 170,8).
  - Tryck på knapparna för tidsinställning (Bild 170,1) tills önskat tidsintervall fram till urkoppling nås.
  - Tryck ner knapp "OFF" (Bild 170,8).

Koppla ur timern: ■ Tryck ned knappen "ON" eller "OFF" (Bild 170,8) en gång till.

Med den inbyggda timern kan in- och urkopplingstid för klimatanläggningen ställas in mellan 15 minuter och 24 timmar i förväg (räknat från aktuellt klockslag).

Slå på belysningen: ■ Tryck på knappen för belysning (Bild 170,5). Belysningen kopplas in med det senast använda dimningsnivån.

Dimma belysningen: ■ Tryck in knappen för belysning (Bild 170,5) och håll den intryckt tills önskad ljusstyrka uppnås.

Slå av belysningen: ■ Tryck på knappen för belysning (Bild 170,5).

▷ Setup knappen (Bild 170,4) har uppgiften att ansluta fjärrstyrningen med klimatanläggningen vid den första idrifttagningen.

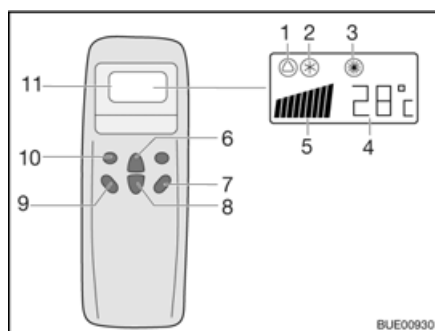
10.3.2 Telair

- ▷ Mellan frånslagning och åter tillslagning ska man alltid vänta minst 2 minuter. Annars skadas kompressorn.
- ▷ När apparaten är i drift ska alltid minst ett ventilationsspjäll vara öppet.

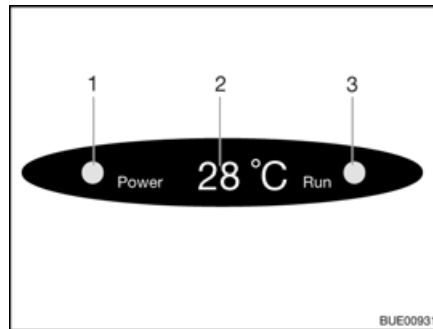

- ▷ Klimatanläggningen fungerar endast när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ På vintern kan klimatanläggningen stödja, men inte ersätta, värmesystemet.
- ▷ Efter tillslagning behöver klimatanläggningen ca 3 minuter tills kompressorn startar och kall- eller varmluft avges.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

- 1 Symbol för automatik
- 2 Symbol för kylning
- 3 Symbol för värmesystem
- 4 Temperaturvisning (inställd)
- 5 Visning av fläkthastighet
- 6 Knapp för temperaturökning
- 7 Knapp "ON/OFF"
- 8 Knapp för temperatursänkning
- 9 Knapp för fläktvarvtal
- 10 Knapp för driftstyp ("Mode")
- 11 Display

Bild 171 Fjärrstyrning

- 1 Kontrolllampa nätanslutning
  - 2 Temperaturvisning (aktuell)
  - 3 Kontrolllampa driftstyp
- Grön: Kylning
Röd: Värmesystem

Bild 172 Diffusörens display

För att kommandona ska kunna utföras måste fjärrstyrningen riktas mot mottagaren.

Driftlägen

- Automatik
- Kylning
- Värmesystem

Slå på:

- Tryck på knappen "ON/OFF" (Bild 171,7).
- Tryck så många gånger på knappen "Mode" (Bild 171,10) tills önskad driftsläget (Bild 171,1, 2 eller 3) visas på displayen. Motsvarande kontrolllampa tänds på diffusörens display (Bild 172,3).
- Ställ in önskad temperatur med knappen Temperaturökning (Bild 171,6) eller Temperatursänkning (Bild 171;8).
- Med knappen Fläktvarvtal (Bild 171,9) väljs önskad fläktkapacitet.

Slå från:

- Tryck på knappen "ON/OFF" (Bild 171,7).

- ▷ När klimatanläggningen körs i värmedrift fortsätter fläkten att köra ytterligare några minuter för att fullständigt leda ut värmen.

10.4 Spis

- ▶ Lämna inte gasspisen utan tillsyn när den är i drift. Stäng av gasspisen även när du lämnar den för en kort stund (t. ex. vid toalettbesök).
- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Använd inte gasdrivna kok- och ugnsenheter för uppvärmning.
- ▶ Häng inte upp några gardiner eller förhängen direkt vid kokvrån. Brandfara!
- ▶ Använd grytlappar eller grytvantar vid hantering med varma kastruller, stekpannor el. dyl. Risk för skador!

- ▷ Ställ aldrig heta föremål, till exempel kastruller, på locket till diskhon. Plastmaterialet kan deformeras.
- ▷ Ställ aldrig heta kastruller på gasspisens lock.

10.4.1 Gasspis

- ▶ När man använder gasspisen, dvs när gaslågan brinner, får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som t. ex. köks-handdukar, servetter, i närheten av gasspisen. Brandfara!
- ▶ Den kompletta tändningsproceduren måste vara synlig uppifrån, ställ inte kastruller och liknande i vägen.
- ▶ Om det finns flamskydd: Ställ alltid upp flamskyddet när du använder spisen.
- ▶ Gasspisens lock stängs, beroende på modell, med hjälp av fjäderspänning. Risk att skada sig när locket stängs!

- ▷ Gasspisens lock av glas kan ej användas som kokplatta.
- ▷ Gasspisens lock får aldrig stängas när spisen är i bruk.
- ▷ Gasspisens lock får ej belastas tungt när det är stängt.
- ▷ Låt gasspisens lock vara öppet tills brännaren inte avger någon värme längre. Glasplattan kan annars spricka.

- ▷ Använd endast kastruller och stekpannor vars diameter passar till gasspisen.
- ▷ När flammen slocknar spärrar tändsäkringen automatiskt gastillförseln.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Fordonets kök har en gasspis med 3 lågor.

Reglagen för gasspisen finns precis intill gasspisen.

Automattändning (med tändknapp)

Gasspisen är utrustad med en elektronisk tändning.

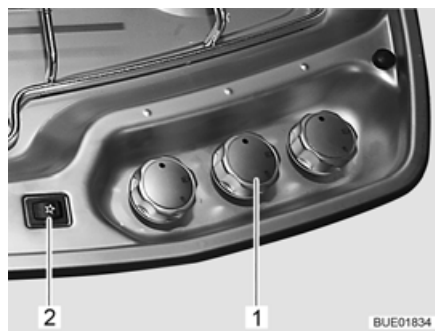

Bild 173 Reglage, knappar för gasspis

- Slå på:
- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
  - Öppna gasspisens lock.
  - Fäll upp och lås fast flamskyddet, beroende på modell.
  - Vrid vridregulatorn (Bild 173,1) till önskad låga till tändningsläge (stor låga).
  - Tryck in vridregulatorn och håll den intryckt.
  - Tryck på tändknappen (Bild 173,2). Nu bildas tändgnistor vid brännaren.

- När flamman brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 10 till 15 sekunder, tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
- Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.

Slå från:

- Ställ vridregulatorn på 0-läget. Flamman slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

10.5 Gasugn (Dometic) (extrautrustning)

- ▶ Ventilationsöppningarna på gasugnen måste alltid vara öppna.
- ▶ När man tänder och använder ugnen får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som kökshanddukar, kläder eller liknande, i närheten av gasugnen. Brandfara!
- ▶ Upprepa proceduren om lågan inte tänds. Kontrollera vid behov om det finns gas och/eller ström till gasugnen.
- ▶ Om gasugnen fortfarande inte fungerar: Stäng gasavstängningsventilen och kontakta servicestället.
- ▶ Om lågan släcks av misstag: Vrid vridregulatorn till läget "0" och låt brännaren vara avstängd minst 1 minut. Tänd sedan på nytt.
- ▶ Delar av gasugnen blir mycket varma vid användning. Vidrör inte heta delar med bara händer.
- ▶ Ställ in gallret och bakplåten i ugnen på så sätt att de inte kommer i kontakt med lågan.
- ▶ Tänd enbart ugnen när ugnsluckan är öppen.
- ▶ Om ugnen är installerad i underskåpet: Haka fast värmeskyddsplattan i ventilationsgallret. Lådans handtag kan annars bli mycket varmt.

- ▷ Beroende på modell används två olika utföranden av gasugnen. Manövreringen är identiskt lika för båda gasugnarna, det är endast utseendet som skiljer sig.
- ▷ Före första användningen skall gasugnen sättas på i högsta temperatur i 30 minuter utan att ha något i den.
- ▷ När flamman slocknar spärrar tändsäkringen automatiskt gastillförseln.
- ▷ En säkerhetsbrytare hindrar antändning när ugnsluckan är stängd.
- ▷ Om tändningen misslyckas upprepade gånger, vrid vridregulatorn till "0". Tänd gasugnen för hand efter minst 1 minuts väntetid. Kontrollera vid behov om det finns gas och/eller ström till gasugnen. Om gasugnen fortfarande inte fungerar: Stäng gasavstängningsventilen och kontakta servicestället.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Bild 174 Värmskyddsplatta (lös)

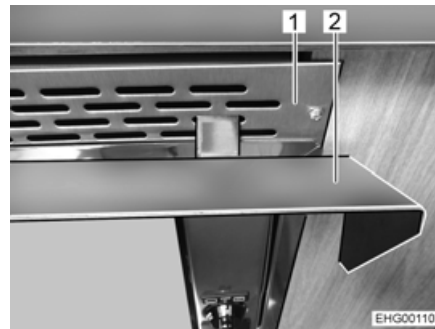

Bild 175 Värmskyddsplatta (fasthakad)

Fasthakad värmskyddsplatta:

- Haka fast värmskyddsplattan (Bild 174,1 och Bild 175,2) i ventilationsgallret (Bild 175,1) på ugnen.

Gasugnen är utrustad med en elektronisk tändning.

Bild 176 Gasugn (Dometic TecTower)

Bild 177 Gasugn (Dometic)

Betydelsen för symbolerna på vridregulatorerna (Bild 176,1 och Bild 177,1) på båda gasugnarna är identiskt lika: och står för ugn.

Slå på ugnen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "ugn".
- Öppna ugnsluckan helt. Då tillåter säkerhetsbrytaren tändning.
- Tryck på vridregulatorn, håll den nedtryckt och vrid åt vänster tills önskad inställning. Håll vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 5 till 10 sekunder. Tändning sker automatiskt.
- Släpp vridregulatorn.
- Stäng ugnsluckan.

Slå från:

- Vrid vridregulatorn till "O". Flamman slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "ugn" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

10.5.1 Mikrovågsugn (extrautrustning)

- ▶ Reparationer av mikrovågsugn får endast utföras av fackpersonal. Ej korrekt utförda reparationer kan resultera i avsevärd fara för användaren.
- ▶ Skyddsanordningen som förhindrar mikrovågor att komma utanför, får aldrig avlägsnas.
- ▶ Mikrovågsugnen får bara användas när den har installerats enligt föreskrift.
- ▶ Mikrovågsugnen får inte användas om luckans tätning är skadad.
- ▶ Låt inte mikrovågsugnen vara på utan uppsikt.
- ▶ Vid rökbildning: Låt mikrovågsugnen vara stängd, stäng av den och bryt strömmen.

- ▷ Använd endast mikrovågsugnen med insatt vridtallrik och vridkors.
- ▷ Endast porslin lämpligt för mikrovågor skall användas.
- ▷ Använd aldrig mikrovågsugnen tom, utan enbart med lämpligt innehåll.

- ▷ För tillagningstider under 2 minuter: Vrid sedan vridreglaget för tillagningssid förbi "2" och sedan tillbaka till önskad tillagningstid.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Bild 178 Reglage, knappar för mikrovågsugn

- Slå på:**
- Tryck in knappen (Bild 178,3) för att öppna luckan och ställ in livsmedlet.
  - Dörren stängs. Vid stängning hörs ett klickande ljud.
  - Välj effekt med vridregulatorn (Bild 178,1).
  - Välj tiden med vridregulatorn (Bild 178,2). Processen startar.

Koktidens slut signaleras genom en signalton. Mikrovågsugnen stängs av automatiskt.

- Slå från:**
- Tryck in knappen (Bild 178,3) för att öppna luckan och ta ut livsmedlet.

10.5.2 Spisfläkt (extrautrustning)

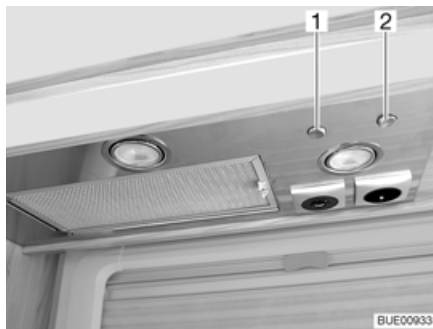

Bild 179 Spisfläkt

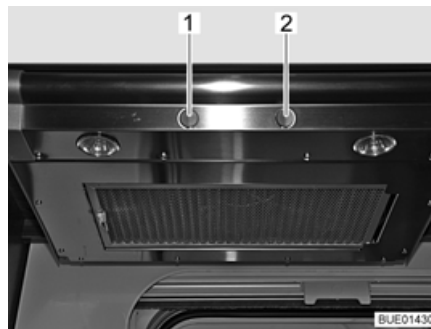

Bild 180 Spisfläkt (alternativ)

Spisen är försedd med spisfläkt. Spisen är utrustad med en kraftig fläkt som transporterar ut ångor och lukt på direkt väg. För till- och frånkoppling av spisfläkten, tryck på den högra vippknappen (Bild 179,2 eller Bild 180,2).

Med den vänstra vippknappen (Bild 179,1 eller Bild 180,1) kan de två lamporna till spisfläkten slås på.

10.6 Kylskåp

Medan man kör får kylskåpet endast vara i drift via 12 V-nätet. Vid höga omgivningstemperaturer uppnår kylskåpet inte längre full kyleffekt.

- ▷ Montera alltid kylskåpets ventilationsgaller innan fordonet lämnas. Annars kan det komma in vatten om det regnar.
- ▷ Kylskåpets kyleffekt beror på hur fordonet står. Kyleffekten kan sjunka vid så liten lutning som 5°. Ställ därför alltid fordonet på en horisontell plats.
- ▷ Absorptionskylskåp arbetar vid normal rumstemperatur (ca 21 °C) i det angivna temperaturområdet. Om omgivningstemperaturen är betydligt högre (> 30 °C) minskar kyleffekten.

10.6.1 Kylskåpets ventilationsgaller

Vid höga utetemperaturer säkerställs kylaggregatets fulla kyleffekt endast när kylskåpet ventileras tillräckligt. För att få en ännu bättre ventilation kan man ta av kylskåpets ventilationsgaller.

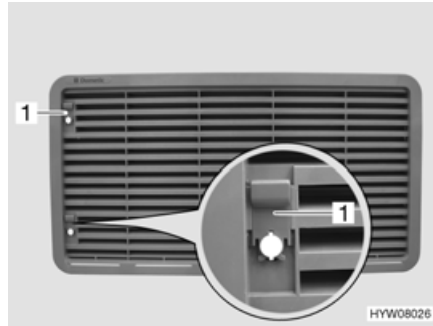

Bild 181 Kylskåpets ventilationsgaller (med spjäll)

Bild 182 Kylskåpets ventilationsgaller (med skruv)

- Ta av:**
- Beroende på utförande: Skjut spjället (Bild 181,1) uppåt eller vrid skruven (Bild 182,1) ett kvarts varv med ett mynt.
  - Ta av kylskåpets ventilationsgaller.

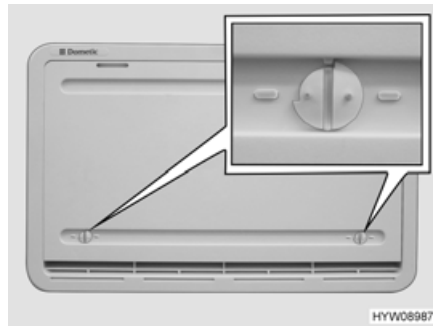

Bild 183 Vinterskydd

Vinterskydd

När kylskåpet ska vara i drift vid låga utetemperaturer, rekommenderar tillverkaren användning av ett vinterskydd (Bild 183) för kylskåpets ventilationsgaller.

I följande tabell anges de temperaturerna då vinterskyddet eller det isolerande vinterskyddet får användas.

Temperatur	Täckplatta
Under 10 °C	Vinterskydd (vid kylskåp med en volymen under 130 liter: montera endast på nedre ventilationsgallret)
Under -5 °C	Isolerat vinterskydd (montera endast på nedre ventilationsgallret)

- ▷ Om temperaturerna ligger ovanför de angivna gränserna, skall vinterlocket outhärligt tas bort. Annars kan fordonet skadas.

Montering:

- Öppna båda lås (Bild 183) (noten står horisontellt).
- Sätt vinterskyddet framför ventilationsgallret.
- Lås låset med ett litet mynt (noten står lodrätt).

Ta av:

- Öppna båda lås (Bild 183) (noten står horisontellt).
- Ta bort vinterskyddet från ventilationsgallret.

▷ Vinterskyddet kan monteras medan färden.

10.6.2 Dometic MES/AES

Beroende på utförandet finns olika typer av kylskåp inbyggda.

MES utförande Manuellt energivalssystem, automatisk tändning

AES utförande Automatiskt och manuellt energivalssystem, automatisk tändning

Driftlägen Kylskåpet har 3 driftlägen:

- 230 V-drift
- 12 V-drift
- Gasdrift

▷ Kylskåpet behöver alltid 12 V-styrspänning, oberoende av vilken energikälla som väljs. Styrspänningen aktiveras så fort el-blocket slås på. Därför flödar viloströmmen alltid, även när kylskåpet är avstängt. Stäng alltid av el-blocket om vid tillfällig avställning.

▷ Stäng gasavstängningsventilen "kylskåp" då kylskåpet drivs elektriskt.

230 V-drift Kylskåpet drivs via ett externt elnät.

12 V-drift Kylskåpet drivs via ett fordonsbatteriet.

▷ I automatiskt läge (endast för AES-utförande), väljs 12 V-drift endast om fordonsmotorn är igång.

Gasdrift Kylskåpet drivs med gas från en ansluten gasflaska.

▷ Vid användning av autogas måste gasbrännaren rengöras oftare.

Omkoppling mellan energikällorna

Vid omkoppling mellan de olika energikällorna är önskad fördröjning inmatad (endast vid AES utförande). Kylskåpet är därför ej omedelbart driftklart efter omkoppling till ny energikälla. Vid omkoppling från 12 Voltsdrift till gasdrift, är fördröjningen 15 minuter. Därigenom förhindras omkoppling till gasdrift vid kortare fordonsuppehåll (t. ex. vid tankning).

Tankstopp

▶ På bensinstationer och i deras omedelbara närhet är öppen eld absolut förbjuden.

Om kylskåpet var manuellt inställt på gasdrift, under färden: Slå av kylskåpet i tankningsområdet eller koppla om till 12 V-drift.

Om kylskåpet under färden drevs i automatiskt läge (endast för AES utförande) och tankstoppet varar i över 15 minuter: Stäng av kylskåpet. AES kopplar i detta fallet automatiskt om till gasdrift 15 minuter efter avstängningen av fordonsmotorn.

Tändsäkring När gasdriften väljs öppnas tändsäkringen automatiskt så att gas kan strömma till brännaren. Samtidigt tillkopplas den elektroniska tändaren. Om gaslågan skulle slockna, t. ex. på grund av att det blåser, aktiveras tändaren direkt igen och tänder gasen. Vid störningar i gasdrift blinkar ljusknapparna "Gas" (Bild 184,3) och Störning (Bild 184,9) och en akustisk signal ljuder i 20 sekunder.

Handhavande

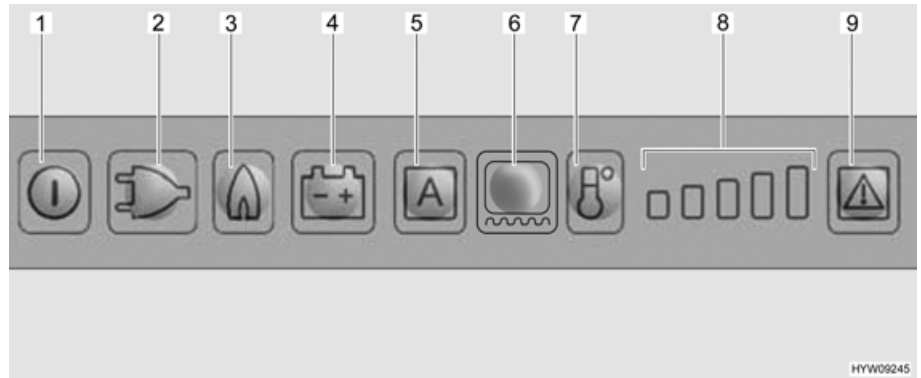

Bild 184 Lysdiodesreglage (kylskåp Dometic)

- 1 På/av-knapp
- 2 Ljusknapp för driftläget 230 V
- 3 Ljusknapp för driftläget Gas
- 4 Ljusknapp för driftläget 12 V
- 5 Ljusknapp för driftläget AES (beroende på modell)
- 6 Ljusknapp, ramvärme (beroende på modell)
- 7 Knapp kylnivå
- 8 Kylnivåindikator
- 9 Ljusknapp för Störning/Återställ vid gasdrift

▷ Om kylskåpet ska drivas med gas: Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "kylskåp".

Slå på: ■ Tryck på på/av-knappen (Bild 184,1) i cirka 2 sekunder. Kylskåpet slår på sig, det senast inställda driftläget indikeras.

Välj driftläge: ■ Tryck in de belysta knapparna för önskat driftläge (Bild 184,2 - 4) eller för det automatiska läget "AES" (Bild 184,5) (endast för AES utförande).

För AES utförande sker det automatiska energivalet, beroende på energikällornas tillgänglighet, i denna sekvens:

- 12 V solar (extrautrustning)
- 230 V växelspanning
- 12 V likspänning
- Gas

Ställa in kyltemperaturen: ■ Ställ in kyltemperaturen med knappen kylnivåer (Bild 184,7). Kylnivåindikatorerna (Bild 184,8) visar den valda termostatinställningen.

Slå från: ■ Tryck på på/av-knappen (Bild 184,1) i cirka 2 sekunder.
 ■ Om kylskåpet drivs med gas: Stäng gasavstängningsventilen "kylskåp" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

Kyltemperaturreglering

När kylskåpet sätts på väljs automatiskt en termostattinställning i mittläge. Denna inställning kan ändras manuellt med knappen temperaturnivåval (Bild 184,7). Det tar alltid några timmar innan man har en normal drifttemperatur i kylskåpet. Vid omkopplingen till ett annat driftläge, bibehålls termostattinställningen.

**Ramvärme
(beroende på modell)**

Vid höga utetemperaturer och hög luftfuktighet kan det bildas vattendroppar på frysfackets metallram. För att förebygga eventuell korrosion, är frysfacket utrustat med en ramvärmning.

- ▷ När ramvärmningen är påslagen förbrukar den ungefär 4 Watt, även under gasdrift. För att undvika urladdning av bodelsbatteriet ska ramvärmningen inte vara igång kontinuerligt under gasdrift, alternativt kopplas ur.

För ramvärmningen kan följande värde för driftstid väljas:

- 2 timmar
- 5 timmar
- Kontinuerlig drift (inkopplat i 30 minuter, och sedan växelvis inkopplat i 5 minuter respektive frånkopplat i 5 minuter)

Ställa in driftstiden:

- Koppla in ramvärmningen under 2 timmar: Tryck på ljusknappen ramvärme (Bild 184,6) en gång. En stapel i kylnivåindikatorerna (Bild 184,8) tänds.
- Koppla in ramvärmningen under 5 timmar: Tryck på ljusknappen ramvärme (Bild 184,6) två gånger. Två staplar i kylnivåindikatorerna (Bild 184,8) tänds.
- Ställa in ramvärmningen på kontinuerlig drift: Tryck på ljusknappen ramvärme (Bild 184,6) tre gånger. Två staplar i kylnivåindikatorerna (Bild 184,8) tänds.

Kylnivåindikatorn (Bild 184,8) visar under några sekunder ramvärmningens driftslängd.

Extrafunktioner

Om efter påslagningen eller efter inställningen, inga andra knappar trycks in, blir indikatorens ljus svagare efter några sekunder. Om en knapp trycks in, blir indikatorens ljus starkare igen. Förnyat tryck aktiverar en önskad funktion.

I det automatiska läget (endast för AES utförande) indikeras "AES" och den energityp som används för närvarande visas.

Om kylskåpsdörren står öppen i över 2 minuter, ljuder en akustisk varningssignal.

Vid en störning blinkar lysknappen Störning (Bild 184,9). Dessutom blinkar antingen en av de lysknapparna Driftläge eller kylnivåvisningen. Dessutom ljuder en akustisk varningssignal. För råd beträffande felindikering och felavhjälpning, se kapitel 15.

- ▷ Tryck, efter åtgärdande av ett fel på gasdriften, in ljusknappen Återställ (Bild 184,9).
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken "Kylskåp".

10.6.3 Lås till kylskåpsdörr

Beroende på modell har kylskåpet ett separat frysfack. Uppgifterna i detta avsnitt gäller även för frysfackets dörr.

- ▷ Under färd skall kylskåpsdörren alltid vara stängd och spärrad i det stängda läget.

- ▷ När kylskåpet är avstängt ska kylskåpsdörren låsas i ventilationsläget. På så sätt förhindrar man mögelbildning.

Kylskåpsdörren kan låsas i två lägen:

- Stängd kylskåpsdörr under resa och när kylskåpet används
- Lätt öppnad kylskåpsdörr som ventilationsläge då kylskåpet är avstängt

Dometic 8-serie

Bild 185 Frigöringsknapp (kylskåpsdörr, Dometic 8-serie)

Bild 186 Fixering (låskrok)

Öppna: ■ Tryck på frigöringsknappen (Bild 185,1) och öppna kylskåpsdörren.

Stänga: ■ Stäng kylskåpsdörren. Låskroken snäpper hörbart fast.

När fordonet är uppställt kan låskroken fixeras. Kylskåpsdörren kan därefter öppnas utan att man måste trycka på frigöringsknappen.

Fixera låskroken: ■ Tryck upp fixeringen (Bild 186,1). Låskroken (Bild 186,2) trycks upp och är ur funktion.

Lossa låskroken: ■ Tryck ned låskroken (Bild 186,2). Låskroken är åter i funktion.

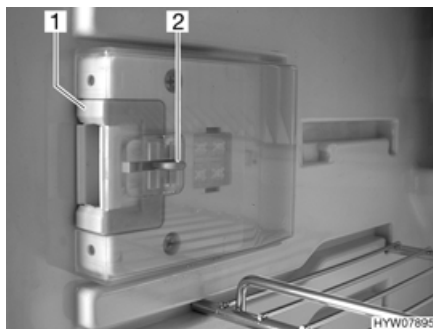

Bild 187 Låsanordning (normalläge)

Bild 188 Låsanordning (ventilationsläge)

Låsa i ventilationsläge:

- Öppna kylskåpsdörren.
- Tryck in frigöringen (Bild 187,2).
- Skjut låsanordningen (Bild 187,1) framåt (Bild 188).

När kylskåpsdörren stängs är den öppen en liten springa.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets sanitetssystem.

11.1 Vattenförsörjning, allmänt

- ▶ Fyll endast på vattentanken från försörjningsledning som har dricksvattenskvalitet.
- ▶ Vid påfyllning får endast slangar eller behållare användas som är godkända för dricksvatten.
- ▶ Påfyllningsslang eller behållare ska före användning spolas noga med dricksvatten (två till tre gånger tankens volym).
- ▶ Töm påfyllningsslang eller behållare fullständigt efter användning och stäng öppningar till påfyllningsslang eller behållare.
- ▶ Vatten som blir stående i vattentanken eller i vattenledningarna blir oanvändbart efter kort tid. Därför är det viktigt att man grundligt rengör vattenledningar och vattentank före varje användning av fordonet. När man ställer undan fordonet, d.v.s. när det inte ska användas på ett tag skall vattentanken och vattenledningarna tömmas helt och hållet.
- ▶ Vid avställning under längre tid än en vecka ska vattensystemet desinficeras innan man använder fordonet (se kapitel 12).

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att vattenpumpen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.
- ▷ Utan vatten går vattenpumpen torr och kan ta skada efter senast en minut. Vattenpumpen får aldrig användas då vattentanken är tom.

Fordonet är utrustat med inbyggd vattentank. En elektrisk vattenpump pumpar vattnet till olika ställen där man kan ta vatten. Vattenpumpen startar automatiskt och pumpar vatten när en vattenkran öppnas.

Det smutsiga vattnet samlas i avloppstanken. På panelen kan avläsas hur full vattentanken eller avloppstanken är.

- ▷ Innan man kan öppna någon vattenkran måste 12 V-försörjningen och vattenpumpen tillkopplas på panelen. Vattenpumpen arbetar inte annars.
- ▷ I samband med att man fyller på nytt vatten kan en luftblåsa bildas på pumpens botten. Luftblåsan förhindrar att vatten sugas in i pumpen. Rör vattenpumpen mycket kraftigt upp och ner i vattnet.

11.2 Vattensystem

11.2.1 Vattentank

- ▷ Vattentanken rymmer 140 l. Volymen är dock begränsad till 20 l av lastskäl (installerat utlopp). Panelen är inte anpassad till denna volym. Nivåindikatorn på panelen visar den faktiska volymen i vattentanken.

Vid behov, resp. om man har tillräckligt stort belastningsutrymme kvar, kan vattentanken fyllas till den verkliga volymen. Stäng utloppet. Ratten sitter på vattentanken.

11.2.2 Påfyllningsöppning för dricksvatten, med lock

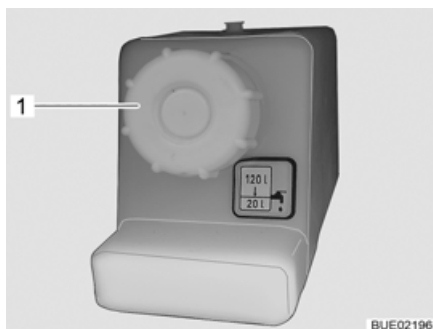

Bild 189 Lock för påfyllningsöppningen för dricksvatten

Påfyllningsöppningen för dricksvattnet sitter i serviceenheten.

- Öppna:
- Öppna serviceenhetens lucka.
  - Vrid locket (Bild 189,1) moturs och tag bort det.
- Stänga:
- Sätt locket på påfyllningsöppningen för dricksvatten och vrid medurs.
  - Stäng serviceenhetens lucka.

11.2.3 Påfyllning av vattensystem

- ▶ Beakta fordonets tekniskt tillåtna totalvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.

- ▷ Utan vatten går vattenpumpen torr och kan ta skada. Vattenpumpen får aldrig användas då vattentanken är tom.

- ▷ Alde-anläggningen (värmesystem/varmvattenberedare) har, beroende på modell, en eller två avtappningskranar för tömning.
- ▷ När vattentanken fylls på kan vattenmängden avläsas på panelen.

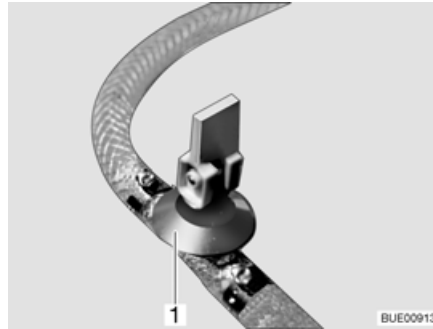

Bild 190 Avtappningskran (med vipparm)

- Ställ fordonet vågrätt.
- Koppla på 12 V-försörjningen på panelen.
- Slå ev. på vattenpumpen på panelen.
- Rengör resp. desinficera vattensystemet.
- Stäng alla avtappningskranar. Ställ vipparmens avtappningsventil (Bild 190,1) vågrätt.
- Stäng vattentankens utloppsöppning.
- Stäng samtliga vattenkranar.
- Öppna påfyllningsöppningen för dricksvatten på fordonets utsida.

Bild 191 Påfyllningshjälp

- Stick in påfyllningshjälpen (Bild 191,1) i påfyllningsöppningarna för dricksvatten.
- Fyll på vattentanken med dricksvatten. För fyllning används vattenslang, vattendunk med tratt eller liknande.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattenberedaren är vattenfylld.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "kallt" och öppnas. Kallvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor.
- Stäng samtliga vattenkranar.
- Ta bort påfyllningshjälpen och påfyllningsöppningen för dricksvatten.
- Kontrollera att vattentankens lock är tätt.

Monteringsställe för
avtappningskranarna och
säkerhets-/
avtappningsventilen

Se kapitel 17.

11.2.4 Fylla på vatten efteråt

- ▶ Beakta fordonets tekniskt tillåtna totalvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.

- Öppna påfyllningsöppningen för dricksvatten.
- Fyll på vattentanken med dricksvatten. För fyllnig används vattenslang, vattendunk med tratt eller liknande.
- Stänga påfyllningsöppningen för dricksvatten.

11.2.5 Stänga/öppna utloppet

- ▶ Beakta fordonets tekniskt tillåtna totalvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.

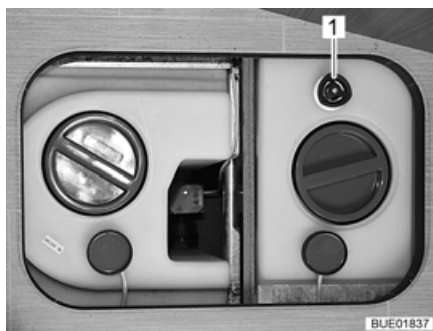

Bild 192 Vattentank med ratt

- Stänga:**
- Vrid ratten (Bild 192,1) på vattentanken medurs till stoppläget.
  - Fyll på vattentanken med dricksvatten.
- Öppna:**
- Vrid ratten (Bild 192,1) på vattentanken moturs till motståndet. Vattnet rinner ut till en återstående mängd på 20 l.

11.2.6 Tappa av vatten (ratt med utlopp)

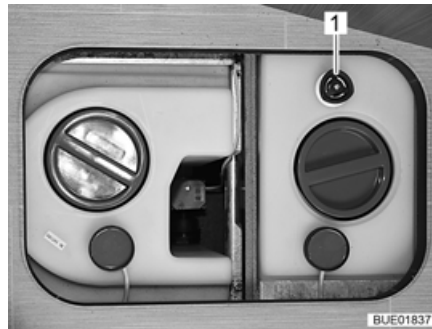

Bild 193 Vattentank med ratt

- Vrid ratten (Bild 193,1) på vattentanken moturs mot motståndet till stoppläget för att öppna utloppsöppningen helt.

11.2.7 Tömma vattensystemet

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att vattenpumpen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt säkerhets-/avtappningsventilen (i förekommande fall) och alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.
- ▷ Om vattenpumpen kan stängas av på panelen ska vattenpumpen alltid stängas av på panelen innan vattensystemet töms. Vattenpumpen fortsätter annars att gå till den överhettas eller tills batteriet blir tomt.

- ▷ Beakta miljöhänvisningen i detta kapitel.

- ▷ Alde-anläggningen (värmesystem/varmvattenberedare) har, beroende på modell, en eller två avtappningskranar för tömning.

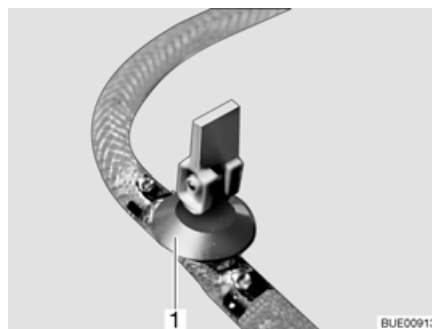

Bild 194 Avtappningskran (med vipparm)

Töm och lufta vattensystemet enligt följande. Frostsador undviks så här:

- Ställ fordonet vågrätt.
- Slå av vattenpumpen på panelen.
- Stäng av 12 V-försörjningen på panelen.
- Ta varmvattenberedaren ur funktion (se avsnitt 10.2).
- Öppna alla avtappningskranar. Ställ sedan vipparmen på avtappningskranen (Bild 194,1) i vertikalt läge.
- Öppna vattentankens utlopp.
- Öppna alla vattenkranar och ställ dem i mittläge.
- Fäst handduschen upptill i duschläge.
- Skruva på förslutningsringen på vattentanken.
- Ta ut vattenpumpen (fäst på locket) så långt som anslutningsledningarna gör det möjligt.
- Håll upp vattenpumpen tills vattenledningarna är helt tömd.
- Kontrollera att vattentanken verkligen har tömts helt.
- Lägg handduschen i duschkaret.
- Blås ut vattnet som är kvar i vattenledningarna (max. 0,5 bar). Koppla bort vattenledningen från vattenpumpen och blås in i vattenledningen i riktning mot förbrukaren.
- Töm avloppstanken. Beakta miljöhänvisningarna i detta kapitel.
- Töm toalett-kassetten eller latrintanken. Beakta miljöhänvisningarna i detta kapitel.
- Rengör vattentanken och skölj den noga.
- Låt vattensystemet torka så länge som möjligt.
- När systemet har tömts ska alla vattenkranar vara öppna i mittläge.
- Låt alla avtappningskranar vara öppna.

**Monteringsställe för
avtappningskranarna och
säkerhets-/
avtappningsventilen**

Se kapitel 17.

11.3 Avloppsvattenanläggning

- ▷ Kokande vatten får aldrig hällas direkt i fatutloppet. Kokande vatten kan leda till deformationer och otäthet i avloppsvattensystemet.

- ▷ Avloppstanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser.

11.3.1 Avtappningskran i fordonet

- ▷ Om värmesystemet för bodelen inte är i drift är avloppstanken inte längre skyddad mot frost. Vid risk för frost måste avloppstanken därför tömmas och avstängningskranen öppnas, alternativt fyller man på så mycket frostskyddsmedel (t. ex. koksalt) i avloppstanken att avloppsvattnet inte kan frysa.

Avloppstanken befinner sig i fordonets mellangolv. Avloppstanken är tillgänglig via en lucka eller ett lock.

Avloppsvattnet från köket och tvättrummet leds in i avloppstanken genom plaströr.

Avtappningskranen och rengöringsöppningen sitter på avloppstankens undersida.

Avloppstanken rymmer 100 l.

Fordonet är utrustat med en elmanövrerad avtappningskran.

Bild 195 Symbol avloppsrör

Avloppsrörets position markeras med en symbol (Bild 195).

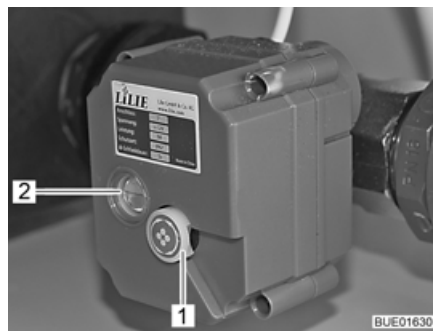

Bild 196 Elmanövrerad avtappningskran

Bild 197 Brytare för elmanövrerad avtappningskran (delvis extrautrustning)

En röd linje i fönstret (Bild 196,2) på den elmanövrerade avtappningskranen visar kranens läge:

- Horisontell linje = kranen öppen
- Vertikal linje = kranen stängd

Tömning:

- Sätt fast avloppsslangen på avloppsröret.
- Tryck upp till på brytaren (Bild 197). Avloppsvattnet tappas ur.
- Avloppstanken töms helt.
- Tryck ned till på brytaren (Bild 197) när avloppsvattnet runnit ut helt.
- Dra bort avloppsslangen.

Nödtömning (elmanövrerad avtappningskran):

- Ställ brytaren (Bild 197) i läge "0" (strömlös).
- Dra vredet (Bild 196,1) på den elmanövrerade avtappningskranen utåt och vrid (i valfri riktning).

11.3.2 Värmesystem för avloppstank och avloppsledningar (extrautrustning)

Som frostskydd för avloppsanläggningen kan avloppstanken och avloppsledningarna värmas upp elektriskt och oberoende av varandra.

▷ Uppvärmningen av avloppssystemet behöver vid drift upp till 250 W. Anslut därför fordonet om det är möjligt till en 230 V-försörjning, när uppvärmningsanordningen för avloppssystemet är i drift.

Avloppsvattenuppvärmningen fungerar också när 12 V-försörjningen på panelen är avstängd.

För att förhindra frysning i avloppssystemet kan följande komponenter i avloppssystemet värmas upp elektriskt beroende på modell och utrustning:

- Avloppstank
- Avloppsvattenledning
- Avloppstank och tömning

När respektive värmare slås på, övervakar temperaturgivare temperaturen vid avloppstanken och/eller avloppsröret. Vid risk för frost slås uppvärmningselementen på. När temperaturen stiger över ett förinställt värde stängs värmeelementen av igen.

Bild 198 Brytare för avloppsvattenuppvärmning

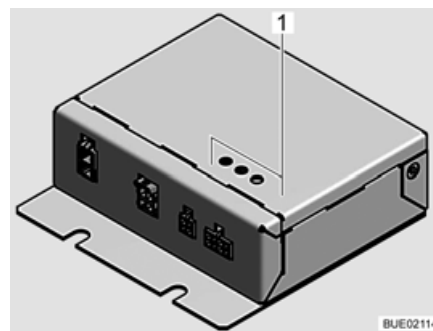

Bild 199 Styrenhet för avloppsvattenuppvärmning

Slå på: ■ Tryck upp på brytaren (Bild 198). Avloppsvattenuppvärmningen är påslagen och förhindrar frysning av de uppvärmda komponenterna.

Slå från: ■ Tryck nere på brytaren.

Tre lysdioder (Bild 199,1) visar statusen för styrenheten för avloppsvattenuppvärmningen:

Lysdioden HK 1 lyser	Värmekretsloppet 1 är aktivt
Lysdioden HK 2 lyser	Värmekretsloppet 2 är aktivt
Lysdioden HK 2 blinkar var 16 sekund	Apparaten är i lågenergiläge
Lysdioden ERR blinkar	Styrningen har upptäckt ett fel. Kontakta kundtjänst

11.4 Toaletterum

- ▷ Transportera ingen last i duschkaret. Duschkaret eller andra inredningsföremål i toaletterummet kan skadas.

- ▷ För att ventilera under eller efter duschning resp. för att torka blöta kläder skall toalettdörren stängas och toalettens taklucka eller fönster öppnas. Luften kan då cirkulera bättre.
- ▷ Stäng duschdraperiet helt för att undvika att vatten tränger in mellan badrumsväggen och duschkaret.
- ▷ Ta bort tvålrester efter duschen, annars kan det bildas sprickor i duschkaret.
- ▷ Duschen bör torkas upp efter användning för att förhindra fuktangrepp.
- ▷ Ytterligare information om rengöring av toaletterummet finns i avsnittet 12.2.

11.5 Toalett

- ▷ Töm latrintanken (kassett) när risk för frost föreligger och fordonet inte är uppvärmd.
- ▷ Att sätta sig på toalettens lock är ej tillåtet. Locket tål ej vikten av personer och kan gå sönder.
- ▷ Lämplig kemikalie används till toaletten. Ventilationen tar bort alla odörer, dock ej smuts och gaser. Smuts och gaser angriper gummipackningarna.
- ▷ Häll inte i sanitetsvätska direkt i toalettstolen.
- ▷ Kör inte när latrintanken (kassetten) är fylld till mer än tre fjärdedelar, eftersom det kan tränga ut vätska via ventilationsystemet ur latrintanken.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

- ▷ Latrintanken (kassett) får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser.

Toaletten spolas direkt via fordonets vattensystem.

11.5.1 Förbered toaletten

▷ Latrintanken (kassett) kan endast tas ut när spjället är stängt.

Bild 200 Lucka för latrintank

- Öppna luckan till latrintanken på fordonets utsida. Stick för detta in nyckeln i låscylindern i låset (Bild 200,1) och vrid den ett kvarts varv.
- Öppna luckan.

Bild 201 Latrintank (exempel)

- Dra upp fästbygeln (Bild 201,1) och dra latrintanken (Bild 201,2) rakt ut i till stopp.
- Tippa latrintanken lätt och ta därefter ut den helt.

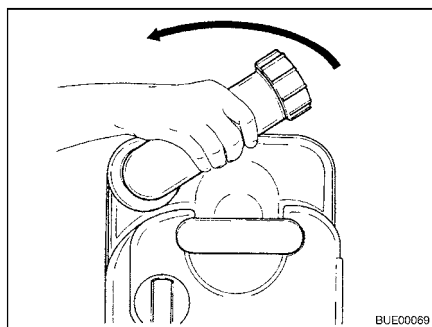

Bild 202 Vrid tömningsröret

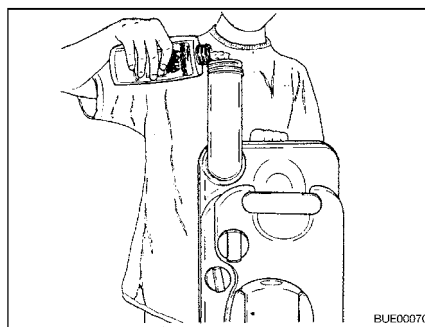

Bild 203 Fylla på sanitetsvätska

- Ställ latrintanken lodrätt.
- Vrid tömningsröret uppåt.
- Ta bort tömningsrörets lock.

- Fyll på angiven mängd sanitetsvätska i latrintanken.
- Fyll sedan i så mycket vatten att latrintankens botten täcks helt i vågrätt läge.
- Stäng tömningsröret med locket.
- Vrid tillbaka tömningsröret.
- Skjut tillbaka latrintanken utan att använda våld på sin plats.
- Se till att latrintanken säkras av fästbygeln.
- Stäng luckan till latrintanken.

11.5.2 Svängbar toalett

Thetford-toaletten spolas direkt via fordonets vattensystem. Om det skulle behövas kan man svänga toalettskålen i önskad position.

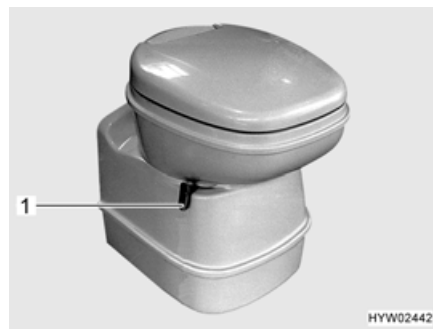

Bild 204 Thetford-toalettskål, svängbar

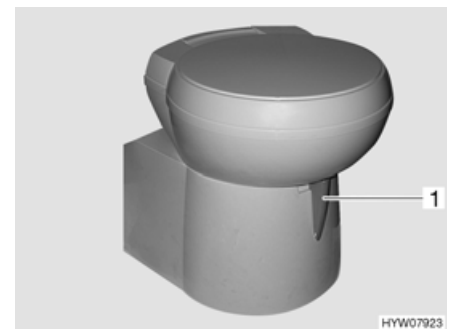

Bild 205 Thetford-toalettskål, svängbar (alternativ)

Kontrollenheten finns i närheten av toalettskålen.

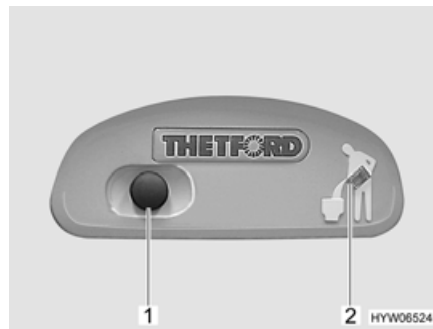

Bild 206 Spolknapp/kontrollampa Thetford-toalett

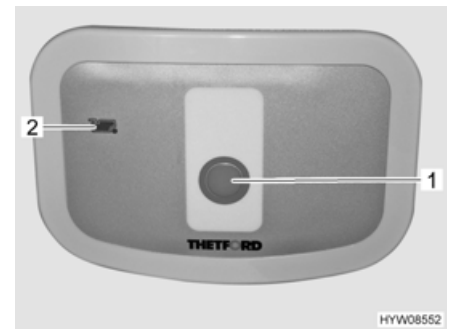

Bild 207 Spolknapp/kontrollampa Thetford-toalett (alternativ)

- Spola:**
- Öppna spjället på Thetford-toaletten före spolning. Skjut för detta spjällspaken (Bild 204,1 resp. Bild 205,1) moturs.
  - För att spola, tryck på den blå spolknappen (Bild 206,1 resp. Bild 207,1).
  - Efter spolning stängs spjället. Skjut för detta spjällspaken medurs.

Kontrolllampan (Bild 206,2 resp. Bild 207,2) lyser när latrintanken måste tömmas.

11.5.3 Tömning av latrintank

▷ Latrintanken kan endast tas ut när spjället är stängt.

Bild 208 Lucka för latrintank

- Skjut spjällspaken på toalettskålen medurs. Spjället stängs.
- Öppna luckan till latrintanken på fordonets utsida. Stick för detta in nyckeln i låscylindern i låset (Bild 208,1) och vrid den medurs ett kvarts varv.
- Öppna luckan.

Bild 209 Latrintank (exempel)

- Dra upp fästbygeln (Bild 209,1) och dra latrintanken (Bild 209,2) rakt ut i till stopp.
- Transportera latrintanken till en därför avsedd tömningsanläggning och töm den helt.

▷ Tryck med tummen på luftningsknappen för att tömma latrintanken helt.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets skötsel.

I slutet av detta kapitel hittar du kontrollistor med åtgärder som måste utföras om fordonet inte används under en längre tid.

Kontrollistorna gäller:

- avställning för en kortare tid
- vinteravställning
- idrifttagande efter avställning

12.1 Utvändig skötsel

12.1.1 Allmänt

Den normala utvändiga skötseln består av regelbunden tvätt. Hur ofta fordonet behöver tvättas beror på hur det används och under vilka omständigheter. I områden med kraftigt förorenad luft eller vid körning på saltade vägar måste fordonet tvättas oftare. Om fordonet utsätts för salthaltig och fuktig luft (kustområden, varmt och fuktigt klimat) skall fordonet också tvättas oftare.

Parkera helst inte under träd. De kådaliknande utsöndringarna som droppar ned från vissa träd gör att lacken mattas och kan påskynda eventuell korrosionsprocess.

Fågelspillning skall tvättas bort ordentligt med en gång eftersom syran i spillningen har en frätande effekt.

12.1.2 Tvätta med högtryckstvätt

- ▷ Däcken får aldrig rengöras med högtryckstvätt. Däcken kan skadas.
- ▷ Spruta inte direkt på utvändiga applikationer (dekorfilm) med högtryckstvätt. De utvändiga applikationerna kan lossna.

Innan man tvättar fordonet med en högtryckstvätt är det viktigt att man läser igenom bruksanvisningen till högtryckstvätten.

När man tvättar fordonet med ett runt munstycke ska avståndet mellan fordonet och munstycket vara minst ca 700 mm.

Tänk på att vattenstrålen har ett högt tryck när den kommer ut ur munstycket. Om man inte följer alla anvisningar och använder högtryckstvätten på felaktigt sätt kan detta leda till skador på fordonet. Vattentemperaturen får inte överstiga 60 °C. Flytta vattenstrålen hela tiden, rikta den alltså inte en längre tid på ett och samma ställe. Rikta inte vattenstrålen direkt mot dörrspalter, elektriska komponenter, kontakter, tätningar, ventilationsgaller eller takluckor. Fordonet kan skadas eller vatten kan tränga in i de inre utrymmena.

12.1.3 Tvättning av fordonet

- ▷ Tvätta aldrig fordonet på en tvättgata. I kylskåpets ventilationsgaller, avgaskaminen eller i ventilationen kan det tränga in vatten. Fordonet kan skadas.

- Rengör endast fordonet på en tvättplats som är avsedd för tvätt av fordon. Undvik direkt solljus. Ta hänsyn till miljöaspekter.
- Rengör utvändig utrustning och plastkomponenter endast med en riklig mängd varmt vatten, diskmedel och en mjuk trasa.
- Tvätta fordonet med så riklig mängd vatten som möjligt och med hjälp av en tvättsvamp eller mjuk borste. Om smutsavlagringarna är svåra att avlägsna använd diskmedel.
- Lackerade yttre väggar kan även rengöras med rengöringsmedel för husbil.
- Efterbehandla regelbundet komponenter gjorda av glasfiberförstärkt plast med polermedel. Därvid elimineras risken att de glasfiberförstärkta plastkomponenterna gulnar och de utvändiga lackytorna får ett skyddande skikt.
- Behandla gummitätningar på dörrar och luckor med gummibehandlingsmedel som finns i handeln.
- Behandla låscylindrar i dörrar och luckor till lastutrymmen med grafitpulver.

12.1.4 Fönsterrutor av akrylglas

Akrylglasrutorna måste man vara mycket försiktig med, eftersom de är relativt känsliga.

- ▷ Torka aldrig av torra akrylglasrutor eftersom dammkorn då kan skada ytan.
- ▷ Akrylglasrutor får endast rengöras med en stor mängd varmt vatten, diskmedel och en mjuk trasa.
- ▷ Använd aldrig fönsterputs med tillsatser av kemiska, polerande eller alkoholhaltiga ämnen. Detta leder till att fönstren åldras i förtid så att sprickor kan uppstå.
- ▷ Rengöringsmedel som används till bilkarosser (t. ex. för att avlägsna tjära eller silikon), får ej komma i beröring med akrylglas.
- ▷ Kör ej på tvättgator.
- ▷ Klistra inte fast dekaler på akrylglasrutorna.
- ▷ Efter rengöring av fordonets fönsterrutor av akrylglas skölj ordentligt ytterligare en gång med rent vatten.
- ▷ Behandla gummitätningar med gummibehandlingsmedel som finns i handeln.

- ▷ Som efterbehandling efter rengöringen rekommenderas akrylglasrengöringsmedel med antistatisk verkan. Mindre repor försvinner vid polering med akrylglaspolish. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

12.1.5 Fotsteg

När fotsteget smörjs kan grova smutspartiklar fastna under resan och därmed störa fotstegets funktion eller skada fotsteget. Fotstegets rörliga delar får därför inte smörjas varken med fett eller olja.

12.1.6 Luftfjädring

- ▷ Rengör aldrig luftfjädringens enskilda delar med ång- eller högtryckstvätt, slipmedel eller organiska lösningsmedel.

Rengör luftfjädringsbälgen, luftledningar och stötdämpare regelbundet. Använd tvållösning, metanol, etanol eller isopropylalkohol för rengöringen.

12.2 Invändig skötsel

- ▷ Behandla om möjligt genast fläckar.
- ▷ Akrylglasrutorna måste man vara mycket försiktig med, eftersom de är relativt känsliga (se avsnitt 12.1.4).
- ▷ Plastdetaljerna i toalett- och bodelsutrymmen kräver på grund av sin känslighet en mycket noggrann behandling. Lösningsmedel eller rengöringsmedel som innehåller alkohol, samt skurmedel, får ej användas. På så sätt undviks försprödning och sprickbildning.
- ▷ Hårfärgningsmedel, nagellack, cigarettaska och liknande substanser kan ge fläckar eller missfärgningar på plastdetaljer som inte går bort. Därför ska det undvikas att dessa substanser kommer i kontakt med plastdetaljer. Om dessa substanser ändå kommer i kontakt med plastdetaljer ska de omedelbart avlägsnas.
- ▷ Inga frätande medel får hållas i avloppsöppningarna. Kokande vatten får ej hållas i avloppsöppningarna. Frätande medel eller kokande vatten skadar avloppsrör och vattenlås.
- ▷ För rengöring av toaletten och vattensystemet samt för avkalkning av vattensystemet får ättika ej användas. Ättika kan skada tätningar eller delar av anläggningen. Vid avkalkning använd konventionella avkalkningsmedel.
- ▷ Var sparsam med vattnet. Torka upp utspillt vatten.
- ▷ Dammsug mattor och stoppningar regelbundet med en lämpligt dammsugarborste.

- ▷ För information om användningen av underhållsmedel står våra agenturer och serviceställen till förfogande.
- Rengör möbelytor, skåphandtag, lampor och samtliga plastdetaljer i toalett- och bodel med vatten och en mjuk tygtrasa. Ett mildt rengöringsmedel kan tillsättas vattnet. Använd vid behov möbelpolish för att behandla lackytorna.
- Tyget till dynorna kan rengöras med skumtvätt eller med skummet från ett mildt tvättmedel. Tyget till dynorna ska inte tvättas, bara göras rent. Skydda dynorna för direkt sol så att tyget inte bleknar.
- Rengör skinnöverdrag med en bomullsduk eller mild tvållösning (rengöringssåpa). Observera att skinn inte får bli för fuktigt och hantera inte vatten i närheten av skinnklädseln så att vatten inte kan tränga in i sömmarna.
- Tvätta ytförhängen och hissullgardiner. Vid tvätt skall du observera tvättanvisningen på produkten. Stavarna kan tas bort för tvätt.

- Heltäckningsmattan skall vid behov rengöras med mattrengörare och dammsugas.
- Rengör PVC-golvbeläggning med ett mildt, såpa-rengöringsmedel avsett för PVC-golv. Heltäckningsmattan får ej läggas på det våta PVC-golvet. Heltäckningsmatta och PVC-golvbeläggning kan klibba fast vid varandra.
- Rengör diskholocket för hand med vatten och diskmedel. Rengör inte diskholocket i diskmaskinen.
- Skura aldrig diskhon och gasspisen med skurpulver. Undvik allt som skulle kunna leda till repor i plastmaterialet.
- Rengör endast gasspisens brännare med en fuktig trasa. Det får inte komma in vatten i brännarlockens öppningar. Vattnet kan skada gasspisens brännare.
- Borsta rent insektsskydd i dörrar, fönster och takluckor med en mjuk borste eller dammsug med borstillsatsen till dammsugaren.
- Mörkläggningsrullgardinerna borstas av med mjuk borste eller dammsugs med borstillsats. Avlägsna fett eller hårt inbiten smuts med en 30 °C varm tvållösning (rengöringssåpa).
- Plisségardinerna borstas av med mjuk borste eller dammsugs med borstillsats. Avlägsna fett eller hårt inbiten smuts med en 30 °C varm tvållösning (rengöringssåpa).
- Säkerhetsbältena kan i utrullat läge rengöras med en varm tvållösning. Innan de rullas upp måste säkerhetsbältena ha torkat helt.

12.3 Vattensystem

12.3.1 Rengöra vattentanken

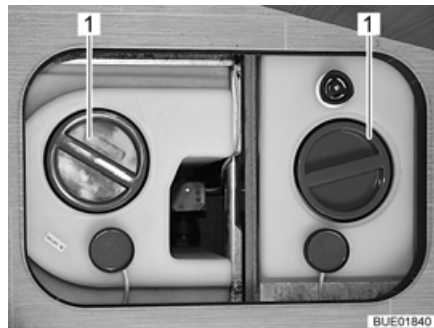

Bild 210 Vattentank med ratt

- Töm vattentanken och stäng utloppsöppningen.
- Tag av vattentankens lock (Bild 210,1).
- Fyll på vatten med lite diskmedel i vattentanken (använd inte skurmedel).
- Borsta vattentanken med en vanlig diskborste, tills det inte längre finns någon synlig beläggning.
- Rengör om möjligt färskvattensönderna för hand genom rengöringsöppningarna.
- Spola vattentanken med rikligt med dricksvatten.

- ▷ Om det inte är möjligt på grund av vattentankens utformning att rengöra vattentanken mekaniskt: Använd ett lämpligt kemiskt rengöringsmedel. De auktoriserade återförsäljarna hjälper gärna till med att välja ett lämpligt rengöringsmedel.
Följ användaranvisningarna från tillverkaren av rengöringsmedlet.

12.3.2 Rengöra vattenledningar

- ▷ Använd endast lämpligt rengöringsmedel från fackhandeln.
- ▷ Rengöringsmedlet måste motsvara nationella bestämmelser och (vid behov) vara godkänt.

- ▷ Samla upp blandningen av vatten och rengöringsmedel som rinner ut och avfallshandera på fackmannamässigt sätt.

- Tömma vattensystemet.
- Stäng alla utloppsöppningarna och avtappningskranar.
- Fyll på en blandning av vatten och rengöringsmedel i vattentanken. Följ tillverkarens anvisningar om blandningsförhållande.
- Öppna avtappningskranarna en åt gången.
- Låt avtappningskranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Stäng avtappningskranarna igen.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas.
- Låt vattenkranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "kallt" och öppnas.
- Låt vattenkranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Samtliga vattenkranar stängs.
- Spola flera gånger på toaletten.
- Låt rengöringsmedlet verka enligt tillverkarens anvisningar.
- Tömma vattensystemet. Samla då upp blandningen av vatten och rengöringsmedel som rinner ut och avfallshandera på fackmannamässigt sätt.
- Fyll och töm hela vattensystemet flera gånger med dricksvatten för att spola ur det.

12.3.3 Desinficera vattensystemet

- ▷ Använd endast lämpligt desinfektionsmedel från fackhandeln.
- ▷ Desinfektionsmedlet måste motsvara nationella bestämmelser och (vid behov) vara godkänt.

- ▷ Samla upp blandningen av vatten och desinfektionsmedel som rinner ut och avfallshandera på fackmannamässigt sätt.

Vid desinficering av vattensystemet gör du på samma sätt som vid rengöring av vattenledningarna (se avsnitt 12.3.2). Använd desinfektionsmedel i stället för rengöringsmedel.

12.3.4 Rengöra avloppstanken

Avloppstanken ska rengöras efter varje användning.

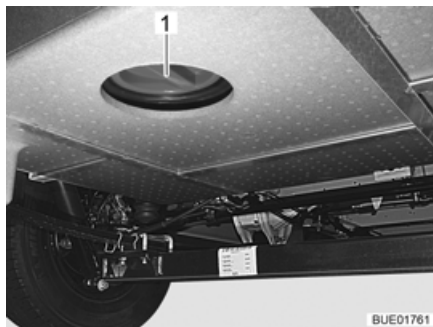

Bild 211 Rengöringsöppning avloppstank

- Tömma avloppstanken.
- Öppna avloppstankens rengöringsöppning (Bild 211,1) och avtappningskranen.
- Spola avloppstanken ordentligt med färskvatten.
- Rengör, om möjligt, avloppsvattensonderna för hand genom rengöringsöppningen.

12.4 Spisfläkt

Rengör spisfläktens filter då och då. Hur ofta rengöringen måste göras beror på hur ofta spisfläkten används. Vänta inte med att rengöra filtret tills spisfläkten inte längre fungerar effektivt.

Rengöra filtret: ■ Tvätta filtret med varmt vatten och lite diskmedel.

12.5 Klimatanläggning

12.5.1 Truma

- ▷ Klimatanläggningen får inte rengöras med högtryckstvätt. Vattnet som tränger in kan skada klimatanläggningen.
- ▷ Kör ej på tvättgator.
- ▷ Använd inga skarpa eller hårda föremål för rengöring. Klimatanläggningen kan annars skadas.
- Rengör klimatanläggningen endast med vatten och ett skonande rengöringsmedel.
- Torka av klimatanläggningens hus och luftutgångsenheten endast med en fuktig trasa.
- Rengör fjärrstyrningen endast med en fuktig trasa. Rengör displayn med en rengöringsduk för glasögon.

- Ta regelbundet bort löv och annan smuts från ventilationsöppningarna på klimatanläggningen.
- Kontrollera regelbundet kondensvattenutloppet, om det kondenserade vattnet kan flyta bort fritt.
- Rengör regelbundet filtern på båda sidor av luftutgångsenheten.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

12.5.2 Telair

Rengör filter och ventilationsgaller utvändigt på huset då och då. Hur ofta rengöringen måste göras beror på hur ofta klimatanläggningen används. Vänta inte med att rengöra filtret och ventilationsgallret tills klimatanläggningen inte längre fungerar effektivt.

- ▷ Använd uteslutande milda rengöringslösningar, aldrig bensin eller lösningsmedel.

Rengöra filtret:

- Tvätta filtret med varmt vatten och lite diskmedel.
- Låt filtret torka ordentligt innan det åter monteras.

Rengöra ventilationsgaller:

- Borsta av grovt smuts eller avlagringar från det utvändiga ventilationsgallret med en borste. Om rengöringslösning används ska det beaktas att inget vatten får tränga in i det inre av huset.

12.6 Vinterskötsel

Saltet på vägarna leder till skador på underredet och de delar som utsätts för sprutvatten. Vi rekommenderar att tvätta fordonet oftare på vintern för att skölja bort saltet. Speciellt viktigt är det att rengöra mekaniska komponenter och delar som har ytbehandlats och naturligtvis även hela undersidan av fordonet.

- ▷ Vid risk för frost skall värmen alltid vara på med min 15 °C. Ställ in cirkulationsfläkten (i förekommande fall) på automatik. Vid extrema utetemperaturer bör man även lätt öppna alla skåpluckor och möbeldörrar inomhus. Den inströmmande varmluften kan förhindra frysning t. ex. av vattenledningar och bildning av kondensvatten i förvaringsutrymmena.
- ▷ Om det är risk för frost ska fönsterna på fordonet skyddas utifrån med isoleringsmattor.
- ▷ Håll skorsten och ventilationer fria från snö. Använd ev. en skorstensförlängning.

12.6.1 Förberedelser

- Kontrollera fordonet med avseende på lackskador och rost. Åtgärda skadorna vid behov.
- Se till att det inte kan komma in vatten i ventilationsöppningarna på golvet eller i värmesystemet.
- Skydda underredets metalldelar mot rost med ett skyddsmedel med vaxbas.
- Konservera lackerade ytterväggar med lämpligt medel.

12.6.2 Vinterdrift

Under användning på vintern uppstår det kondensvatten i fordonet vid låga temperaturer. För att få en god rumsluftkvalitet och förhindra skador p.g.a. kondensvatten, måste man lufta fordonet ordentligt.

- Ställ vämen på högsta effekt under fordonets uppvärmningsfas och öppna takförvaringsskåp, gardiner och rullgardiner. Därigenom får man optimal luftning.
- Låt endast värmen vara på när fläktanläggningen är igång.
- Ta bort alla täcken och kuddar på mornarna, lufta förvaringsboxarna och torka fuktiga ställen.

- ▷ Torka bort kondensvatten, om det trots detta bildas något.
- ▷ Obegränsad vinterfunktion garanteras endast för modeller utan dubbelgolv i samband med "vinterpaketet" från grundutrustningen.

12.6.3 Efter vintern

- Tvätta underredet och motorn noga. Därigenom avlägsnas tömedel (salt, lutrester), som kan orsaka korrosion.
- Tvätta fordonets utsida och konservera plåten med vanligt bilvax.

12.7 Avställning

12.7.1 Tillfällig avställning

- ▶ Om fordonet har stått länge utan att användas (ca 10 månader) ska bromssystemet och gasanläggningen kontrolleras på en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Tänk på att vattnet blir dåligt redan efter relativt kort tid.
- ▶ Kabelskador orsakade av djur kan leda till kortslutning. Brandfara!

Innan avställning skall checklistan gås igenom:

	Åtgärder	Utförd
Basfordon	Tanka bränsletanken helt full. Därigenom kan korrosionsskador i bränslesystemet förhindras	
	Fordonet ställs på bockar för att avlasta hjulen, alternativt kan fordonet förflyttas lite var 4:e vecka. Där igenom förhindras "fyrkantiga" hjul och skador på lagren	
	Skydda däcken mot direkt solljus. Risk för sprickbildning!	
	Pumpa däcken till rekommenderat max. tryck	
	Fordonets underrede skall kunna ventilera fritt	
	 ▷ Fukt eller syrebrist, orsakad av t. ex. övertäckning med plastfolie kan förorsaka optiska förändringar på underredet.	
Dessutom måste anvisningarna i bruksanvisningen till basfordonet beaktas		
Påbyggnad	Förslut alla skorstenar med passande lock och täta alla andra öppningar (utom inbyggda ventilationer). På så sätt förhindrar man att djur (t. ex. möss) kommer in	
	För att undvika att det bildas kondensvatten, och till följd därav mögel, ska innerrummet, alla utifrån tillgängliga förvaringsutrymmen och uppställningsplatsen (t. ex. garage) vädras var 3:e vecka	
Invändigt	Dynorna ställs upp för ventilering och täcks över	
	Rengör kylskåpet	
	Kylskåpsdörren och frysacket hålls något öppna	
	Leta efter spår av djur i fordonet	
Gasanläggning	Koppla bort den platta bildskärmen från elnätet och ta ev. ut den ur fordonet	
	Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan	
	Stäng alla gasavstängningsventiler	
Elektrisk anläggning	Gasflaskorna skall alltid tas ut ur gasboxen, även om de är tomma	
	Bodels- och startbatteri laddas fulla	
	 ▷ Före tillfällig avställning skall batteriet laddas minst 20 timmar.	
Vattensystem	Koppla från bodelsbatteriet från 12 V-nätet. Koppla från batteribrytaren på el-blocket eller aktivera batteri-frånkoppling via panelen (se kapitel 9)	
	Tömma hela vattensystemet. Restvatten i vattenledningarna blåses ut (max. 0,5 bar). Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt säkerhets-/avtappningsventil (i förekommande fall) och alla avtappningskranar vara öppna. Hänvisningarna i kapitel 11 skall beaktas	

12.7.2 Avställning över vintern

Kompletterande åtgärder är erforderliga vid avställning över vintern:

	Åtgärder	Utförd
Basfordon	Rengör karossen och fordonet noga och spruta på varmvax eller konservera med lackmedel	
	Bränsletanken fylls med vinterdiesel	
	Frostskyddet i kylvattnet kontrolleras	
	Åtgärda lackskador	
	Fyll frostskydd i rengöringsvattnet för vindrutor	
Påbyggnad	Tvätta fordonets utsida noga	
	Håll ventilationen öppen	
	Rengör och smörj de inbyggda stöden	
	Rengör och smörj alla gångjärn på dörrar och luckor	
	Spärrar penslas med olja eller glycerin	
	Behandla alla gummitätningar med gummibehandlingsmedel som finns i handeln	
Låscylindrar smörjes med grafitpulver		
Invändigt	Fäll upp avfuktaren (Granulat)	
	Tag ut dynor och madrasser ur fordonet och förvara dem på ett torrt ställe	
	Vädra fordonets inre ungefär var 3:e vecka	
	Töm alla skåp och förvaringsutrymmen och öppna alla luckor dörror och lådor	
	Rengör fordonets inre grundligt	
	Vid risk för frost ska den platta bildskärmen tas ut ur fordonet	
Elektrisk anläggning	Ta ut startbatteri och bodelsbatteri och förvara dem frostfritt (se kapitel 9) samt anslut fordonet till en 230 V-försörjning. Före borttagningen ska säkringarna tas ur bodelsbatteriet	
Vattensystem	Rengör vattensystemet med speciella rengöringsmedel från fackhandeln	
Fordonet i sin helhet	Lägg upp skyddspressenningarna så att ventilationöppningarna inte täcks eller använd luftgenomträngbara pressenningar	

12.7.3 Idrifttagande av fordonet efter tillfällig avställning eller vinteravställning

Innan idrifttagande skall checklistan gås igenom:

	Åtgärder	Utförd
Basfordon	Däcktryck kontrolleras	
	Kontrollera reservhjulets däcktryck	
Påbyggnad	Fotstegets vridlager rengörs	
	Kontrollera de inbyggda stödens funktion	
	Kontrollera dörrarnas, fönstrens och takluckans funktion	
	Funktionskontroll av samtliga utvändiga lås, som t. ex. luckor till förvaringsutrymmen, påfyllningslock och ingångsdörr	
	Ta bort övertäckning från skorstenen (i förekommande fall)	
	Ta bort vinterövertäckning på kylskåpets ventilationsgaller (i förekommande fall)	
Gasanläggning	Gasflaskorna ställs i gasboxen, spänns fast och ansluts till gastryckregulatorn	
Elektrisk anläggning	Anslut 230 V-försörjning via uttaget på utsidan	
	Sätt in bodelsbatteriet och startbatteriet, sätt i säkringarna i bodelsbatteriet och ladda upp batterierna helt	
	 ▷ Ladda batteriet minst 20 timmar efter avställning.	
	Anslut bodelsbatteriet till 12 V-nätet. Koppla till batteri-brytaren på el-blocket eller upphäv batteri-frånkoppling via panelen (se kapitel 9)	
	Kontroller att den elektriska anläggningen fungerar t. ex. inomhusbelysning, vägguttag och elektriska apparater	
Vattensystem	Desinficera vattenledningar och vattentank	
	Funktionen av avloppstankens manöverspak kontrolleras	
	Stäng säkerhets-/avtappningsventilen (i förekommande fall), avtappningskranar och vattenkranar	
	Kontrollera vattensystemet på täthet	
Fast installerade apparater	Kontrollera funktionen hos fast installerade apparater	

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du anvisningar för inspektion och underhåll på fordonet. I slutet av kapitlet finns viktiga anvisningar för reservdelsanskaffning.

13.1 Officiella prover

Beroende på nationell lagstiftning måste följande officiella prover genomföras regelbundet:

- Huvudundersökning
- Avgasundersökning
- Gasanläggningsprov

Provintervallen enligt de nationella bestämmelserna måste följas. Fordonsmonterade provmärken anger när nästa prov måste utföras.

- ▷ Ändringar i gasanläggningen måste kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad.
- ▷ Även på icke-registrerade fordon krävs ett prov av gasanläggningen.

13.2 Inspektion

Som alla tekniska apparater och maskiner måste fordonet undersökas med jämna mellanrum.

Dessa inspektioner måste utföras av fackpersonal.

För dessa arbeten krävs speciella fackkunskaper som inte kan förmedlas inom ramen för denna instruktionsbok. Dessa fackkunskaper står till förfogande hos våra serviceställen. Erfarenheter samt de råd och anvisningar om installationer och verktyg som regelbundet lämnas av fabriken borgar för en fackmannamässig inspektion av fordonet enligt senaste rön.

Genomför den "första schemalagda inspektionen" på ett av våra serviceställen 12 månader efter den första registreringen.

Genomför påföljande inspektioner en gång om året.

Servicestället som utför arbetet bekräftar de genomförda arbetena.

Inspektion av chassi bekräftas i chassitillverkarens kundservicehäfte.

- ▷ Beakta inspektionerna som anges av tillverkaren och genomför inspektioner med föreskrivna intervall. Därigenom upprätthålls fordonets värde.
- ▷ Bekräftelsen av genomförda inspektioner gäller även som bevis vid ev. skador och garantiärenden.

13.3 Underhållsarbeten

Som alla tekniska apparater och maskiner kräver även ett fordon underhåll. Omfattningen och intervallerna står i förhållande till i vilken miljö och hur ofta fordonet används. Om fordonet utsätts för krävande situationerna ökar naturligtvis underhållets omfattning och intervallerna blir kortare.

På basfordonet och de fast installerade apparaterna ska underhållet utföras i den intervall som anges i resp. instruktionsbok.

13.4 Dörrar

13.4.1 Ingångsdörr

Smörj gångjärnen på ingångsdörren då och då så att glidegenskaperna mellan gångjärn och fjäder inte försämras.

- ▷ Vi rekommenderar Molykote PG 65 eller vaselin.

13.4.2 Förardörr

För att erhålla förardörrens funktionsegenskaper, smörj förardörren emellanåt.

Smörja förardörren:

- Smörj låssystemet och låsklorna med adhesiv smörjolja (t. ex. HHS 2000).
- Smörj dörrstoppet med maskinfett eller liknande fett.

13.5 Bodelsbatteri

Beakta följande anvisningar för att förlänga batteriets livslängd:

- Håll batteriets yta torr och ren.
- Skydda batteripoler och anslutningsklämmor mot korrosion.
- Kontrollera regelbundet laddningstillståndet eller använd laddningsenhet.
- Ladda alltid lagrade batterier och förvara svalt.

13.6 Varmvatten-värmesystem Alde

- ▷ Värmevätskenivån ska kontrolleras regelbundet på expansionsbehållaren.
- ▷ Under eller efter varmvatten-värmesystemets första drifttimmar kan nivån i systemet sjunka under miniminivån. I detta fall skall värmevätska fyllas på.
- ▷ Efter första värmedriften rekommenderar vi att avlufta värmesystemet och att kontrollera glykolhalten.
- ▷ Värmevätskan skall bytas ungefär vartannat år av din auktoriserade återförsäljare eller serviceställe, eftersom rotskyddet försämras med tiden.
- ▷ Påfyllning av värmesystemet får endast göras med en vatten-glykolblandning (60 : 40). En sådan blandning ger ett frostskydd ned till ca -25 °C. Beakta uppgifterna i instruktionsboken från tillverkaren vid påfyllning av varmvatten-värmesystem som är anslutna till fordonsmotorns kylkretslopp.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.
- ▷ Beroende på modell är förarhytten utrustad med en uppvärmd golvmatta. Vid skiljning av snappkopplingar kan en liten mängd värmningsvätska komma ut.

13.6.1 Kontroll av vätskenivå

Bild 212 Expansionsbehållare utan kåpa

- Slå av varmvatten-värmesystemet och låt värmesystemet svalna.
- Kontroll av vätskenivå utförs på expansionsbehållaren (Bild 212), nivån skall ligga mellan markeringarna "MIN" (Bild 212,3) och "MAX" (Bild 212,2).

13.6.2 Påfyllning av värmevätska

- Ställ fordonet vågrätt. Detta förhindrar blåsbildning.
  - Slå av varmvatten-värmesystemet och låt värmesystemet svalna.
  - Skruva av eller ta loss eventuell kåpa (beroende på modell).
  - Vredet på expansionsbehållaren (Bild 212,1) öppnas.
  - Ta av locket.
  - Frostskyddet kontrolleras med frostskyddsmätare. Frostskyddshalten måste vara 40 % eller motsvara ett frostskydd av -25 °C.
  - Fyll långsamt på vatten-frostskyddsblandningen i expansionsbehållaren.
- ▷ Den optimala vätskenivån är nådd när vätskan i expansionsbehållaren når upp till 1 cm ovanför markeringen "MIN" i avsvältnat tillstånd.

13.6.3 Avluftning av värmeanläggning

Bild 213 Avluftningsventil varmvatten-värmesystem

Avluftningsventilerna är monterade vid värmeelementen.

Avluftningsventilernas monteringsställe, se även tabell "Avluftningsventilernas läge".

- Slå av varmvatten-värmesystemet och låt värmesystemet svalna.
- Öppna avluftningsventilen (Bild 213,1) och låt den vara öppen så länge det kommer ut luft.
- Stäng avluftningsventilen.
- Upprepa detta med alla avluftningsventiler.
- Kontrollera om varmvatten-värmesystemet blir varmt.

13.6.4 Avluftningsventilernas läge

I 840

Avluftningsventilernas läge	
	Komplett tömning under fordonet under serviceenheten
	På extra värmeväxlare i serviceenheten
	I den mellersta sittgruppens främre bänk
	Bakom ryggstödet på den längsgående sittbänken i L-sittgruppen till vänster och höger
	Under förarstolen och passagerarstolen
	I passagerardörrens beklädnad, framtill (lossa beklädnadens skruvar)
	Bakom sidosittbänkens ryggstöd (bakom den högra fordonssitsen)
	I sittbänken till höger bredvid ingångsdörren
	Under kylskåpet
	Vid fotändan av den bakre sängen till vänster och höger
	På 3-vägsventilen under sängen till höger
	I klädsåpet bredvid duschen till höger
	I trappan till den bakre sängen bakom en öppning
	I skåpet under den högra bakre sängen, bakom en rund öppning

I 910

Avluftningsventilernas läge

Komplett tömning under fordonet under serviceenheten
På extra värmeväxlare i serviceenheten
I den mellersta sittgruppens främre bänk
Bakom ryggstödet på den långsgående sittbänken i L-sittgruppen till vänster och höger
Under förarstolen och passagerarstolen
På passagerarsidan bakom beklädnaden framtill (lossa beklädnadens skruvar)
Bakom sidosittbänkens ryggstöd (bakom den högra fordonssitsen)
I sittbänken till höger bredvid ingångsdörren
Under kylskåpet
Vid den bakre sängens fotände, vänster och höger
På 3-vägsventilen under sängen till höger
I trappan till den bakre sängen bakom en rund öppning
I skåpet under tvättstället till höger

I 920

Komplett tömning under fordonet under serviceenheten
På extra värmeväxlare i serviceenheten
I den mellersta sittgruppens främre bänk
Bakom ryggstödet på den långsgående sittbänken i L-sittgruppen till vänster och höger
Under förarstolen och passagerarstolen
På passagerarsidan bakom beklädnaden framtill (lossa beklädnadens skruvar)
Bakom sidosittbänkens ryggstöd (bakom den högra fordonssitsen)
I sittbänken till höger bredvid ingångsdörren
Under kylskåpet
Under sängen till höger (åtkomst genom garageluckan under sängens hydraulpump)
I skåpet under tvättstället till höger
I skåpet under TV:n vid den bakre sängen till vänster, bakom en öppning

13.7 Byte av glödlampor, utvändigt

- ▶ Glödlampor och ljusarmaturer kan bli väldigt heta. Innan lampan byts, skall den därför först kylas ner.
- ▶ Glödlampor skall förvaras utom räckhåll för barn.
- ▶ Glödlampor som har fallit ner eller har repor i glaset skall ej användas. Glödlampan kan explodera.

- ▷ Ta aldrig tag i en ny glödlampa med bara fingrarna. Skydda glödlampan med en tygtrasa när du sätter in den.
- ▷ Använd endast glödlampor av samma typ och med rätt wattal (se avsnitt 13.7.4 "Glödlamptyper för ytterbelysning").
- ▷ Om lampornas lysdioder är defekta ska en auktoriserad återförsäljare eller serviceställe uppsökas.

Glödlamptyper

I fordonet används olika typer av glödlampor. Nedan beskrivs bytet av de olika typerna av glödlampor.

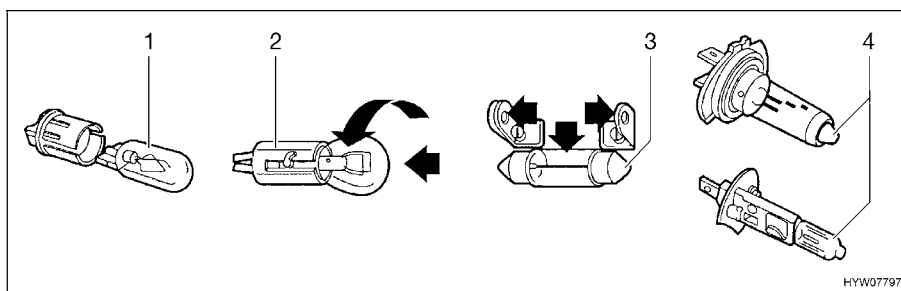
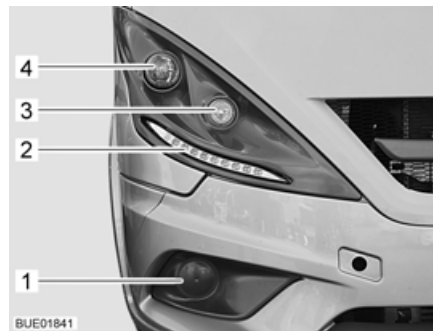

Bild 214 Glödlamptyper

Pos. i Bild 214	Sockettyp/lamptyp	Byta
1	Instickssocket	Dra ut för att ta ut glödlampan
		Skjut in i hållaren med lätt tryck för att sätta in glödlampan
2	Bajonettsocket	Tryck ned och vrid moturs för att ta ut glödlampan
		Sätt in i hållaren och vrid medurs för att sätta in glödlampan
3	Cylindriska glödlampor	Böj försiktigt ut lamphållarens kontakter för att ta ut och sätta in den
4	Halogenglödlampa	Lossa hållfjädrarna för att ta ut den
		Haka fast hållfjädrarna igen när lampan har satts in

13.7.1 Belysning front

- 1 Dimljus (tillval)
- 2 Varselljus (lysdiod)
- 3 Körriktningsvisare
- 4 Halvljus/helljus

Bild 215 Belysning front

Halvljus/helljus

Glödlampsbyte utförs från motorrummet.

Bild 216 Halvljus/helljus/parkeringsljus

- Motorhuven öppnas (se kapitel 5).
- Greppa tag bakom lamphållaren (Bild 216,1).
- Vrid lamphållaren med lampan moturs och tag bort den.
- Vrid glödlampen moturs och tag ut den ur lamphållaren.
- Sätt in en ny glödlampa.

Körriktningsvisare

Glödlampsbyte utförs från motorrummet.

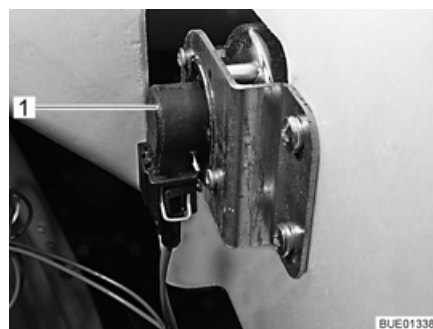

Bild 217 Körriktningsvisare

- Motorhuven öppnas (se kapitel 5).
- Greppa tag bakom lamphållaren (Bild 217,1).
- Vrid lamphållaren med lampan moturs och tag bort den.
- Tag ut glödlampen.

- Sätt in en ny glödlampa.
- Montera körriktningsvisaren i omvänd ordningsföljd.

Varselljus Lamporna är utrustade med lysdioder. Besök en återförsäljare eller ett servicecenter för att byta LEDs.

Dimljus Glödlampsbyte utförs från motorrummet.

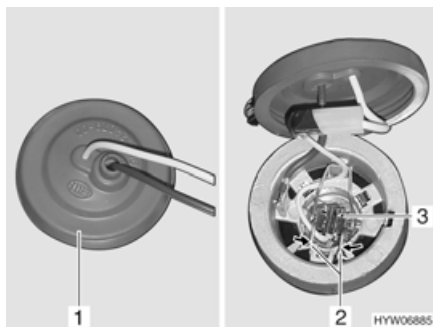

Bild 218 Dimljus

- Motorhuven öppnas (se kapitel 5).
- Handen förs in bakom dimljuset och gummihatten (Bild 218,1) tas av från lamphuset.
- Metallbygeln (Bild 218,2) trycks ihop och tas ur hållaren.
- Ta ut glödlampans kabel (Bild 218,3) med kabel ur lamphuset.
- Sätt in en ny glödlampa.
- Montera ljuset i omvänd ordningsföljd.

13.7.2 Belysning bak

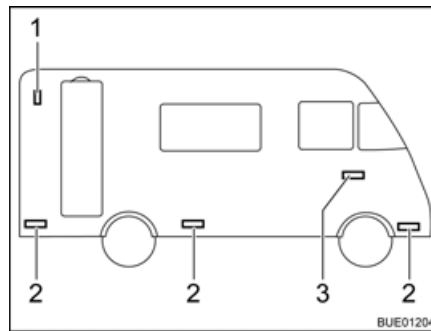
Bild 219 Belysning bak

- 1 Husskruvar
- 2 Bakljus
- 3 Bromsljus
- 4 Körriktningsvisare
- 5 Backljus
- 6 Dimbakljus

- Lossa husets skruvar (Bild 219,1).
- Ta av huset.
- Tag ut glödlampans kabel.
- Sätt in en ny glödlampa.
- Montera ljuset i omvänd ordningsföljd.

13.7.3 Belysning sida

- 1 Breddmarkeringslampa
- 2 Markeringslampa
- 3 Körriktningsvisare

Bild 220 Belysning sida

Positionslampa

Positionslampan (Bild 220,1) sitter baktill upptill.

▷ För byte av lysdioder i positionslamporna, v.g. kontakta ett serviceställe.

Körriktningsvisare

Lampan är inklistrad. Om glödlampan är defekt, kontakta en auktoriserad återförsäljare eller ett serviceställe.

Markeringslampor

Markeringslamporna (Bild 220,2) sitter nedtill på fordonet.

▷ Lamporna är utrustade med lysdioder. Besök en återförsäljare eller ett serviceställe för att byta LEDs.

13.7.4 Glödlamptyper för ytterbelysning

	Ytterbelysning	Glödlamptyp
Front	Helljus	H7 12 V 55 W
	Halvljus	H7 12 V 55 W
	Körriktningsvisare	Bay 9s 12 V 21 W
	Dimljus	H3 12 V 55 W
Bak	Bakljus	Ba15s 12 V 5 W
	Bromsljus	Ba15s 12 V 21 W
	Körriktningsvisare	Ba15s 12 V 21 W
	Dimbakljus	Ba15s 12 V 21 W
	Backljus	Ba15s 12 V 21 W
	Tredje bromsljus	Lysdiod

13.8 Byte av glödlampor, invändigt

- ▶ Glödlampor och ljusarmaturer kan bli väldigt heta. Innan lampan byts, skall den därför först kylas ner.
- ▶ Slå från strömmen med ledningsskyddsbrytaren i 230 V-säkringslådan innan glödlampan byts ut.
- ▶ Glödlampor skall förvaras utom räckhåll för barn.
- ▶ Glödlampor som har fallit ner eller har repor i glaset skall ej användas. Glödlampan kan explodera.
- ▶ Halogenlampor kan bli mycket varma. När lampan är påslagen måste avståndet till brännbara föremål alltid vara minst 30 cm. Brandfara!
- ▶ Byt inte ut lysdioderna i lamporna mot vanliga glödlampor. Brandrisk på grund av stark värme.

- ▷ Ta aldrig tag i en ny glödlampa med bara fingrarna. Skydda glödlampan med en tygtrasa när du sätter i den.
- ▷ Endast glödlampor av samma typ och med rätt Watt-tal skall användas.
- ▷ Om lampornas lysdioder är defekta ska en auktoriserad återförsäljare eller serviceställe uppsökas.

13.8.1 Lampa med lysdiod

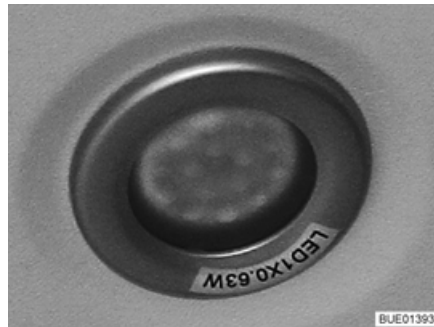

Bild 221 Infälld lampa (exempel)

- ▷ LED-lamporna har mycket lång livslängd. De behöver normalt inte bytas ut.

Lampbyte: ■ Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe.

13.9 AL-KO bakaxel

Fiat fordon med AL-KO bakaxel utan luftfjädring

Förutom åtgärderna som beskrivs i basfordonets bruksanvisning och underhållsbok måste bakaxeln smörjas var 2000:e mil, eller minst en gång om året.

▷ Bakaxeln måste vara avlastad när den smörjs.

▷ Välj ett av nedanstående smörjmedel:

Costrac GL 1501, Klüber

Cardex 3746 SP, CONDA

▷ Fordon, som är utrustade med en underhållsfri torsionsfjädrad axel eller en bakaxel med luftfjädring har inte de här två smörjniplarna.

Bild 222 AL-KO bakaxel (Fiat)

Smörjniplarna (Bild 222, pil) sitter på axelrörets undersida.

13.10 Reservdelar

- ▶ Varje förändring som utförs på fordonet efter leveransen kan påverka körförhållandet och trafiksäkerheten.
- ▶ Den extrautrustning och de originalreservdelar som vi rekommenderar är speciellt konstruerade och godkända för fordonet. Auktoriserad återförsäljare eller serviceställe säljer dessa produkter. De auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena är väl informerade om tekniska detaljer och utför fackmannamässiga arbeten.
- ▶ Tillbehör, påbyggnadskomponenter, delar för ombyggnader etc, som inte har godkänts av oss, kan leda till skador på fordonet eller påverka trafiksäkerheten. Även om komponenter som vi inte har godkänt är registrerade i fordonshandlingarna eller som du har ett expertutlåtande för, betyder inte att produkten stämmer överens med våra garanti-villkor.
- ▶ Garantin gäller inte för skador som orsakas av produkter som inte har godkänts av oss. Detta gäller även för otillåtna ändringar på fordonet.

Av säkerhetstekniska skäl måste reservdelar för respektive apparat/aggregat stämma överens med tillverkarens uppgifter och tillverkaren måste ha godkänt respektive reservdel. Dessa reservdelar får endast installeras av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad. Reservdelar tillhandahålls hos auktoriserade återförsäljare och serviceställen.

Följande reservdelar är viktiga, d.v.s. man bör ha dem i reserv:

- Säkringar
- Fläktrem
- Blad för vindrutetorkare
- Glödlampor
- Vattenpump (dränkbar pump)

Ange chassinummer och fordonstyp vid beställning av reservdelar hos återförsäljaren.

Fordonet som beskrivs i denna instruktionsbok är konstruerat och utrustat enligt vår fabriksstandard. Beroende på hur och var du vill använda fordonet har vi intressant extrautrustning i vårt program att erbjuda. Vid montering av specialtillbehör, kontrollera om dessa skall registreras i fordonshandlingarna. Den tekniskt tillåtna totalvikten skall beaktas. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller ditt serviceställe om du har några frågor.

13.11 Typskylt

1 Chassinummer

Bild 223 Typskylt

Typskylten (Bild 223) med chassinumret sitter inne i påstigningsområdet. Typskylten får ej avlägsnas. Typskylten:

- Identifierar fordonet
- Är ett redskap vid beställning av reservdelar
- Dokumenterar fordonshållaren tillsammans med fordonshandlingarna

- ▷ V.g. ange alltid **chassinumret** när du kontaktar kundservice.
- ▷ Chassinumret på basfordonet finns vid fordon med passagerardörr under en kåpa i ingången på passagerarsidan, vid fordon utan passagerardörr under en kåpa tull höger bredvid passagerarsätet.

13.12 Varnings- och hänvisningsetikett

På och i fordonet finns varnings- och hänvisningsetiketter. Varnings- och hänvisningsetiketterna är till för säkerheten och får ej avlägsnas.

- ▷ Extra etiketter kan beställas hos auktoriserad återförsäljare eller hos servicestället.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets däck.

I slutet av kapitlet finner du en tabell där du kan se det rätta däcktrycket för ditt fordon.

14.1 Allmänt

- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 14.7).

- ▷ Kontrollera däcktrycket när däcken är kalla. Minska inte ett förhöjt däcktryck till följd av varma däck.
- ▷ Fordonet har slanglösa däck. Sätt aldrig in slangar i dessa däck.
- ▷ Beakta basfordonets instruktionsbok.

- ▷ Beroende på utförande är fordonet som standard endast utrustade med en däckreparationsssats.
- ▷ Om du har fått en punktering ska du ställa fordonet i vägkanten. Ställ upp en varningstriangel vid fordonet. Varningsblinkers sätts på.
- ▷ Om man har ett fordon med tandemaxel kan däcken slitas något mer än vanligt.
- ▷ Däcken bör ej vara äldre än 6 år, då gummit torkar med åren. Kontrollera däcken efter 6 år. Det fyrsiffriga DOT-numret på däcksidan anger tillverkningsdatum. De första två siffrorna står för veckan de andra två för tillverkningsåret.

Exempel: **0718** Vecka 07, år 2018.

Beakta:

- Kontrollera regelbundet (varannan vecka) däckens slitage, mönsterdjup och eventuella yttre skador.
- Observera det lagligt föreskrivna mönsterdjupet.
- Vi rekommenderar att man alltid använder däck av samma konstruktion, fabrikat och utförande (sommardäck eller vinterdäck).
- Endast däck som är tillåtna för fälgtypen får användas. De tillåtna fälg- och däcktyperna för fordonet finns i fordonets fordonshandlingar, men även de auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena står gärna till tjänst.
- Om du har nya däck bör du köra de första 10 milen med relativt låg hastighet, eftersom däcken behöver en viss körsträcka för att "greppa" ordentligt.

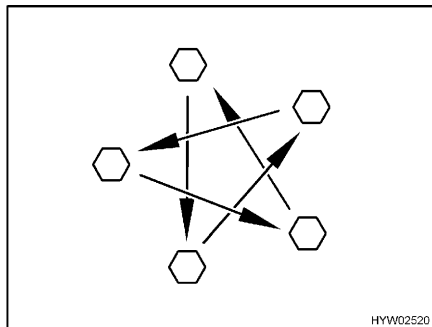

Bild 224 Dra åt hjulmuttrarna eller hjulbultarna korsvis

- Kontrollera regelbundet att hjulmuttrarna eller hjulbultarna är ordentligt åtdragna. Om du har bytt däck ska hjulmuttrarna eller hjulbultarna dras åt efter 5 mils körning (Bild 224). Åtdragningsmoment se avsnitt 14.5.2.
- Då nya eller nylackerade fälgar används bör hjulmuttrarna eller hjulbultarna dras åt efter ca 100 till 500 mil (Bild 224).
- Vid avställning av fordonet eller under längre stillastående undvik att däcken plattas till och får skador på hjullagren: Palla upp fordonet så att hjulen avlastas, eller flytta fordonet var fjärde vecka för att förändra hjulens läge.

14.2 Däckurval

- ▶ Fel däck kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras under körning.

- ▷ Om däck används som inte är godkända för fordonet kan körtillståndet bli ogiltigt och försäkringen upphöra att gälla. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller ditt serviceställe om du har några frågor.

De däckstorlekar som godkänts för ditt fordon står i fordonshandlingarna, uppgifter om detta erhålls även hos de auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena. Varje däck bör passa det fordon som det ska användas för. Detta gäller framför allt för dess yttre mått (diameter, bredd), vilka visas i den omnämnda storleksbeteckningen. Vidare bör däcken uppfylla kraven för varje fordon vad gäller vikt och hastighet.

Vikten utgår från den tillåtna maximala axelbelastningen fördelad mellan två däck. Den maximala lastkapaciteten för ett däck visas genom dess lastindex (= LI, referens för lastkapacitet).

Även ett fordons axelgeometri, som lutning och kurs, är viktiga vid val av däck. Maximal tillåten hastighet för ett däck (med maximal lastkapacitet) bestäms genom dess hastighetsindex (= GSY, symbol för hastighet). Lastindex och hastighetsindex bestämmer däckets användaregenskaper. Detta utgör en del av den fullständiga, normaliserade dimensionsbeteckningen för varje däck. Dessa däckuppgifter bör överensstämma med dem i fordonshandlingarna.

14.3 Beteckningar på däck

215/70 R 15C 109/107
Q (exempel)

Beteckning	Förklaring
215	Däckens bredd i mm
70	Däckens förhållande höjd till bredd i procent
R	Typ av däck (R = radial)
15	Fälgarnas cirkeldiameter
C	Commercial (transport)
109	Referens för lastkapacitet av enkeldäcken
107	Referens för lastkapacitet av tvillingdäcken
Q	Hastighetssymbol (Q = 160 km/h)

14.4 Användning av däck

- Köra över kantsten i trubbig vinkel. Däcken slits annars i vissa fall på sidorna. Om man kör över ett kantsten i spetsig vinkel kan detta skada däckerna och dessa kan som följd gå sönder.
- Kör långsamt över uppstående brunnslöck. Annars kan däckerna i vissa fall klämmas. Om man kör över ett brunnslöck i hög hastighet kan detta skada däckerna och dessa kan som följd gå sönder.
- Stötdämparen bör regelbundet kontrolleras. Att resa med stötdämparna i dåligt skick orsakar tydligt ökat slitage.
- Vid ojämnt profilslitage, kontakta kundtjänst.
- Däcken får aldrig rengöras med högtryckstvätt. Däcken kan inom några få sekunder skadas och som följd explodera.

14.5 Hjulbyte

14.5.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Ställ fordonet på jämn, stabil och halkfri mark.
- ▶ Lägg i ettans växel. Automatväxellåda: Ställ in läge "P".
- ▶ Dra åt parkeringsbromsen innan fordonet lyfts upp.
- ▶ Säkra fordonet med stoppklossar så att den inte kan rulla iväg.
- ▶ Lyft aldrig upp fordonet med hjälp av de fast monterade stöden.
- ▶ Om ett släp är påkopplat: Koppla av släpet innan fordonet lyfts upp.
- ▶ Sätt aldrig domkraften mot påbyggnaden, utan under axeln.
- ▶ Överbelasta aldrig domkraften. Maximalt tillåten last anges på domkraftens typskylt.
- ▶ Använd endast domkraften för att kortvarigt lyfta upp fordonet för däckbyte.
- ▶ Medan fordonet är upplyft får inga personer uppehålla sig i fordonet.
- ▶ Starta aldrig motorn när fordonet är upphissat.
- ▶ Personer får aldrig ligga under det upplyfta fordonet.

- ▷ Se till att inte skada sprintarnas gänga och hjulbulten när du byter hjul.
- ▷ Dra åt hjulmuttrarna eller hjulbultarna korsvis (Bild 224).
- ▷ Om man byter till andra fälgar (t. ex. lättmetallfälgar eller hjul med vinterdäck) måste man använda tillhörande hjulbultar med rätt längd och form. Om hjulen sitter fast ordentligt och bromssystemets funktion beror på detta.
- ▷ Fälgar och däck som inte är godkända för fordonet av kan påverka trafik säkerheten negativt och måste därför testas och godkännas av ett auktoriserat provningsställe.
- ▷ Byt inte ut däcken korsvis.

- ▷ Säkra fordonet enligt gällande bestämmelser, t. ex. med en varningstriangel.
- ▷ Innan man byter ett hjul ska man kontrollera om fälg- och däckstorleken samt däckets bärförmåga och hastighetsindex stämmer. Använd endast de fälg- och däckdimensioner som står i fordonshandlingarna.
- ▷ Ytterligare information hittar du i basfordonets instruktionsbok.

14.5.2 Åtdragningsmoment

Beroende på fälgtyp och fälg tillverkare måste hjulen dras åt med olika åtdragningsmoment.

	Beteckning	Åtdragningsmoment
Stålfälgar	16" Fiat X250 Light	170 Nm
	16" Fiat X250 Heavy	170 Nm

Bild 225 Stålfälg (serie)

Lättmetallfälgar

Beteckning	Åtdragningsmoment
16" Fiat X250 Light	170 Nm
16" Fiat X250 Heavy	170 Nm

Bild 226 Fiat Light

Bild 227 Fiat Heavy

14.5.3 Byta hjul

- ▶ Domkraftens fotplatta måste stå plant på golvet.
- ▶ Snedställ inte domkraften.

- ▷ Se till att det utbytta hjulet genast lagas.
- ▷ Beakta de allmänna anvisningarna i detta kapitel.

Bild 228 Säkra fordonet

- Parkera fordonet på så jämn och fast mark som möjligt.
- Stäng av motorn och säkra riskområdet.
- Växla till första växeln eller till bakväxeln.
- Drag åt parkeringsbromsen.
- Använd stoppklossar eller liknande lämpliga föremål på det motsatta hjulet för att säkra fordonet (Bild 228).
- Ta loss reservhjulet från reservhjulshållaren.
- Lägg ett stabilt underlag under domkraften om fordonet står på mjuk mark, t. ex. en träbräda.
- Sätt domkraften mot härför avsedda fästpunkter (se instruktionsboken för basfordonet).

- Skruva loss hjulbultarna några varv med hjulnyckeln, skruva inte ut dem helt.
- Hög fordonet tills hjulet sitter 2 till 3 cm över marken.
- Skruva ut hjulbultarna och tag bort hjulet.
- Sätt reservhjulet på navet och rikta det.
- Skruva in hjulbultarna, drag åt dem lätt korsvis.
- Veva ned domkraften och tag bort dem.
- Drag jämnt åt hjulbultarna med hjulnyckeln (åtdragningsmoment se avsnitt 14.5.2).
- Låt endast auktoriserad fackverkstad kontrollera åtdragningsmomentet.

14.6 Reservhjulshållare (extrautrustning)

Reservhjulet befinner sig i lastutrymmet.

14.6.1 Reservhjulshållare i det bakre lastutrymmet

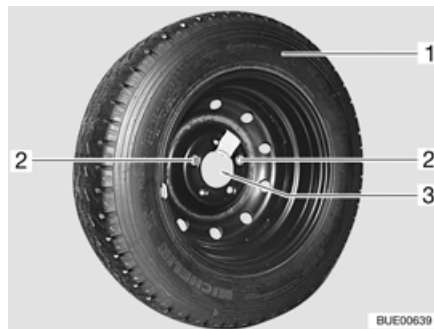

Bild 229 Reservhjulshållare i det bakre lastutrymmet

- Ta ut reservhjulet:
- Öppna lastutrymmets utvändiga lucka.
  - Skruva ut och ta bort de båda fästskruvarna (Bild 229,2) med fordonsverktyget.
  - Ta av reservhjulet (Bild 229,1) från hållaren (Bild 229,3).

14.7 Däcktryck

- ▶ För lågt däcktryck leder till att däckets överhettas. Däckets kan skadas.
- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge.
- ▶ Använd endast ventiler som är godkända för föreskrivet däcktryck.

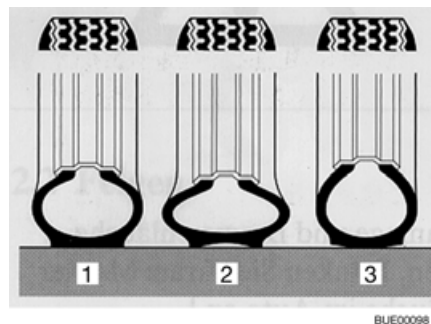

- ▷ Kontrollera däcktrycket när däcken är kalla. Minska inte ett förhöjt däcktryck till följd av varma däck.

Däckens bärighet och därmed hållfastheten hänger direkt samman med däcktrycket. Luft är ett flyktigt medium som även släpps ut ur däck.

Som tumregel gäller att tryckförlusten för ett fullpumpat däck är 0,1 bar/två månader. Kontrollera däcktrycket regelbundet för att undvika att däcken skadas eller punkteras.

Däckets kontaktyta varierar beroende på däcktrycket.

- 1 Rätt däcktryck
- 2 För lågt däcktryck
- 3 För högt däcktryck

Bild 230 Däckets kontaktyta

- ▷ Uppgifterna om respektive lufttrycksvärde gäller för lastade fordon kalla däck.
- ▷ På varma däck ska trycket vara 0,3 bar högre än på kalla däck. Kontrollera däcktrycket igen när däcken är kalla.
- ▷ Lufttrycket anges i bar.
- ▷ Toleransen för däcktrycket är +/- 0,05 bar.

Typ	Däcksdimension	Lyfttryck fram i bar	Lyfttryck bak i bar
Alla typer	225/75 R 16 C (116/114) Q	4,5	5,0
Alla typer med husbilsdäck	225/75 R 16 CP (116/114) Q	5,5	5,5
Alla typer med vinterdäck (M+S)	225/75 R 16 C (116/114) Q eller 225/75 R 16 CP (116/114) Q	5,2	5,2
Light Chassis	235/60 R 17 C (117) R Pirelli typ Chrono/Carrier	4,5	4,5
Alla typer	225/75 R 16 C (116/114) Q (tandemaxel)	4,5	3,8
Alla typer med husbilsdäck	225/75 R 16 CP (116/114) Q (tandemaxel)	5,5	3,8
Alla typer med vinterdäck (M+S)	225/75 R 16 C (116/114) Q (tandemaxel) eller 225/75 R 16 CP (116/114) Q (tandemaxel)	5,2	3,8

Fordonen anpassas kontinuerlig till senast kända teknik. Därför kan det vara möjligt att vi ännu ej har kunnat tagit hänsyn till en ny däcksdimension i denna tabell. Fråga din återförsäljare eller servicestället - där får du alltid aktuell information.

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för eventuella störningar och fel på ditt fordon.

Störningarna är listade med sina möjliga orsaker och förslag till åtgärder.

Nämna störningar kan åtgärdas utan större fackkunskaper och med mindre ingrepp. Om den hjälp som står i denna instruktionsbok inte skulle räcka, måste en auktoriserad fackverkstad undersöka och åtgärda störningsorsaken.

15.1 Bromssystem

- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på bromssystemet.

15.2 Luftfjädring

- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på luftfjädringen.

Störning	Orsak	Åtgärd
Fordonet står snett	Belastningsändring efter luftfjädringen har stängts av	Slå på luftfjädringen, sänk och ställ in körnivån igen
Fjärrstyrningen reagerar inte	Tändningen är frånslagen	Slå på tändningen
	Säkring 7,5 A defekt	Byt säkring 7,5 A
	Driftspänning för låg	Ladda fordonsbatteriet
Kompressorn är inte igång	Tändningen är frånslagen	Slå på tändningen
	Säkring 40 A defekt	Byt säkring
	Driftspänning för låg	Ladda startbatteriet
Kompressorn stängs inte av	Kompressorreläet defekt	Ta bort säkring 40 A
	Luftförlust	Kontakta fackverkstad
Luftfjädringen sänker sig inte	För hög körhastighet	Beakta gränshastigheten
	Säkring defekt	Byt säkring 7,5 A
Luftfjädringen höjer sig inte	Fordonet är för tungt lastat	Minska lasten
	För hög körhastighet	Beakta gränshastigheten
	Säkring defekt	Byt säkring 7,5 A

- ▷ Om systemet fastställer en störning blinkar kontrollamporna. Med stoppknappen kan man då anropa en störningskod.

Se tillverkarens bruksanvisning för de enskilda störningskodernas betydelse.

15.3 Satellitsystem

Störning	Orsak	Åtgärd
Ingen signal vid satellitsökningen	Ingen satellit funnen	Försäkra dig att det inte finns något hinder framför satellitsystemet i sydlig riktning
		Försäkra dig att platsen ligger inom satellitens mottagningsområde
		Försäkra dig att signalomvandlaren (LNB) anslutningskabel är korrekt fäst på antennen
		Försäkra dig att alla kablarna är korrekt anslutna till styrenheten
Bildskärmen är svart	Mottagaren eller TV-apparaten är inte påslagna	Slå på mottagaren och TV-apparaten
	Felaktig satellit har valts	Försäkra dig att rätt satellit har valts
Satellitsystemet kan inte slås på	Fordonsmotorn är igång	Slå av fordonsmotorn
	Fjärrstyrningens batteri är tomt	Byt batteri
	Säkringen på matningskabeln är skadad	Byt säkring

Andra störningar kan uppkomma, vilka visas på manöverpanelens display, med en felkod. För informationer beträffande dessa, se tillverkarens anvisningar.

15.4 Elektrisk anläggning

- ▷ Vid byte av batteri för bodelen skall endast batterier av samma typ och samma kapacitet användas.

- ▷ Byte av säkringar, se kapitel 9.

Störning	Orsak	Åtgärd
Belysningsystemet fungerar inte längre fullständigt	Glödlampan trasig	Byt glödlampan. Beakta därvid korrekt Volt- och Watt-tal
Innebelysningen fungerar inte längre fullständigt	Glödlampan trasig	Byt glödlampan. Beakta därvid korrekt Volt- och Watt-tal
	Fel på stickförbindelse eller kablar	Kontakta kundtjänst
	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
En eller flera ljuskretsar går inte att koppla in	En av spänningsingångarna försörjs inte	Kontrollera försörjning av el-blocket/från 12 V-försörjning: <ul style="list-style-type: none"> ● Om en säkring är defekt: Byt ut säkringen ● Om försörjningsapparaten är urkopplad: Koppla in försörjningsapparaten ● Om försörjningsapparaten är defekt: Kontakta kundtjänst
	Kabelfel	Kontrollera och byt vid behov ut anslutningskabeln och stickkontakten
	Ljusstyrning defekt	Kontakta kundtjänst
	Ingen belysningskrets går att koppla in	Batteriet är urladdat
Belysningsscenen går inte att spara	Ljusstyrning defekt	Kontakta kundtjänst
	Ljusstyrning defekt	Kontakta kundtjänst
Elektriskt fotsteg kan varken dras in eller köras ut	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
När temperaturvisning väljs blinkar "-40" eller "60"	Yttertemperaturgivaren eller anslutningskabeln till yttertemperaturgivaren är defekt	Kontakta kundtjänst
230 V-kontrolllampan tänds inte, trots att 230 V-nätspänningen är ansluten	Nätanslutning är spänningslös	Kontrollera nätanslutningen (t. ex. campingplats)
Ingen 230 V-försörjning trots anslutning	230 V-automatsäkring- en har löst ut	230 V-automatsäkring- en kopplas på
	Nätanslutning är spänningslös	Kontrollera nätanslutningen
Startbatteriet eller bodelsbatteri laddas ej vid 230 V-drift	Jumbo-flatsäkring (50 A) på startbatteri eller bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring (50 A) på startbatteri eller bodelsbatteri
	Laddningsmodul i el-blocket defekt	Kontakta kundtjänst

Störning	Orsak	Åtgärd
Bodelsbatteri laddas ej av fordonet	Säkring på generator D+ defekt	Byt säkring
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
Bodelsbatteri överbelastas ("kockar")	Batterivalsbrytare fel inställd	Ändra inställning
	Laddningsgivare eller relä defekt	Kontakta kundtjänst
12 V-försörjning fungerar ej	12 V-försörjning fränkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytare frånslagen på el-blocket eller batterifränkoppling aktiverad	Slå till batteri-brytaren eller upphäv batterifränkopplingen på panelen
	Bodelsbatteriet är urladdat	Ladda bodelsbatteri
	Jumbo-flatsäkring (50 A) på bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring (50 A) på bodelsbatteri
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
12 V-försörjning fungerar ej vid 230 V-drift	12 V-försörjning fränkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytare frånslagen på el-blocket eller batterifränkoppling aktiverad	Slå till batteri-brytaren eller upphäv batterifränkopplingen på panelen
	Laddningsmodul i el-blocket defekt	Kontakta kundtjänst
	230 V-automatsäkring- en har löst ut	Kontakta kundtjänst
	Jumbo-flatsäkring (50 A) på bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring (50 A) på bodelsbatteri
Startbatteri laddas ur vid 12 V-drift	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	Batteri-brytare frånslagen på el-blocket eller batterifränkoppling aktiverad	Slå till batteri-brytaren eller upphäv batterifränkopplingen på panelen
Ingen spänning från bodelsbatteri	Bodelsbatteriet är urladdat	<p>Bodelsbatteriet laddas omgående</p> <p> ▷ Djupurladdning skadar batteriet.</p> <p>Fulladda bodelsbatteriet innan fordonet ska stå stilla en längre tid och aktivera sedan batterifränkoppling/avställning</p> <p>Urladdning sker genom komponenter i standbyläge t. ex. frostskyddsventilen till varmvattenvärmesystemet (se kapitel 9)</p>

Störning	Orsak	Åtgärd
Störningsnumret visas på displayen när panelen har kopplats in	Olika störningar i elsystemet	Ringa in störningsorsaken enligt felkodslistan i tillverkarens bruksanvisning
		Kontakta kundtjänst
12 V-kontrolllampan lyser inte, eller ingen indikering på panelen	12 V-försörjning fränkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytare frånslagen på el-blocket eller batterifrånkoppling aktiverad	Slå till batteri-brytaren eller upphäv batterifrånkopplingen på panelen
	Start- eller bodelsbatteriet är ej laddat	Ladda startbatteri eller bodelsbatteri
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	Flatsäkring (2 A) på bodelsbatteri defekt	Byt flatsäkring (2 A) på bodelsbatteri

15.5 Gasanläggning

- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid fel på gasanläggningen.

Störning	Orsak	Åtgärd
Ingen gas	Gasflaska tom	Byt gasflaska
	Stängd gasavstängningsventil	Öppna gasavstängningsventil
	Huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängd	Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan
	Utetemperatur för låg (-42 °C vid gasol, 0 °C vid butangas)	Högre utetemperatur skall avvaktas
	Installation defekt	Kontakta kundtjänst

15.6 Värmesystem/varmvattenberedare

Vid defekt anmäl detta hos närmaste serviceverkstad för motsvarande apparat. Adresslistor finns i dokumenten som följer med apparaten. Endast auktoriserad fackpersonal får reparera apparaten.

15.6.1 Värmesystem/varmvattenberedare Alde

▷ Om ett fel uppstår i systemet visas orsaken på displayet.

Störning	Orsak	Åtgärd
Värmesystemet tändes inte vid gasdrift	Gasbrist	Öppna huvudavstängningsventil och gasavstängningsventil
		Full gasflaska ansluts
Värmesystemet tändes inte	För låg batterispänning	Ladda batteriet. Om batterispänningen överstiger 11 V startar värmesystemet automatiskt
Värmesystemet tändes inte vid 230 V-eldrift	Ingen 230 V-försörjning	230 V-automatsäkring- en kopplas på
		Anslut 230 V-försörjningen
Värmesystemet stängs av	Överhettning	Låt värmesystemet svalna. Koppla ifrån och åter till 12 V-strömförsörjningen för att återställa displayet
Värmen är igång men ingen värme på konvektorerna	Cirkulationspumpen fungerar inte	Slå på rumstermostaten
		Kontakta kundtjänst
Värmen och cirkulationspumpen är igång, men ingen värme på konvektorerna	Luft i värmesystemet	Avlufta varmvatten- värmesystemet

15.7 Klimatanläggning

15.7.1 Truma

Störning	Orsak	Åtgärd
Klimatanläggningen startar inte	Ingen 230 V-försörjning	Anslut fordonet till den lokala strömförsörjningen
	230 V-automatsäkring- en har löst ut	230 V-automatsäkring- en kopplas på
Fjärrstyrningen fungerar inte	Fjärrstyrningens batterier tomma	Byt batterier till fjärrstyrningen
Klimatanläggningen reagerar inte på fjärrstyrningskommando	Hinder mellan fjärrstyrningen och IR-mottagaren	Eliminera hindret
Klimatanläggningen kyler inte	Temperaturen fel inställd	Ställ in temperaturen
	Termostat defekt	Kontakta kundtjänst
	Avfrostningsprocedur pågår (utetemperatur mellan 4 °C och 7 °C)	Vänta tills avfrostningsproceduren är avslutad
Klimatanläggningen värmer inte	Utetemperatur under 4 °C	Värmedrift inte möjlig
	Temperaturen fel inställd	Ställ in temperaturen
	Termostat defekt	Kontakta kundtjänst
	Filter smutsigt	Byt filter
	Yttre luftvägar smutsiga/igentäppta	Rengör/befria luftvägar-na
	Avfrostningsprocedur pågår (utetemperatur mellan 4 °C och 7 °C)	Vänta tills avfrostningsproceduren är avslutad
Vatten kommer in i fordonet	Hålen för kondensvatten tilltäppta	Rengör klimatanläggningen
	Tätning defekt	Kontakta kundtjänst
	Lutande läge	Kör inte i sluttningar eller stigningar som överskrider 8 %
Ingen luftcirkulation	Luftfiltret igensatt	Rengör luftfiltret
	Fläkthjulet defekt	Kontakta kundtjänst

15.7.2 Telair

Störning	Orsak	Åtgärd
Klimatanläggningen startar inte	Ingen 230 V-försörjning	Anslut 230 V-försörjningen
	230 V-automatsäkring- en har löst ut	230 V-automatsäkring- en kopplas på
	Batteriet i fjärrstyrningen är tomt	Byt batterier (2 x AAA)
Klimatanläggningen kylv inte	Rumstemperatur lägre än inställd temperatur	Ställ in temperaturen på nytt
Klimatanläggningen värme inte	Rumstemperatur högre än inställd temperatur	Ställ in temperaturen på nytt
Inte tillräcklig ventila- tionseffekt	Ventilationsspjällen stängda	Öppna minst ett ventila- tionsspjäll
	Filter smutsigt	Rengör filtret
Vatten kommer in i fordonet	Hålen för kondensvatten tilltäppta	Rengör klimatanlägg- ningen

15.8 Spis

15.8.1 Gasspis/gasugn

Störning	Orsak	Åtgärd
Tändsäkringen går ej igång (flamman brinner ej efter att regulatorn släppts)	För kort upphettningstid	Efter tändning hålls regu- latornknappen intryckt i 15 till 20 sekunder
	Tändsäkring defekt	Kontakta kundtjänst
Flamman slocknar vid lågt läge	Tändsäkringsgivare står fel	Tändsäkringsavkännare ställs rätt (böjs ej). Avkännarens spets skall inte ligga högre än 5 mm ovanför brännaren. Avståndet mellan givarens hals och brän- narkransen ska inte vara större än 3 mm; kontakta kundtjänst vid behov

15.8.2 Spisfläkt

Störning	Orsak	Åtgärd
Spisfläkten fungerar inte	230 V-automatsäkring avstängd	Slå på 230 V-automat- säkringen
	Säkring (15 A) på el- blocket defekt	Byt säkring (15 A)
	Spisfläkt defekt	Kontakta kundtjänst

15.8.3 Mikrovågsugn

- ▶ Reparationer av mikrovågsugn får endast utföras av fackpersonal. Ej korrekt utförda reparationer kan resultera i avsevärd fara för användaren.

Störning	Orsak	Åtgärd
Mikrovågsugn sätts inte på	Säkring defekt	Byt säkring
	Dörren till mikrovågsugnen är inte riktigt stängd	Ta bort okända element som sitter fast i dörren på mikrovågsugnen och stäng dörren riktigt

15.9 Kylskåp

15.9.1 Allmänna störningar

Vid defekt anmäl detta hos närmaste serviceverkstad för motsvarande apparat. Adresslistor finns i dokumenten som följer med apparaten. Endast auktoriserad fackpersonal får reparera apparaten.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Störning	Orsak	Åtgärd
Kylskåpet kyler inte tillräckligt	Ventilationen av aggregatet är otillräcklig	Kontrollera om ventilationsgallret är övertäckt och ta vid behov bort hindret Ta bort ventilationsgallret och rengör utrymmet bakom (t. ex. från löv)
	Termostaten inställd på för lågt värde	Ställ in termostaten på högre värde
	Efterkondensator starkt frostig	Kontrollera om kylskåpsdörren stängs korrekt
	För många varma livsmedel las i kylskåpet inom en kort tid	Låt varma livsmedel kylas ned innan du lägger dem i kylskåpet
	Apparaten är inte så länge i drift	Kontrollera efter cirka 4 till 5 timmar igen, om kylskåpet kyler
	För hög omgivningstemperatur	Ta bort ventilationsgallret då och då

Störning	Orsak	Åtgärd
Kylskåpet kyler inte i gasdriften	Gasbrist	Anslut en full gasflaska Öppna huvudavstängningsventil och gasavstängningsventil
	Luft i gasledning	Stäng av apparaten och starta den på nytt (upprepa processen eventuellt 3 till 4 gånger)
Kylskåpet kyler inte i 12 V-driften	Säkring defekt	Byt säkring
	Batteriet är urladdat	Kontrollera och ladda batteriet
	Tändningen är frånslagen	Slå på tändningen
	Värmeelement defekt	Kontakta kundtjänst
Kylskåpet kyler inte i 230 V-driften	Säkring defekt	Byt säkring
	Ingen 230 V-försörjning	Anslut 230 V-försörjningen
	Värmeelement defekt	Kontakta kundtjänst
Kylskåpet sätts på även om nätanslutningen är i gasläge	För låg nätspänning	Kontrollera nätspänningen (kylskåpet växlar vid korrekt nätspänning automatisk tillbaka till 230 V-driften)

15.9.2 Dometic MES/AES

I tillägg till störningarna som tas upp i avsnittet 15.9.1 kan störningar för kylskåpet Dometic visas genom ljussymboler.

- ▷ Vid fel blinkar den belysta knappen Störning. Dessutom blinkar antingen en av de belysta knapparna Driftläge eller kylnivåvisningen. Dessutom ljuder en akustisk varningssignal.

Störning	Orsak	Åtgärd
Lysdiod "☞" blinkar	Ingen 230 V-försörjning	Anslut 230 V-försörjningen
	230 V-automatsäkring- en har löst ut	230 V-automatsäkring- en kopplas på
	För låg driftspänning 230 V	Låt en fackverkstad pro- va 230 V-försörjningen
Lysdiod "☞" blinkar	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	För låg driftspänning 12 V	Låt en fackverkstad pro- va 12 V-försörjningen
	Ingen signal D+	Kontakta kundtjänst

Störning	Orsak	Åtgärd
Lysdiod "🔥" blinkar ¹⁾	Gasbrist	Öppna huvudavstängningsventil och gasavstängningsventil Full gasflaska ansluts
	Spindelväv eller förbränningsrester i brännkammaren	Ta bort ventilationsgallret på fordonets utsida och rengör brännkammaren
Lysdioder för visning av kylsteget blinkar	Temperatursensor defekt	Kontakta kundtjänst
Lysdiod "🔊" och lysdioder för visning av kylsteget blinkar	230 V-värmeelement defekt	Kontakta kundtjänst
Lysdiod "🔌" och lysdioder för visning av kylsteget blinkar	12 V-värmeelement defekt	Kontakta kundtjänst
Lysdiod "🔥" och lysdioder för visning av kylsteget blinkar	Brännare eller aggregat defekt	Kontakta kundtjänst

¹⁾När störningen har avhjälpats trycker du på ljusknappen "Störning"/"Återställ".

15.10 Vattenförsörjning

Störning	Orsak	Åtgärd
Läckagevatten i fordonet	Otätt ställe	Det otäta stället skall lokaliseras, vattenledningarna skall kopplas in på nytt
Inget vatten	Vattentank tom	Fyll på dricksvatten
	Avtappningskran inte stängd	Stäng avtappningskranen
	12 V-försörjning frångopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Säkring för vattenpumpen defekt	Byt säkring på el-blocket
	Vattenpump defekt	Byt (låt en verkstad byta) vattenpump
	Vattenledningen bockad	Räta ut vattenledningen, byt ut den vid behov
	El-block defekt	Kontakta kundtjänst
Toaletten har inget spolvatten	Vattentank tom	Fyll på dricksvatten
	Säkring för toaletten defekt	Byt säkring

Störning	Orsak	Åtgärd
Indikeringarna för avloppsvatten och vatten visar fel mängd	Mätsond i avloppstanken eller vattentanken smutsig	Avloppstanken/vattentanken rengörs
	Mätsond defekt	Byt mätsond
Avloppstank kan ej tömmas	Avtappningskran igensatt	Öppna rengöringslock på avloppstanken och töm ut avloppsvatten. Spola avloppstanken
Utlopp på enarmsväxlaren igensatt	Kranfiltret är förkalkat	Avkalka kranfiltret eller byt
Hålen på vattenspridaren är förstoppade	Hålen förkalkade	Avkalka duschmunstycke resp borsta av jetrattarna
Vattnet rinner inte ut ur duschkaret, eller rinner ut för sakta	Fordonet står inte vågrätt	Ställ fordonet vågrätt
Vattnet är grumligt	Smutsigt vatten påfyllt	Rengör vattentanken mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
	Bottensats i vattentanken eller i vattensystemet	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
Smak- eller luktförändring av vattnet	Smutsigt vatten påfyllt	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
	Av misstag har bränsle fyllts på i vattentanken	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten. Om det inte lyckas: Kontakta fackverkstad
	Mikrobiologiska avlagringar i vattensystemet	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
Avlagringar i vattentanken och/eller i vattenförande komponenter	Vattnet har varit för länge i vattentanken och i de vattenförande komponenterna	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten

15.11 Påbyggnad

Störning	Orsak	Åtgärd
Luck-/dörrgångjärn svårmanövrerade	Luck-/dörrgångjärn är inte/för lite smörjda	Luck-/dörrgångjärn smörjes med syra- och hartsfritt fett
Gångjärn/leder i våtutrymmet/badrummet svårmanövrerade/gnällar	Gångjärn/leder ej/för lite smörjda	Gångjärn/leder smörjes med lösningsmedels- och syrafri olja ▷ I sprayflaskor finns det ofta lösningsmedel
Gångjärn i stuvutrymme svårmanövrerade/gnällar	Gångjärn i stuvutrymme ej/för lite smörjda	Gångjärn i stuvutrymme smörjes med lösningsmedels- och syrefri olja
Motorhuvens stödbenssystem går tungt	Motorhuvens stödbenssystem är inte/för lite smörjt	Motorhuvens stödbenssystem smörjes med syra- och hartsfritt fett
Den elektriska höjbara säng rör sig inte	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring
	Bodelsbatteri tomt, eller också har el-blocket stängts av på grund av underspänning	Ladda bodelsbatteri
	Drivenhet defekt	Manövrera sängen manuellt i nöddrift och kontakta sedan kundtjänst

- ▷ Reservdelar tillhandahålls hos auktoriserade återförsäljare och service-ställen.

16.1 Vikter av extrautrustningar

- ▶ Tillbehör, påbyggnadskomponenter, delar för ombyggnader etc, som inte har godkänts av oss, kan leda till skador på fordonet eller påverka trafiksäkerheten. Även om komponenter som vi inte har godkänt är registrerade i fordonshandlingarna eller som du har ett expertutlåtande för, betyder inte att produkten stämmer överens med våra garanti-villkor.
- ▶ Varje förändring som utförs på fordonet efter leveransen kan påverka körförhållandet och trafiksäkerheten.
- ▶ Garantin gäller inte för skador som orsakas av produkter som inte har godkänts av oss. Detta gäller även för otillåtna ändringar på fordonet.

I tabellen visas viktuppgifter för fabriksinstallerade extrautrustningar. Om dessa föremål medförs i eller på fordonet och ej tillhör standardutrustningen, måste man ta hänsyn till dessa föremål vid beräkningen av lasten.

Samtliga viktsangivelser är "cirka" vikter.

Den tekniskt tillåtna totalvikten skall beaktas.

I tabellen visas ett urval ur listan med möjlig extrautrustning respektive extra vikt.

Artikelbeteckning	Extra vikt (kg)
Släpvagnskoppling	50
Yttre dusch	1
Automatväxellåda	17
Taklucka Omni-Vent	4
Spisfläkt	4
Reservhjul med hållare 16" (bakre lastutrymme)	22
Extern gasanslutning	1
Mörkläggningsgardin vindruta, elektrisk	8
Cykelställ för 2 cyklar	9
Cykelställ för 2 cyklar, nedsänkbar	18
Cykelställ för 3 cyklar	11
Cykelställ för 3 cyklar, nedsänkbar	19
Cykelställ för elcykel	25
Fjärravläsningsprocessor	1
Golvvärme	8
Gasugn	14
Gasflaska (11 kg) av aluminium	11
Gasvarnare	1
Hållare för platt bildskär, extra i bakdelen	4
Höjbar säng, elektriskt justerbar	5
Klimatanläggning (Telair)	34
Klimatanläggning (Truma)	33

Artikelbeteckning	Extra vikt (kg)
Bränsletank 120 l	28
Kylskåp (Tec-Tower)	25
Luftfjädring (3 axlar)	80
Markis 600 cm	72
Mikrovågsugn	13
Minikassaskåp	5
Motorcykelhållare	75
Multimediasystem inkl. backningskamera	5
Solcellsanläggning 1 x 100 W	12
Solcellsanläggning 2 x 100 W	20
Ljudanläggning Premium	3
Stöd, bak	6
Överkast	2
Heltäckningsmatta i förarhytt	3
Heltäckningsmatta i bodel och förarhytt	14
Isoleringsmatta, utsidan	7
Centrallås förardörr och passagerardörr	2
Extrabatteri	26

Utrustningspaket

Utrustningspaketen är beroende av modell. För att beräkna den extra vilken lägger du till extravikten hos de olika extrautrustningarna per paket.

17.1 Illustration planritningar

Förklaringar

- (1) 230 V-säkring
- (2) El-block med 12 V-säkringar
- (3) Bodelsbatteri med huvudsäkring
- (4) Vattenpump
- (5) Avtappningskran avloppstank
- (8) Avtappningskran vatten - gul
- (9) Vattentank
- (10) Varmvatten-värmesystem Alde
- (11) Expansionsbehållare varmvatten-värmesystemet Alde
- (12) Extra värmeväxlare Alde
- (13) Brytare för elektrisk avtappningskran avloppstank
- * Åtkomst över serviceluckan

Ansvar tas ej för uppgifternas riktighet

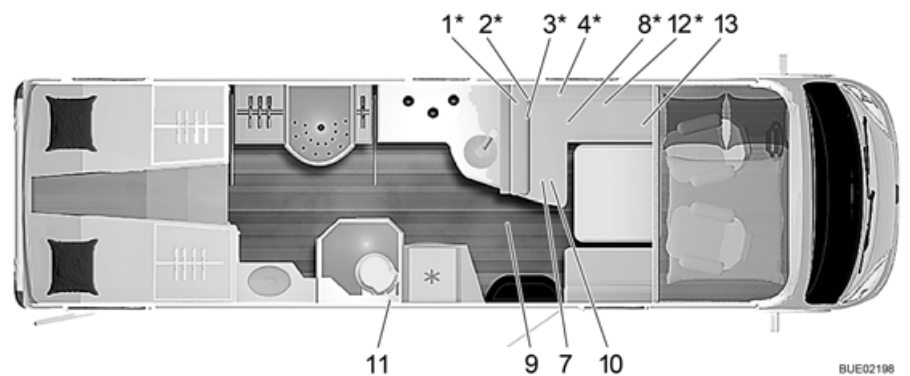

Bild 231 Planritning I 840 G Elegance

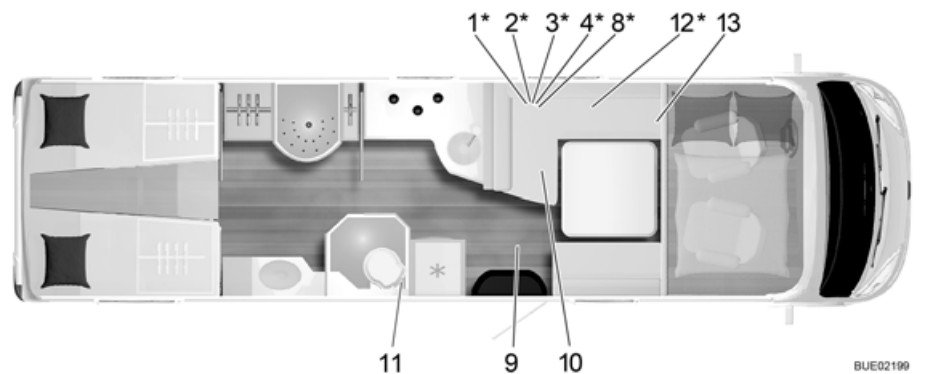

Bild 232 Planritning I 910 G Elegance

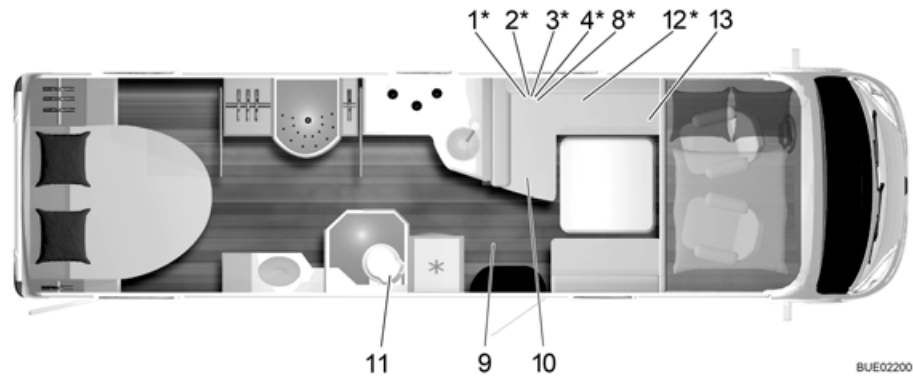

Bild 233 Planritning I 920 G Elegance

17.2 Längdmått tabell/sovplatser

Typ	Cykelställ i cm	Total längd i cm	Påbyggnadsbredd i cm	Total höjd utan antenn i cm	Sovplatser
I 840 G	470,0	861	235	300	4
I 910 G	470,0	891	235	300	4
I 920 G	470,0	891	235	300	4

Kapitelöversikt

I detta kapitel finner du användbara tips för resan.

I slutet av kapitlet finner du en checklista där du kan se de viktigaste utrustningen och föremålen för resa.

18.1 Trafikbestämmelser i utlandet

- ▷ Föraren av fordonet är skyldig att innan utlandsresan påbörjas informera sig om trafikbestämmelserna i det eller de länder resan avser. Information erhålls från bilklubbar eller resp. lands representationer.
- ▷ I en del europeiska länder måste varningsväst användas om man lämnar fordonet utanför ett samhälle vid olyckor eller fel på fordonet.
- ▷ I många länder gäller särskilda och delvis annorlunda föreskrifter och regler (t. ex. olika varningsskyltar för bakräcke, skyldighet att medföra alkoholprovvrör, reservlampor, varningsvästar, tillåten storlek på reservdunk). Fordonets förare måste informera sig kring dessa regler före färd.
- ▷ Aktuell information finns vanligtvis på webbplatsen hos den nationella bilföreningen.

Informationen om trafikbestämmelser är särskilt viktig eftersom resp. nationella bestämmelser gäller vid ev. försäkringsfall. Beakta, för din egen säkerhets skull, alltid följande punkter vid resor till utlandet:

- Tag med dig ett försäkringsbevis.
- Anmäl alltid ev. olyckor till polisen.
- Skriv inte under några dokument om du inte förstår hela texten; läs igenom hela texten innan du skriver under.

18.2 Hjälp på Europavägarna

- ▷ Före resan inhämta information om nationella telefonnummer för räddning och polis. I många länder gäller det centrala nödnummer 112 (utan riktnummer).
- ▷ Ta om möjligt med en lista med viktiga telefonnummer under resan i de aktuella länderna i fordonet.

Motorklubbar i hemlandet eller i det beresta landet hjälper gärna till.

18.3 Gasförsörjningen i de europeiska länderna

- ▷ I Europa finns det olika anslutningssystem för gasflaskor. Påfyllning eller byte av egna gasflaskor är inte alltid möjligt i utlandet. Ta reda på vad som gäller för anslutningssystem i det land du ska besöka före resan, t. ex. hos en motorklubb eller i en motortidning.

Allmänna tips

Beakta alltid följande anvisningar:

- Res alltid med fulla gasflaskor på semestern.
- Utnyttja gasflaskornas maximala möjliga kapacitet.
- Glöm inte att ta med en adaptersats (finns i specialcampingaffärer) för att fylla på gasflaskorna med nationell gas såväl som för att ansluta den nationella gastryckregulatorn till utländska gasflaskor.
- Uppmärksamma fyllningen med gasol under den kalla årstiden (butan för-gasas inte under 0 °C).

- Använd blå flaskor från företaget Campingaz (säljs i hela världen). Använd endast gasflaskor med säkerhetsventil.
- Om en annan typ av gasflaskor används i utlandet, prova om flaskorna går in i gasboxen. Utländska gaskflaskor har inte alltid samma storlek som gasflaskor med nationella normer.
- En översikt över gasdistributörer i Europa finns på webbsidan www.mylpg.eu.

18.4 Bestämmelser om vägavgifter i de europeiska länderna

I många europeiska länder finns det numera obligatoriska vägavgifter. Bestämmelserna om vägavgifterna och betalningssätten är dock mycket olika i olika länder. Ovetskap är dock inget skydd mot straff, och straffen kan vara ganska höga.

Föraren av fordonet är skyldig att informera sig om bestämmelserna om vägavgifter och övriga trafikbestämmelser innan resan påbörjas. I Österrike räcker det t. ex. inte längre att köpa en vinjett för motorfordon med en totalvikt på över 3,5 ton. Man måste istället köpa och ladda en s.k. "Go-Box".

Information erhålls från alla bilklubbar och på Internet.

- ▷ Vindrutor med solskyddsfilm kan leda till att automatiska registrerings-system (t. ex. Go-Box) inte fungerar riktigt. Tänk på detta när du köper systemet (t. ex. Split-Go-Box).

18.5 Tips för en säkrare övernattning på resan

Ett ordentligt uppförande är den bästa skyddsåtgärden för en säker natt i husbilen.

Risken för inbrott minimeras om följande grundregler beaktas:

- Stäng och lås alla fönster, dörrar och takluckor.
- Övernatta inte på motorvägsrasställen och motorvägsparkeringsplatser som ligger vid typiska semesterstråk under högsäsong.
- Att det finns fler fordon på samma ställe innebär inte nödvändigtvis ett bättre skydd mot inbrott. Låt din känsla av hållplatsen avgöra.
- Även om det bara gäller övernattning för en natt bör du leta upp en campingplats.
- Se till att du har flyktmöjligheter när fordonet ställs upp i det fria. Vägen till förarstolen bör vara fri. Ha tändnyckeln inom räckhåll.
- Ta bara med de värdesaker som du verkligen behöver. Förvara om möjligt värdesaker i ett litet kassaskåp; lägg dem inte i närheten av fönster eller dörrar.
- Lås fordonet grundligt.

18.6 Tips för vintercampare

Följande råd hjälper för att din vintercamping ska bli oförglömlig.

- Boka plats i tid. De flesta bra vintercampingplatser bokas ofta tidigt.
- Res inte utan vinterdäck.
- Ta med snökedjor.
- Välj en lämplig plats. Tänk på underlaget. Det kan eventuellt uppkomma snö och is.
- Då fordonet är avställd släpp parkeringsbromsen för att undvika att den fryser fast.

- Ventilationer får aldrig täckas över av snömurar.
- Håll ventilationer fria från snö och is.
- Tänk på att en god luftcirkulation bör upprätthållas. På detta sätt undviks fukt och bodelen värms upp lättare.
- Täck över enkelglasade fönster i förarhytten med isoleringsmattor för att undvika köldbryggor.
- Beakta hänvisningarna ur avsnittet "gasförsörjning i europeiska stater".
- Använd för gasanläggningen ett tvåflasksystem med omkopplingsautomatik för att gasreserven ska vara hela natten.
- Använd endast gasol till gasanläggningen.
- Utrymmet bakom värmen bör ej användas som förvaringsutrymme.
- Använd aldrig katalytiska ugnar och infraröd gasstrålar, då dessa förbrukar syret som avsetts för förbränning inne i fordonet.
- Placera 230 V-försörjningsledningen på så sätt att kablarna inte kan frysas eller skadas (t. ex. vid snöborttagning).
- Rengör regelbundet fordonets tak efter stora snöfall. Några centimeter pulversnö fungerar som isolering men blötare snö blir snabbt en mycket tung belastning.
- Innan hemresan påbörjas ta bort all snö från taket för att inte störa de fordon som kör efter dig med en "snöstorm".

18.7 Checklister

Använd checklistorna för att kontrollera att du inte har glömt något viktigt.

- ▷ Kontrollera resehandlingarna (t. ex. pass/dokument och information) samt fordonets tekniska skick i god tid före resan. Tidig planering och kontroll av handlingarna gör att du kan börja semestern avslappnat.

Kök

✓	Föremål	✓	Föremål	✓	Föremål
	Skurtrasa		Diskmedel		Salladsbestick
	Bestick		Diskhandukar		Skärbräda
	Stekspade		Glas		Diskborste
	Konservöppnare		Grillbestick		Disktrasor
	Isbehållare		Korkskruv		Tändstickor
	Cigarettändare		Hushållspapper		Termoskanna
	Flasköppnare		Soppåsar		Kastruller
	Förvaringsboxar för livsmedel		Stekpannor		
	Hushållsartiklar		Slevar		

Bad/toalett

	Handdukar		Rengöringsmedel		Toalettpapper
	Hygienartikel		Toalettborste		Tandborstmuggar

Bodel

	Skräphink		Kortspel		Ryggsäckar
	Bilatlas		Sopkvast		Sovsäckar
	Badhanddukar		Sopskyffel		Papper och pennor
	Badskor		Stearinljus		Skor
	Batterier		Galgar		Skoputs

✓	Föremål	✓	Föremål	✓	Föremål
	Sängkläder		Klädborste		Sportutrustning
	Påse för smutstvätt		Kuddar		Dammsugare
	Böcker		Kartor		Ficklampa
	Campingguide/förteckning över parkeringsplatser		Medikament		Fickkniv
	Kikare		Mobiltelefon		Bordsdukar
	Brandsläckare		Sybehör		Flaska
	Gasflaska		Regnkläder		Klädnypor
	Insektslampa		Reseapotek		Tvättlina
	Insektsmedel		Reseguide		

Fordon/verktyg

	Spillvattendunk		Gasslang		Snökedjor (vinter)
	Adapterkontakt		Vävband		Skruvmejslar
	CEE-adapter		Kanna för dricksvatten		Voltmeter
	(Stål)tråd		Kabeltrumma		Fotsteg
	Reservhjul		Fläktrem		Stoppklossar
	Reservlampor		Lim		Förbandslåda
	Reservsäkringar		Kombitång		Domkraft
	Reservvattenpump		Kompressor		Varningstriangel
	Hammare		Öglor		Varningsskylt
	Nycklar		Slangadapter		Varningsväst(ar)
	Gaspåfyllningsadapter		Slangklämmor		Varningslykta

Ute

	Spännlina		Campingbord		Lås
	Blåsbälg		Bagagehållare		Snöre
	Campingstolar		Grill		Tältpinnar/spännlinor

Dokument

	Adresslista		Fordonshandlingar		Pass
	Persondokument		Körkort		Försäkringsbrev
	Allergiintyg		Vaccinationsintyg		Försäkringsdokument
	Instruktionsböcker		Kreditkort		Vinjett/vägavgiftskort
	Bipacksedlar till medicinerna		ID-kort		Visum

Pos.	Komponent	Åtgärd	Intervall
1	Extra stöd	Smörjning	En gång om året
2	Däck och fälgar	Kontrollera lufttryck (se avsnitt 14.7). Visuell kontroll med avseende på skador	En gång om året
3	Belysning utvändigt	Funktionskontroll	En gång om året
4	Leder, gångjärn	Smörjning	En gång om året
5	Kylskåp, värmesystem, varmvattenberedare, spis, belysning, lås till luckor och dörrar, toalett, säkerhetsbälten	Funktionskontroll	En gång om året
6	Fönster, takluckor	Funktionskontroll, täthetskontroll	En gång om året
7	Dynor, gardiner, rullgardiner	Visuell kontroll	En gång om året
8	Tätninglistor, -kanter, -gummi	Kontroll med avseende på skador	En gång om året
9	Vattenförsörjning	Täthetskontroll	En gång om året
10	Varmluftsanläggning	Funktionskontroll, ev. rengöring av fläkthjul	En gång om året
11	Fastsättning av golvbeklädnad	Visuell kontroll	En gång om året
12	Höjbar säng, upphängning	Funktionskontroll	En gång om året
13	Elinstallation	Funktionskontroll	En gång om året
14	Gasanläggning	Obligatorisk gasprovning	Vartannat år
15	Skarvar/fogar mellan chassi och påbyggnad	Kontroll	Vartannat år

Överlä- telse _____	Pos. 1-13
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

1:a året _____	Pos. 1-13
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

2:a året _____	Pos. 1-15
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

3:e året _____	Pos. 1-13
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

4:e året _____	Pos. 1-15
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

5:e året _____	Pos. 1-13
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

6:e året _____	Pos. 1-15
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

7:e året _____	Pos. 1-13
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

8:e året _____	Pos. 1-15
Bürstner-återförsäljarens stämpel	
Datum	Underskrift

12 V-försörjning	
Koppla på	122
Störningsorsaker	212
12 V-nät	113
12 V-säkringar	129
För avloppsledningarnas värmesystem	132
För Thetford-toalett	131, 132
På el-blocket	130
På reläbox AD01	130
Vid bodelsbatteriet	130
Vid startbatteriet	130
230 V-anslutning	61, 127, 128
Störningsorsaker	211
Utvändig lucka	73
230 V-försörjning, se 230 V-anslutning	127
230 V-kontrollampa	121
230 V-nät	127
230 V-säkring	132
Monteringsställe	225
230 V-säkringslåda	132
3-vägsventil	144

A

AL-KO bakaxel	199
Allmänna anvisningar	7
Anslutningsledning se 230 V-försörjning	128
Antennjustering	64
Automatisk	63
Användning av däcken	203
Armstöd, ställa in	48
Åtdragningsmoment, hjul	204
Automatisk omkoppling, gasanläggning	107
Automatiskt energival-system (AES)	160
Avfallshantering	
Avloppsvatten	8
Hushållssopor	8
Latrin	8
Avgaskanal på höger fordonssida	140
Avgasundersökning	189
Avloppsslang	171
Avloppstank	170
Nivå, visning	124
Rengöra	182
Rengöringsöppning	171
Skötsel	182
Störningsorsaker	220
Tömma	171
Värmesystem	172

Avloppsvattennivå, visning	124
Avställning	
Över vintern	186
Tillfällig	184
Avtappningskran, avloppstank	171
Monteringsställe	225
Avtappningskranar, monteringsställe	147, 225

B

Backningskamera	40
Bakaxellast	30
Bakre bagageutrymme	24
Bakre lastutrymme	24
Barnsängar	95, 97
Batteri se startbatteri	
eller bodelsbatteri	114, 115
Batteri-frånkoppling	119
Batterilarm	124
Batteriövervakning	119
Batterispänning, visning	122
Batteriväljare	119
Belastning	23
Bakre bagageutrymme	24
Bakre lastutrymme	24
Cykelställ	25
Cykelställ cykel/elcykel	27
Dubbelgolv	25
Belastning se även last	23
Belysning	
Bak	196
Front	195
Lampor, rengöra	179
Sida	197
Störningsorsaker	211
Bestämmelser om vägavgifter	
i de europeiska länderna	228
Beteckningar på däcken	203
Bilbarnskydd	46
Blinkers se körriktningsvisare	197
Blockkopplingschema, panel (LT 511)	135
Bodelsbatteri	115
Anvisningar	115
Batterilarm	124
Monteringsställe	225
Säkringar	130
Spänning, visning	122
Störningsorsaker	211, 212
Underhållsarbeten	190

Alfabetisk förteckning

Bogsering	56
Bogserögla, montera	56
Bord	94
Brand	
Bekämpning	13
Förhållningssätt vid	13
Brandrisker, undvika	13
Brandskydd	13
Bränslepåfyllningsrör	54
Bromsar	41
Kontrollera	41, 209
Bromssystem, störningsorsaker	209
Butangas	17, 104

C

Campingflaskor, använda	18, 104
Centrallås	67
Fjärrstyrning	67
Låsa	67
Låsa upp	67
Chassinummer	200
Checklista	
För avställning över vintern	186
För idrifttagande efter avställning	187
För resan	229
För tillfällig avställning	185
Innan resan börjar	37
Trafiksäkerhet	37
Cirkulationspump, ställa in varvtalet	143
Cykelställ	
Belastning	25, 27
Cyklar, lasta	26, 27
Ej nedsänkbar	26
Körning med lastat cykelställ	25, 27
Nedsänkbar	27

D

Däck	201
Allmänna anvisningar	201
Användning av däcken	203
Beteckningar	203
Däcktryck	207
Däckurval	202
Lastkapacitet	204
Onödigt slitage	15, 37, 201, 207
Däckbyte se hjulbyte	203
Dimljus	196

Diskhon, rengöra	180
Djupurladdning	111
Dörr med myggnät	
Öppna	71
Stänga	71
Dörrar	
Förardörr	68
Ingångsdörr	68
Lås	69
Låsa	67
Störningsorsaker	221
Underhållsarbeten	190
Dörrlås	69
Draperier, rengöra	179
Driftlägen, klimatanläggning (Telair)	153
Driftlägen, klimatanläggning (Truma)	149
Driftlägen, kylskåp (Dometic)	160
Driftlägen, varmvattenberedare (Alde)	142
Driftlägen, varmvatten-värmesystem	142
Dubbelgolv, belastning	25
Dusch	173
Duschanslutning, yttre dusch	101
Duschvägg, fastsättning	34

E

El-block (EBL 223)	117
El-schema	134
Funktioner	118
Monteringsställe	118
El-block, monteringsställe	225
Elektrisk anläggning	111
230 V-anslutning, störningsorsaker	211
Begreppsförklaringar	111
Belysning, störningsorsaker	211
Fotsteg, störningsorsaker	211
Säkerhetsanvisningar	18
Störningsorsaker	210
Elektriska stödben	
Fjärrstyrning	59
Varningssignal	59
El-schema	
Invändigt	134
Utvändigt	137
Enkelsängar, sängytor	101
Extern gasanslutning	106
Extra hjul se reservhjul	206

<p>Extrautrustningar ..... 14, 21, 223</p> <p style="padding-left: 20px;">Beskrivning ..... 7</p> <p style="padding-left: 20px;">Märkning ..... 7</p> <p style="padding-left: 20px;">Säkerhetsanvisningar ..... 14</p> <p style="padding-left: 20px;">Vikt ..... 223</p> <p style="text-align: center;">F</p> <p>Faktisk vikt ..... 20</p> <p>Fälgstorlek ..... 204</p> <p>Fälgtyp ..... 201</p> <p>Färskvattennivå, visning ..... 124</p> <p>Fast bord</p> <p style="padding-left: 20px;">Bordsben ..... 94</p> <p style="padding-left: 20px;">Bordsskiva ..... 94</p> <p style="padding-left: 20px;">Bordsskiva, förkorta ..... 95</p> <p style="padding-left: 20px;">Bordsskiva, förlänga ..... 94</p> <p style="padding-left: 20px;">Bordsskiva, förskjuta ..... 94</p> <p>Fast installerade apparater ..... 139</p> <p style="padding-left: 20px;">Anvisningar ..... 14</p> <p style="padding-left: 20px;">Garantikort ..... 1</p> <p>Fast säng, hydrauliskt höjjusterbar ..... 100</p> <p>FI-brytare se jordfelsbrytare ..... 132</p> <p>Fjärrstyrning, centrallås ..... 67</p> <p>Fjärrstyrning, elektriska stödben ..... 59</p> <p>Fjärrstyrning, luftfjädring ..... 42</p> <p>Fönster ..... 83</p> <p style="padding-left: 20px;">Insektsnät ..... 86</p> <p style="padding-left: 20px;">Plisségardin ..... 86, 87</p> <p>Fönster, ingångsdörr</p> <p style="padding-left: 20px;">Plisségardin, öppna ..... 70</p> <p style="padding-left: 20px;">Plisségardin, stänga ..... 70</p> <p>Fönsterhiss, elmanövrerad ..... 50</p> <p>Fönsterrutor, rengöra ..... 178</p> <p>Förardörr ..... 68, 69</p> <p style="padding-left: 20px;">Lås upp ..... 67</p> <p>Förardörr, insida</p> <p style="padding-left: 20px;">Låsa ..... 69</p> <p style="padding-left: 20px;">Öppna ..... 69</p> <p>Förardörr, utsida</p> <p style="padding-left: 20px;">Låsa ..... 69</p> <p style="padding-left: 20px;">Öppna ..... 69</p> <p>Förarstol ..... 47</p> <p style="padding-left: 20px;">Armstöd, ställa in ..... 48</p> <p style="padding-left: 20px;">Justera sätet i längdriktning ..... 48</p> <p style="padding-left: 20px;">Ryggstöd, justera ..... 48</p> <p style="padding-left: 20px;">Sätets lutning, justera ..... 48</p> <p style="padding-left: 20px;">Stol, vrida ..... 48</p> <p>Fordon, tvätta ..... 177</p>	<p>Fordonsbelysning se ytterbelysning ..... 194</p> <p>Fordonsregistreringen ..... 19</p> <p>Fotsteg ..... 31, 57</p> <p style="padding-left: 20px;">Kontrollampa ..... 32</p> <p style="padding-left: 20px;">Köra in ..... 32</p> <p style="padding-left: 20px;">Köra ut ..... 32</p> <p style="padding-left: 20px;">Skötsel ..... 178</p> <p style="padding-left: 20px;">Störningsorsaker ..... 211</p> <p>Frostrisk ..... 18, 165, 169</p> <p style="text-align: center;">G</p> <p>Garagelucka ..... 72</p> <p>Garantikort ..... 1</p> <p>Gardiner, rengöra ..... 179</p> <p>Gasanläggning ..... 103</p> <p style="padding-left: 20px;">Allmänna anvisningar ..... 16</p> <p style="padding-left: 20px;">Automatisk omkoppling ..... 107</p> <p style="padding-left: 20px;">Defekt ..... 16, 103, 213</p> <p style="padding-left: 20px;">Inget gas ..... 213</p> <p style="padding-left: 20px;">Säkerhetsanvisningar ..... 16, 103</p> <p style="padding-left: 20px;">Störningsorsaker ..... 213</p> <p>Gasanslutning, extern ..... 106</p> <p>Gasavstängningsventiler ..... 105</p> <p style="padding-left: 20px;">Symboler ..... 105, 139</p> <p>Gasbox ..... 17, 104</p> <p>Gasflaskor, säkerhetsanvisningar ..... 17, 104</p> <p>Gasförsörjningen i de europeiska länderna .... 227</p> <p>Gaslukt ..... 16, 103, 213</p> <p>Gasol ..... 17, 104</p> <p>Gasregulator ..... 36</p> <p>Gasspis</p> <p style="padding-left: 20px;">Rengöra ..... 180</p> <p style="padding-left: 20px;">Slå från ..... 155</p> <p style="padding-left: 20px;">Slå på ..... 154</p> <p style="padding-left: 20px;">Störningsorsaker ..... 216</p> <p>Gastruckregulator, skruvkopplingar ..... 105</p> <p>Gasugn ..... 155</p> <p style="padding-left: 20px;">Slå på ..... 156</p> <p style="padding-left: 20px;">Störningsorsaker ..... 216</p> <p>Glödlampor, byte</p> <p style="padding-left: 20px;">Belysning bak ..... 196</p> <p style="padding-left: 20px;">Belysning front ..... 195</p> <p style="padding-left: 20px;">Belysning sida ..... 197</p> <p style="padding-left: 20px;">Glödlamptyper, utvändigt ..... 197</p> <p style="padding-left: 20px;">Halogenlampa ..... 198</p> <p style="padding-left: 20px;">Innebelysning ..... 198</p> <p style="padding-left: 20px;">Ytterbelysning ..... 194</p>
---	--

Alfabetisk förteckning

Golvfack	76
Öppna	76
stänga	76
Golvvärme, elektrisk	
Överbelastningsskydd	148
Slå från	148
Slå på	148

H

Hållare, smarttelefon	52
Hållare, surfplatta	52
Halvljus	195
Handbroms se parkeringsbroms	57
Hänvisningsetiketter	200
Heki-taklucka	90
Insektsskydd	91
Öppna	90
Plisségardin	91
Stänga	90
Ventilationsläge	90
Helljus	195
Heltäckningsmatta, rengöra	180
Hjälp på Europavägarna	227
Hjälp vid motorhaveri	227
Hjul	201
Hjulbyte	203
Åtdragningsmoment	204
Hög gasförbrukning	16, 103, 213
Högtryckstvätt, tvätta med	177
Höjbar säng	
Höja	96
Sänka	96
Skyddsnet	97
Stege	97, 99
Höjbar säng, elmanövrerad	97
Förbereda driftberedskap	98
Höja	99
Nöddrift	100
Överbelastningsskydd	99
Sänka	99
Skyddsnet	99
Huvudbrytare 12 V	122
Hylla, instrumentbräda	52

I

Idrifttagande	
Efter avställning över vintern	187
Efter tillfällig avställning	187
Indikeringar	
Batterispänning	122
Nivå avloppstank	124
Nivå vattentank	124
Temperatur	125
Information om miljöskydd	8
Ingångsdörr	68, 69, 70
Lås upp	67
Plisségardin, öppna	70
Plisségardin, stänga	70
Ingångsdörr, insida	
Låsa	70
Öppna	70
Innan resan börjar	19
Innebelysning	
Glödlampor, byte	198
Störningsorsaker	211
Innerdörr, störningsorsaker	221
Insektsnät, fönster	
Öppna	87
Stänga	87
Insektsnät, rengöra	180
Insektsskydd, Heki-taklucka	
Öppna	91
Stänga	91
Insektsskydd, rengöra	180
Insektsskydd, taklucka Omni-Vent	
Öppna	93
Stänga	93
Inspektion	189
Inspektioner	189
Inspektionsschema	231
Invändig skötsel	179

J

Jordfelsbrytare (FI)	127, 132
Kontrollera	132

K

Kabeltrumma	128
Kapacitet, batteri	112
Klädskåpslampa	79
Klämma	52

Klimatanläggning (Telair)		
Driftlägen	153	
Filter, rengöra	183	
Skötsel	183	
Slå från	153	
Slå på	153	
Störningsorsaker	216	
Ventilationsgaller, rengöra	183	
Klimatanläggning (Truma)	149	
Automatisk drift	149	
Belysning	152	
Cirkulationsluft	151	
Driftlägen	149	
Filter, rengöra	183	
Fjärrstyrning	149	
Kylning	150	
Luftfördelning	150	
Skötsel	182	
Slå från	150	
Slå på	149	
Störningsorsaker	215	
Timer	151	
Tyst körning	151	
Värmesystem	151	
Kondensvatten	83, 84	
Kondensvatten på akrylglasrutan	84	
Kondensvatten på chassigolvets skruvar	83	
Kontrollampa, 230 V-försörjning	121	
Kontrollampa, fotsteg	32	
Kontrollampa, toalett	175	
Kontroller se checklista	37, 185	
Konventionell belastning	21	
Köra husbilen	39	
Körhastighet	40	
Körriktningsvisare	195, 197	
Kultryck	30	
Kvävningsrisk	14, 83	
Kylskåp	61, 158	
Driftlägen	160	
Lås	163	
Omkoppling mellan energikällorna	160	
Ramvärme	162	
Slå på	161	
Störningsorsaker	217	
Ventilationsgaller, ta av	158	
Kylskåpets ventilationsgaller, ta av	158	
		L
Läckagevatten i fordonet	219	
Laddningsregulator för solpanel	126	
Lådor		
Öppna	75	
Stänga	75	
Lampa se glödlampor, byte	194	
Lampor	198	
Rengöra	179	
Längdmått tabell	226	
Lås		
Förardörr	69	
Ingångsdörr	69	
Skåplucka	74	
Utvändig lucka	72, 73	
Lås till kylskåpsdörr		
Låsa i ventilationsläge	164	
Öppna	163	
Stänga	163	
Låsknapp, överkantshängt fönster	84	
Last	19, 20	
Beräkning	22	
Beräkningsexempel	21, 22	
Sammansättning	21	
Last se även belastning	19	
Lasthållare	29	
Latrintank		
Fästbygel	176	
Ta ut	176	
Tömning	176	
Ledningsskyddsbrytare	132	
Ljusbrytare	79	
Kök	78	
Toaletterum	77	
Ljusstyrning	79	
Lock, påfyllningsöppningen för dricksvatten	74	
Lös inredning, fastsättning	34	
Lucklås		
Kvadratisk	73	
Med greppkåpa	72	
Öppna	72, 73	
Stänga	72, 73	

Alfabetisk förteckning

Luftfjädring	41
Fjärrstyrning	42
Fram- och bakaxel	42
Funktioner	43
Säkerhetsanvisningar	41
Skötsel	179
Störningsorsaker	209

M

Markeringslampa	197
Markis	66
Mått se längdmått tabell	226
Mekaniska stödben	
Köra in	58
Köra ut	58
Längd, justera	58
Mikrovågsugn	
Slå från	157
Slå på	157
Störningsorsaker	217
Möbelytor, rengöra	179
Monitor, backningskamera	40
Mörkläggningsgardin vindruta	
Fastsättning	35
Nöddrift	88
Öppna	87, 88
Stänga	87, 88
Mörkläggningsgardin, taklucka Omni-Vent	
Öppna	93
Stänga	93
Mörkläggningsgardiner för vindrutan, förfönstret och passagerarfönstret	52
Mörkläggningsrullgardin, rengöra	180
Mörkläggningsrullgardin, taklucka med snäpplås	
Öppna	92
Stänga	92
Motorhuv	53
Öppna	53
Stänga	53
Störningsorsaker	221

N

Nackstöd	49
Nivåklossar	57
Nödupplåsning	72
Nycklar	19

O

Officiella prover	189
Ombyggnader för sänggående, sängyta för enkelsängar	101
Överkantshängt fönster	
Insektsnät	86
Kontinuerlig vädring	85
Öppna	84
Plisségardin	86
Stänga	85
Överlast	23
Övernatta, under resan	228

P

På väg	39
Påfyllningsöppning för dricksvatten	166
Öppna	166
Stänga	166
Panel (ljusstyrning)	79
Panel (LT 511)	121
230 V-kontrollampa	121
Batterivisningar	122
Blockkopplingschema	135
Brytare vattenpump	125
Huvudbrytare 12 V	122
Larm	124
Tankvisning	124
Temperaturvisning	125
Parkeringsbromsen	57
Drag åt	14
Passagerarstol	47
Armstöd, ställa in	48
Justera sätet i längdriktning	48
Ryggstöd, justera	48
Sätets lutning, justera	48
Stol, vrida	48
Personlig utrustning	21
Pilotsäte se förarstol och passagerarstol	47
Planritningar	225
Plasdelarna i toalett- och bodelen, rengöra	179
Platt bildskärm	
Förvara	81, 82
Positionera	81, 82
Plisségardin, fönster	
Öppna	87
Stänga	86

Alfabetisk förteckning

PVC-golvbeläggning	180	Störningsorsaker	209
Säkerhetsbälte	180	12 V-försörjning	212
Skinnöverdrag	179	230 V-anslutning	211
Spisfläkt	182	Batteri	211
Tvättning	177	Belysning	211
Tyget till dynorna	179	Bodelsbatteri	211
Utvändig skötsel	177	Bromssystem	209
Varmvatten-värmesystem	190	Elektrisk anläggning	210
Vattenledningar	181	Fotsteg	211
Vattensystem	180	Gasanläggning	213
Vattentank	180	Gasspis	216
Vid tillfällig avställning	184	Gasugn	216
Skyddsnät, höjbar säng	97, 99	Innerdörr	221
Släpvagnskopplingar	31	Klimatanläggning (Telair)	216
Kulhuvud	30	Klimatanläggning (Truma)	215
Med avtagbar kulhals	30	Kylskåp	217
Släpvagnskörning	16	Luftfjädring	209
Allmänna anvisningar	30	Mikrovågsugn	217
Säkerhetsanvisningar	16	Motorhuv	221
Snökedjor	37	Påbyggnad	221
Solcellsanläggning	126	Satellitsystem	210
Spis	153	Skåpluckor	221
Störningsorsaker	216	Spis	216
Spis se gasspis eller gasugn	154	Spisfläkt	216
Spisfläkt	158	Startbatteri	211
Filter, rengöra	182	Toalett	219
Skötsel	182	Värmesystem	214
Störningsorsaker	216	Varmvattenberedare (Alde)	214
Spolarmunstycken, ställa in	53	Varmvatten-värmesystem	214
Spolarvätska, fylla på	54	Vattenförsörjning	219
Spotlight	198	Symboler	
Standardutrustning	20	För anvisningar	7
Startbatteri	114	Gasavstängningsventiler	105, 139
Batterilarm	124	T	
Hänvisningar	114	Taklucka med snäpplås	
Ladda	114	Mörkläggningsrullgardin	92
Säkringar	130	Öppna	91
Spänning, visning	122	Stänga	91
Störningsorsaker	211	Taklucka Omni-Vent	92
Urladdning	114	Fläkt, stänga av	93
Stavlampan i bakre lastutrymme	79	Förstärkningsfunktion	93
Stödben	58	Öppna	92
Köra in	58	Stänga	92
Köra ut	58	Vädra	93
Längd, justera	58	Ventilera	93
Stolsvärme	49	Takluckor	89
Stoppklossar	57	Störningsorsaker	221

Tanklarm	124	Uttag	
Tanklock, se bränslepåfyllningsrör	54	SAT-uttag	133
Tankning	54	TV-uttag	133
Tätthetsgaranti		USB-uttag	112
Bevis täthetskontroll	11	Uttag på utsidan	133
Bürstner - Garantibestämmelser	9	Utvändig skötsel	177
Fordonsdata	11	Utvändiga luckor	71
Tätthetskontroll (bevis)	12	Lucklås	71, 72, 73
Tekniska data	226		
Tekniskt tillåten totalvikt	20, 22	V	
Temperaturvisning	125	Vädra	83
Tillåten totalvikt se tekniskt		Toaletterum	173
tillåten totalvikt	19	Värmesystem	139
Tillbehör, extra	14	Störningsorsaker	214
Tips	227	Värmekretslopp, reglera	144
Tjänstevikt	20	Värmesystem för avloppsledningar,	
Toalett	173	säkringar	132
Föbereda	174	Värmesystem för avloppstank	
Kontrollampa	175	och avloppsledningar	172
Säkring	131, 132	Värmeväxlare (Alde)	
Spola	175	Monteringsställe	145
Störningsorsaker	219	Slå från	145
Toaletterum	173	Slå på	145
Ljusbrytare	77	Varmvattenberedare	139
Vädra	173	Säkerhetsanvisningar	140
Trafikbestämmelser i utlandet	227	Varmvattenberedare (Alde)	
Trafiksäkerhet	37	Monteringsställe	225
Anvisningar	14	Störningsorsaker	214
Checklista	37	Tömning	146
TV-apparat	33	Vatten, fylla på	146
TV-apparaten med		Varmvatten-värmesystem	
platt bildskärm och fäste	81	230 V-eldrift, välja	143
Tvätta med högtryckstvätt	177	3-vägsventil	144
TV-uttag	133	Driftlägen	142
Tyget till dynorna, rengöra	179	Extra cirkulationspump	145
Typskylt	200	Gas och 230 V-eldrift, välja	143
		Gasdrift, välja	142
		Inställningsmeny	142
		Kontrollenhet	140
		Monteringsställe	225
		Säkerhetsanvisningar	140
		Skötsel	190
		Startbild	141
		Störningsorsaker	214
		Underhållsarbeten	190
		Värmesystem, avlufta	192
		Värmesystem, slå på	143
		Värmesystem, stänga av	143
U			
Ugn se gasugn	155		
Underhåll	189		
Underhållsarbeten	189		
AL-KO bakaxel	199		
Bodelsbatteri	190		
Dörrar	190		
Klimatanläggning (Telair)	183		
Klimatanläggning (Truma)	182		
Varmvatten-värmesystem	190		

Alfabetisk förteckning

Värmevätska, fylla på	191	Ventilation	14, 83
Värmeväxlare	144	Vikt i körklart tillstånd	20, 22
Varvtal, cirkulationspump	143	Vikter av extrautrustningar	223
Vätskenivå, kontroll	191	Vilospänning	111
Verktygsmenyer	142	Vilostrom	111
Varningsetiketter	200	Vintercamping	228
Varningssignal, elektriska stödben	59	Vinterdrift	184
Varselljus	196	Vinterskötsel	183
Vattenförsörjning			
Allmänt	165		
Störningsorsaker	219		
Vattenledningar, rengöra	181		
Vattenpump	165, 166		
Monteringsställe	225		
Slå på och av	125		
Vattensystem			
Desinficera	181		
Påfyllning	166		
Påfyllningsöppning för dricksvatten	166		
Rengöra	180		
Säkerhetsanvisningar	18		
Skötsel	180		
Tömma	169		
Vattentank			
Monteringsställe	225		
Nivå, visning	124		
Rengöra	180		
Utlopp	168		
Vatten, fyll på	168		
Vatten, tappa av	169		
Volymer	166		
		Y	
		Ytterbelysning	
		Glödlampor, byte	194
		Kontrollera	37
		Störningsorsaker	211
		Ytterspegel	51
		Ställa in	51
		Värme, slå på	51
		Yttre anslutning se 230 V-anslutning	61
		Yttre dusch	101
		Ansluta	101
		Tömma	102